

Pred smrtjo z veliko tesnobo

SERGIJ PREMUR

Beneški Slovenci obiskali Ljubljano

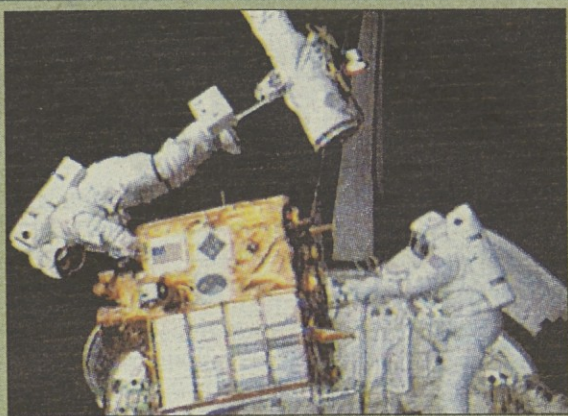
LJUBLJANA - Predstavniki Slovencev iz videmske pokrajine so včeraj v Ljubljani obiskali predsednika republike Milana Kučana, predstavnike vlade in slovenskega metropolita Alojzija Susterja. V vseh pogovorih so opozorili na dva zgoča problema: nevarnost likvidacije treh slovenskih podjetij v Beneski Sloveniji in na ogroženost dvojezične šole v Spetru, kar bi bil zelo hud udarec za vso slovensko manjšino.

Na 13. strani

Discovery: dolg sprehod po vesolju

CAPE CANAVERAL - Vesoljski trajekt Discovery je izpolnil se tretjo veliko nalogo, ki ga je čakala na osemdnevni odpravi po vesolju. Potem ko je posadka v preteklih dneh uspešno izpeljala srečanje z rusko vesoljsko postajo Mir, je včeraj z mehansko roko potegnila iz orbite znanstveni satelit, približno uro pozneje pa sta astronauta Bernard Harris in Mike Foale zapustila trajekt in delala cele štiri ure na odprti tovorni ploščadi.

Na 20. strani

TRST / PROTEST OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

V nevarnosti je kulturna identiteta Slovencev FJK

Osrednja prireditve bo v nedeljo v Kulturnem domu

TRST - Ogrožene niso samo kulturne ustanove, ogrožene so osnovne pravice Slovencev v Italiji. Odločitev Zveze slovenskih kulturnih društev, Slovenske prosvete in Zveze slovenske katoliške prosvete, da z osrednjo prireditvijo ob Presernovem dnevu ponovno opozorijo na nevzdržen položaj pomembnih ustanov, je odraz te zavesti. Prireditelji nedeljskega Dneva pravic slovenske kulture so na včerajšnji tiskovni konferenci zeleli cim siršo javnost seznaniti o vse akutnejšem problemu (foto KROMA). Podpredsednik deželne sveta FJK Milos Budin pa je poročal o zadnjih izgleh glede finansiranja.

Na 3. strani

LJUDSKA STRANKA

Zaostritev med Buttiglionejem in levico

RIM - Napetost v Ljudski stranki se stopnjuje. Kljub kompromisnemu dokumentu, ki ga je po dolgi razpravi predvčerajšnjim sprejelo strankino vodstvo, se je včeraj na seji vsedržavnega stranknega sveta spet vnel spopad med tajnikom Roccom Buttiglionejem in strankinim levim krilom.

K zaostritvi je prispeval tudi tajnik Buttiglione, ki je zastavil uvodno poročilo po shemi tistega, ki ga je pred nekaj dnevi pripravil za sejo vodstva. Tako je prezrl nekatere kompromisne formulacije, ki so označevale zelo »demokratski« dokument vodstva.

Sporno je zlasti vprašanje zavezništva. Strankina levica se opredeljuje za Romana Prodi in levosredinsko koalicijo, medtem ko se Buttiglione nagiba k dialogu s Kartelom svoboscin. Tajnik je levici ocital, da je podprla Prodijsvo kandidacijo mimo sklepov pristojnih teles, levica pa Buttiglioneja krivi, da je postavil na glavo usmeritev, ki jo je odobrila zadnji kongres.

Merjenje moči se bo nadaljevalo tudi danes. In vprašanje je, ali bodo posredniki uspeli izoblikovati kompromis kot na seji vodstva.

Na 2. strani

Danes v Štandrežu občni zbor ZSŠDI

V Domu Andreja Budala v Štandrežu bo drevi ob 20.30 že 24. redni občni zbor Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, ki bo tokrat izrazito delovnega značaja. Danasnji občni zbor predstavlja idealno priložnost za poglobljeno razpravo o zamejski športni stvarnosti, o težavah, s katerimi se srečuje celotna naša skupnost, in o strategiji, ki je potrebna za uveljavitev našega športa znotraj naše skupnosti in navzven.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Kongres Severne lige

V Milanu bo od danes do nedelje kongres Severne Lige. To bo prvi kongres, ko se bo moral Umberto Bossi soočiti z notranjo opozicijo, čeprav njegova tajniška funkcija ni v dvomu.

Stran 2

Zgodba o baronu in grofu

Kaj se skriva za stečajem družbe Tripovich?

Stran 4

Večina noče financerske šole

Ceprav večina Goricanov po rezultatih casopisne ankete nasprotuje gradnji na letališču, goriski zupan vztraja pri zavzemanju za financersko solo.

Stran 9

»Fašist!« in kravata

Ponatis dogodivščin ricmanjskega dr. Borisa Gombaca na Presernovi i proslavi v Ljubljani, kot so jih predstavile Slovenske novice.

Stran 10

Društvo Trinko slavi 40 let

Pred 40 leti so v Čedadu ustanovili kulturno društvo Ivan Trinko, ki je pomenilo prvo vidnejšo obliko organiziranega kulturnega delovanja v Beneciji. Predsednik Marino Vertovec je govoril o tedanji in sedanji vlogi društva.

Stran 15

RIM / MEDTEM KO SE JE ČASNIKARKA RAI REŠILA

Operater italijanske TV izgubil življenje v napadu v Mogadišu

Do napada je prišlo takoj potem, ko je TV ekipa zapustila letališče

RIM - V Mogadišu je bil včeraj ubit 55-letni operater italijanske televizije Marcello Palmisano, medtem ko je imela casnikarka Carmen Lasorella veliko več sreče in je sedaj na varnem. Vest je v Rim sporocila sama Lasorella. Sprva ni bilo jasno, ce je slo za zasedo ali pa sta se slučajno znasla sredi oboroženega spopada med Somalci.

Kasneje se je Lasorella znova oglasila in podrobno povedala, kaj se je dejansko zgodilo. Po njenem mnenju je slo za nacrtovan napad. Bili so na vozilu, ki sta ga spremljala manjša tovornjaka, opremljena s tezkimi strojnici, na njih je bilo okrog 30 članov posadke. Nenadoma jim je pot zaprlo težko vozilo, kmalu so se mu pridružila se druga, pričelo se je silovito streljanje, pri cemer je Palmisano izgubil življenje, Lasorella pa se je rešila in so jo izročili neki humanitarni organizaciji.

S smrtjo Palmisana je stevalo italijanskih casnikarjev in televizijskih operaterjev, ki so v zadnjih letih izgubili življenje, naraslo na sedem.

Na 2. strani

Rusi zasedli Grozni

GROZNI - Čečenski uporniki so včeraj po dveh mesecih trdovratnega upora proti veliko bolj oboroženi in številčno močnejši ruski vojski odšli iz Groznega, vendar je njihova morala na izjemno visoki ravni. V Moskvi so prepričani, da je po zasedbi Groznega z organiziranim čečenskim uporom končno konec. Ruska vojska

mora sedaj samo se zapreti zadnjo cesto, ki vodi v čečensko prestolnico, in mesto bo v celoti obkoljeno. V Zenevi je predstavnik čečenskega voditelja Aslambek Kadijev dejal, da Dudajev predlaga sklenitev premirja z Moskvo, vendar brez vnaprejšnjega postavljanja pogojev.

Ruski predsednik Jelcin je vce-

raj odstavil namestnika obrambnega ministra generalpolkovnika Georgija Kondratjeva (bil je proti posredovanju v Ceceniji) in Matveja Burlakova (ki so ga osumili podkupovanja), s cimer naj bi se začele napovedane zamenjave v obrambnem ministrstvu.

Na 19. strani

RIM / V NAPADU NA ITALIJANSKO TELEVIZIJSKO EKIPO

V Mogadišu izgubil življenje operater Raia

Marcello Palmisano

Carmen Lasorella

RIM - Novico o tragičnem napadu je v Rim sporočila osebno Carmen Lasorella, casnikarka RAI-TV, ki je v Somaliji skupaj z operaterjem Marcellom Palmisanom snemala oddajo za drugi televizijski dnevnik. Oglasila se je okrog 15. ure, vendar se je zveza prekinila. Sprva ni bilo jasno, ali je bil napad, v katerem je izgubil življenje 55-letni Palmisano, načrtovan ali pa sta se povsem naključno znašla v oboroženem spopadu med Somalci. Včeraj je bilo namreč v Mogadišu zelo napeto, v predmestju so z raketo napadli neko drugo vozilo, stirje Somalci so bili na mestu mrtvi.

Kasneje se je Lasorella znova oglašila in podrobneje opisala, kaj se je pripetilo, povedala pa je tudi, da je po njenem mnenju slo za načrtovano akcijo: »Vse se je zgodilo prehitro, bilo je zrezirano.« Na letališče v Mogadišu sta s Palmisanom, ki je zapustil 9-letno hčerko in 15-letnega sina, prišla nekaj po 9. uri. Bila sta izkusena, saj ni bilo prvica, da sta se znašla na nevarnem področju (Palmisano je bil na primer že v Libanonu, v Kambodži, v Vietnamu, kjer je prispeval k realizaciji oddaje o rdečih Hmerih). Zato sta najela solidno varstvo,

dva manjša tovornjaka »tecnica«, opremljena s tezkimi strojnimi, na njih je bilo okrog 30 članov posadke. Sama sta bila na »land cruiserju« s soferjem in se dvema Somalcema, vozila sta med tovornjakoma. Niso prevozili 250 m, ko jim je neka »tecnica« presekala pot, izgubili so stik s spremstvom, vstric sta prisli se dve oboroženi vozila. Sofer »land cruiserja« si je s silo poskusil utreti pot, začelo se je streljanje, naboji so zadeli gume vozila, na katerem sta bila Lasorella in Palmisano, nakar se je sprožil pravi plaz ognja. Prisile so se druge »tecnice«, Lasorella jih je nastela devet. Stisnila se je pod armaturno ploščo, Palmisano je bil na zadnjem sedezu. Spremstvo se je porazgubilo, »land cruiser« so zajeli plameni. Zaklicala je Palmisano, da morata pobegniti, vendar ni odgovoril, lezal je v mlaki krvi. Skočila je z vozila in se skrila za kup kamenja. Ko je bilo vsega konec, sta jo Somalci zgrabila, ji pobrala vse, kar je imela pri sebi, in odpeljala drugam. Dobro uro so jo zadržali v neki sobi, nakar so jo izročili humanitarni organizaciji. Bila je rešena. V napadu je izgubil življenje tudi eden od Somalcev iz spremstva.

Lasorella se je povedala, da gre morebiti za »vojno za banane«. Njen avto je pripadal kompaniji »Somal fruit«, ki ze leta trguje z Italijo in je v trgovinski vojni z ameriško Dole. V Somaliji pa se trgovinska vojna spreminja v pravo vojno. Med napadalci naj bi namreč prepoznali nekaj Somalcev, ki pripadajo ameriški družbi.

S Palmisanovo smrtjo je stevilo italijanskih ncasnikarjev in TV operaterjev, ki so v zadnjih

letih izgubili življenje med opravljanjem svojega poklica, naraslo na sedem. Začelo se je leta 1987, ko so v Mozambiku umorili 34-letnega Almeriga Grilza. Januarja lani je v Mostarju granata pokoncala casnikarja Marca Luchetto (41 let) ter operaterja Aleksandra Oto (37 let) in Daria D'Angela (41 let), marca pa so v zasedi v Mogadišu umorili 32-letno casnikarko Ilario Alpi in 45-letnega operaterja Mirana Hrovatina.

V parlamentu o smrti Ilarie in Mirana

RIM - Samo nekaj ur pred novim tragičnim dogodkom v Somaliji je podtajnik za zunanje zadeve Walter Gardini v parlamentarni komisiji odgovoril na nekatera poslanska vprašanja v zvezi s smrtjo Ilarie Alpi in Mirana Hrovatina, ki sta bila ubita v Mogadišu 20. marca lanskega leta. Predstavniki vlade pa dejansko ni ponudil nobenih novih elementov o tragediji, katere ozadja se danes zal niso pojasnjevali. Podtajnik Gardini je smrt novinark in snemalca uokviril o dramatični položaj v Somaliji na predvečer umika italijanskih vojakov, pa tudi težave preiskav je pripisal vojnim razmeram, zaradi katerih niso imeli italijanski preiskovalci ustreznih sogo-voznikov v Mogadišu.

Podtajnik v zunanjem ministrstvu je navedel, da se sodna preiskava o tragediji nadaljuje na rimskem sodišču, na raznih sodiščih pa so v teku preiskave o celotni dejavnosti kooperacije za razvoj, ki bi lahko bila povezana z dvojnimi umorom. Pac pa trenutno ni elementov, je dejal podtajnik, ki bi lahko potrdili, da je bila ladja »21. Oktober« vpletena v tihotapljenje orožja iz Italije v Somalijo. O tem vodi vsekakor preiskavo sodišče v Latini.

MILAN / OD DANES DO NEDELJE

Bojeviti Umberto Bossi se pripravlja na kongres SL

RIM - »Se na um mi ne pade, da bi se umaknil. No, malce sem naveličan boja, ko gledam vse te grde stvari, tako gnil položaj, človeku se zahoče, da bi se umaknil na samotni otok in vse skupaj poslal nekam. Toda zdaj imamo kongres. Jaz in liga sva se odporna.«

Umberto Bossi je na predvečer današnjega kongresa Severne lige v milanskem Palatrussardi videti karseda bojeviti in na desno in levo zagotavlja, da bo Liga iz kongresa izšla močnejša in bolj strnjena kot prej. Maronija in disidentov - tistih, ki se niso presli na bolj prijazne Berlusconijske bregove - se ne boji, noče pa zaostrovati polemike. »Z Maronijem sva se prijatelja. Podaril mu bom filozofsko knjigo, da bo spoznal, da človek ne izhaja iz oblasti, ampak iz družbe.«

Kaj pa bo povedal v svojem uvodnem poročilu, ki bo, kot napoveduje, kratek in jedrnat in se bo lotil »političnega osrčja problemov«? »To boste slišali v soboto,« odgovarja Bossi radovednim novinarjem, na bolj vsiljiva vprašanja pa vendarle nekaj pove: »Govoril bom o naših volilcih, o srednjem sloju, o tem, kam gre srednji sloj. Če gre na desno, bomo imeli fasizem, tudi ce se bo usmeril k monopolizmu bomo imeli neke vrste fasizem. Če gre

na drugo stran, s Prodigem, bo to vsekakor samo en del in bo zmagal monopolizem. Če se monopolizem in srednji sloji združijo, bomo imeli lep kaos...«

Severna liga, ki gre danes na kongres, je vsekakor oslabiljena. Od 177 parlamentarcev, kolikor jih je imela po volitvah 26. marca lani (117 poslancev in 60 senatorjev), jih ima danes le še 127 (83 poslancev in 44 senatorjev), kar pomeni, da se je njena parlamentarna moc zmanjšala za celih 28 odstotkov. Po vseh napovedih pa bi v primeru novih volitev dobila še manj mandatorov. Prav od kongresa bo vsekakor odvisno, ali bo Liga znala obnoviti svoj imidz in izbrati politično linijo, ki ji bo spet prinesla zaupanje volilcev.

Za kongres vlada vsekakor veliko zanimanje, kot prica dejstvo, da se je že akreditiralo kar 600 novinarjev, med njimi kakih sto tujih. Delegatov in parlamentarcev bo na kongresu 479, organizatorji pa pričakujejo, da se bo v treh dneh kongresa v Palatrussardi zvrstilo okrog pet tisoč oseb. Med temi bo tudi 600 povabljenec.

Na kongres ne bo prišla Irene Pivetti, predsednica poslanske zbornice, ki pa je pojasnila, da ne bo prisla v Milan zaradi svoje funkcije, ki ji narekuje, da se ne vmesava v strankarske zadeve.

NOVICE

Proti Berlusconiju bi Prodi zmagal

RIM - Stirideset odstotkov italijanskih volilcev bi lahko volilo Romana Prodijsa kot liderja levo-sredinske koalicije. Tako izhaja iz javnomnenjske raziskave, ki jo je za teden Espresso pripravil Cirm. Od teh bi v primeru volitev 11% »zagotovo« podprlo liderja.

Raziskava nakazuje, da bi v spopadu med desnosredinskim in levosredinskim kartelom slednji zmagal. Za Prodijsa bi volilo 41% anketiranih, za Berlusconijsa 33%, 16% je bilo brez mnenja, nobenega od dveh pa ne bi volilo 11%.

Umrla Lucia Alberti

RIM - V 73. letu starosti je prejšnjo noč umrla v Rimu znana astrologinja Barbara Alberti. Vodila je veliko astroloških rubrik na italijanskih dnevnikih in tednikih. O vplivu zvezd na človekovo usodo je napisala tudi nekaj knjižnih uspešnic.

Brata Giambra v zaporu

FIRENZE - Včeraj sta se javila policiji podjetnika Michele in Giuseppe Giambra, katerima je florentinska hranilnica priznala 75 milijard lir kredita, ne da bi zahtevala ustreznih jamstev. Podjetnika, ki sta računala na pomoč davčnih funkcionarjev, sta obtožena raznih kaznivih dejanj, sta bila edina od skupno 11 obtožencev, ki nista bila aretirana prejšnji teden.

Pogumna odločitev

RIM - »Z očetom živim mirno življenje, medtem ko bi najbrž pobegnil z doma, ko bi moral živeti z materjo.« Ta in podobne izjave 15-letnega najstnika iz Gaete so prepričale predsednika sodišča v Latini Antonia Paolina, da je fanta zaupal očetu, ki je povedal, da je homoseksualc. Nedvomno gre za odločitev, ki bo vzbudila precejšnje debato, saj v primeru ločitev sodniki porredko zaupajo očetu. Tem bolj nenavadno pa je dejstvo, da ga zaupajo očetu, ki je odkrito priznal homoseksualnost.

RIM / ZASEDANJE VSEDRŽAVNEGA SVETA

V Ljudski stranki se zaostrojuje spopad med levico in tajnikom Buttiglionejem

Včerašnja debata pokazala, da so stališča v stranki težko združljiva

RIM - Ljudska stranka se morda ne bo razbila, toda napetost med tajnikom Rocom Buttiglionejem in strankinim levim krilom je zelo ostra. To je jasno pokazalo včerašnje zasedanje vsedržavnega sveta, saj dejstvo, da je strankino vodstvo po dolgih urah razprave sprejelo kompromisni dokument, ni prispevalo k pomiritvi duhov. Kar je tudi razumljivo, saj so tajnikova stališča težko združljiva s politično usmeritvijo strankine levice.

K umiritvi duhov ni prispeval niti tajnik Roco Buttiglione, ki je za včerašnje uvodno poročilo vzel kot osnovo uvodno misel na seji strankinega vodstva. Poudaril je, da je Ljudska stranka že dosegla vsaj en cilj od tistih, ki si jih je zastavila na kongresu, ker ji je uspelo razkrojiti kartel desnice. Sedaj si mora prizadevati, da doseže druge cilje - združitev zmernih sil in njihovo približevanje centru. Prvi

korak v tem smislu naj bi bilo zavezništvo s Severno ligo, Krščanskim demokratskim centrom in Forza Italia na prihodnjih volitvah. LS naj bi pritegnila zmerno krogo, da bi na tem terenu tekmovala z Nacionalnim zavezništvom.

Buttiglione pa se ni omejil samo na to. Napadel je levo krilo zaradi nacina, s katerim je privolilo v kandidaturu Romana Prodijsa. Ocital mu je tudi, da bi rad dali levicarski pečat politiki Ljudske stranke, ker »bi na ta način lažje zagotovili preživetje delu političnega kadra«. Takoj nato je nekoliko omilil ton polemike in priznal, da je Prodijsa kandidatura učinkovala pozitivno na italijansko politično sceno, zaslugo za to pa pripisal predvsem sebi, saj je kandidaturu »omogocila naša strategija, ki je pritegnila DSL k centru«.

Drugi očitki, ki ga je Buttiglione naslovil notranji levici, predvsem pa nacelniku poslanske sku-

Tajnik Buttiglione in predstavnik levice Mancino (desno) na zasedanju Vsedržavnega sveta Ljudske stranke (AP)

pine Beniaminu Andreotti, ki je v stranki njegov glavni tekmeč, je bila odločitev, da podpre predlog progresistov o družinski politiki. Svojim poslancem je Buttiglione ocital, zakaj niso glasovali skupno s Kartelom svojih, saj se mu je zdela vsaj v uvodnem delu resolucija Kartela sprejemljivejša.

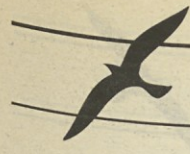
Ta dva očitka sta razkacila levico, ki je reagirala ostro. »Zdi se mi, da je bilo poročilo korak nazaj v primerjavi z

zaključnim dokumentom strankinega vodstva,« je menil Guido Bodrato, ki je tajniku ocital trmoglavost. »Ocena je lahko samo negativna,« je dodala bivša predsednica stranke Rosa Russo Jervolino, »saj poročilo ni sprejemljiv zgodovinski povzetek, predvsem pa politična perspektiva, ki jo tako poročilo nakaže.« Buttiglione je hotel spopad z levico,« je obtoževal Sergio Mattarella, medtem ko je bila Rosy Bindi mnenja, da je

Buttiglione postavil na glavo politično usmeritev, za katero se je opredelil kongres.

Na te kritike je Buttiglione odgovoril s protinapadom. »Kdor hoče spremeniti politično usmeritev stranke mora prej zmagati na kongresu,« je dejal tajnik v pogovoru z novinarji. Dodal je, da bo kongres stranke verjetno ob koncu leta, vendar ne bo to izredni kongres kot je zahtevala levica.

Nasprotje je zelo ostro, ceprav je organizacijski tajnik Franco Marini prepričan, da se Ljudska stranka ne bo razbila. Po njegovem mnenju se je strankino vodstvo odločilo za obnovo centra. »Mislim, da bo svet potrdil to usmeritev, ker nocoj na desno. Obcutim napetosti, vendar se mi ne zdi, da bi bili na robu razkola,« je dejal Marini, ki si vneta prizadeva, da bi posredoval med tajnikom in levico. Toda drugi strankini voditelji niso bili tako optimisti.

TRST / PRIREDITELJI O LETOŠNJI OSREDNJI »PROTESTNI« PREŠERNOVI PROSLAVI

Ogrožene so osnovne pravice Slovencev FJK

TRST - Gre za boj za preživetje. Ze zdavnaj je minil čas prehodnih težav, tokratne bi lahko bile usodne, če se v kratkem izrazi solidarnosti in razumevanja ne pretvorijo v konkretno, trajnejšo finančno pomoč. Slovenski ljubiteljski kulturi v Italiji se že dolgo ne pišejo dobri časi, vendar pa so se Zveza slovenskih kulturnih društev, Slovenska prosveta in Zveza slovenske katoliške prosvete odločile, da ob tokratnem dnevu slovenske kulture namenijo osrednjo prireditvev stirim najbolj ogroženim kulturnim institucijam Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini. Predsednik ZSKD Ace Mermolja je na včerajšnji konferenci predvsem italijanskim novinarjem skušal pojasniti, zakaj so Glasbena matica, Slovenski raziskovalni inštitut (Slori), Narodna in študijska knjižnica in Dvojezični solski center v Spetru v že nevzdržnem finančnem položaju in kaj bi bilo treba storiti, da ne bi slovenska kulturna dejavnost zivela v stalnem terorju finančne negotovosti. Prireditvi, ki bo v nedeljo ob 17. uri v tržaskem Kulturnem domu, so zato dali naslov Dan pravic slovenske kulture.

Mermolja in predstav-

Včerajšnja konferenca na sedežu agencije ANSA je bila dobro obiskana (Foto KROMA)

niki omenjenih ustanov so strnjeno obnovili trenutni položaj in se enkrat razložili, od kod so se v zadnjih letih stekala sredstva. Glavni vir je bil tako imenovani zakon za obmejna območja, ki je predvideval triletno finansiranje (do konca '93) dejavnosti slovenske manjšine v FJK in italijanske v Istri. Ciampi je vladala je po dolgem prepricavanju za lansko leto zagotovila finansiranje, vendar je vsoto s prejšnjih osmih znižala na šest milijard lir, v zadnjem italijanskem finančnem zakonu pa posebne po-

stavke ni, češ da naj bi se sredstva crpala iz posebnega fonda predsedstva vlade. S tem v zvezi je podpredsednik deželnega sveta FJK Milos Budin na včerajšnji konferenci potrdil vesti o posegu predsednice deželnega odbora FJK Alessandra Guerra pri osrednji vladi, kjer naj bi prejela zagotovila, da nameravajo izdati posebno odločbo. To pomeni, da bi lahko sredstva v razmeroma kratkem času nakazali - iter je vsekakor sprejet kot sredstvo za pospeševanje obmejnega in mednarodnega sodelovanja. Poudaril pa je tudi, da obstoj manjšin ne mo-

letno veljavo finansiranja. Zaenkrat so to neuradne vesti, vsekakor pa je dežela v svoj letošnji proračun »iz previdnosti« vnesla tudi vsoto šestih milijard lir za slovenske kulturne ustanove. Po oceni Milosa Budina pa ima negativen odnos italijanske države in njenih številnih organov do kulturne dejavnosti slovenske manjšine sirs pomen odklanjanja vsebine zakona za obmejna območja, ki je bil sprejet kot sredstvo za pospeševanje obmejnega in mednarodnega sodelovanja. Poudaril pa je tudi, da obstoj manjšin ne mo-

re biti - tudi s formalnega vidika - povsem prepuščen stopnji meddržavnih odnosov.

Zavzemanja za prebrotev sedanega izredno akutnega finančnega položaja pa odločno presega denarni vidik, od katerega je sicer odvisnih veliko delovnih mest. Ko bi ustanove morale se dodatno zmanjšati obseg delovanja ali pa celo zapreti, bi bila teptana osnovna pravica Slovencev v Italiji do obstoja, do ohranitve kulturne identite. Zavedati se je namreč treba - so poudarili Sergij Lipovec (Slori), Ziva Gruden (Speter), Adrijan Semen (GM) in Milan Pahor (NSK) - da so ustanove življenskega pomena ne samo za manjšino, temveč za celotno skupnost, kateri dajejo nesporen pečat večetnicnosti. Socialen problem je torej samo delček celote, vendar pa sta krajevna sindikata CILSL in CGIL pripravljena sodelovati vsaj pri reševanju le-tega, sta rekla Ravalico in Giuditta Lovullo. Po mnenju italijanskih novinarjev pa slovenska manjšina o sebi se vedno premalo informira širšo javnost, v odgovor pa so predstavniki slovenskih organizacij pripomnili, da je verjetno res, vendar da je tudi to velikokrat stvar denarja. (bip)

PO SREČANJU NA FARNESINI

Za italijanske časopise sta Rim in Ljubljana obnovila dialog

RIM - Medtem ko se po razsodbi hrvaškega ustavnega sodišča (iz istrskega statuta o avtonomiji črtalo skoraj polovico članov o pravicah italijanske manjšine) zaostrujejo, sta Slovenija in Italija obnovili dialog. To je skoraj soglasna ocena vseh italijanskih časopisov, ki sicer sredinemu srečanju med zunanjima ministroma Zoranom Thalerjem in Susanno Agnelli niso posvetili velike pozornosti.

Rimski dnevnik La Repubblica govori o umirjenih izrazih in pomirjujočih izjavah in nakazuje možnost politike dvojnega tira, čeprav se v sredo o konkretnih problemih ni veliko govorilo. »Slovenska delegacija pa je jasno namignila, da po svoji gesti dobre volje pričakuje od Italije, da bo na evropski ravni prizgala zeleno luc.« Italija in Slovenija spet odpirata dosje vzajemnih odnosov in zacenjata pogajanja, ki naj bi privedla do normalnih stikov, ugotavlja milanski Corriere della Sera, medtem ko turinska La Stampa povzema izjavo slovenskega zunanjega ministra. »Nismo podpisali nobenega dogovora,« je povedal Thaler, vendar je pojasnil, da je imel občutek, da so bili pogledi o interesih obeh

držav »usklajeni«.

Večji poudarek je pogovorom dal tržaski Il Piccolo, ki se v poročanju ne oddaljuje od ostalih časopisov, saj je bila za vse slovenska delegacija glavni vir informacij. Mauro Manzin ugotavlja, da je Thaler povedal, da bo odnos italijanske vlade do slovenske manjšine merilo, v kolikšni meri je mogoče zaupati italijanskim voditeljem. Slovenski zunanji minister pa je uporabil tudi bolj umirjen ton, ko je spomnil na slovenski kulturni praznik in na Presernovo zdravico ter verz o mejaku, ki bo samo sosed in ne vrag. »Ni slabo za človeka, ki je v odnosa z Italijo veljal za jastreb,« ugotavlja il Piccolo.

Povsem drugačen pristop ima na tržaskem Trieste Oggi Gabriella Fortuna, ki pravi da se Thaler in Agnelli nista dogovorila o ničemer. Glavno tezo poročila pa vsekakor tržaski desničarski list namenja interpelaciji poslanca Nacionalnega zavezništva Roberta Menie vladi. V vprašanju Menia sviri pred koncesijami Ljubljani. V isti okvir Fortunova vpleta tudi novico o preiskavi o »grozodejstvih Titovih partizanov nad italijanskim prebivalstvom«.

O G L E D A L O

Nacionalno zavezništvo in toleranca

ACE MERMOLJA

Finiju je z lahkoto uspelo pretovoriti neofasistični MSI v sicer desno a "demokracično" Nacionalno zavezništvo. Tudi posebnih izpitov mu ni bilo treba polagati: maturiral je po hitrem postopku in z enostavnim kolokvijem. Skratka, ni pretrpel mucne mature levice, ki se traja. V Kartelu svoboscin je našel prijateljskega profesorja-zaveznika (Berlusconi), ki ga je požegnal s svojim plasticnim nasmehom. Taisti profesor se vedno najde vsepovsod nevarne rdečkarje in komuniste in ugotavlja, da Italija ni zivela v svobodi. Očitno ne misli na fasistična leta, ampak na izraziti bolševizem bivše Krščanske demokracije in na rdece stražarje, kot so baje bili Andreotti, Fanfani, Forlani in Craxi. Glede na včerajšnja prijateljstva televizijskega veličanstva in na njegove današnje izjave, bi človek mislil, da je Fininvest finansiral KGB. Pustimo Berlusconi in se lotimo Finija, ki se je spretno povlekel na voz "svobode in dobrega vladanja".

Italijanski vsedržavni časopisi ne bodo pisali o izpitu, ki bi ga osebno predpisal Finiju. Na kongresu Nacionalnega zavezništva je bila namreč pogostokrat izrečena beseda toleranca. Nova stranka bo tolerantna tako do političnih nasprotnikov kot do ljudi, so pravili delegati kongresa. Očitno so ljudje crnci, Romi in številni priseljenci. Toleranca je izvenela kot ena izmed parol velikega spreobrnjenja. V Trstu in vosel Furlaniji-Julijski krajini bomo kmalu izvedeli, kaj in kako je s to toleranco. Slovenci smo poiskunski kunec, čeprav dvomim, da bo sirs Italija izvedela za izid tega izpita. Ostal bo

na straneh našega dnevnika in na valovih radia Trst A. Ne ustrasimo se majhnosti in poiskusimo izbrati nekaj naloga za izpit.

O toleranci obstajajo debele in učene knjige. Ker ne morem v nekaj stavkih razčleniti številnih problemov

v zvezi s toleranco, bom uporabil Bobbievo razvrstitev. V svojem zagovoru tolerance Bobbio postavi na najnižjo stopničko tolerantan odnos, ki ga narekujejo čisto oportunistične izbire. Nekdo, denimo večina, je tolerantna do manjšine, verske sekte, etnične skupine, itd., ker bi jo represiven odnos ocrnil pred mednarodno javnostjo, manjšal ugled državi in postavil netolerantne politike in ljudi na seznam hudobnih. Netolerantna država bi lahko tvegala celo kaksno mednarodno sankcijo. Bobbio postavi na višjo stopničko toleranco, ki jo narekuje zavestna izbira načel omikanega in civiliziranega sožitja, ki že vsebuje podmeno aktivno zaupljivo odnosa do drugega in drugačnega. Na tej stopnički se spori rešujejo sporazumno. Na najvišjo stopničko je Bobbio uvrstil toleranco, ki temelji na moralni motivaciji, skratka, na spoštovanju drugega. Menim, da v sodobnem svetu ne zadostuje niti najplemenitejša stopnička. Predvsem ko gre za odnos večina-manjšina, je vprašanje tole-

rance vseskozi vezano na odnos močnejšega do sibkejšega. Manjšine bi potrebovale nekaj več od zgolj tolerance. Sodobni odprti svet, kjer se srečujejo ljudje najrazličnejših kultur, misljenj, prepričanj, ver, itd. ne more sloneti zgolj na spoštovanju, kar je sicer že velik dosežek. Potrebno je spoznavanje drugega, potreben je tvoren in prepričan dialog, saj stiki in najrazličnejša srečanja (od trgovskih do kulturnih) privedejo tudi do kontaminacije, kjer vsak prevzame nekaj od drugega. Tako je lahko sodoben svet uspešen, manjšine pa veliko bolj varne. Če nekoga ne spoštujemo zgolj zaradi moralnega imperativa, ampak ga cenimo, ker ga poznamo, bo prijateljstvo trdnjše.

Te visoke stopničke in upi v kulturo pristnega dialoga pridejo težko v poštev, ko govorimo o Finiju in o preobrazbi MSI v Nacionalno zavezništvo. Povsem jasno je, da tržaski neofasisti niso dosegali niti najnižje tolerantnostne stopničke. Tržaska (a tudi goriska in beneska) skrajna desnica je vodila do Slovencev netole-

rantno, represivno politiko. O tem zgovorno prica jo številne nasilne akcije in dokumenti. Ko bi vladal MSI, bi ne imeli nikakršnih pravic. Kaj pa bo sedaj? Nacionalno zavezništvo je že bilo na vladi in možno je, da bo Kartel svoboscin zmagal tudi na prihodnjih deželnih in vsedržavnih volitvah. Zato bi bilo lepo vedeti, kaj pomeni za tukajšnje (tržaske) pristase nove stranke tolerantan odnos do Slovencev. Izpit je jasen. Odgovor na vprašanje bodo morali Fini, Menia in ostali dati tudi lastnim volilcem. Po več kot štiridesetih letih trdega protislovenskega boja, nas ne bodo mogli kar tako obiti in skriti na prihodnjih volitvah slovensko vprašanje v hladilnik. Če so sprejeli toleranco in svobodo kot načeli, bodo morali povedati, če bomo Slovenci v novem kontekstu izjema, ali pa če bodo spremenili do nas represiven odnos v tolerantnega.

Od tržaske desnice si ne pričakujem omikanega sožitja in niti spoštovanja. To bi bila kulturna revolucija, ki jo človek težko zmora, ali vsaj zelo redki jo. Kako se bodo stvari obrnile, pa bomo spoznali že na prvi in najnižji stopnički tolerantnega odnosa.

Ko bi se tržaska desnica odločila, da bo vodila do Slovencev tole-

rantno politiko, ker mora pač dokazati, da Nacionalno zavezništvo ni MSI, bi morala sprejeti vrsto stvari. Priznati bi morala, da je prav, da Slovenci ohranimo, kar imamo in da država podpira naše kulturne ustanove in organizacije. Odzivem podpor je represivno dejanje, kot je represivno dejanje vsako zavestno krčenje danega. Tolerantno Nacionalno zavezništvo bi moralo v primeru volilne zmage brez težav odobriti stabilno finančno podporo slovenski kulturi. Omogocati bi moralo nas normalen gospodarski razvoj, člani stranke ne bi smeli pretepati Sama Pahorja, desničarska glasila pa bi ne smela netiti sovrastva do slovenskih sodržavljancev in tudi sosedov. Vse te lepe stvari bi morala tako Fini kot Menia razložiti lastnim volilcem, čeprav bi se lahko izgovarjala, da tega ne delata iz ljubezni, ampak zaradi imidza lastne stranke. Če se bo to zgodilo v Trstu, Gorici in Beneciji, bomo tudi mi priznali, da je Nacionalno zavezništvo desničarska stranka, vendar brez nostalgije po crnih srajcah. Nadaljni korak demokracičnega Trsta bi v tem primeru bil ta, da bi skušali domaćo desnico povleci na drugo stopničko tolerance, kar bi lahko že pomenilo razgovor o zascitenem zakonu. To je neizbežna pot tistega, ki se odloči, da zapusti represivne instinkte. Kaj pa če bo ostalo glede Slovencev vse po starem? Potem bi morali mi povabiti v Trst razne Biagije, Bocce, Scalfarije in dati njihovim briljantnim peresom argumente za tezo: volk je spremenil dlako, ne pa razvadal.

ŠOLSTVO / VIŠJE SREDNJE ŠOLE

Dopolnilni tečaji: nič kaj privlačna novost

Profesorji se jih otepajo, denarja bo, najbrž, premalo

Po koncu prvega pol leta se je na solah vseh vrst in stopenj pouk prevesil ze v drugo polovico. Na visjih srednjih solah je bil ta preskok bolj zaznaven kot prejsnja leta. Ocene so razmejile dijake v dva tabora: v tiste, ki so pozitivno opravili svoje dose danje solske obveznosti, in v druge, ki so jih opravili pomanjkljivo. Slednji bodo morali sedaj »pokoriti« in nadoknaditi zamujeno na dopolnilnih tečajih.

Te tečaje je lanskega avgusta uvedel vladni odlok, s katerim je takratni minister za solstvo D'Onofrio ukinil popravne izpite. Namesto septembra bodo dijaki »popravljali« svoje znanje kar med solskim letom, s popoldanskimi dopolnilnimi tečaji.

Vsaka novost povzroča določene težave. Uvedba dopolnilnih tečajev jih je povzročila več, kot jih je nekdani minister pričakoval. Ze pred časom smo poročali o porazdelitvi finančnih sredstev za kritje stroškov, to je za plačilo profesorjev in suplentov, ki vodijo tečaje. Po prvih izračunih kaže, da bodo nakazana sredstva preskromna.

Drugo, nič manjše vprašanje, predstavlja odziv profesorjev na dopolnilne tečaje. Vodenje tečajev ni obvezno; profesorji ga lahko odklonijo. Tako se je na primer dogodilo, da je na liceju Franceta Preserna sprejela poučevanje na dopolnilnih tečajih le slaba tretjina profesorjev, ki pa »pokrivajo« skoraj polovico vseh tečajev. Preostalo polovico vodijo suplenti iz zavodskih lest-

vic suplentov.

Ta teden so dopolnilni tečaji na liceju Franceta Preserna stekli v pone deljek in sredo; prihodnji teden bodo potekali v treh popoldanskih terminih: v ponedeljek, sredo in petek.

Tečaje na Preseranu obiskuje tretjina dijakov. Se do pred kratkim ni bilo povsem jasno, kdo mora sploh obvezno na tečaje, naposled pa je obveljalo določilo zadnje okrožnice: tisti, ki so le »rahlo negativni«, so oproščeni podpornih tečajev. Dijaki so s tečaji bolj zadovoljni kot profesorji. Seveda, ker se bodo z njimi izognili popravnim izpitom in studiju med poletnimi počitnicami. Vprašanje pa je, ali bodo popoldanske učne ure primerno

izkoristili, pa tudi, ali bo število predvidenih dopolnilnih ur zadostovalo za izboljšanje njihove priprave.

Pri obiskovanju tečajev dijaki ne bodo »enakovni«. Po zakonu lahko obiskuje tečaj po največ deset dijakov. Kdor se bo znašel v tako številni skupini, bo praktično opravljal neke vrste dodatni razredni pouk. Tak primer beležijo v nekaterih razredih na znanstvenem liceju pri dopolnilnem pouku matematike. Tisti, ki se bo znašel pri dopolnilnem tečaju sam, bo praktično opravljal zasebne lekcije (tako srco imajo na klasičnem liceju pri dopolnilnih tečajih grščine).

Na poklicnem zavodu Jozefa Stefana so dopol-

nilni tečaji stekli ze januarja. Doslej so opravili 112 od 700 predvidenih dopolnilnih učnih ur. Na tej soli je ze sedaj jasno, da bo dotacija za kritje stroškov (profesorji prejmejo 41 tisoč lir bruto na dopolnilno učno uro) premajhna. Tečaje obiskuje slaba polovica vpisanih dijakov. V vsakem razredu imajo povprečno po štiri ure dopolnilnega pouka na teden. S tem je za nekatere dijake tedenski solski urnik poskočil celo na skupnih 44 učnih ur, kar je, po mnenju ravnatelja Pina Rudeža, skrajna meja možnega pouka.

Težav je torej nič koliko. Minister D'Onofrio je pustil italijanski višji soli nezavidljivo doto. (M.K.)

POROČILO UNICEFA

Po več letih prvi znaki upanja

Podatki o položaju otrok po svetu pa so še vedno zastrašujoči

Unicef je glasnik otrok, ki so brez mikrofona. Tako je na včerajšnji tiskovni konferenci v novinarskem krožku poudarila Gigliola della Marina, deželna tajnica sklada Združenih narodov za otroke, bolj znanega kot Unicef. Skupaj z Giorgiom Tamburlinijem, odgovornim v uradu za mednarodno sodelovanje v Burlo Garofolu, je namreč predstavila Grantovo poročilo o položaju otrok v svetu ter prizadevanja Unicefa in Bula. Poročilo nosi ime po Jamesu P. Grantu, glavnem tajniku sklada, in nedvomno predstavlja najbolj verodostojno dokumentacijo o razmerah v posameznih državah. Spodbudno je, da prvič po več letih sedanje poročilo daje znake upanja, čeprav so podatki, s katerimi je Marina postregla, še vedno zastrašujoči: zaradi predvidljivih vzrokov (npr. cepljenje) vsako leto umre 13 milijonov otrok. Zaustavila se je pri treh osnovnih vprašanjih, vojnah, gospodarski in družbeni emarginaciji ter družbenem razkroju (v 10 dneh vojne potrosijo toliko, kolikor bi za revne otroke zadostovalo za eno leto). Industrializirane države pa ne kažejo prave volje, saj bi lahko rešile vprašanje revščine.

Baron je Raffaello De Banfield, za znanca Falello, zadnji potomec dinastije uspešnih poslovnežev, od katerih je podedoval ogromno premoženje. Oče, avstroogrski »orel«, junaski pilot prve svetovne vojne Gottfried, mu je med drugim pustil tudi toliko delnic Assicurazioni Generali, da je bil Falello najpomembnejši delničar te zavarovalnice. Od prednikov pa ni podedoval smisla za posle. Baron je pravi gospod, ki se ne ukvarja z malenkostmi, kot je denar. Zato je baron rade volje predal vodstvo svojega premoženja grofu.

Grofa Agostina Dalla Zonco so trzaski gospodarski krogi ze poznali zaradi afere Iccu: v poznih 70. letih je veliko trzaskih malih varčevalcev vložilo svoje prihranke v družbo, ki je delovala na področju kontejnerjev. Obljubljali so jim in delno tudi izplačali visoke letne obresti. Nesrečnim varčevalcem pa ni nihče pojasnil, da se bo »njihov« kontejner po dveh

PRIZNANJI / LJUBI SMOTLAK IN KILJANU FERLUGI

Učiteljici Ljubi usojena... kolajna

Podelitev diplome nocoj v Boljuncu

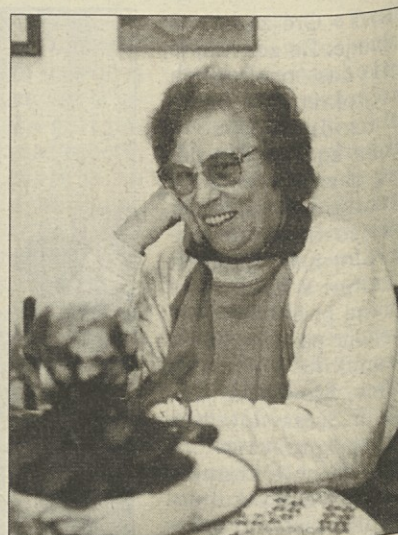
Slovenska sola v Italiji je spet prejela dve visoki priznanji. Dolgoletnima učiteljema Ljubi Smotlak iz Mackolj in Kiljanu Ferlugi iz Milj je predsednik republike podelil Diplom 1. stopnje z zlato kolajno za zasluge na področju osnovnega solstva, kar je najvišje tovrstno priznanje v Italiji. Ljubi Smotlak bodo priznanje podelili med današnjo slovesnostjo v Boljuncu, Kiljanu Ferlugi pa prihodnji teden v Miljah.

Visoko priznanje Ljubi Smotlak bo zapolnilo vrzel na njenem domu v Mackoljah. Ob vhodu sta namreč na zidu ena za drugo obešeni plaketi: s prvo so se Slovenske trzaskeske skavtine ob 25-letnici ustanovitve zahvalile soustanoviteljici in dolgoletni voditeljici, drugo je zborovodji Ljubi Smotlak podelil otroški zbor Slovenski sopek ob 15-letnici delovanja. Obe pričata o velikem delu, ki ga je slavljena opravila na izvensolskem področju, a doslej ni prejela se nobenega priznanja za več kot tridesetletno delovanje na soli, pa čeprav ji je bila kolajna takorekoč... usojena.

Sama se se točno spominja - bilo je leta 1963 v Boljuncu - kako je eden od takratnih kolegov, učitelj, pokomental njeno veliko vnemo v soli: »Delajte, delajte, boste ze dobila medaljo iz kartona.« »Pa kaj se dela za kolajne, ali za mladino?« se je včeraj se vedno začudeno vprašala.

Ljuba Smotlak je začela svoje delo na soli pred več kot štirimi desetletji. Dobila je suplenco kar v domaćih Mackoljah. Poučevala je v 4. razredu, ki ji je bil kar se da domac: dve tretjini učencev so bili njeni bliznji ali daljni bratanci. V vaski soli je prebila »deset srečnih let«: prestala je inspekcije nadzornika Bencica, ki so bile mnogo strožje od sedanjih, pripravila je vrsto igrice, plesov, začela je skratka tisto zivahno solsko zivljenje, ki se je nato nadaljevalo se v Boljuncu, v Dolini in spet v Boljuncu. Solski pevski zbori in otroške gledališke skupine so bili stalnica v njenem delovanju, vmes pa je imela se čas za pripravo berila za 1. razred.

Otroke je imela zelo rada; igrala se je z njimi, se lovila, vedela pa je tudi, kaj si otroci želijo: mlade učiteljice.

Zato je izkoristila priložnost, »preskokila« na učiteljske in prepustila učiteljsko mesto mladim silam.

Na učiteljscu jo je cakalo povsem drugačno delo: bodoče učiteljice je pripravljala za vstop v razred. Vec kot desetletje je vodila didaktične vaje, ustanovila je in vodila tečaj ročnega dela, pripravljala nastope, hospitacije. Ko je dopolnila službeno dobo, se je upokojila. »Zakaj bi morala ostati v službi, ko pa so mladi iskali službo?« se je vprašala. Sama priznava, da je bil odhod res težek; občasne suplenice in vodenje pevskih vaj pri Sv. Ani vsaj v prvih letih niso mogli odtehtati dotedanjega običajnega solskega dela.

Sedaj je drugače. Cas je najbolj primerno mazilo za težave, ni pa zabrisal živega spomina. Ce nekdano učiteljico, slavljeno Ljubo Smotlak, vprašas, kaj bi svetovala mladim učiteljcem, se v odgovor oglasi Gregorčičev stih: »Dolzan ni samo, kar veleva mu stan / kar more, to mož je storiti dolzan.«

Ko bi popisali vse, kar je Ljuba Smotlak zmogla ob poučevanju, bi za golo nastevanje ne bila dovolj časopisna stran. O tem morda kdaj drugič. Danes je na vrsti solski praznik: učiteljica Ljuba bo nocoj v boljunskem gledališču Franceta Preserna prejela kolajno. Ne iz kartona, iz zlata. (M.K.)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Zgodba o baronu in grofu

Medtem ko na trzaskem sodišču namestnik državnega pravdnika Antonio De Nicolo v sodelovanju s finančno stražo pregleduje zaplenjeno dokumentacijo in zaslišuje - tudi zelo ostro, kar pomeni, da tisti, ki ne sodelujejo, tvegajo celo zapor - številne price, se nad dramatičnem razvojem zadeve Tripčevih v trzaskih podjetniških krogih nihče prevec ne čudi.

»Da se bo končalo s polomom, je bilo vsem jasno ze od samega začetka, ko je pred leti baron poveril vso oblast grofu.« smo slišali. Baron je Raffaello De Banfield, za znanca Falello, zadnji potomec dinastije uspešnih poslovnežev, od katerih je podedoval ogromno premoženje. Oče, avstroogrski »orel«, junaski pilot prve svetovne vojne Gottfried, mu je med drugim pustil tudi toliko delnic Assicurazioni Generali, da je bil Falello najpomembnejši delničar te zavarovalnice. Od prednikov pa ni podedoval smisla za posle. Baron je pravi gospod, ki se ne ukvarja z malenkostmi, kot je denar. Zato je baron rade volje predal vodstvo svojega premoženja grofu.

Grofa Agostina Dalla Zonco so trzaski gospodarski krogi ze poznali zaradi afere Iccu: v poznih 70. letih je veliko trzaskih malih varčevalcev vložilo svoje prihranke v družbo, ki je delovala na področju kontejnerjev. Obljubljali so jim in delno tudi izplačali visoke letne obresti. Nesrečnim varčevalcem pa ni nihče pojasnil, da se bo »njihov« kontejner po dveh

gajo pa, da je bilo skoraj tako!

Odkar je grof Dalla Zonca prevzel popolno oblast na celu Tripčevih, je preusmeril tradicionalno, previdno in donosno strategijo družbe: zakaj bi ostali pri nekaj vlačicah v pristanišču in pri paketu delnic najuglednejše italijanske zavarovalnice? Razširimo se, kupujemo družbe, doma in na tujem, kakor na tekocem traku: cimvec in cim hitreje, predvsem pa, trdijo »dobro informirani«, brez prevelikih finančnih skrbi in pozornosti. Barono-vo premoženje in sama Tripčevih sta bili zadostno jamstvo za banke, ki so financirale nakup desetih in desetih podjetij. V listnici Tripčevih se jih je nabralo nad 150, iz listnice Tripčevih in barona De Banfielda osebno pa se je izteklo premoženje, denar, delnice, vse. Podjetja s prometom 1.000 milijard lir so ustvarjala vsega skupaj par milijard dobička, grupa se je zadolžila za 500 ali 600 milijard lir, De Banfieldovo premoženje je izginilo v brezno, Tripčevih se je znasla na pragu stečaja in potegnila za seboj vse z njo povezane družbe.

Namestnik državnega pravdnika De Nicolo je zarezal v živo. Preiskava mora poiskati odgovor na bistveno vprašanje: zakaj je Dalla Zonca tako zagnano in, kot se je izkazalo, navidezno brezsmeriselno kupoval podjetja po Italiji in po Evropi? Odgovor na to vprašanje je verjetno ključ, ki bo razkril ozadje najpomembnejšega finančnega poloma pri nas v vsej povojni zgodovini.

SKGZ O TELEVIZIJI

Vse prej kot jasni manevri

Pri zaposlovanju upoštevati seznam brezposelnih

Izvršni odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze je na zadnji seji obravnaval tudi vprašnje televizijskih oddaj v slovenskem jeziku.

V razpravi je bila izrečena ugotovitev, da se o slovenskih televizijskih oddajah v sklopu RAI od časa do časa veliko govori, sklepi o začetku oddajanja so bili sprejeti, toda kot v preteklosti se predvideni roki ne prestopajo.

Izvršni odbor SKGZ je ocenil, da se postopki za vzpostavitev televizijskih oddaj v slovenscini očitno srečujejo z nerazumljivimi ovirami, tako da ni jasno, kdaj bo RAI začela s programi, ki so bili že tolikokrat napovedani. Nadalje kaže, da slovenski programi

sploh ne zajemajo Slovencev videmske pokrajine, medtem ko so za oddaje v furlanskem jeziku že predvidena sredstva.

Pri sestavljanju organika, ki predvideva nove zaposlitve novinarskega in tehničnega osebja, se nadalje po oceni SKGZ postavlja vprašanje, ali bodo nastavitve tako kot v preteklosti rezultat divje lotizacije in pritiskov. Ob vesteh, da se glede novih zaposlitev dogajajo vse prej kot jasni manevri, je izvršni odbor SKGZ izrazil stališče, naj se prednostno dosledno upošteva seznam brezposelnih novinarjev, kar je v svojem stališču podčrtal tudi deželni novinarski sindikat.

USTANOVNA SKUPŠČINA FJK

SI oz. zmerna levičarska sila

Smernice predstavil Enrico Boselli

Samo zmerna levičarska sila lahko prevlada v Italiji, v tej smeri name-rava delovati nov politični subjekt SI (Socialisti italijani), ki je z ustanovno skupščino včeraj nastopil svojo pot tudi pri nas (foto KROMA).

O smernicah SI je včeraj na Pomorski postaji govoril vsedrjavni tajnik Enrico Boselli, ki je bil izvoljen v parlament na progresistični listi. Po njegovi oceni ne sme DSL zasedati vsega prostora na levi, zato bi morali SI, Segnjev Pakt in Demokratično zavezništvo ustvariti močno zavezništvo, ki je z levega boka usmerjeno proti centru, pozitivno pa je ocenil »opcijo Prodi«. O krajevnih razmerah je na včerajšnji ustanovni skupščini govoril deželni svetovalec De Gioia.

NOVICE

Poslanci potrdili: proces proti Menii bo

Parlament je dokončno potrdil, da je poslancu Robertu Menii treba soditi, ker je 6. oktobra '91 zalil Sama Pahorja. Večina poslancev je glasovala, da se mu ne prizna parlamentarna imuniteta, in to zato, ker takrat Menia ni bil parlamentarec. Splošno mnenje pa je bilo, da je ravnanje trzasega sodstva nazaslišano, saj je predlagalo, da se Menii ne sodi, v kolikor je Pahorja zalil v okviru svoje bodoče parlamentarne vloge! Nezaslišani sklep trzasega sodišča bo verjetno vzel v pretes sam višji sodni svet.

Prešernova proslava na Colu

Tudi učenci repentabske osnovne šole Alojz Gradnik na Colu so se oddolžili Prešernu na doziveti solski proslavi. Pod mentorstvom svojih učiteljc so okusno uredili kotiček v učilnici in ga opremili z risbicami, na blago pa so naslikali narodne motive in narisali Prešernov portret. Ob tej izvirni scenografiji so otroci pripravili recital tradicionalnih Prešernovih poezij vključno s Povodnim mozem, orisali so njegove življenjepisne podatke in zapeli venček pesmi od Zdravljice do narodnih motivov. Proslavo je popestrila Sonja Gregori, ki je predstavila barvne diapozitive o ameriških parkih. (B)

Dokončno zaprt odcep hitre ceste za Fernetiče

Začasni odsek med državno cesto st. 58 (Trst - Opcine - Fernetiči) in hitro cesto (v smeri Trst - Fernetiči in Fernetici - Trst) je že dalj časa itak zaprt za promet, sedaj pa so se odločili, da bo zapora dokončna. Sprva so menili, da bi ga lahko začasno spet usposobili, vendar so sedaj prisli do zaključka, da bi to prinasalo preveč nevšečnosti glede na to, da dela na odcepu hitre ceste za Fernetiče gredo proti koncu.

STALNO GLEDALIŠČE FJK / ODOBRILO POGODBO

Calenda novi ravnatelj

Z izbiro je še posebej zadovoljen podžupan Damiani

Stalno gledališče FJK ima že novega ravnatelja. Upravni svet je namreč v sredo zvečer odobril triletno pogodbo z režiserjem Antoniom Calendo, ki bo pogodbo podpisal danes popoldne na županstvu in se bo v svojstvu novega ravnatelja prvič - dasi neformalno - setal z novinarji. Od jutri dalje pa bo v gledališču Cristallo na sporedu tudi njegova postavitev Cavosijevega dela Rosanero.

Antonio Calenda bo svojo novo funkcijo prevzel 1. maja letos, njegova pogodba pa bo zapadla 31. decembra 1998. O denarnih aspektih pogodbe je upravni svet podčrtal le, da so Calendi ponudili pogoje, ki upoštevajo razmere v gledališču in v državi. Vsekakor pa je v pogodbi določeno tudi, da bo Calenda za časa ravnateljstva režiral tri dela, predvideno pa je tudi sodelo-

vanje z ostalimi teatri, med temi celo z operno hišo Verdi. Predvsem pa upravni svet pričakuje od Calende, da bo okreplil stike z drugimi kulturnimi institucijami v Trstu in deželi. Pri tem naj bi posebno pozornost namenil razkrivanju specifičnosti vsake posamezne ustanove. Pri pripravi abonmajskih sezon pa bi moral izbirati taka dela, ki bi privabila mlado publiko.

Kot kaže, je bil nad imenovanjem Calende še najbolj zadovoljen predsednik upravnega sveta in trzaski podžupan Roberto Damiani. Čeprav se je vse do zadnjega v javnosti pohvalno izražal o sedanji ravnateljici Mimmi Gallini, kateri pa prav on ni hotel obnoviti pogodbe, je ob uradni izbiri novega ravnatelja izjavil, da gre za velik kvaliteten skok, za veliko pridobitev za celotno mesto.

V GLEDALIŠČU MIELA

Potovanje v kulturo yiddish

Zanimiv pregled židovske filmske proizvodnje - Sinoči koncert Feidmanna

S sinočnim koncertom priznanega klarinetista Gioira Feidmanna se je zaključilo potovanje v kulturo yiddish, ki je potekalo od preteklega ponedeljka v Mieli na pobudo zadruge Bonawentura. Tako se je v retrospektivnem pregledu židovske filmske produkcije zvrstilo petnajst najboljših židovskih filmov iz '30. in '40. let. Izjemo je predstavljala Schindler's List, lanski Oskarjev nagrajenec. Kar precej ljudi se je odzvalo vabilu, da si (po večini v drugo) ogledajo zgodovinski film o holokavstu. Schindler je od smrtonosnega nacističnega sistema odkupil približno tisoč Židov, danes pa izhaja iz Schindlerjevih Židov približno 6.000 potomcev.

Radovedneži pa so se prepustili neznanemu in se zabavali ob židovskem humorju. Eden izmed prvih židovskih filmov je Uncle Moses iz leta 1932 z

Mauricem Schwartzem, ustanoviteljem Yiddish Art Theatra. Protagonisti zgodbe so židovski priseljenci iz vzhodne Evrope, ki se v New Yorku skušajo vziveti v nov način življenja, a se novi svet stalno spopada s starim. Despotki patriarh stric Moses kroji v svoji krojaški delavnici življenje številnih siromašnih družin svojih delavcev, dokler ne spozna, da je kljub bogastvu sam, kajti ves njegov denar ne more odkupiti ljubezni. Pred smrtjo prepusti delavnico delavcem in novonastajajočim delavskim združenjem. Zelo originalen je tudi ameriški film Green Fields po legendarni pripovedi Peretza Hirschbeina. Že v začetku stoletja student zapusti židovsko mestno skupnost za pristnejše življenje v neposrednem stiku z naravo. Rade volje sprejme vabilo židovskih kmetov, da ostane pri njih za vaskega učitelja.

PREVARA SPODLETETA

Prijeli so ga kar v banki s ponarejenim čekom v roki

Pred nekaj dnevi je 26-letni Moreno Giamporcaro v stanovanju Anne Stefani v Ul. Rossetti 45 zmaknil nekaj denarja in cekovno knjižico. Očitno je pomislil, da bi se dalo ceke dobro vnovčiti in je stopil v filialo CRT v Ul. Battisti 14. Usluzbencu je izročil enega od čekov, bil je na njegovo ime, nosil je podpis omenjene Stefanijeve. Usluzbencu pa nekaj ni slo v račun, opazil je nekatere formalne nepravilnosti in je zaprosil za poseg policije. Kaj kmalu se je izkazalo, da je bil sum več kot upravičen. Giamporcaro, ki prebiva v Ul. Pasteur 9, je namreč podpis Stefanijeve enostavno ponaredil. Sledila je prijava sodnim oblastem pod obtožbo kraje, ponarejanja in poskusa prevare. Zaenkrat je ostal na prostosti.

S prijavo sodnim oblastem se je zaključila tudi dogodivščina 30-letne Patrizie Bevilacqua iz Ul.

Molino a Vento 21. Bevilacqua je bila predvčerajšnjim jutraj po nakupih, štopila je v trgovini Prodet (parfemi in pralni praski) ter Gerbini (jestvine). Dobro se je zalozila, blaga je bilo za okrog 150 tisoč lir. Nevšečnost je bila v tem, da ga je »pozabila« placati.

Rešili so ga zadnji trenutek

Zaradi prevelike doze mamila je 32-letni Massimo Zulian padel v nezavest in se sreča, da je bila v stanovanju na Furlanski cesti 240 zaročenka: nemudoma je poklicala rešilec Rdečega križa, s katerim so ga odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na oddelku za nujno pomoč. Policija je uvedla preiskavo, da bi ugotovila, kdo je Zuliana oskrbel z mamilom. Pri tem ji bo morda v pomoč zavojček z mamilom, ki so mu ga našli v spodnjih hlačah.

PRIJELI SO JO PO KRAJI V AMBULANTI

Plen je skrivala na domu

Sarita Stefani je izkoristila trenutek nepazljivosti bolnicarke Eure Lizzo, pobrala poldrugi milijon lir in nekaj čekov ter jo urnih nog pobrisala. Dalec pa ni prišla, saj so jo prijeli in aretirali. Stefanijeva je malo pred tem bila v ambulanti dr. Enrica Carucicchia v Ul. Carducci 30, kamor je vstopila pod neko pretezo. Skupaj z njo je bila se druga ženska, katere istovetnost morajo ugotoviti.

Bolnicarka Lizzova se je kraje skoraj takoj zavedela in je brez pomisljanja stekla za ženskama. Imela je srečo, saj je tedaj po ulici prihajal podoficir finančne straže Simeone Formicola, ki je Stefanijevo ustavil in predal izvidnici letcega oddelka, ki je medtem prišla v Ul. Carducci.

Policija pa se ni omejevala na aretacijo 26-letne Stefanijeve, preiskala je tudi njeno stanovanje v

Ul. Petracco 2. »Obisk« v stanovanju je bil karseda uspešen, zaplenili so celo vrsto predmetov, ki so bili dokaj verjetno ukradeni. Med drugim so našli več zlatih predmetov, last Lidie Lopreno iz Ul. Punta del Forno 19. Istega jutra so namreč neznanci (domneno dve

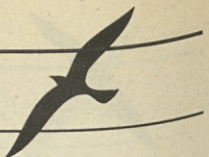
ženski) vdrl v njeno stanovanje. Ni ji preostalo drugega, kot da krajo prijavi. Ravno v trenutku, ko je bila na kvesturi in pisala prijavo, so se vrnili agenti, ki so pregledali stanovanje Stefanijeve.

Med predmeti, ki so jih našli pri Stefanijevi,

so fotografska aparata ponaroid in canon, objektiv vivitar, daljnogled stein optik, dve uri darwill, ena camel trophy in ena levrette, bencinski boni za okrog 1000 litrov ter stiri plastične vrečke, polne kovancev (tehtajo več kot 15 kg, v njih je okrog 550 tisoč lir).

Preiskava o fojbah je še precej daleč od zaključka

V Rimu sta se predvčerajšnjim sestala Gianfranco Mantelli, namestnik državnega pravdnika iz Rima, ter njegov trzaski kolega Giorgio Nicoli, ki se ukvarjata s sicer ločenima preiskavama o fojbah. Namen sestanka je bil, da bi koordinirala delo. Kot je po svojem povratku v Trst povedal Nicoli, je v Rim nesel dokumente, s katerimi razpolaga. Preiskava se nanasa na splošno na fojbe in na podlagi zbranih dokumentov bi sicer lahko govorili o pokolih, vendar je potrebno najprej preveriti verodostojnost raznih vesti: zgodovinska dejstva so eno, je dejal Nicoli, specifične odgovornosti nekaj drugega. Razni primeri so se sicer pripetili v glavnem na področjih, ki danes niso več pod Italijo, kar pa ne predstavlja ovire, saj so bili žrtve italijanski državljani. Na vsak način je vse se daleč od zaključka.

DOLINA / PROSLAVA DNEVA SLOVENSKE KULTURE V KD V. VODNIK

Kultura nas oblikuje

Nastop učencev in dijakov
Zapel je dekliški zbor Vodnik

Dan slovenske kulture je predsinočnim praznično proslavilo tudi Kulturno društvo Valentin Vodnik iz Doline: nastop v društvenih prostorih pa so ustvarili predvsem mladi in mlajši. Vabilu dolinskega društva so se odzvali bodisi učenci osnovne sole kot dijaki dolinske nižje srednje sole. Najmlajši so se predstavili z zborno deklamacijo o življenju in ustvarjalnosti Franceta Preserna, dijaki pa so prav tako s pesmijo in besedo skupinsko ustvarili podobo Simona Gregorčiča, po katerem je sola poimenovana. Predstavo so pod mentorstvom svojih profesorjev ustvarili ob de-

cembrski proslavi 150-letnice rojstva goriskega slavca, ob slovenskem kulturnem prazniku pa so jo v prilagojeni obliki ponovili za vasčane.

Solski točki je obogatila pesem dekliškega zbora Valentin Vodnik, ki ga drugo sezono vodi Ivo Tull. Priložnostno misel pa je podal Dejan Kozina, mlad Dolinčan in aktiven član društva. Njegove besede so bile kot iskren poziv k večji udeležbi v kulturnem delovanju: »Kultura nas oblikuje, brez nje bi ne bili taki, kot smo, ker nam kultura daje zemljevid, s katerim vemo, odkod izhajamo in kateri poti v prihodnost naj sledimo.«

SALEŽ / PROSLAVA

Seganje v večplastnost kulturnega poustvarjanja

V zgoniski občini bodo nočjo na javni prireditvi pocastili praznik slovenske kulture. V dvorani občinske knjižnice v Salezu se bo na skupno pobudo kulturnega društva Rdeca zvezda in sportnega krožka Kras začel ob 20. uri pester in mika-ven program, ki bo zaobjemal mnogotere zvrsti zamejskega umetniškega izražanja v kulturni sferi. Tako bosta pevska utrinka

prispevala ženska vokalna skupina Stuleti in domači moški zbor Rdeca zvezda, narečni poet Atilij Kralj bo predstavil svoje poezije, o kraski nosi bosta spregovorili Silva Percič in Franka Slavec, večer pa bodo popestrili živahni akordi frajtonarce Lojzeta Furlana. Prisla bo torej od izraza večplastnost kulturnega poustvarjanja, tako da bo vsakdo našel nekaj po svojem okusu. (B)

Podelili bodo nagrado Tončič

V petek, 17. februarja, ob 19. uri bo v Gregorčičevi dvorani, v Ul. Sv. Franciška 20, srečanje ob podelitvi nagrade Dr. Frane Tončič 1994.

Nagrada Dr. Frane Tončič, ki nosi ime uglednega tržaškega pravnika in dobrotnika istoimenskega Sklada, je namenjena disertacijam s področja humanističnih oziroma znanstvenih ved, ki pomenijo obo-

gativev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti. Nagrada ima namen spodbujati slovenske visokošolce v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Dobitnike nagrade in pohval bodo razglasili na večeru podelitve. Prejeta dela je ocenila posebna komisija, ki ji predseduje prof. Pavle Merku.

Večer bo popestril harmonikar Corrado Rojac.

DELO LIDE TURK

Vrsta radijskih oddaj o Zori Perello - Mileni

Z jutrišnjim dnem se začne na Radiu Trst A ciklus trinajstih oddaj, posvečenih Zori Perello - Mileni, tržaški Slovenki, prekaljeni borki proti nacifasizmu in nato žrtvi nacističnih grozodejstev v taborišču Ravensbrück, kjer je podlegla mukam.

Oddaje je pripravila Lida Turk, dolgoletna urednica kulturnih oddaj na Radiu Trst A. Kontaktirala je veliko ljudi, ki so Zoro poznali in bili tako ali drugače vključeni v takratno politično dogajanje. Vendar pri njenih oddajah ne gre toliko za zapisovanje političnega dogajanja, temveč bolj za notranji odnos matere in hčere in preko tega za odnos takrat mlade Zore do vsega dogajanja in za njene odločitve.

Lida Turk je svoje oddaje pripravila v dramatisirani obliki. Razne utrinke in odlomke iz Zorinega življenja je strnila v številne prizore, v kate-

rih bo igralka Maja Blagović poosebila Zoro, Miranda Caharija mater Pavlo. Vezni tekst bo brala Ivana Placer. Radijsko realizacijo in režijo je prevzela Mirjam Koren, nekaj glasbenih točk pa je pripravil prof. Janko Ban z zborom Jacobus Galus.

Oddaje se bodo začele ob 18. uri, njihova ponovitev pa bo ob nedeljah ob 14.10. Lida Turkova se je odlocila za zbiranje gradiva in za pripravo oddaj predvsem po zaslugi Zorkine mame Pavle, ki ji je dala na razpolago veliko njenih pisem, pa tudi svoj dnevnik in predmete, na katere je bila Zora navezana. Pri iskanju gradiva sta jo spodbujala tudi Marija Glavic, pri kateri je Zora z materjo nekaj časa zivela in Vid Vremec iz Kopra, ki ji je posredoval več podatkov, kot tudi Marica Kocjancic iz Gradišca pri Kozini, pri kateri je mama Pavla zivela do smrti.

Neva Lukeš

POD POKROVITELJSTVOM ZBORNICE ZA TRGOVINO INDUSTRIJO OBRTNIŠTVO IN KMETIJSTVO - TRST

Tedni tržaških prehrambenih proizvodov

LATTERIE CARICHE

BAKER

DULCIOLANDIA

Sfreddo

Cremcaffè

APICOLTORE CARISCO

Principe

S.Giusto

SALINI

Kelly's

ANTERIA SOCIALE DEL LAVORO

Miramar

excelsior

Genagricola

ROMANO ERNESTO

DUKE

ULCIGRAI

VINI PAROVEL

COOP
COOPERATIVE OPERAIE

od 9. do 25. februarja

Vpisovanje v obmorsko in gorsko kolonijo

SLOKAD in Slovenska Vincencijeva konferenca opozarjata starše otrok od 5. do 16. leta starosti, da je zdaj čas za vpis v obmorsko kolonijo v Dragi in v gorsko kolonijo v Comegliansu. V tržski občini je čas vpisovanja samo do 4. marca, zato pohitite z vpisi. Vpisne pole dobite na solah ali v solskih tajnistvih, izpolnjene pa morate oddati čimprej solski oz. občinski zdravniški asistentki.

Pojasnila: za Drago (SLOKAD) tel. 226117; za Comeglians (Slov. Vinc. konf.) v Trstu tel. 43194 in 366970, v Gorici 530924.

KD RDEČA ZVEZDA in ŠK KRAS vabita na

DAN SLOVENSKE KULTURE

danes, 10. t. m., ob 20. uri v Saležu.
Nastopajo: vokalna skupina Stu ledi, Silva Perčič in Franka Slavec (predstavitel kraške noše), L. Furlan (harmonika), Atilij Kralj (poezija) ter MPZ Rdeča zvezda. Vabljeni!

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
10. februarja 1995
SHOLASTIKA

Sonce vzide ob 7.15 in
zatone ob 17.23 - Dolžina
dneva 10.08 - Luna vzide ob
12.50 in zatone ob 3.23.

Jutri, SOBOTA,
11. februarja 1995
MARIJA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 7,7
stopinje, zračni tlak 1099,4
mb pada, veter sever 5 km
na uro, vlaga 98-odstotna,
nebo oblačno, morje mirno,
temperatura morja 8,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Rebecca
Longo, Marco Santoro, Federico Gian, Sara Burba, Angelo Savic, Caterina Romano, Giulia Picci.
UMRLI SO: 70-letni Giorgio Ciliberto, 74-letna Antonia Zambon, 60-letna Ines

Zoranu in Magdi Sosic se je rodil sin

Peter
Svojemu predsedniku in soprogu čestita, novorojenčku pa zeli mnogo zdravja v življenju
Združenje zasebnih kraskih lastnikov

Evi, Martinu in Veroniki se je pridružil

Peter
Srečnima staršema Zoranu in Magdi Sosic iskrene čestitke, malemu Petru pa veliko sreče v življenju želijo odbori za ločeno upravljanje jurskega premoženja ter odbori vaskih komunel v tržski pokrajini

Dramatiku, pisateljku in režiserju

Sergeju Verču
čestita za nagrado Presernovega sklada in mu zeli se nadaljnjih uspehov

Slavistično društvo Trst - Gorica - Videm

KD PRIMORSKO vabi na PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE

jutri, 11. t. m., ob 20
uri v Srenjski hiši v
Mačkolljah

Sporod bo uvedel MePZ Primorsko,
priložnostna misel: Nerina Svab,
Prešernovi verzi: Nevla Smotlak,
nastop
MPZ V. Mirk s Proseka - Kontovela

KD F. PRESEREN vabi na PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE

danes, 10. t. m., ob
20.30 v gledališču F.
Preseren.
Sodelujejo osnovna sola
Venturini, dramska
skupina KD F. Preseren
in na klavir igra Alenja
Zobec.

ZVEZA
SLOVENSKE
KATOLISKE
PROSVETE

SLOVENSKA
PROSVETA

ZVEZA
SLOVENSkih
KULTURNIH
DRUŠTEV

DAN

PRAVIC

SLOVENSKE KULTURE

POBUDI SE PRIDRUŽUJEJO:

GLASBENA MATICA
SLOVENSKI RAZISKOVALNI INŠTITUT
NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
OVOJEZIČNI ŠOLSKI CENTER V ŠPETRU

Nedelja, 12. februarja 1995,

ob 17. uri

v Kulturnem domu v Trstu

PRIREDITVE

COS F. VENTURINI in KD F. Preseren ob praznovanju DNEVA KULTURE, ki bo danes, 10. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu F. Preseren v Boljuncu bo potekalo podeljevanje castne diplome poztvovni učiteljci Ljubi Smotlakovi. Prisrčno vabljeni vsi učitelji in bivši kolegi.

SKD GRAD vabi na PROSLAVO OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE, ki bo danes, 10. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih pri Banah z naslednjim programom: otvoritev razstave "Zezezo in kamen" umetnika Maria Sosica, predavanje z diapozitivi o "Razno-likostih Slovenika", podpredsenik PD Ilirske Bistrice Hinko Porocnik. Toplo vabljeni!

SREDNJA SOLA F. LEV-STIK in vaske organizacije s Proseka - Kontovela vabijo danes, 10. t. m., ob 20.30 na PRESERNOVO PROSLAVO, ki bo v Kulturnem domu na Proseku. Sodeluje dekliski zbor Devin, slavnostni govornik Aleksij Pregarc.

SKD PRIMOREC in osnovna sola P. Tomazic iz Trebe vabijo na prireditve ob PRAZNIKU SLOVENSKE KULTURE, ki bo v Ljudskem domu v Trebach danes, 10. t. m., ob 20. uri. Vabljeni!

ZDRUZENJE STARSEV osnovne sole Prosek vabi jutri, 11. t. m., ob 18. uri v Kulturni dom Prosek na ogled igrice MESTNI GOD-CL. Izjava mladinska skupina SKD Primorec.

SKD TABOR in TK GALERJA ob dnevu slovenske kulture jutri, 11. t. m., ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opcinah RUDOLF SAKSIDA. Odprtje razstave ob 10-letnici umetnikove smrti. Predstavitel Franko Vecchiet. Predvajanje kratkega filma Rudolfa Saksida. Nastopata MPZ in ZPZ Tabor pod vodstvom Sveta Grigica.

KD VESNA vabi jutri, 11. t. m., ob 20.30 v Dom A. Sirka v Krizu na KONCERT harmonikarskega ansambla "Synthesis 4". Vodi prof. Claudio Furlan.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB (Ul. Donizetti 3) priredi ob prazniku slovenske kulture LITERARNI, LIKOVNI IN FOTOGRAFSKI NATECAJ. Jutri, 11. t. m. bo v Peterlinovi dvorani odprtje razstave in recital literarnih prispevkov ter razglasitev in nagrajevanje zmagovalcev. Zacetek ob 18.30.

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v casopisu sprejemajo v tajnistvu Urednistva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih drustev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritlicje) tel. 360072, s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

SKD VIGRED prireja v nedeljo, 12. t. m., ob 18. uri v osnovni soli S.Gruđen v Sempolaju PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE. Nastopata OPZ Vigred in mladinska skupina SKD Primorec - Trebce z igrice "Mestni godci".

ZADRUGA KD Prosek - Kontovel in SD Primorje priredita v nedeljo, 12. t. m. v Kulturnem domu na Proseku ob 18. uri KONCERT MIX ORKESTRA S PEVCI. Nastopjaci bodo izvajali izvirne skladbe 3. festivala slovenske popevke v Trstu. Vabljeni!

SLOVENSKA PROSVETA v Trstu vabi v ponedeljek, 13. t. m. na PRESERNOVO PROSLAVO v Peterlinovi dvorani v Trstu. Razglasili bodo izid natecaja Mladike in podelili priznanja Mladi oder. Govorila bo prof. Bruna Pertot. Pri kulturnem programu bo sodeloval kvartet violin s klavirjem iz razreda prof. Jagode Kjuder sole M. Kogoj. Zacetek ob 20.30.

KD LIPA s sodelovanjem bazovskega mladinskega krozka priredi KONCERT ob dnevu slovenske kulture v petek, 17. t. m., ob 20.30 v Bazovskem domu. Gostuje ZPZ I. Grbec iz Skednja. Vabljeni!

KNJIŽNICA P. TOMAZIC IN TOVARISI - Prosvetni dom - Opcine. V torek, 14. t. m., ob 20. uri nas bo Magda Sturman s sliko in besedo popeljala Z AVTOBUSOM PO AVSTRALIJO.

IZLETI

SINDIKAT UPOKOJENCEV IZ KRIZA prireja v nedeljo, 5. marca za praznik zena izlet v Spilimbergo in ogled prsutarne v S. Daniele del Friuli. Vpisovanje d 26. t. m. - M. Turel, tel. st. 220266.

KINO

ARISTON - 17.45, 20.00, 22.15 »Vanya sulla 42. strada«, r. Louis Malle.

EXCELSIOR - 17.30, 19.50, 22.15 »Rivelazioni«, i. Michael Douglas, Demi Moore.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 19.45, 22.00 »Sole ingannatore«, r. Nikita Michalkov.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Stargate«, i. Kurt Russell.

NAZIONALE 1 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Omicidio nel vuoto«, i. John Badham.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Time Cop - Indagine dal futuro«, i. Jean Claude Van Damme.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Camerieri«, i. Paolo Villaggio.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglasi - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sozolja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

SLOVENSKO STALNO GLEDALISCE

Edvard
Kocbek

GLOBOKO ZGORAJ ALI VISOKO SPODAJ

Rezija: VLADIMIR JURC

Danes, 10. februarja, ob 16. uri ABONMA RED H

Združenje slovenskih športnih drustev v Italiji sklicuje danes, 10. februarja 1995, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju

24. DEŽELNI REDNI OBČNI ZBOR

DNEVNI RED:

1. Otvoritev Občnega zbora;
2. Izvolitev organov Občnega zbora;
3. Sprejetje nove članice;
4. Porocila;
5. Pozdravi in razprava;
6. Razno

Dom Andrej Budal, Štandrež, Ul. Montello 9

Diego Abatantuono.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Kika«, r. Pedro Almodovar, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Signora di giorno, amante di notte«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.30, 19.50, 22.00 »Intervista con il vampiro«, i. Tom Cruise, prepovedan mladini pod 14. letom.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »Once Were Warriors - Una volta erano guerrieri«, r. Lee Tamahori, i. Rena Owen.

LUMIERE - 17.45, 20.00, 22.10 »Tom e Viv«, i. William Dafoe, Miranda Richardson.

OBVESTILA

STRANKA KOMUNISTICNE PRENOVE - krozek občine Dolina vabi vse tovarise in demokraticne obcane na KONGRES, ki bo jutri, 11. t. m., ob 19. uri v dvorani kulturnega drustva F. Preseren v Boljuncu.

GLASBENA SOLA GODBE NA PIHALA IZ RICMANJ sporoca, da poteka na osnovni soli v Ricmanjih predprij za solsko leto 1995/96 in sicer: do 17. t. m. (izklucene srede in sobote) ob 16.30 do 19. ure v tecaje glasbene vzgoje za predolske otroke in otroke od 6. leta dalje z individualnim poukom trobil, pihal, tolkal in komp.klavirja.

SEKCIJA VZPI - ANPI Lonjer - Katinara, Kulturno drustvo, KK Adria in Zadruga Lonjer - Katinara sklicujejo sestanek prebivalcev Lonjerja in Katinare, ki bo v sredo, 15. t. m., ob 20. uri v prostorih prosvetnega drustva. Pogovorili se bomo o programu 50. obletnice napada na partizanski bunker. Svecanost pred spomenikom padlim bo v nedeljo, 26. marca, ob 15.30.

SINDIKAT SPI-CGIL zahodni Kras vabi upokojence in upokojece na PRAZNIK VCLANJEVANJA, ki bo v kriskem Ljudskem domu v petek, 17. t. m., ob 16.30. Sledila bo zakusa.

SINDIKAT UPOKOJENCEV SPI-CGIL organizira v soboto, 18. t. m., ob 17. uri v hotelu Sistiana PRAZNIK VCLANJEVANJA. Vabljeni.

ŠOLSKJE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - obvesca

— clane, da so roki za vlozitev prosenj za premetstive naslednji: prof. visjih sol do 10. t. m.; osebe A.T.A. do 11. marca;

— kandidate, ki so se prijavili k natečaju na osnovi izpitov in uradnih listin (dne 22.2.1995), da je solski skrbnik poslal vsem didakticnim ravnateljstvom okroznico v kateri jih vabi, da naj zacasnim suplentom omogocijo udelezbo na natečaju;

— profesorje nizjih in visjih sol, da je do 28. t. m., cas za predstavitev prosenj za vkljucitev v pokrajinske

lestvice za opravljanje suplenc v solskih letih 1995/96, 96/97, 97/98. Obrazce za prosnje in informacije nudi tajnistvo - tel. 370301.

MALI OGLASI

ISCEM price prometne nesrece, ki se je pripetila dne 8. avgusta 1994, ob 15.50 na cesti Hotedersce proti Logatcu. Tel. na st. (067) 72733 od 15. do 17. ure (Milan Mesar).

ISCEM traktor v dobrem stanju, od 20 do 25 KM s prikolico, plugom in frezo. Telefon 53420 ob vecernih urah.

ISCEM zazidljivo zemlisce. Tel. st. 370947.

ISCEM zazidljivo zemlisce v Krizu s pogledom na morje. Tel. st. 662023.

SLUZBO isce marljiv in vesten fant, star 21 let, vojascine prost, z vozniskim dovoljenjem, srednjesolsko izobrazbo, dobrim znanjem slovenskega in italijanskega jezika, zeljan delati. Tel. st. 368230.

MLADA zena, delovna, postena, isce zaposlitev kot hisna pomocnica ali otrokova varuska. Tel. st. 229389.

VISMA ARREDO SpA zaposli 23/30 letnega/no opremljevalca/ko-prodajalca/ko s pisnim in govornim znanjem slovenscine in italijanscine z geometrsko ali podobno diplomom. Zazelje izkusnje s podroccja. Sluzbovanje na sedezu, kraj Cittadella (PD). Odlcni ekonomski pogoji in povracilo stroškov. Tel. st. (049) 5975200 ali (0336) 793053.

PROFESORICA nudi privatne lekcije iz anglescine. Tel. st. 814550.

STUDENT iz naravoslovnih ved nudi lekcije iz matematike in fizike za vse visje sole. Tel. st. 574931 - Moreno.

NUDIM lekcije iz anglescine in slovenscine dijakom visjih srednjih sol. Tel. st. 55293 v vecernih urah.

INSTRUIRAM italijanscino, grscino, latinscino, zgodovino in filozofijo v italijanskem jeziku. Tel. st. 229225 - Mirjam ali 396359 - Giuliana.

PRODAM stare predmete (kolesa od vozov, itd.) Tel. st. 228547.

PRODAM po ugodni ceni skoraj novo pohistvo za opremo pisarne. Tel. 368633-4 od 10 do 17. ure.

PRODAM pasje mladice husky, rjave barve z rodovnikom, cepljeni, brez crevesnih zajedalcev, po ugodni ceni. Tel. st. (0481) 21417.

MINI TERME v centru Trsta: fango, parafina, masaža, laser, ultra zvok, interfencni tok in drugih 34 terapij. Danes lahko preko KRUT-ove posvetovalnice. Pojasnila: KRUT, Ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 od 9. do 12. ure ter od 14. do 17. ure, razen sobot.

PODARIM crno/belega srckanega psicka, mesec in pol starega. Tel. st. 201238 - ura obedov.

DO PUSTA ima odprto osmico Pernaric Boris, Medja vas 7.

ČESTITKE

Danes na Bozjem polju nas EGON 27 let slavi. Sreco in zdravje druzina mu zeli.

PRISPEVKI

V spomin na Stefanijo Callegari in Nevo Godnic daruje Danica Skerk (Sempolaj 24) 30.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na Josipa Grudna daruje Ivo Grilanc - Nabrezina 200.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na Ivana - Miceta Malalana daruje Karleto in Savica 25.000 lir za KD Primorec in 25.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Trebce.

V spomin na pok. Davida Battigellija daruje Milka, Zofka in marija Cernjava (Gabrovec) 30.000 lir za Skupnost druzina Opcine.

Druzina Smotlak daruje 50.000 lir in druzina Zerial daruje 50.000 za Skupnost druzina Opcine.

V spomin na mamo daruje Rozeta Poberaj 50.000 lir za VZS-CEO »Mitja Cuk«.

Angelo Kralj z druzino daruje 40.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opcinah in 20.000 lir za godbeno drustvo Viktor Parma.

Ob priliki Mirkovega rojstva daruje Karlo, Magda in Neva 100.000 lir za VZS-CEO »Mitja Cuk«.

V 86. letu starosti je odsel v vecnost nas ljubljeni

Edvard Guštin

Pogreb bo jutri, 11. t. m., ob 12.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na repentabrsko pokopališce.

Zalostno vest sporočajo zena Ema, hčerka Neda z Darijem, sin Edi s Soniu, vnuki Natasa, David, Valentina in Peter

Col, 10.2.1995

(Pogrebno podjetje Zimolo)

Po kratki bolezni nas je zapustila naša draga

Ines Corsini

Pogreb bo jutri, 11. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice - Ul. Pietà v dolinski cerkev.

Zalostno vest sporočajo brat Edi in ljubljene necaki Marina, Andrea ter Donatella z druzino

Kroglice, 10.2.1995

(Pogrebno podjetje Zimolo)

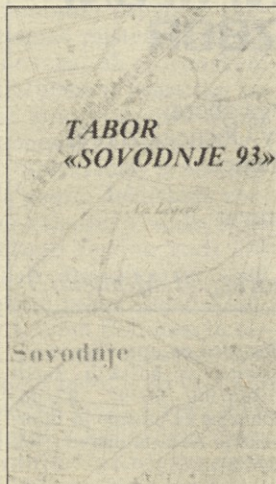
SOVODNJE / NOCOJ PREDSTAVITEV

Knjiga o taboru »Sovodnje '93«

V njej gradivo z dveh raziskovalnih taborov

Drvi ob 20.30 bodo v Kulturnem domu v Sovodnjih predstavili publikacijo Tabor "Sovodnje 93". Čeprav je v naslovu omenjeno leto 1993, so v njej zaobjeti rezultati dveh raziskovalnih taborov, saj so Sovodnje edini kraj, ki so ga mladi raziskovalci iz Trsta in Gorice obiskali dvakrat: prvič leta 1985 nato pa še leta 1993). O prvem taboru ni izšla namreč nobena brošura, zato so nekaj let pozneje pri kulturnem društvu Sovodnje izrazili željo, da bi se tabor ponovno vrnil v občino Sovodnje in da bi zbrane podatke objavili. V publikaciji so seveda obravnavane tudi ostale vasi v občini.

Glede na kolicino ma-

teriala, ki so ga nabrali na obeh taborih in na stevilo fotografij ter dokumentov je Tabor "Sovodnje 93" po obsegu prava knjiga, saj steje skoraj tristo strani. Izdajatelj sta Društvo

mladih raziskovalcev iz Trsta in Gorice in Narodna in študijska knjižnica-odsek za zgodovino s sodelovanjem kulturnega društva Sovodnje. Publikacijo sta finančno podprli Zadruga kreditna banka Sovodnje in domača občinska uprava.

Nocojsno predstavitev prireja kulturno društvo Sovodnje v okviru prireditve ob Dnevu slovenske kulture. V sredo, 15. februarja, pa napovedujejo predstavitev brošure Marka Waltritscha o tiskani besedi na Goriskem. Novinar bo podal tudi krajši zgodovinski pregled Sovodnj. Na obeh večerih bodo sodelovali gojenci Glasbene matice - sole Emil Komel.

AF

VRH / OBČNI ZBOR DRUŠTVA DANICA

S pristopom mladih nov elan za kulturo

Okrepljeni društveni odbor bo skušal obnoviti v zadnjem času nekoliko šibko delovanje

Občnega zbora so se udeležili številni zlasti mladi Vrhovci (foto Studio Reportage)

Vrhovci so zaupali petnajstčlanskemu odboru nalogo, naj odslej z večjo organiziranostjo skrbi za domače kulturno življenje, ki naj se odvija v kulturno-sportnem centru. To so storili na občnem zboru društva Danica v ponedeljek zvečer. Udeležilo se ga je res veliko domačinov, ki so s svojo prisotnostjo potrdili, da želijo pospešeno kulturno in rekreacijsko delovanje.

Povedati velja, da je dejavnost društva Danica nekaj let bila omejena na sportno-rekreacijsko področje. Le občasno so namreč pripravili kakšno kulturno prireditev. Po nekaj letih taksnega stanja so člani spoznali, da je treba društvu zagotoviti trajnejše oblike dejavnosti in to tudi v znak spoštovanja do vseh vasčanov, ki so veliko svojega prostega časa namenili za brezplačno gradnjo centra.

Ze ob koncu lanskega leta so se prvič sestali, da bi preverili pripravljenost nekaterih mlajših vasčanov, da bi si prevzeli odgovornosti pri vodenju društva. Srečevanje in sestankovanje je očitno rodilo sadove, ki so privedli do sklica občnega zbora, na katerem so Boris Frandolich, Darin Devetak, Gianluca Berlot in Damjan Vizentin orisali glavne smernice dela.

Podčrtali so, da Vrh potrebuje večjo kulturno dejavnost, ki naj bi obogatila sportni odsek oziroma skupino balinarjev, ki sta v zadnjih letih označevali dejavnost centra. Povedali so, da želijo povabiti k sodelovanju vse, ki jim je kulturno življenje v vasi pri srcu, sami pa se bodo potrudili, da bodo prisluhnili željam in sugestijam vseh.

Leopold Devetak je v imenu zadruge, ki upravlja center, pohvalil prizadevanje skupine

mladih sovasčanov in jim položil na srce skrb, naj delo poteka v slogu in ob prizadevanju za skupno dobro.

V imenu Zveze slovenskih kulturnih društev in SKGZ je Rudi Pavšic pohvalil pobudo mladih Vrhovcev, ki so spoznali za potrebno, da je treba Danici vrniti nekdanje kulturne vsebine. Predlagal je, naj novi odbor sestavi okvirni nacrt dela in naj ga uresniči tudi ob pomoči ZSKD. Potrebno je tudi, da se KD Danica poveže s sorodnimi društvi v občini oziroma s skupinami na Doberdobskem.

Petnajstčlanski odbor, ki bo odslej vodil kulturno društvo Danica, sestavljajo: Boris Frandolich, Darin, Gabriello, Ustili, Nerina, Ksenja, Vesna, Kristina in Viljena Devetak, Damjan Vizentin, Gianluca Berlot, Zdenka Cernic, Bogdan Grilj, Orlando Murenec in Marko Cotič.

PREMIERA / V KINU VITTORIA REŽISER IN IGRALCI

Film »Camerieri«

V kinu Vittoria bodo nocoj v prisotnosti režiserja Leoneja Pompuccija, scenaristov in nekaterih igralcev premiersko predvajali film »Camerieri«. Predvajanje filma, ki je pravkar prišel v kinodvorane in takoj pozel zelo laskave ocene kritikov in gledalcev, prireja filmsko združenje Sergio Amidei in uprava kinodvorane Vittoria v sodelovanju z gorisko občino. Film bodo vrteli nocoj ob 20.30. Po predvajanju bo srečanje z ustvarjalci, na katerem bodo sodelovali režiser Leone Pompucci, scenarista Filippo Picchi in Paolo Rossi ter igralca Marco Messeri in Antonello Fassari, ki sta gotovo dobro znana zlasti mlajšim televizijskim gledalcem zaradi sodelovanja pri uspešnem satiricnem programu »Avanzi«. Messeri se je ukvarjal z arhitektonskimi grozota-

mi po Italiji, Fassari pa je upodabljal celo galerijo likov. Sicer pa nastopajo v Pompuccijevem filmu tudi slavni igralci, kot so Paolo Villaggio, Diego Abatantuono in Ciccio Ingrassia.

»Camerieri« je grenka satira na račun italijanske države, ki jo v filmu ponazarja restavracija Odeon. Ta gostilniški objekt je tik pred zaprtjem, saj ga novi gospodar namerala preurediti v druge namene. Toda natakari in kuharji nočejo izgubiti delovnega mesta in tako se jim ponudi zadnja možnost: pripraviti in servirati brezhibno kosilo za zlato obletnico poroke novega lastnika. Med obedom se bo seveda dogajalo vse mogoče, ker vladajo med osebjem restavracije Odeon-Italije tudi v trenutku največje krize samo prepri in notranji razkoli...

NOVICE

Velik uspeh gostovanja ljubljanskega gledališča

Mestno gledališče ljubljansko je v torek v okviru abonmajske sezone SSG v Gorici uprizorilo komedijo Marca Camolettitja "Pridi gola na večerjo", potem ko je nastop 17. januarja odpadel zaradi bolezni v ansamblu. Predstava v režiji Zvoneta Sedlbauerja je nadvse zabavna in je goriskim gledalcem ponovno ponudila sproščen večer smeha in prijetnega počutja. Omembe vredno je, da si je predstavo spet ogledalo precej gledalcev, ki so jo že videli januarja, kar dokazuje privlačnost te francoske komedije v postavitvi ljubljanskih gledališčnikov, ki velja za največjo lanko gledališko uspešnico v Sloveniji. Naslednja predstava v abonmaju SSG v Gorici bo Jurčicev "Deseti brat". Na sporedu bo v ponedeljek, 20. in torek, 21. marca.

Akademsko leto Inštituta za družbeno in versko zgodovino

Goriski Inštitut za družbeno in versko zgodovino bo danes ob 18. uri v sejni dvorani na Pokrajini odprl svoje akademsko leto 1995. Na slovesnem srečanju bo uvodno predavanje na temo Katoliška reforma in arhitektura imela prof. Maria Antonietta Crippa z milanske Politehnike. Se pred tem bo predsednik inštituta prof. Cesare Scalon predstavil program delovanja za leto 1995.

Posvet o poslih z Brazilijo

Družba SEED, ki promovira goriski center BIC za razvoj podjetništva, prireja danes ob 17. uri v sejni dvorani na avtoportu posvet o možnostih gospodarskega sodelovanja z Brazilijo in nasploh Južno Ameriko.

GLASBA / PRIREDITEV KŠD KREMENJAK

Nova kaseta Adria kvinteta

Na koncertu v nedeljo v Gorici tudi Vanka in Tonca in čarodej Viky

Sportno in kulturno društvo Kremenjak v Jamljah je po nastanku med mlajšimi. Kljub temu si vztrajno in, treba je reči, tudi uspešno prizadeva za uresničevanje začrtanega programa, pa čeprav razpolaga s skromnimi sredstvi in nima primernih prostorov za delovanje. Ob pomembnejših priložnostih prireja proslave in družabnosti, množične sportne manifestacije, pohode itd. Tako so prejšnjo soboto pri Metinih priredili tudi Prešernovo proslavo.

Veliko pozornost pri društvu namenja prirejanju tečajev igranja na diatonično harmoniko, za kar je v kraju precejšnje zanimanje. Tečaje (pravkar je v teku vpisovanje novih tečajnikov, bodisi

začetnikov kot takih, ki bi znanje radi izpopolnili) vodi Zoran Lupinc, ki je kakor znano pravi mojster na tem instrumentu. Rezultat dobrega sodelovanja je tudi glasbeno srečanje, ki bo v nedeljo, 12. t.m., ob 18. uri v Kulturnem domu v Gorici. Društvo Kremenjak namreč vabi na koncert - srečanje z ansamblom Adria kvintet z Opčin in na predstavitev prve kasete tega ansambla narodnozabavne glasbe "Pri nas doma". Glasbeno srečanje bosta popestrili Vanka in Tonca ter mednarodno uveljavljeni čarodej Viky. Vstopnice za napovedani koncert so na razpolago pri odbornikih društva. Interesentom priporočajo, da si jih nabavijo čimprej.

KINO

GORICA

VITTORIA 20.30 premiera filma »Camerieri«. Sledi srečanje z avtorji. Navzoči bodo režiser Leone Pompucci, scenarista Filippo Picchi in Paolo Rossi, igralca Marco Messeri in Antonello Fassari. Prireja združenje S. Amidei. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Rivelazioni«. Igrata Michael Douglas in Demy Moore.

TRIZIC COMUNALE 18.00-20.00-22.00 »Once were warriors (Una volta erano guerrieri)«. Rež. Lee Tamahori. Igra Rena Owen. Prep. ml. pod 14. letom.

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTIČNI RAVNATELJSTVI ZA SLOVENSKE OSNOVNE SOLE v Gorici in Doberdobi obveščata, da začneta danes, 10. februarja, sprejemati vpise otrok v otroške vrtce in prve razrede osnovnih sol za šolsko leto 1995/96. Rok za dokončne vpise poteče 28. februarja.

RAZSTAVE

V GALERIJ KINA VITTORIA na Travniku je do 21. februarja postavljena razstava likovnih del in instalacij »...Kaj ni bilo jutri?«, ki jo prireja krožek Exit. Razstavljajo Giuseppe De Cesco, Odinea Pamic, Grupa Topolove, Giovanna Torresin in Giorgio Vazza. Ogled po urniku filmskih predstav.

V KNJIZNICI DAMIR FEIGEL je do 17. februarja odprta razstava o življenju in delu Ivana Trinka. Urnik ogleda je ob delavnikih med 10. in 12. uro ter od 13. do 17. ure. Ogled za sole po predhodnem dogovoru.

V KULTURNEM DOMU V GORICI je postavljena razstava slik in skulptur Rada Jagodica iz Trsta. Razstava je na ogled do nedelje, 12. februarja, vsak delavnik od 9. do 12. ure in v večernih urah med kulturnimi prireditvami.

V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE na Travniku je postavljena razstava fotografa Paula D. Redferna. Ogled do konca tedna po urniku knjigarne.

PRIREDITVE

RAJONSKI SVET ZA PEVMO, OSLOVJE IN ST-MAVER in Združenje "Cuore amico" vabita občane na srečanje nocoj ob 20.30 na soli v Pevni. Kardiolog dr. Chiozza bo spregovoril o teoretično-praktičnih tečajih ozivljanja pri srčnih napadih.

SKPD HRABST vabi jutri ob 20.15 v zupnijsko dvorano v Doberdobi na gostovanje dramskega odseka PD Standrez s komedijo "Kandidiraj, le kandidiraj", v režiji Emila Aberska.

SKPD F.B. SEDEJ in ZUPNIJA sv. Florijana in Marije Pomocnice prireja proslavo dneva kulture ob 150-letnici rojstva Simonu Gregorcica nocoj ob 20.30 v Sedejevem domu v Steverjanu.

SD SOVODNJE prireja, 25. t.m., tradicionalno pustovanje v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vabila so na razpolago pri S. Marsonu, Davorinu Peliconu, Igorju Petejanu in Lucotu Fajtu.

KD BRISKI GRIC IZ STEVERJANA vabi na pustovanje z večerjo, ki bo 18. februarja v domu na Bukovju. Vpisujejo Maja Humar (tel. 884187), Tamara Mizerit (884110) in Emanuela Juretič (81163).

DRUŠTVO SLOVENSKE UPOKOJENCEV ZA GORISKO prireja pustovanje 25. februarja v gostišču Al Fogolar v Gallianu pri Cedadu. Prijave na sedež in pri poverjenikih do 15. t.m.

KRAJEVNI LEKSIKON SLOVENCEV V ITALIJI (2. knjiga - Goriska pokrajina) bodo predstavili v cetrtek, 23. februarja, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici.

OBVESTILA

SKD KREMENJAK IZ JAMELJ obvesca, da vpišujejo v začetniški in izpopolnjevalni tečaj igranja na diatonično harmoniko. Informacije pri odbornikih ali po tel. (0481) 419952 ali 42024 ali 81113.

SPD GORICA obvesca, da se v nedeljo zaključijo tečaj smucanja na Nevejskem sedlu. Avtobus bo vozil po običajnem redu (ob 7. uri s Korna, nato skozi Standrez in Sovodnje).

ČESTITKE

Ze 2. svečko bo ugasnil naš BORIS. Da bi zrasel v pridnega fantka in bil vedno vesel in nasmejan, mu želijo mama Beti, tatko Claudio, nona, pravnica in vsi, ki ga imajo radi.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, C. Italia 89, tel. 531443
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

POGREBI

Danes ob 9.30 Silvia Clede por. Sirok iz splosne bolnišnice v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 11. uri Luciano Leghissa iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče.

GORICA / NETRADICIONALNA PRIREDITEV NA POBUDO ZSKD IN ZSKP

Radostna in kvalitetna proslava dneva kulture

Mladostna svežina v govoru in gledališkem recitalu

Osrednja Prešernova proslava v Gorici je v sredo zvečer privabila v dvorano Kulturnega doma lepo stevilo ljudi, predvsem mladih, ki so ob nastopanju sovrstnikov začutili svežino in živahnost umetnosti ter kulturne ustvarjalnosti mlajših generacij. Slo je za pravo praznovanje kulture, ki je veselje, sreča, ljubezen do življenja, do ustvarjanja, do umetnosti, ki ni lokalna, ozka in utesnjena, ampak univerzalna, vseplosna, neomejena. Življenje je krog, o katerem ne vemo, kako se bo zasukal in kam nas bo vodil. Nas čas je prava pirnata zmeda, ki nas dusi in ovira, da ne vidimo bistva stvari in se predajamo golemu videzu. Vendar umetnost je sredstvo, ki nas iz tega živčnega življenjskega ritma vodi v intimnost, v spoznavanje sebe in v umirjenost.

To je bilo osnovno sporočilo recitala, ki so ga pod vodstvom mladega ljubljanskega režiserja Branka Završana pripravili igralci Gledališke šole Gorica Martina Baldan, Katja Gaeta, Luiza Gergolet, Sara Hoban, Boris Pernarčič, Elizabeta Tomsic, Marko Tomsic in igralci Odra 90 Matej Klanjscek, Tamara Kosić, Katja Sfiligoj. Organizatorji, Zveza slovenskih kulturnih društev in Zveza slovenske katoliške prosvete so koncept in iz-

vedbo v celoti prepustili mladim amaterjem, ki so svojo vlogo dobro izpeljali. Predstava je slonela na mimiki in glasbi, ki sta se prepletali s poezijo. K uspehu prireditve so seveda prispevali tudi scenograf Herman Kosić, kostumograf Igor Pahor in Ziva Pahor, ki je oblikovala gledališki list.

Ce k temu dodamo, da je bil slavnostni govornik profesor Ales Doktoric, lahko trdimo, da je bila letošnja proslava sad izključno mladih misli in novega načina oblikovanja dneva kulture, ki ni nič manj kvalitetno in slavnostno samo zato, ker ni tradicionalno. Nasprotno, sodeč po odzivu občinstva, ki je nastopajoče večkrat nagradilo z aplavzom, je prireditev "vzgala", ker se je izognila stene identitete. Skrbeti moramo za naš jezik, ga ohranjati in razvijati in to tako, da ga uveljavljamo tudi v vsakdanjem življenju. Truditi se moramo, da postanemo zanimivi za naše sosede, zato je potrebna integracija, kajti brez te je komuniciranje zaman. Kljub vsem pritiskom smo pa lahko srečni, je zaključil profesor Doktoric, da "lahko crpamo iz italijanskega in slovenskega kulturnega bazena, da lahko spoštujemo Prešernovo izročilo: žive naj vsi narodi in ne vrag le sosed bo mejak. Če naj bomo na slovenstvo ponosni mora biti slovenstvo kvaliteta." AF

kultura nekaj lepega, življenjskega, univerzalnega, večnega, nekaj, kar je vredno proslavljati z radostnim srcem in bleščecimi očmi. Mladi igralci so v tem uspeli, čeprav so se izkazali tudi v manj veselih prehodih življenjskega kroga (zelo lepa je bila scena dveh "stark", ki na koncu kroga nimata več moci, da bi pihnili v balonček življenja). Skratka, proslava je dokazala nase življenjskost in izpostavila smisel umetnosti ter kulture, kot se odraža pri mlajši generaciji.

V to spada tudi profesor Ales Doktoric, ki se je v svojem govoru osredotočil na vprašanje vključevanja naše manjšine v širsi prostor, kar ne pomeni izgube lastne identitete. Skrbeti moramo za naš jezik, ga ohranjati in razvijati in to tako, da ga uveljavljamo tudi v vsakdanjem življenju. Truditi se moramo, da postanemo zanimivi za naše sosede, zato je potrebna integracija, kajti brez te je komuniciranje zaman. Kljub vsem pritiskom smo pa lahko srečni, je zaključil profesor Doktoric, da "lahko crpamo iz italijanskega in slovenskega kulturnega bazena, da lahko spoštujemo Prešernovo izročilo: žive naj vsi narodi in ne vrag le sosed bo mejak. Če naj bomo na slovenstvo ponosni mora biti slovenstvo kvaliteta." AF

Na slikah (Fotostudio Reportage): prof. Ales Doktoric in prizor iz nastopa Gledališke šole Gorica in Odra 90

SINDIKATI

Predsednik Bravo naj se umakne z Informesta

Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL zahtevajo, naj Gianni Bravo čimprej odstopi z mesta predsednika družbe Informest. Pred kratkim je Bravo z dogovorjeno kaznijo sprejel obsodbo zaradi korupcije. S tem je priznal svojo krivdo, ugotavljajo sindikati, zato bi moral zaradi moralnih razlogov, pa tudi zaradi ugleda družbe in zanesljivosti v upravljanju, zapustiti vodstvo javne družbe, ki se financira z javnim denarjem. Sam Bravo je te dni označil Informest kot letalo, ki je tik pred vzletom, sebe pa primerjal s pilotom. »Za božjo voljo«, rotijo sindikati, »zamenjajmo pilota, dokler smo v času. Hujše bi bilo, ko bi se znašli v poletu s takim pilotom.«

FINANCARSKA ŠOLA / V ČASOPISNI ANKETI MANJ KOT PETINA GLASOV ZA

Goričani je nočejo na letališču toda župan vztraja pri svojem

Forza Italia kljub javnemu mnenju neomajno veruje v vojašnico

Velika večina Goricanov noče veljanske vojašnice za solanje fitnancnih stražnikov na goriskem letališču. Ta podatek, ki ga je na osnovi raziskave družbe SWG te dni objavil sen.r Darko Bratina (popolne rezultate bodo najbrž objavili jutri), je potrdil tudi neformalni referendum, ki ga je izvedel med svojimi bralci dnevnik "Il piccolo". Čeprav ne slonijo na znastveni metodi, so rezultati zanimivi in se glede trendov javnega mnenja precej ujemajo z anticipacijami ankete SWG.

Pri casopisnem "referendumu" je sodelovalo 2.813 volilcev, kar je približno desetina goriskega volilnega telesa. Od teh se je za gradnjo na letališču izreklo 562, za lokacijo financarske šole v kaki opušeni vojašnici pa kar 1.942 ljudi. Casopisni referendum je dopustil izbiro samo med tema možnostima, kot da bi bilo samoumevno, da sprejemajo Goricani financarsko šolo kot nekaj pozitivnega, pri čemer je vprašljiva le lokacija. Da ni tako, dokazuje po-

datek, da so prejeli 123 glasovnic, ki so jih ljudje sami popravili in se izrekli vsekakor proti financarski šoli neglede na lokacijo. Na nasprotnem bregu, za financarsko šolo kjerkoli v Gorici, so se izrekli le trije.

Ceprav so ti podatki kljub neznanstveni metodi pokazatelj razširjenega nasprotovanja gradnji na letališču, gresta zupan Valenti in Forza Italia svojo pot. Včeraj smo namreč prejeli dvojne tiskovne poročila, iz katerih izhaja, da niso niti za večjo spremenili dosedanjih stališč. Zaradi spodobnosti so tokrat zmolčali le običajni refren, čes da so se Goricani z izvolitvijo Valentija, ki je v programu imel tudi financarsko šolo, implicitno izrekli za gradnjo na letališču. Sedanji podatki jasno kažejo, koliko veljajo take propagandne izjave.

V svoji izjavi za tisk zupan Valenti sporoča, da se je srečal z vodstvom "Aero club Giuliano", ki sta ga zastopala predsednik Sergio Viscovich in podpredsednik Mario

Gialanella. Soglasno naj bi ugotovili, da gradnja financarske šole ne bi okrnila delovanja aerokluba. Predstavnika le-tega sta sicer izrekli nekaj bojazni glede možnih sprememb načrta za vojašnico in glede financiranj. Z gradnjo vojašnice bi morali namreč realizirati novo pristajalno stezo in druge letališke objekte, toda denarja za to se ni, čeprav je bil obljubljen. Zato se je obljubam pridružila tudi zupanova, da se bo zavzel za to, da bi nove letališke objekte zgradili sočasno z vojašnico. Predlagal bo tudi, naj bi letališče upravljal nov konzorcij, pri katerem bi sodelovala tudi občina.

Pokrajinsko vodstvo Forza Italia v svojem komuničku izreka vso podporo zupanu, obenem pa svari Goricane, naj ne nasprotujejo gradnji na letališču, sicer bodo priložnost zagrabili drugi. Videmčani naj bi se z izjavami predsednika Pokrajine Pelizza že ponujali, kar je po mnenju FI dokaz, da prinaša financarska šola denar in blagostanje.

PROMET / ZANIMIV PREIZKUS "LEGAMBIENTE"

Se vam kam mudi? Nikar z avtomobilom!

Po mestu sta kolo in motorček dvakrat hitrejša kot avto, ki zaostaja celo za avtobusom

Start zanimivega tekmovanja med štirimi vozili po mestu (foto Studio Reportage)

Živite v severnem delu mesta in se vam mudi na vlak? Nikar z avtomobilom, prosim! Gotovo bi zamudili vlak, saj bi za prevoz do železniške postaje porabili natanko dvakrat več časa kot z motornim kolesom ali pa tudi s kolesom, ki za motorčkom zaostaja le za piclo minuto. Čeprav se bo to najbrž zdelo čudno kakemu razvajanemu meščanu, ki se čez cesto ne more, ne da bi sedel v avtomobil, je včerajšnja "dirka za želvjo trofejo", ki jo je priredila "Legambiente" ob postanku zelenega vlaka v Gorici, dokazala prav to: v mestu, tudi v Gorici, je avtomobil najpočasnejše prevozno sredstvo in daleč zaostaja za kolesom ali motornim kolesom.

Preizkus so izvedli na relaciji Trg Medaglie d'Oro - železniška postaja. Pomerili so se odgovorni za zeleni vlak Vitale Marongiu na kolesu,

biolog zelenega vlaka Alberto Bargossi na 50-kubnem motorčku Aprilia Amigo, podpredsednik goriskega krožka "Legambiente" Pier Paolo Merluzzi na avtomobilu in deželna predstavica iste zveze Irene Bellavite, ki je stopila na avtobus proge št. 1. Tekmovalci so morali opraviti dva postanka (zgolj dotika, da ne bi to pogojevalo izida) pri glavni postji in pred zupanstvom). Start so dali ob 12:07, ko je na trg pripeljal avtobus proge št. 1. Ze dvanajst minut kasneje, ob 12:19 je motorček pripeljal do cilja na 3. peronu železniške postaje, kjer stoji zeleni vlak. Le minuto kasneje je pripeljal tudi kolesar. Potem je bilo treba kar precej čakati. Ob 12:30, torej se pred avtomobilistom, je pršla na cilj tekmovalka, ki se je poslužila mestnega avtobusa, kot zadnji pa je pripeljal minuto kasneje av-

tomobilist. Potreboval je celih 24 minut in tako zaslužen osvojil "želvjo trofejo" za počasnost.

Namen tega zabavnega preizkusa, pojasnjujejo odgovorni pri "Legambiente", je bil dokazati Goricanom, da avtomobil ni le najbolj onesnažujoče in hrupno prevozno sredstvo, temveč tudi najpočasnejše.

Manifestacije povezane s postankom zelenega vlaka v Gorici se nadaljujejo. Včeraj so si zanimive razstave na vlaku ogledale tudi solske skupine iz Solkana in Nove Gorice. Danes bodo tehniki, ki že nekaj dni merijo zračno in akustično onesnaževanje v raznih mestnih predelih, opravili tudi skok čez mejo. Z meritvami v Novi Gorici želijo izpricati potrebo po sodelovanju tudi na področju preprečevanja onesnaževanja, saj zastrupljen zrak gotovo ne pozna meja.

NOVICE

Koncert iz sezone Lipizer

V Fogarjevem avditoriju bo nocoj v sporedu sezona Lipizer ob 20.30 koncert dua Ancillotti - Masi (flavta-klavir). Med odmorom bodo podarili violino Kitajcu Zhaou Yang Linu kot priznanje mlademu talentu, ki je prereven, da bi si lahko privosil svojo violino.

Skupščina Zelene liste

Goriska Zelena lista sklicuje nocoj ob 20.30 odprto skupščino na sedežu v Ul. Formica 3. Govorili bodo tudi o nevarnosti gradnje financarske šole na letališču.

Umrla štiri dni po nesreči

V Vidmu je predsinoci za posledicami prometne nesreče umrla 47-letna Giovanna Bardus iz Spetra ob Soci, žena predsednika tamkajšnjega ribiskega krožka Giancarla Cecchina. V soboto jo je v Remanzaccu med prekanjem ceste po družabni večerji ribskih društev povozil avtomobil.

ŠKD KREMENJAK
IN ANSAMBEL
ADRIA KVINTET
VABITA

na koncert s predstavitvijo nove kasete:

»Pri nas doma«

12. 02. 1995, ob 18.00

V GORIŠKI KULTURNI DOM

Za veselo vzdušje, bosta poskrbeli znani humoristi
»VANKA IN TONCA«

ter mednarodni priznan čarovnik »VIKY«

POHITITE, DA PROSTORA NE IZGUBITE!

LJUBLJANA / NESPODOBNO KREGANJE V PREŠERNOVEM DOMU

Kdo je prazvaprav med obema »fašist«?

Boris Gombač se je sprl z Zmagom Jelinčičem

Ljubljanski dnevnik Slovenske novice je včeraj z velikim poudarkom na prvi strani objavil poročilo o kreganju na sprejemu po Prešernovi proslavi v Cankarjevem domu med dr. Borisom Gombačem iz Ricmanj in predsednikom SNS Zmagom Jelinčičem. Kreganje je doseglo višek, ko je slovenski poslanec prijel za kravato »predstavnik zamejskih Slovincem«, kot Gombača označuje omenjeni časopis. Ob vprašanju, koga je prazvaprav Boris Gombač v Ljubljani predstavljal in kdo ga je tja povabil, se nam zdi prav, da so tudi naši bralci seznanjeni s pisanjem ljubljanskega dnevnika.

Ljubljana, 8. februarja

Ko se je včerajšnji uradni del letošnje osrednje, po mnenju mnogih pa tudi precej klavrne proslave slovenskega kulturnega praznika v Cankarjevem domu že končal in so se navzoči ugledniki ze lotili hrane in pijače, sta za dodatno odmeven »dogodek v dogodku« poskrbela predsednik SNS in poslanec Zmagom Jelinčič ter predstavnik tretje slovenske (manjsinske) organizacije v italijanskem zamejstvu, predsednik Slovenske gospodarske prosvetne skupnosti Boris Gombač.

Najprej je kazalo, da gre le za nedolžen in ob takšnih priložnostih

tudi povsem običajen klepet: politika sta namreč drug drugemu »le« pojasnjevala svoja (sicer nasprotujoča si) stališča do manjsinske problematike oziroma do razmerja med matično državo in zamejstvom.

Ostra beseda pa je kmalu dala se ostrejšo besedo.

Končalo se je s pririvanjem in s tem, da je parlamentarec Jelinčič predstavnik slovenske manjšine. Gombača vlekli za kravato in od njega glasno zahteval, naj se mu takoj opraviči.

Boris Gombač je danes v ekskluzivni izjavi za Slovenske novice dejal: »Kaj naj si zdaj mislim o Jelinčiču? Nikoli po letu 1948 se ni zgodilo, da bi predstavnik matične slovenske oblasti (fizično) napadel predstavnika Slovincem v zamejstvu. Jelinčič je nedvomno inteligenčen poslanec, a je hkrati tudi nekoliko pretirano nasilen, pa tudi obvladovati se ne zna.«

Udeleženci kulturne

proslave v ljubljanskem Cankarjevem domu, ki so bili neposredne priče, so pozneje povedali, da so se - ko se je pogovor med Jelinčičem in Gombačem s povišanjem tonov začel približevati vrelišču - raje previdnostno oddaljili.

Zacelo se je z Jelinčičevim očitkom Gombaču, čes da deluje proti slovenskim interesom, da ima fašistične odvetnike in da pomaga italijanskim fašistom, ki si hočejo prilastiti slovensko Istro. Gombač pa je pohitel in v zameno Jelinčiča spomnil na njegovo zavzemanje za to, da bi meja s Hrvaško potekala po reki Mirni: »V Italiji ni fašizma, v Italiji je demokracija. Fašist si kvečjemu ti.«

To je bilo očitno za

Fotografija iz prve strani Slovenskih novic o ne samo besednem spopadu med Borisom Gombačem (levo) in Zmagom Jelinčičem.

Jelinčiča prevec: Gombača je zgrabil za kravato, ga začel zanj vleciti in od njega zahtevati takojšnje opravičilo.

Po Jelinčičevih besedah je Gombač potem menda »kmalu« spoznal, da je storil nedolžno napako, za to naj bi se sogovorniku tudi nadvse ponižno opravičil. Predsednik

zamejskih liberalnih demokratov zatrjuje povsem nasprotno: sploh se mu ni opravičil.

Saj se mu navsezadnje niti ni imel za kaj, dodaja: »On je mene besedno napadel, on mi je pri tem očital, da smo v SGPS slovenski odpadniki, da smo fašisti, da prejemamo informacije in podporo iz Ljubljane (baje od Janeza Janše in se koga). S tem, ko me je nazadnje začel se vleči za kravato, je samo pokazal, kakšen prenapet je. Mnoge očitno moti, o tem ne dvomim, da se v SGPS zavzemamo za znotrajmanjsinske volitve.

Demokracijo izvoljeni predstavniki manjsinske skupnosti bi končno lahko imeli vpogled v vso dejavnost, ki je povezana z našo problematiko. Ne

bi pa imeli nadzora le nad kulturnimi ustanovami v zamejstvu, lahko bi tudi raziskali, kaj vse se je delalo v preteklosti.«

Gombač je za konec povedal, da se je pri odhodu iz Cankarjevega doma (očividci pravijo, da si je pri tem vztrajno popravljaj ovrtnik) od Jelinčiča, sicer od daleč, celo poslovil. Poznata se že dolgo, prav, zato do hujše zamere tudi ni moglo priti.

Ja, ja, malo je manjkalo. Zasebna in politična zamera, pa prav v slovenskem kulturnem hramu in na Prešernov dan in, se huje, celo med slovenskim parlamentom in našimi manjšinci v zamejstvu. To bi bilo res prevec.

Tako pa: konec dober, vse dobro.

Jadran Vatovec

Ljubljana, letnik V, št. 32, cena 60 tolarjev (3,30 DEM, 10 ATS, 2,80 CHF, 2500 ITL)

TOYOTA

CENTER

LJUBLJANA

Tel. 061 / 140 31 76

slovenske

NOVICE

24 UR NA PREŽI

Danes priloga

Delo & Dom

770354 108004

»Fašist!« na Prešernu

Glava včerajšnjih Slovenskih novic z naslovom o kreganju na sprejemu po Prešernovi proslavi

REZULTATI LITERARNEGA NATEČAJA MLADIKE

Izbrani najboljši pisci

TRST - Komisija 23. literarnega natečaja Mladike iz Trsta se je sestala dne 8. februarja in pregledala 106 prispevkov v prozi in poeziji, ki so prišli iz zamejstva, Slovenije in zdomstva. Ugotovila je, da lahko podeli vse razpisane nagrade, in sicer tri za prozo in tri za poezijo, poleg tega pa je priporočila nekaj del v odkup in natis.

PROZA

Prvo nagrado je dobilo delo »Postaja pesek«, ki je prišlo pod psevdonimom »Peščeno«. V prispevku je močno podano doživetje avstralskega okolja v naravnem in človeškem scenariju, v večem in slikovitim jeziku. Avtorica je Katarina Mahnič iz Melbournea v Avstraliji.

Drugo nagrado je dobilo delo »Numerus clausus«, ki je prišlo pod psevdonimom »Osnutek«. Avtor je podal s spretno kompozicijo in elegantnim jezikom motiv iz pokomunistične Slovenije, ki navezuje na nove odnose med ljudmi različnih narodov. Avtor je Andrej Arko iz Brestovice pri Komnu.

Tretjo nagrado prejme delo z naslovom »Božične razglednice s Floride«, ki so prispele pod psevdonimom »MAI«. Avtorica je izrazila v kultiviranem jeziku predbožično razpoloženje na bogati Floridi sredi hrupnega ameriškega vrveža, ki ga ona dojema iz izbrane etične distance. Avtorica je Irma M. Ozbolt iz Kanade.

POEZIJA

Prvo nagrado prejme ciklus pesmi »Bezgov cvet«, ki je prišel pod psev-

donimom »Pegaz«. Avtor je podal z veliko tenkočutnostjo vrsto razpoloženj s finim človeškim in kozmičnim občutjem in to izraženo v urbani pesniški meri. Avtor je Zeljko Perović iz Sostanja.

Drugo nagrado prejme ciklus pesmi »Sonce odhaja«, ki je prišel pod psevdonimom »MJZ«. Iz širšega ciklusa izstopa vrsta pesmi, ki s pretresljivim občutjem izražajo tragedijo urbanizacije, ki jemlje nekdanji obraz ljubljani Dolenjski. Iz pesmi diha moderno tragicno občutje človeka, ki doživlja okrog sebe ekološko katastrofo. Avtorica je Mihaela Jarc Zajc iz Višnje gore.

Tretjo nagrado je prejel ciklus pesmi, ki je prišel pod psevdonimom »Marko Medved«. Pesnik izraza v strastnem jobovskem razgovorjanju z Bogom med molitvijo in kletvijo v sicer bolj abstraktnem jeziku prestresljiva občutja v zvezi s smislom življenja in sveta. Avtor je Branko Miklavc iz Vrha nad Zelimljami pri Ljubljani.

Komisija priporoča za objavo se naslednja dela: »Kolovrat strahu« (Ted Kramolc, Toronto); »Tako je pri nas« (Joze Cukale, Benglades); »Vodnjak pozabe« (Nada Matičič, Ljubljana); »Cudez« (Marjan Tomic, Koper); »Ljubezenska« (Andrej Makuc, Dravograd); »Gospod Segula« (Bea Babos Logar, Radenci); »Obisk« (Janez Svanjcer, Maribor). Za poezijo priporoča ciklus pesmi Sama Resnika iz Maribora.

Podelitev nagrad bo v Peterlinovi dvorani v Trstu, Donizettijeva ulica 3, v ponedeljek, 13. februarja, ob 20.30.

Štandrež: 30 let dramske dejavnosti

GORICA - »Ampak zakaj sploh vse to počnem?«, je vprašanje, ki si ga ljubiteljski gledalški igralec Božidar Tabaj postavlja v svojem zapisu v jubilejni zbornik ob 30-letnici dramske dejavnosti Prosvetnega društva Standrež. Nemara je v tem enostavnem vprašanju vsa skrivnost delovanja naših tisocev kulturnih delavcev in prav toliko je odgovorov, kajti pripadnost kulturi je nekaj intimnega, ki pa se v končnici sproži v temeljno ugotovitev polnjenja samega sebe in ohranjanja ter razvijanja narodnega izročila. V sodobnem svetu (s tem tudi v zamejskem), ki umetniško ali ljubiteljsko ustvarjalnost ocenjuje skozi pogubno optiko pridobitništva, je zavezanost kulturi mogoče romantično staromodna, a brez te staromodnosti bi bili slovenska zavest in beseda prav gotovo močno načeti, še bolj kot dejansko sta v tem hipu. Eden izmed izrazov neverjetne klenosti in vztrajnosti je tudi 30-letno neprekinjeno delovanje ljubiteljskega odra v Standrežu.

Nedeljska oddaja slovenskega sporeda koprke televizije Kam vodijo nase stezice? bo svojo novo stran v kar zajetni knjigi posvetila prav dramski dejavnosti Prosvetnega društva Standrež. Ob predstavitvi skupine, ki je bila na svoji poti deležna mnogih laskavih ocen in se je udeležila mnogih festivalov in gostovanj, pa bo beseda tekla tudi o današnjem trenutku ljubiteljske kulture v zamejstvu, kako to dejavnost prostor sprejema in kaj hoče ljudem posredovati. Voditelj oddaje Marj Cuk je to pot povabil v koprski studio predstavnike in sodelavce standreške gledališke skupine Damjana Paulina, Božidarja Tabaja in Emila Aberska. Ob njih pa boste v prispevku s terena spoznali tudi delo Amaterskega odra »Jaka Stoka« s Proseka. Oddaja bo po ustaljeni navadi v nedeljo ob 18. uri, prihodnji petek pa jo bo ponovila tudi slovenska televizija na svojem prvem sporedu ob 13.50.

Špeter: za nadaljevanje dvojezičnega pouka tudi na nižji srednji šoli

SPETER - Obstajajo možnosti, da bi učenci, ki zapuščajo dvojezično osnovno solo v Spetru, nadaljevali z dvojezičnim poukom tudi na nižji srednji šoli. O tem je tekla beseda na sestanku upravnega sveta Zavoda za slovensko izobraževanje, ki upravlja spetski center. Dejstvo je, da je že precej starev otrok, ki so zapustili ali zapuščajo dvojezično osnovno solo, izrazilo željo, da bi otroci nadaljevali z dvojezičnim poukom. Dosedanje prizadevanje vodstva šole, ki je v Spetru pripravilo popoldanski tečaj slovenscine za dijake nižje srednje šole, se ni izkazalo kot najboljša rešitev tudi zaradi dodatnega studijskega napora, ki ga zahteva tečaj. Potrebno je, da se na nižji srednji šoli v Spetru ali Cedadu odpre dvojezična sekcija. Ze danes, tako so ugotovili na seji, obstajajo vsi pogoji, da bi prišlo

do takšne rešitve. V kratkem pa bo število otrok, ki so zaključili 5. razred dvojezične osnovne šole, tolikšno (nad 50), da bodo trije razredi (prvi, drugi in tretji) povsem upravičeni.

Glede tega vprašanja bo upravni svet šole preučil vse možnosti in si prizadeval, da bi v najkrajšem času res prišlo do dvojezičnega pouka tudi na nižji srednji šoli. Na seji pa so negativno ocenili izjave nekaterih krajevnih upraviteljev, ki se ne želijo soočiti z dejstvom, da dvojezična sola predstavlja neizpodbitno stvarnost in da jo gre zato spoštovati in ji pomagati pri nadaljnjem razvoju. Podatek, da center zbira dobro tretjino celotne osnovnosolske populacije iz Nadiskih dolin, ne potrebuje dodatnih komentarjev, so se menili na seji upravnega sveta Zavoda za slovensko izobraževanje.

Rudi Pavšič

MDS: brez prožnosti ne bo dela

RIM - Če se znajdemo brez dela v Kaliforniji, v Veliki Britaniji ali v Italiji to sploh ne pomeni ene in iste stvari. Ne gre namreč samo za geografsko spremenljivko - opozarja Mednarodni denarni sklad - ampak za različen pogled na prihodnost brezposelnih. V ZDA se na primer sistem dela odziva na konjunktorne cikle z veliko prožnostjo, saj sprejema in izloca delovno silo z ritmom gospodarstva, medtem ko v Evropi krize konjunktorno brezposelnost tendencno spreminjajo v strukturno. Z drugimi besedami, krize znajde na cesti ima le malo možnosti, da se bo zaposlil takrat, ko bo gospodarstvo spet zazvelo. Za to grenko ugotovitvijo MDS se skriva opozorilo, da Evropa bolega za močno kronično komponento brezposelnosti, kar dokazuje podatek, da se je ta od šestdesetih let do danes podvojila in ponekod celo potrojila. Resitve torej ne prinasajo napovedi o čudežnem ustvarjanju delovnih mest, ampak - in to se posebej velja za Italijo - odprava neproznega sistema dela v Evropi.

KAJ ČAKADINIJA?

Vlada je tehnična, problemi pa vsebinski

ELIO FORNAZARIC

Politični komentatorji skoraj brez izjeme poudarjajo, da je novi premier Dini v svojem programskem nastopu pred poslansko zbornico nanizal - poleg znanih starih prednostnih točk (novega »manevra«, pokojinskega sistema, »par condicio« in reforme deželnega volilnega sistema) - tako razčlenjen paket problemov, da bi njihova tudi nepopolna rešitev zahtevala ne samo nekaj mesecev, temveč nekaj let. Iz tega so nekateri potegnili sklep, da je Dini sicer poudaril, da bo njegova vlada »tehnikov« ostala na krmlu države le toliko časa, kolikor bo potrebno za uresničitev tistih starih točk, da pa v resnici računata na mnogo daljše bivanje v palači Chigi.

Težko je reci, koliko je lahko politične spekulacije za njegovo težo. Gotovo je, da govori Dini neprimerno bolj trezno kot njegov predhodnik in da ne obljublja raja na zemlji. Je pač gospodarstvenik, ki se je formiral v krogih, kjer si ni tako lahko ustvarjati lastnih multinacionalk z nasmeškom, prijateljstvi, podkupovanjem in izrabljanjem zakonskih lukenj. Dini prihaja iz krogov blizu emisijskega zavoda Banca d'Italia in to

se mu tudi pozna. Če preberemo tekst njegovega programskega posega, se bomo prepricali, da je glavnino svojega govora namenil ekonomskim problemom in da pri tem ni pozabil poudariti neodvisnosti Bance d'Italia, kar je prav gotovo neprijetno prizadelo v dvorani navzočega »navadnega« poslance Berlusconija.

To pa je menda tudi edina točka, v kateri se program Dinijeve vlade bistveno razlikuje od programa Berlusconijeve garniture. V vseh drugih točkah se namreč Dini navezuje na ukrepe, ki jih je bil že izdal ali ki jih je nameraval sprejeti njegov predhodnik. Tako Dini poudarja, da bo država nadaljevala program privatizacij, da si bo prizadevala izboljšati imidž Italije v zunanjem svetu, da bo pospeševala zaposlovanje mladih z večjo »fleksibilnostjo« dela, da bo zasebnemu kapitalu odprla vrata tudi na področje prometnih infrastruktur itd.

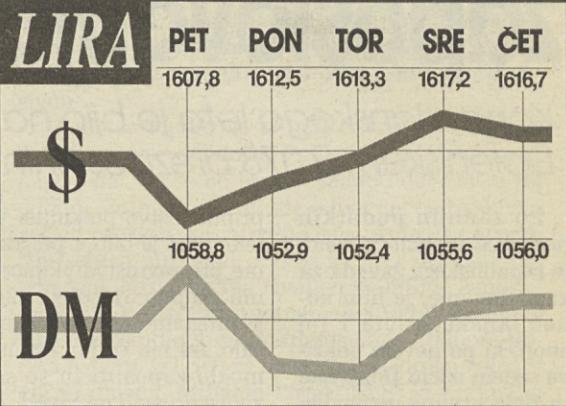
Skratka, izrazito liberalistični program, za katerega se je ogrevala že

prejšnja vladna garnitura. In kako naj bi bilo drugače, ko pa Dini ni imel dovolj materialnega casa, da bi pripravil nov, bolj razčlenjen razvojni nacrt. In navsezadnje, če se novemu premieru po eni strani pozna, da prihaja iz vrst zavoda Banca d'Italia, se mu po drugi nujno pozna tudi to, da prihaja iz prejšnje, Berlusconijeve vladne garniture.

No, Dinijev program pa se kljub temu od Berlusconijevega razlikuje se po eni plati: kot se dobro spominjamo, je Berlusconi lani spomladi poleg novih delovnih mest obljubil tudi znižanje davčnega pritiska. Dini pa zdaj obljublja - kot svoj čas Winston Churchill Anglezem - na tem področju le solze in kri, saj bo treba javni dolg - in to z novim »manevrom, ki mora doseči 1-odstoten delež letnega bruto domačega proizvoda« - zmanjšati ne le s krčenjem izdatkov, ampak tudi z večanjem davčnega priliva. Tudi v poglavju, ki govori o federalizmu, se skrivajo nova privijanja davčne

ga vijaka: premier se namreč ukvarja predvsem z davčnim federalizmom in napoveduje širše pristojnosti za krajevne ustanove, kar pa naj bi spremljala tudi širša finančna avtonomija. To pa spet predpostavlja uvajanje novih krajevnih davščin. Diniju je vsekakor treba priznati, da je v tem pogledu realist in da se ne dela »lepega« pred italijansko javnostjo s prastnimi frazami. Razen morda v enem samem delu svojega programskega govora, in sicer tam, kjer pravi, da se bodo v prihodnje s prihranki, ki jih bo večja produktivnost dela omogočila na področju javnih storitev, okoristili tudi porabniki, katerim bo tako mogoče zmanjšati dobavne tarife. No, iz te moke prav gotovo ne bo kruha.

Kar zadeva napovedano preobnovo pokojninskega sistema, ki naj bi jo vlada kot znano uresničila do letosnjega junija, ni težko predvideti, da se bodo s sindikati in prizadetimi delavstvom kmalu vneli novi boji. Ta problem se uvršča med stiri prioritete nove vlade in prav to vprašanje bo po vsej verjetnosti najtrši oreh za novega premiera in za njegovo tehnično garnituro.

Premier Dini o finančnem manevru

RIM - Finančni manever bo nared do konca februarja in bo veljal od 18 do 20 tisoč milijard lir, je rekel predsednik vlade Dini v pogovoru z novinarjem uglednega International Herald Tribune in dodaja, da davčni del ne bi smel pretirano bremeniti cene, novi davki pa bodo morali biti enakomerno porazdeljeni. Kar zadeva privatizacije pa se Dini ustavlja predvsem pri Eniju, ki da bi najbrž s precejšnjo lahkoto našel kupca, en da bi pred morali podjetje razdrobiti na manjše enote.

NOVICE

Po porabi krompirja je Italija zadnja v Evropi

RIM - Da so Italijani ljubitelji testenin, je stara resnica, da pa so po porabi krompirja kar na zadnjem mestu med Evropejci, najbrž ni bilo znano. Podatek je te dni posredoval predsednik združenja proizvajalcev krompirja Federpatate, Gioacchino Rossi, ki pravi, da gre v Italiji v promet letno komaj 41,9 kilograma krompirja na prebivalca, medtem ko ga na primer Irca, ki so največji porabniki krompirja v Evropi, pojedjo kar 140,9 kilograma na leto. Nemci, za katere velja pravilo, da jim krompir pomeni vsaj toliko kot kruh, se v resnici nahajajo komaj na 9. mestu v Evropi (podatek je sicer iz obdobja pred združitvijo), pred njimi pa najdemo Grke, ki porabijo 78,3 kilograma krompirja letno. Hranilni gomolj cenijo tudi Britanci in Spanci, ki ga pojedjo 110,5 oziroma 103,1 kilograma vsako leto, Belgijci in Nizozemci pa jim sledijo na četrtem oziroma na petem mestu evropske lestvice, skupaj z Nemčijo in Francijo pa so tudi največji proizvajalci krompirja. Lestvica se kot vidimo nanasa samo na zahodni del Stare celine in bi bila v nasprotnem primeru gotovo precej drugačna, za Italijo pa velja dodati, da se poraba krompirja počasi, pa vendarle veča, saj vse do leta 1925 ni preseгла 25 kilogramov na prebivalca.

Družba za avtoceste je upoštevala kritike antitrusta

RIM - Na nobeni avtocestni postaji ni mogoče vsiliti načina placevanja cestnine, ker bi to pomenilo kršenje svobodne konkurence, je novembra lani razsodil antitrust, potem ko je avtocestna družba Autostrade uvedla pet telematskih postaj, na katerih je bilo mogoče plačevati cestnino samo s karticami viacard in telepass. Nadzorni organ je določil, da morajo na teh postajah vzpostaviti tudi plačevanje v gotovini, družbi Autostrade pa ni preostalo drugega, kot da je ubogala in tudi teh pet avtocestnih postaj opremila z neprekinjeno blagajniško službo.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ **LJUBLJANE** V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

DRŽAVNA PODJETJA / ENI MED PRETEKLOSTJO IN PRIHODNOSTJO

Proces sanacije državnega holdinga za energijo se uspešno bliža h koncu

Lani je ENI prvič sklenil poslovno leto s presežkom - Kmalu privatizacija?

GORICA - Bila so leta, lahko bi rekli kar desetletja, ko se je italijanska državna industrija brezmejno širila in denar seveda crpala iz državnega proračuna. V državnih podjetjih so bili vsestransko razsipni, posledice takega obnašanja pa danes najbolj čuti italijanski državni proračun, ki se nahaja v velikih težavah. Premieri in ministri, ki prihajajo iz bancnih institucij, si ze kar nekaj let prizadevajo rešiti kar se resiti da. Država predvsem tem podjetjem ne daje več dotacij. Shoditi morajo sama. V nasprotnem primeru se je ze zgodilo, da so jih zaprli. Sanirati so jih morali tudi zato, ker so jih potem dali na trzišče in prodali zasebnikom. V več primerih se je posel splacal obem: za privatne operaterje, ki so znane tovarne ovrednotili in jih vključili v svoja ze uspešna podjetja, in za državo, ki se je resila marsikaterega bremena. O nekaterih takih

podjetjih smo na teh straneh ze pisali.

Sedaj je na vrsti ENI, državni energetski holdig, v katerem je več sto podjetij. Najpomembnejše med njimi je Agip, ki črpa, rafinira in prodaja nafto in zemeljske pline. Pred leti se je ENI spustil tudi na področje kemične industrije. Ni slo le za izgradnjo in vodenje tovarn, saj so te tudi preprodajali, včasih tudi na dokaj čudne načine. Znane so prodaje in odkupi med Enijem in grupo Ferruzzi, zaradi katerih se je ENI leta 1992 znašel v hudih težavah in z izgubo, ki je dosegla 800 milijard lir. Takrat je - tudi na pritisk vlade - vodstvo državnega holdinga sklenilo korenit zasuk. Sanacija je bila ze nujna in tako so nekatere tovarne prodali, druge so zaprli, v vseh pa so začeli omejevati stroške. Prvi delni uspeh se je pokazal takoj in ze leta 1993 se je izguba zmanjšala na 400 milijard.

Lani pa je ENI dosegel izjemen uspeh: letni poslovni dobiček se je povzpela na 2.500 milijard lir. Rdecih števk v obračunu holdinga ni več. Res je sicer, da so se vedno zadolženi pri bankah, skupna vrednost dolgova znaša 25 tisoč milijard lir. Vendar pa so ta dolg znižali za kakšnih tri tisoč milijard, kar dokazuje, da so na dobri poti in je torej sedanji pooblaščen upravitelj Franco Bernabé lahko zadovoljen.

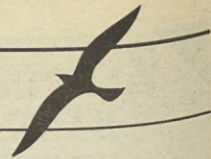
Res je sicer, da so v zadnjih dveh letih prodali kar 90 svojih podjetij, največ pa so se jih znebili lani. S prodajo podjetij in z zmanjšanjem števila zaposlenih je iz holdinga odslo 14.700 uslužbencev, med njimi tudi 600 vodilnih menežerjev.

Tik pred koncem lanskega leta je uspeh dosegla tudi njihova družba Agip. Ta ima črpalnice nafte in naravnega plina na več koncih sveta. Novembra lani ji je

prvič uspelo nacrpati več kot milijon sodov nafte na dan. Agip ima sedaj poleg vseh drugih se dve veliki in ze pridobljeni delovni naročili: gradil bo naftovod med Libijo, Egiptom in Izraelom in začel uresničevati sporazum s Kazahstanom. Tam bodo črpali nafto, za katero bo prav tako treba postaviti naftovod do zahodne Evrope.

V holdingu ENI se bodo bolj kot doslej posvetili tudi pridobivanju, predelovanju in razdeljevanju energetskih virov. Postopoma bodo opustili vse druge dejavnosti, v katere so se spustili pred leti. Naredili bodo vse, da bodo po sanaciji vseh podjetij prisli na borzo in se s svojimi vrednotnicami pojavili na trgu, saj rimska vlada nacrtuje prodajo delnic podjetij tega holdinga zasebnikom. Ko bodo podjetja sanirana, bodo delnice seveda zelo privlačne.

Marko Waltritsch

NOVO MESTO / BREZPOSELNOST

Dejavni pri zaposlovanju

Konec lanskega leta je bilo na Dolenjskem 5.078 brezposelnih

Po zadnjih podatkih novomeske območne enote republiškega zavoda za zaposlovanje, je bilo konec lanskega leta v tej enoti, ki po novem pokriva sedem občin Dolenjske in Bele krajine, prijavljenih 5.078 oseb. Brezposelnost se je v primerjavi z novembrom povečala za 16 oseb ali 0,3 odstotka, v primerjavi z decembrom 1993 pa je manjša za 7,7 odstotka.

Od skupnega števila brezposelnih oseb je bilo 2.197 ali 43 odstotkov žensk, prvo zaposlitev je iskalo 24 odstotkov brezposelnih, od oseb v 26. letu starosti jih je bilo 35 odstotkov. Delež brezposelnih, ki so na zavodu prijavljeni več kot eno leto, se je povečal in znaša 61,7 odstotka, v decembru 1993 je ta delež znašal 46,9 odstotka. S prvo in drugo stopnjo strokovne izobrazbe je 57 odstotkov brezposelnih, s tretjo in četrto 23,6 odstotka, s peto 16,4 odstotka, najmanj pa jih je s sedmo - 0,8 odstotka. Podatki o stopnji registrirane brezposelnosti so za mesec oktober, ko je v regiji znašala 11,7 odstotka, kar je pod slovenskim povprečjem, najmanjša pa je v Metliki le 8,8-odstotna.

V okviru programa priprave za zaposlitev so v decembru v različne programe izobraževanja na novo vključili 29 brezposelnih oseb. V lanskem letu so v te programe na novo vključili 340 oseb, kar je 46,5 odstotka manj kot v letu 1993.

V programe pripravnosti so v decembru vključili 31 brezposelnih, program je uspešno končalo deset oseb, tri osebe pa so

pripravnost prekinile. V letu 1994 je bilo v programe pripravnosti vključenih skupno 516 oseb, 424 je programe uspešno končalo, od teh se jih 139 ni moglo zaposliti in so se znova prijavili na zavod.

Konec lanskega leta so na novomeski območni enoti zavoda za zaposlovanje imeli po zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb (ZUZIO) registriranih 148 invalidnih oseb. V usposabljanje se je v lanskem letu po ZUZIO vključilo 24 oseb, v vsem letu pa so zaposlili 48 invalidnih oseb.

V decembru je v regiji potekalo še 27 programov javnih del, v katere je bilo vključenih 70 brezposelnih oseb, od tega kar 50 v novomeski občini. V teku so bili predvsem programi s področja socialnega skrbstva, ki potekajo skozi vse leto, medtem ko zaradi reorganizacije občinskih uprav v zadnjem tromesečju ni bilo razpisa javnih del in se ta prenasa na letošnje prvo tromesečje.

V lanskem decembru so organizirali uvodni seminar za samozaposlitev, ki se ga je udeležilo 22 oseb. Na novo so sklenili 19 pogodb za usposabljanje, 18 oseb pa je samozaposlitev uresničilo. V vsem lanskem letu so organizirali 14 uvodnih seminarjev z 221 udeleženci. Za usposabljanje pri samozaposlitvi so sklenili 114 pogodb, v svetovni mreži pa so zabeležili 423 različnih oblik svetovanja. Lani so tako skupno zabeležili 192 samozaposlitev med osebami, ki so bile vključene v celoten program CUROS. **Jože Žura**

CERKNO / PARTIZANSKE SMUČINE

Ob 50-letnici tekem v Cerknem

V veleslalomu se bodo pomerili nekdanji borci, cicibani in častniki

»Partizanske smučine 45«, tradicionalne spominke tekme, ki jih vsako leto prirejajo v spomin na partizansko smučarsko tekmovalništvo v patrolnem teku, skokih in veleslalomu, ki so bile januarja 1945 v Cerknem, bodo v Smučarskem centru Cerkno 5. marca letos.

O tem je včeraj v Cerknem razpravljala organizacijski odbor pod vodstvom Rada Jakina in Milosa Rutarja, tekmovalništva na Crnem vrhu pa bodo ob 50-letnici zmage nad fašizmom dan pred tem spremljale številne druge prireditve. So-organizator letosnjega jubilejnega tekmovalništva je novoustanovljena občina Cerkno in slovenska vojska, katere častniki se bodo pomerili v veleslalomu in smučarskih tekih, z demonstrativno va-

jo na Crnem vrhu pa bosta sodelovali tudi padalska in gorska vojska enota. Poleg tekem za nekdanje borce in častnike slovenske vojske se bodo v veleslalomu pomerili tudi cicibani zahodne slovenske regije. Na letošnjih Partizanskih smučinah pričakujejo organizatorji tudi udeležbo tujih vojskih atašev in vojnih veterani, za katere bo v soboto, 4. marca, v Cerknem organiziran protokolarni sprejem in koncert Partizanskega pevskega zbora iz Trsta. Ob tej priložnosti si bodo tuji gosti ogledali partizansko bolnišnico Franjo in se poklonili spominu padlih pri skupinski grobnici v Cerknem. V prostorih Mesnega muzeja pa bo na ogled razstava na temo 50 let Partizanskih smučin tovarne smučarske opreme

JESENICE / ŽELEZARSKÉ DRUŽBE

Arbitražna komisija je sprejela program

Če denarja ne bo, delavci za ponedeljek napovedujejo stavko

Pisali smo že, da je sindikat Neodvisnost podvomil v pravilnost postopka ugotavljanja trajnih presežkov delovne sile v podjetju Fiprom in dal pobudo za ustanovitev arbitražne komisije, ki pa se na svoji prvi seji ni mogla dogovoriti o tem, kdo bo komisiji predsedoval. Kot določa zakon, mora v tem primeru posredovati zupan občine dr. Božidar Brudar, ki je za predsednico določil odvetnico Simono Ferjan.

Komisija se je vnovič sestala dan pred slovenskim kulturnim praznikom in sprejela odločbo, po kateri se program razreševanja presežnih delavcev v družbi Fiprom razveljavi. Arbitražna komisija je v sprejemanju programa presežnih delavcev ugotovila več nepravilnosti, obenem pa vodstvo

podjetja ni upoštevalo priporočil sindikata Neodvisnost, ki je na nepravilnosti opozarjal že konec lanskega leta. Čeprav je odločitev arbitraže dokončna, pa jo lahko vodstvo Fiproma v roku 30 dni od sprejetja odločitve spodbija na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani. Končno so včeraj delavci železarske družbe S.E.L.C.O. prejeli plače za december v višini zajamčene plače 22.700 tolarjev, ostalo pa pričakujejo danes. Če preostanek zasluženega denarja ne bodo prejeli do tega časa, so za ponedeljek napovedali stavko. Včeraj do 12. ure ni še nič kazalo, da denar bo, zato so se delavci že temeljito pripravljali na ponedeljek.

Kar zadeva Acroni, bodo skupaj s podjetjem Rotomatika iz Idrije ustanovili mesano podjetje, ki naj bi se

imenovalo Lamela, zaposlovalo pa naj bi sto delavcev. Kot so povedali sindikalni zaupniki, je direktor Acronija Anton Steblaj zagotovil, da viskov delavcev v podjetju ne bo, če pa bodo, jih bodo reševali znotraj firme. Vsem trem železarskim podjetjem pa se obeta še nekaj drugega. V letih 1990 in

1991 je v, takrat se Železarni Jesenice, potekal McKinseyev sanacijski program. Sedez omenjene firme je v Düsseldorfu, proti slovenskim železarnam pa je firma lani prvega aprila vložila tožbo zaradi neplačanih 983 tisoč mark, ki jih dolgujejo na račun sanacijskega programa. **Mateja Faletić**

Regijski parki na Krasu in Notranjskem

LJUBLJANA - V 6. številki revije Kras so predstavili zamisel o Kraskem regijskem parku, ki naj bi nastal v nekaj letih, s povezavo in združitvijo Regijskega parka Skočjanske jame, Krajinskega parka Lipica z okolico Divace, Regijskega parka Kraski rob in Stanjela z okolico. V reviji je zapisano mnenje 31 strokovnjakov, ki se zavzemajo, da bi država čimprej zavarovala ta območja Slovenije. Tematska številka revije Kras je nastala na pobudo ministrstva za kulturo. Bralec bo v prispevkih našel številne zamisli in spodbude za ogled naravnih in kulturnih značilnosti kraske pokrajine, za druženje s tamkajšnjimi ljudmi, pa tudi predstavitev Krasa kot enega od tipičnih razpoznavnih znakov Slovenije. **(B. S.)**

HRPELJE-KOZINA / ŽUPANSTVO

Nadomestne volitve za župana bodo 9. aprila

Potem ko je občina Herpelje-Kozina ostala brez župana je občinski svet sprejel sklep za razpis nadomestnih volitev za župana. Ponovila se bo torej vsa procedura, ki bo potekala do srede aprila.

Občinska volilna komisija, ki jo vodi Julija Bonjak, je že sprejela roko, po katerem je treba pripraviti volilne postopke. Nadomestne volitve v tej občini bodo v nedeljo, 9. aprila 1995.

Volilne priprave so se začele v skladu z zakonom o lokalnih volitvah, in sicer 68 dni pred napovedanimi nadomestnimi volitvami, to

je 1. februarja, od takrat, ko je občinska volilna komisija razpisala volitve. Danes, deseti dan po razpisu, bo vložena zahteva za sklic zborov volilcev v občini za kandidature. Zbori volilcev bodo po tem rokovniku potekali od 4. do 14. marca, in sicer v vseh volilnih enotah. Nadomestne volitve pa ne bodo poceni. Občino Herpelje-Kozina bodo stale približno milijon in pol tolarjev, saj mora občina v takem primeru sama nositi vse stroške. Pri prejšnjih volitvah je veliko stroškov odpadlo na državo. Na to so opozarili tudi občinski svetniki na zadnji seji. **(V. C.)**

Borci se bodo pomerili v smučarskih veččinah (Foto: R. B.)

Elan, ki ima zametke v partizanskem Cerknem in podjetja Eta, ki se je razvilo iz nekdanjih partizanskih delavnic. Partizanske smučarske tekme so potekale v osvobojenem Cerknem 20. in 21. januarja 1945, in sicer nedaleč stran od okupa-

torskih postojank ter sredi hudih bojev, ki so se v tem delu Evrope odvijali v zadnjih mesecih pred zlomom fašizma, hkrati pa je bila to tudi edina tovrstna športna prireditev v takratni okupirani Evropi.

Roman Bric

Iskri AET tudi certifikat ISO 9001

TOLMIN - Tudi podjetje Iskra AET Tolmin se je vpisalo v seznam prejemnikov mednarodnega certifikata ISO 9001. Na slovesnosti, ki je bila v torek v prostorih kobariskega muzeja, ga je predstavnikom podjetja izročil predstavnik slovenskega inštituta za kakovost in meroslovje.

V Iskri AET Tolmin izdelujejo magnetne vžigalnice za manjše motorje, elemente za hlajenje vžigalnic, dizelskih motorjev in tehnično keramiko. V tovarni dela 340 delavcev. Njihova letna proizvodnja je vredna 12 milijonov nemških mark. Tri četrtine te vsote ustvarja podjetje z izvozom. Izdelki tolminske Iskre AET gredo predvsem v Italijo, Nemčijo in Veliko Britanijo.

Tako kot večino Iskrinih tovarn je tudi tolminsko zelo prizadel razpad jugoslovenskega trga. Podjetje je takrat zaslo v hudo krizo, ki se je počasi otresla s preusmerjanjem proizvodnje na izdelke, ki so zanimivi za tujino. Starih bremen se le počasi rešujejo, pravi direktor Živko Kavc, in sicer predvsem s kakovostjo proizvodnje in uvajanjem sistemov, ki ustrezajo tujim kupcem. Pridobitev certifikata ISO 9001 tovarni zagotavlja ne le boljše reference pri tujih kupcih, ampak pomeni vzpodbudo za nadaljnje delo in zavest, da se tej tovarni morda le obetajo boljši časi.

Vojko Cuder

LJUBLJANA / TZS

Za odprtost, urejenost in gostoljubje na mejnih prehodih

Včeraj je v prostorih Zavarovalnice Triglav potekal prvi sestanek komisije za mejne prehode, ki ga je odprl njen predsednik Dino Pucer. Na njem so predstavili projekt, pri katerem sodelujejo ministrstvo za notranje zadeve, Republika carinska uprava, Kompas-Mejni turistični servis, Telekom Slovenije, Petrol Ljubljana, Iskra Terminali, p.o.o., Zavarovalna družba Adriatic, d.o., Radio Koper in Maribor ter Turistična zveza Slovenije kot pobudnik, nosilec in usklajevalac projekta.

Turizmu slovenske države ustrežata odprta in urejena gostoljubna meja ter primerna ponudba. Turiist naj občuti, da je prisel v državo, kjer ga ljudje in okolje pripricno in gostoljubno sprejmejo in kjer vladata mir in varnost. »Ker smo del Evrope, se zavzemamo za evropsko raven gostoljubja, ponudbe in uslug. To naj velja za območje pred mejnim prehodom, mejni prehod in prostor neposredno za njim. Turiistu izrazimo dobrodošlico že na prvem koraku, po možnosti ga nagovorimo v njegovem jeziku. Nasa dejanja naj ga opozorijo, da tudi Slovenija letos dejavno sodeluje v evropskem letu varstva narave,« je uvodoma dejal Dino Pucer. Opozoril je na težave, ki bi jih morali sproti reševati. Predvsem gre za pomanjkanje signalizacije, ki bi turisti opozarjala na znamenitosti posameznih krajev, sedanje oznake namreč niso tipizirane. Nujno bi bilo tudi sistemsko financirati mejne prehode, predvsem pa postaviti sanitarije in obogatiti turistične in gostinske ponudbe na vseh prehodih - trenutno je

Petnajst let kulturnega doma

NOVA GORICA - Na kulturni praznik pred petnajstimi leti je Nova Gorica doživela enega lepših dogodkov - odprli so nov kulturni dom.

Zgradba je kmalu postala zarišce kulturnega dogajanja ne le v tej občini, ponudila je tudi možnosti za tesnejše sodelovanje tudi med mejskimi Slovenci in Italijani. V njem so našli svoje zatočišče glasbena dejavnost, gledališče, kino in tudi »neumetniške« dejavnosti. Na slavnostnem koncertu, ki bo danes ob 20.15, bodo v veliki dvorani KD nastopili Simfoniki RTV Slovenija pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta. Krstno bodo izvedli delo za simfončni orkester Marjana Gabrijeljčica »Pevcu«. Poleg te skladbe bodo predstavili še Concert za klavir in orkester št. 4 v G-duru (solistka pianistka Tatjana Ognjanović) L. van Beethovna in Simfonijo št. 2, P. I. Čajkovskega. **(V. C.)**

slabša ponudba na meji s Hrvasko.

Na mejnih prehodih (MP) se že izboljšuje ponudba telefonskih storitev. Predstavnik Telekom Slovenija Dusan Kumar je dodal, da imajo v načrtu postavitev 1500 novih govorilnic, tretjino jih bodo priskrbeli že do maja. Dodal je, da MP niso dovolj povezani za posredovanje turističnih informacij turistom in da bi pri tem morali storiti več. Tudi delovni čas servisov na meji bi morali prilagoditi potrebam turistov.

Predstavnik ministrstva za notranje zadeve Božo Truden je povedal, da so lani na MP zavrnili 37 tisoč tujcev, številne zaradi nezadostnih finančnih sredstev, izdali pa so 67 tisoč vizumov. Tudi letos pričakujejo povečanje tujkega prometa, zlasti turistov iz vzhodnih držav, ki bi jim morali posredovati več informacij. Policija in carina se na MP sproti dogovarjata, da ne bi po nepotrebnem prihajalo do zapletov, kot so nepravilno dolgo cakanje na meji, placilo taks, težave s prevoznimi dovolilnicami za avtobuse in tovorna vozila, zapleti z zavarovanjem vozil (zeleni karta). Odslej namestitev delovnih tak, da bo na vseh področjih dosegena recipročnost. Problema bodo tudi letos skušali rešiti karseda gostoljubno.

Na koncu prvega sestanka je predsednik TZS Marjan Rožic dejal, da bo ta projekt pripomogel k izboljšanju položaja na vseh slovenskih mejnih prehodih. Upa, da bodo turisti zadovoljni in da bo njihovo bivanje v Sloveniji užitek in ne - mōra.

Barbara Sedmak

ODBOR
ZA
MOPahor in Peterle
za predsednika

LJUBLJANA - V državni zbor sta bili do včeraj vloženi dve kandidaturi za mesto predsednika odbora državnega zbora za mednarodne odnose. Prvo je že v ponedeljek poslal dosednji podpredsednik in poslanec Združene liste socialnih demokratov Borut Pahor, drugo pa je včeraj vložil poslanec državnega zbora, predsednik krščanskih demokratov in nekdanji zunanji minister Lojze Peterle.

Odbor za mednarodne odnose je do nedavna vodil sedanji zunanji minister Zoran Thaler. Krščanski demokrati so v pogajanjih za sklenitev aneksa h koalicijski pogodbi med LDS in SKD, s katerim sta stranki zamenjali ministrstvo za zunanje zadeve in ministrstvo za ekonomske

odnose in razvoj, vztrajali pri zahtevi, naj odboru za mednarodne odnose predseduje Lojze Peterle. LDS temu sicer ni javno nasprotovala. Nekateri viri celo omenjajo, da je Peterle konec januarja že poslal svojo kandidaturo za mesto predsednika odbora za mednarodne odnose. Vendar naj bi v

državnem zboru to kandidato izgubili. Včeraj so v pisarni za volitve, imenovanja in administrativne zadeve zankali, da bi prejeli ali celo izgubili Peterletovo kandidato. Krščanski demokrati

demokracija držala dogovora, ki so ga dosegli pri oblikovanju aneksa. Zanimivo pa je, da osnutek nepodpisanega aneksa niti z besedo ne omenja, da SKD pripada tudi odbor za mednarodne

za mednarodne odnose ne moreta pripadati isti stranki.

V Združeni listi socialnih demokratov poudarjajo, da jih v državnem zboru ne morejo zavezovati nobeni sepa-

ZLSD trdi, da s Pahorjevo kandidaturo ne streljajo v prazno (Foto: J. Suhadolnik/BOBO)

včeraj niso zeleli komentirati odločitve Boruta Pahorja, saj verjamejo, da se bo Liberalna

dne odnose. Ustni dogovor nemore predvidevati to, da ministrstvo za zunanje zadeve in odbor

ratni dogovori LDS in SKD in tako vnovic dokazujejo, da ne »streljajo s prazno puško«. Včeraj naj bi z delom začele tudi posebne usklajevalne skupine vseh koalicijskih strank, čeprav krščanska demokracija zanika vsakršno usklajevanje stališč z združeno listo. SKD namreč vse-skozi javno poudarja nadaljevanje bilateralnih pogovorov z LDS, ki naj bi bili tudi pogoj za podpis aneksa h koalicijski pogodbi med SKD in LDS.

Mija Gacnik

Danica Simčič in Janez
Podobnik o delu koalicije

NOVA GORICA - Na sinočnjem poslanskem večeru Boruta Pahorja sta njegova poslanska kolega v državnem zboru Danica Simčič (DS) in dr. Janez Podobnik (SLS) pojasnjevala ne prav številčnemu novogoriskemu občinstvu, kako je videti iz opozicijskih vrst delo koalicijske slovenske vlade in njihovih kolegov v parlamentu, ki so člani treh slovenskih koalicijskih strank. Pojasnila sta tudi nekaj konkretnih potez, ki jih je sprožila opozicija, predvsem glede nekaterih, po njenem mnenju, zgrešenih in škodljivih pojavov na Slovenskem. (V. C.)

ZLSD je za določitev
prioritet koalicije

LJUBLJANA - »Delovanje koalicije je pomembno za delovanje državnega zbora,« je na včerajšnji tiskovni konferenci Združene liste socialnih demokratov povedal vodja poslanske skupine Miran Potrč. Poslanska skupina ZLSD je komisiji državnega zbora za volitve in imenovanja poslala predlog, naj bi se za predsednika odbora za mednarodne odnose imenovalo dosedanjega podpredsednika Boruta Pahorja. Potrč je ob tem dejal, da so se za to potezo odločili, ker mislijo, da je prav, da se izbere najustrenejši kandidat. Glavni tajnik ZLSD Dusan Kumer je poudaril, da so na sestanku vseh treh koalicijskih partnerjev opozorili, da funkcije v državnem zboru niso vezane na separaten dogovor med Liberalno demokracijo Slovenije in Slovenskimi krščanskimi demokrati.

Poslanci Združene liste bodo danes vložili predlog zakona za tehnološki tolar, s katerim bi se poleg proračunskih sredstev vsota za tehnološki razvoj povečala za 1,5 milijarde tolarjev. Na vprašanje, če so ta predlog uskladili znotraj koalicije, Potrč odgovarja: »Čas je, da kdaj to potezo naredi tudi Združena lista in čas je, da se pokaže, da se bo to v prihodnje dogajalo, če se ne bo določilo, kaj so prioritete koalicije.« V ZLSD so kritični tudi do dejstva, da vlada se ni izoblikovala stališč do zakona o denacionalizaciji. Združena lista bo v ponedeljek v Murski Soboti organizirala prvo javno tribuno o novi solski zakonodaji. (MIG)

Obiska članov
parlamentarnega
odbora EFTA

LJUBLJANA (STA) - Na dvodnevni obisk je na povabilo DZ prispela delegacija parlamentarnega odbora EFTA, ki jo bo vodil predsednik odbora Haakon Blomkvist. Delegacija se je včeraj srečala z delegacijo odbora za MO, kasneje pa se z delegacijo DZ. Predvidena so tudi srečanja s predsednikom DZ Skolcem, ministrom Thalerjem, državno sekretarko Vojko Ravbar ter s podpredsednikom GZS Josipom Skobernetom. Pogovorniki bodo v pogovorih osrednjo pozornost namenili slovenski zunanji politiki na področju evropskih integracij ter prohodnosti EFTA. Generalni sekretar EFTA Kjartan Johannsson, ki prav tako spremlja delegacijo EFTA, se bo ločeno sestel se s premierom Drnovškom in predsednikom Kucanom.

PRESEDNIKA KUČANA SO OBISKALI PREDSTAVNIKI SLOVENCEV IZ VIDMA

Kritičen položaj podjetij s
slovenskim kapitalom v Benečiji

Kaj bo z dvojezično slovensko šolo v Špetru pri Čedadu?

LJUBLJANA - V senci praznovanja slovenskega kulturnega praznika, slovenskih sprejemov in pogovorov o manjšinah je neopazno minil zelo pomemben obisk predstavnikov Slovencev videmske pokrajine iz Italije pri predsedniku republike Milanu Kucanu, na vladi ter pri slovenskem nadškofu in metropolitu Alojziju Sustrju. V vseh pogovorih so opozorili na dva problema: nevarnost likvidacije treh slovenskih podjetij v Beneški Sloveniji in na nevarnost za nadaljnji obstoj dvojezične slovenske šole v Špetru pri Čedadu.

V delegaciji Slovencev videmske pokrajine so bili monsignor Marino Qualizza, ravnatelj Visje teoloske šole v Vidmu in župnik v Dreki, duhovnik Natale Zuanella, župnik v Sovodnjah in predsednik Založniške zadruge DOM, Jole Namor, odgovorna urednica tednika Novi Matajur in predsednica SKGZ za videmsko pokrajino, prof. Viljem Černo, predsednik Zveze Slovencev vi-

demske pokrajine, in inž. Fabio Bonini, predsednik Slovenskega deželnege gospodarskega združenja za Videmsko pokrajino.

Namen srečanj je bil predvsem opozoriti in razložiti kritični položaj, v katerem so največja beneška industrijska podjetja s slovenskim kapitalom, v katerih je zaposlena slovenska delovna sila. Podjetja so namreč pod udarom splosne industrijske krize, značilne za

vso Zahodno Evropo. Zdaj se spopadajo se s težko finančno krizo zaradi negativnih posledic uvedbe komisarske uprave v goriski Kmetijski banki, usahnitve vseh posojilnih poti, hkrati pa komisarji zahtevajo takojšnji vrnitev vseh odobrenih posojil. Tudi večinski lastnik - osrednja tržaška slovenska finančna družba - je iz istih razlogov v resnih težavah, zato je govor celo o možnosti likvidacije teh podjetij, kar vse bo po mnenju beneških Slovencev katastrofalno vplivalo ne le na gospodarsko, marveč na celotno življenje slovenske narodnostne skupnosti v videmski pokrajini.

Enako kritičen je položaj slovenske šole v Špetru - zdaj je v njej pribli-

žno 130 otrok, ki obiskujejo otroški vrtec in prvih pet razredov osnovne šole. Ta slovenski zavod ima velik pomen za narodnostni razvoj ljudi v Slovenski Benečiji in je seveda povezan s podjetji, ki zanj in starše teh otrok predstavljajo materialno osnovo. Pri tem gre za časovno prekinitev financiranja s strani italijanske države, na kar so predstavniki Slovencev v Italiji pred dnevi že opozorili na tiskovni konferenci, ki je potekala v slovenskem parlamentu. Gre torej za dve formalno ločeni vprašanji, ki pa sta s stališča obstoja in razvoja Slovencev v videmski pokrajini oziroma Slovencev v Italiji tesno povezani.

Bogo Samsa

»Zunanja politika
ni brez kompasa«

LJUBLJANA (STA) - Slovenski zunanji minister Zoran Thaler je na včerajšnji seji parlamentarnega odbora za mednarodne odnose izrazil interes po čim tesnejšem sodelovanju med njegovim ministrstvom in omenjenim odborom in objavil, da je v svojem kabinetu zadolžil posebno osebo, ki bo skrbela za stike med odborom in ministrstvom.

Minister Thaler se je tudi zavzel za čim bolj usklajeno delo odbora in zunanjega ministrstva in napovedal, da se bo trudil osebno udeleževati sej odbora. Zato je zaprosil, da odbor sej ne bi skliceval ob četrkih, ko je redna seja vlade. Na včerajšnji seji so mu člani odbora za MO zastavili več vprašanj. Poslanca Iva Hvalico (SDSS) je zanimalo, kaj je s slovensko zunanjepolitično strategijo ter ali je kandidatura podpredsednika odbora Boruta Pahorja (ZLSD) za mesto predsednika v koaliciji usklajena. Mihaelo Logar (SLS) je zanimalo, kako je z uresničevanjem pobude v okviru Srednjeevropske pobude o čestni povezavi med Barcelono in Kijevom, ki naj bi potekala prek Slovenije, ter opozorila, da se zdi, da se je večina teh povezav preselila na Hrvaško. Dusana Bavdka (ZLSD) so zanimala morebitne novosti v zvezi s pogajanjimi o sukcesiji nekdanje Jugoslavije, Zmaga Jelencica (SNS) pa možnost, da bi se Slovenija, tako kot Hrvaška, začela neposredno pogovarjati z ZR Jugoslavijo o sodelovanju. Miroslav Geržina (SKD) je ministra Thalerja vprašal, ali se je s hrvaskim kolegom Matom Graničem med obiskom v Zagrebu pogovarjal tudi o vprašanju razdejanja v domu invalidov v Pineti, kjer so bili begunci. Borut Pahor (ZLSD) je pohvalil odziv zunanjega ministrstva ob nedavnem napadu na profesorja Sama Pahorja v Trstu in v imenu odbora izrazil zaskrbljenost ob tem napadu.

Minister Thaler je najprej povedal, da Slovenija formalno sicer nima svoje zunanjepolitične strategije, da pa to ne pomeni, da v zunanji politiki deluje brez kompasa. To je v zadnjih letih dokazala z uveljavljanjem nacionalnega interesa ob osamosvojitvi, mednarodnem priznanju itd. Dodal je še, da je stalna usmeritev Slovenije približevanje evropskim integracijam, k čemur bo pripomogel tudi vladni urad za evropske zadeve. Enako pomembno se mu zdi sodelovanje Slovenije v organizacijah EFTA in CEFTA. Vse to so vzporedni procesi, ki jih je treba peljati naprej. Nas problem doslej je bila »obsedenost z Evropsko unijo, kar je pri nekaterih državah naredilo vtis, da nas lahko izsiljujejo,« je menil ter dodal, da se je treba »sprostiti«, saj Slovenija ni država, ki ne bi mogla preživeti nekega obdobja brez tega statusa. V zvezi s tem je se pojasnil, da niso resnične vesti, da nas Hrvaška pri približevanju EU prehituje, saj se nasa južna sosedja zdaj pogaja za pridobitev kooperacijskega sporazuma z EU, ki pa ga Slovenija že ima. V odgovoru o cestnih povezavah vzhod - zahod prek Slovenije je Thaler dejal, da je na zadnjih pogovorih z madžarskim kolegom Laszlo Kovacsom v Budimpešti dobil vtis, da se Madžarska ni odrekla izgradnji cestne povezave z zahodom prek Slovenije in da ima to za svojo prednostno nalogo. V zvezi s sukcesijo je dejal, da novosti ni in da potekajo dejavnosti slovenskih pogajalcev pri uresničevanju zadnjih stališč DZ. Thaler je napovedal bližnje srečanje med slovenskim in hrvaskim finančnim ministrom, Mitjo Gasparijem in Jozom Prko, ki sodi v okvir priprave na srečanje predsednikov vlad obeh držav, in naj bi bilo 13. februarja. Med zadnjim obiskom v Zagrebu pa se je Thaler s kolegom Graničem pogovarjal o splošnih vprašanjih odnosov med državama, na posamične primere bodo presli v nadaljnjih pogovorih. O prizadevanjih Hrvaske za vnovično navezavo stikov z ZR Jugoslavijo je minister opozoril, da kolikor ve, gre pri tem za prizadevanja po medsebojnem priznanju teh dveh držav v mejah nekdanje federacije.

Premier Drnovšek
bo obiskal Kitajsko

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek bo danes in jutri v Strasbourgu sopredsedoval mednarodni konferenci Enakost in demokracija: utopija ali izziv, ki jo organizira Svet Evrope.

Ob tej priložnosti se bo predsednik Drnovšek srečal tudi z generalnim sekretarjem SE Danielom Tarschysom in predsednikom parlamentarne skupščine Miguelom Martinezom. Iz Strasbourga pa bo Drnovšek na čelu močne slovenske delegacije odpotoval na Kitajsko. Gre za prvi uradni obisk na tej ravni. Drnovška pa bodo sprejeli vsi najvišji kitajski državni, tudi predsednika vlade in države, Li Peng in Jiang Zemin. Slovenija in Kitajska bosta podpisali tudi sporazum o izogibanju dvojni obdavčitvi.

Obisku premiera Drnovška pripisujejo na obeh straneh velik pomen, zlasti se zaradi obojestranskih ekonomskih interesov. V slovenski delegaciji bo tudi veliko gospodarstvenikov, omeniti pa velja, da je predviden tudi sprejem pri Wu Yi, kitajski ministrici za zunanjo trgovino, in gospodarsko sodelovanje. Gospodarska menjava med državama ne sodi med najbolj intenzivne, leta 1993 je obsegala le dobrih 37 milijonov dolarjev (0,3 odstotka celotne slovenske menjave s svetom).

Boštjan Lajovic

SOŽALJE

Kancler obiskal družine 4 Romov

OBERWART - Pred sobotnim pogrebom je avstrijski kancler Franz Vranitzky včeraj osebno obiskal družine zahtevno umorjenih starih Romov ter jim izrazil svoje sožalje.

Skupaj z gradiscanskim deželnim glavarjem Stixem je na mestu, kjer je bomba ubila pripadnike Romov ter položil sopek rož.

Zvezni kancler je nadalje obiskal težko ranjenega delavca, katerega je druga bomba hudo ranila na roki, ter taborišče Lackenbach, odkod so nacisti nad 2000 Romov odpeljali v koncentracijsko taborišča. (I.L.)

BOMBNI ATENTATI / PRVI USPEHI PRI ISKANJU STORILCEV

Prstni odtisi in še eno priznavalno pismo

Podobnosti s pismom Peterletu - Široka solidarnost

IVAN LUKAN

DUNAJ - Čeprav t.i. »vroče sledi« ni, so avstrijski varnostni organi pri izsledovanju storilcev desnoekstremističnega terorja zabeležili le prvi uspeh. Na ostankih razstreljivne pasti, ki je preteklo nedeljo v Oberwartu na Gradiscanskem ubila štiri pripadnike narodne skupnosti Romov, so našli prstni odtis, ki z visoko verjetnostjo pripada proizvajalcu bombe ali vsaj osebi, ki je peklenski stroj nastavil.

Nadaljnji napredek pri izsledovanju atentatorja/jev si kriminalisti pričakujejo tudi od drugega priznavalnega pisma, katero se je pojavilo v sredo zvečer - odposiljatelj je

znova »Bajuvarska osvobodilna armija« (»BBA«). Pismo sta prejela odvetnika obeh izvedbe atentatov s pisemskimi bombami obtoženih neonacistov Franza Radla in Petra Binderja. Oba v preiskovalnem zaporu čakata na sodno obravnavo.

Notranji minister Franz Löschner je v zvezi z novim priznavalnim pismom dejal, da bo avtentičnost pisma preverjena »v naslednjih dveh ali treh dneh«, že zdaj pa lahko reče, da ima pismo več podobnosti z zglednim pismom, ki ga je septembra lani - samo nekaj dni po atentatu na dvojzlično ljudsko solo v Celovcu - prejel bivši slovenski zunanji minister Lojze Peterle.

Novo priznavalno pismo obsega devet strani, glava pisma pa je ista kot t.i. Peterletovo pismo. Avtor v pismu med drugim poudarja, da pri nobenemu od izvedenih atentatov ni slo za poskus umora, kajti »nobena od pisemskih bomb iz prve serije ni bilo smtonosno orožje«. Pisec nadalje navaja več tehničnih podrobnosti o uporabljenem razstreljivu ter tudi o načinu konstrukcije peklenskih strojev. Neznani odposiljatelj v pismu hkrati napoveduje nove bombne atentate na »Tschusche« in poudarja, »da bo v prihodnje počilo že pri prvem stiku z bombo«.

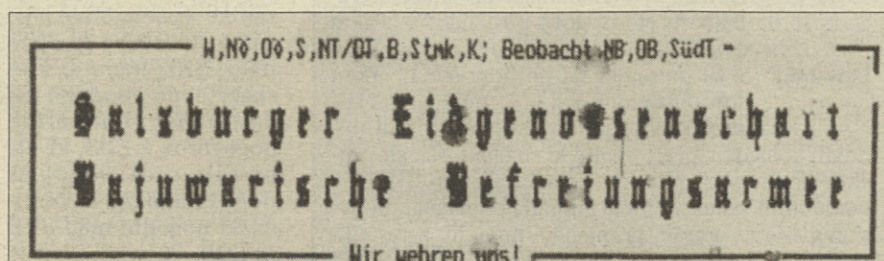
Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky je včeraj obiskal družine umorjenih Romov in jim izrekel svoje sožalje.

V Avstriji se medtem nadaljujejo spominske prireditve za žrtve neonacističnega terorja ter akcije v solidarnost z narodnostnimi manjšinami.

Zveza sindikatov, Cerkev ter nacionalna radijska in televizijska postaja ORF so za danes opoldne pozvali Avstrijke in Av-

strijce k enominutnim molkom, državna poslanka zelenih Terezija Stoisic pa je deželno vladu v Zelezem pozvala, naj bi prihodnji teden kot izraz žalovanja in spomina na žrtve terorja v Oberwartu (Borte) in Stinacu po vsej deželi dali zastave na poldroga.

Pogreb starih Romov bo v soboto ob 14. uri v Oberwartu. Svojo udeležbo sta mdr. napovedala predsednik republike Klestil in predsednik parlamenta Fischer.

Novo priznavalno pismo nosi isto glavo kot pismo, katero je prejel Lojze Peterle.

ŠKANDALOZNA IZJAVA

Ogorčenje nad Haiderjem v državnem zboru

Bo izjava ostala brez posledic?

DUNAJ - Ogorčenje nad sefom svobodnjakov Jörgom Haiderjem v avstrijskem državnem zboru: kot smo že poročali, je desničarski populist v sredo zvečer v debati o desnem terorizmu v Avstriji omenil tudi uničevanje Romov v koncentracijskih taborišcih tretjega rajha, pri tem pa ni uporabljal besede koncentracijsko taborišče, temveč besedo »kazen-sko taborišče«.

Državna poslanka in manjšinska govornica zelenih Terezija Stoisic je kot prva ostro zavrnila Haiderjev pojem »kazen-sko taborišče« in ogorčeno izpostavila, da gre tu za »terminologijo nacistov - starih in novih«.

Hkrati je od Haiderja zahtevala, naj takoj pojasni svojo izjavo, kar le-ta ni storil. K besedi

pa se je javil njegov frakcijski kolega Krüger, ki pa svojega »voditelja« ni popravil temveč poskrbel za nadaljnji skandal: dejal je, da ne razume te »semantične masturbacije, kajti razlike med besedo koncentracijsko in kazensko taborišče ni«.

Krügerjeva izjava je poskrbela za tumult v plenumu, zeleni poslanec Voggenhuber je izjavo svobodnjaskega poslanca celo označil za oživljanje nacional-socializma. Predsednik državnega zbora Heinz Fischer je sejo nato za nekaj minut prekinil.

Se pred svojo skandalozno izjavo o Romih v »kazen-skih taborišcih« je Haider debato desnem ekstremizmu oz. najnovejših krvavih terorističnih atentatov izkoristil za politično točkovanje - posebej na Koroskem.

Opozoril je na številne bombne atentate v 70-ih letih na Koroskem in s tem v zvezi dejal, »da je bilo sožitje med večino in manjšino na Koroskem že vedno dobrodošla prilžnost za teroriste, da bi v deželi povzročili destabilizacijo«.

»Na Koroskem je v tem času počilo skupaj 12 bomb, kasneje pa se je izkazalo, da so serijo atentatov izvedle jugoslovanske tajne službe«, je dejal Haider in obenem trdil, da gre za pojav mednarodnega terorja, kateremu je Avstrija tudi danes izpostavljena.

IVAN LUKAN

NOVICE

Soglasno proti JE Mohovce

DUNAJ - Vse v avstrijskem parlamentu zastopane stranke so se včeraj izrekli proti načrtovani dogradnji jedrske elektrarne Mohovce na Slovenskem. V soglasno sprejeti resoluciji državni zbor poziva zvezno vladu, naj stori vse, da se prepriča odobritev posojila za dogradnjo nuklearne s strani Vzhodnoevropske banke (EBRD). Če bi banka - kljub avstrijskemu odporu - le odobrila posojilo, pa naj zvezna vlada razmisli o izstopu iz banke, v kateri je Avstrija trenutno udeležena s petimi odstotki. Ministrica za okolje Rauch-Kallat v soglasno sprejeto resolucijo označila kot »zgodovinsko soglasje v avstrijski protijedrski politiki«.

Avstrijska država ima 1300 milijard šilingov dolga

DUNAJ - Dražni proračunski deficit za leto 1995 znaša približno 100 milijard šilingov, celoten državni dolg pa okrog 1300 milijard šilingov. To je včeraj sporočil avstrijski statistični urad na Dunaju. Če bi se upošteval tudi t.i. izvenproračunski dolg, ki znaša približno 380 milijard šilingov, bi zadolženost - skupaj z letošnjim proračunskim deficitom - dosegla celo 1700 milijard šilingov.

KOROŠKA / ZELENI

Dežela naj se odpove velikim plebiscitnim slavljem

Svarilo pred novimi atentati

CELOVEC - Predsednica koroskih zelenih Karin Prucha je včeraj na tiskovni konferenci v Celovcu svarila pred možnostjo nadaljnjih atentatov desnih ekstremistov tudi na Koroskem.

Menila je, da so povezave med atentatom na Gradiscanskem in pred pol letom na Koroskem očitne, varnostni organi bi zato morali okrepiti zaščitne ukrepe. Politicne stranke pa je pozvala, naj se aktivno prizadevajo za klimo strpnosti v deželi.

Od politikov socialdemokratske in ljudske stranke pa je zahtevala, naj se odločno zoperstavita vsem poskusom svobodnjaskih stranke

izmejevati slovensko manjšino oz. slovenski jezik v javnosti.

Kot znano, je deželni poslanec svobodnjaskih stranke Schretter izjavil, da svobodnjaki odločno odklanjajo kakršnokoli obliko vključevanja slovenske na uradni osrednji proslavi ob 75. obletnici koroskega plebiscita 10. oktobra letos.

Pod vtisom desnega terorja zadnjih dni je predstavnik koroskih zelenih se menila, da bil bi boljše, če bi se Koroska odpovedala uradne plebiscitne prireditve in v obliki številnih manjših in dvojezičnih prireditev skušala ustvariti boljše razumevanje iz vzdušje v deželi. Ivan Lukan

KOROŠKA / SVEČANOST NA GROBU NARODNEGA HEROJA VERDNİKA-TOMAŽA

»Mir je ogrožen tudi danes«

Predsednik ZSO Marjan Sturm: Ob 50-letnici konca druge svetovne vojne in zmage nad nacizmom je treba krepiti osveščen odnos do lastne zgodovine

CELOVEC - Mir in sožitje sta ogrožena v Evropi tudi danes. Ne le da divja vojna na ozemlju bivše Jugoslavije in v drugih predelih vzhoda, tudi na zapadu se krepi desni populizem in ekstremizem. To je bila glavna izpoved slavnostnega govornika Marjana Sturma na tradicionalni spominski svečanosti Zveze koroskih partizanov ob grobu narodnega heroja Matije Verdika-Tomaža v Svečah v Rožu.

Sturm je ob tej priliki izpostavil nalogo Avstrije in avstrijske družbe, da se ob letošnji 50. obletnici konca 2. svetovne vojne in zmage nad nacizmom, ob 40-letnici podpisa Avstrijske državne pogodbe in 40-letnici državne samostojnosti ter v prvem

Govornika na proslavi v Svečah sta bila predsednik ZSO Marjan Sturm (desno) in predsednik ZKP Janez Wutte-Luc.

letu članstva v EZ zaveda potrebo po osveščenem odnosu do zgodovine. Tak osveščen pogled nazaj sele omogoča trezen pogled v prihodnost, »ki

je danes ob novim pojavom oživljanja nacizma, sovнизma in nacionalizma, se kako potreben«.

Govornik je pri tem še poudaril, da so vse te ob-

letnice med seboj povezane; uničevanje avstrijske državnosti je bilo povezano s pohodom nacional-socializma, vzpostavitev ponovne državne samostojnosti pa z odporom proti nacizmu.

Glede vloge Avstrijcev v času nacistične strahovlade pa je Sturm spomnil na besede kanclerja Vranitzkega, ki je dejal, da so bili Avstrijci v tem obdobju »žrtve in storilci hkrati«. »Ko se bo Avstrija letos spomnila 50-letnice konca vojne in osvoboditve, bodo morale biti v ospredju prav razmišljanja o žrtvah in o vlogi storilcev«, je dejal Sturm.

Tak odnos do lastne zgodovine pa da ni pomemben samo za Avstrijo kot državo, pomemben je tudi, ker je Avstrija le-

tos vstopila v Evropsko zvezo. »Evropa bo le uspešna, če bo upoštevala sožitje, sodelovanje, spostovanje in upoštevanje manjšin na podlagi človekovih pravic. Evropa, ki bi dopuščala nacionalizme in sovнизme, ki bi ponovila vse tiste napake iz preteklosti, ki so jo že enkrat pahnil v propad, bi prav gotovo propadla in bi ji grozila balkanizacija. Zato mora 50-letnica konca vojne in zmage nad fašizmom podkrepiti zavest, da moramo krepiti humanizem in demokracijo kot najvišji civilizacijski vrednoti, da moramo izpostaviti človekove pravice, ki so univerzalne in veljajo za vsakogar, ne glede na spol, raso in narodno pripadnost,« je dejal Sturm.

40-LET DRUŠTVA TRINKO

Marino Vertovec o pomenu društva, Benečiji in še marsičem

RUDI PAVSIC

Pred stiriidesetimi leti je skupina beneskih studentov, prosvetarjev in družbeno-političnih delavcev v Cedadu ustanovila kulturno društvo Ivan Trinko, ki je pomenilo prvo vidnejšo obliko organiziranega kulturnega dela v Benečiji. Ustanoviti društvo v takratnih časih, je bilo res zahtevno, da ne rečemo junasko delo, saj so bile njemu nasprotni sile dokaj izrazite. Danes, ko se društvo pripravlja na svojo stiri-desetletnico, so pogoji za delo vsekakor boljši in beneska kulturna stvarnost se je vidno obogatila in dobila povsem drugačne dimenzije.

O teh vprašanjih smo se pogovorili s predsednikom društva prof. Marino Vertovec (na sliki).

Kaj pomeni društvo Ivan Trinko v kulturni stvarnosti Benečije?

»Pomen in vloga društva sta bila drugačna v preteklosti, ko so redki osveščeni ljudje orali kulturno in sicerijsko ledino. Danes, ko številna društva na teritoriju uspešno oblikujejo in bogatijo kulturno in socialno rast tega območja, odigrava naše društvo vlogo katalizatorja skupnih pobud, povezovalca med kulturami ter informatorja v najširšem pomenu besede. Na to področje bi uvrstil konference, tečaje slovensčine ter razne pobude v Vidmu in na Videmskem sploh, kot denimo lanskeoletno Gregorčičevo proslavo in razstavo v glavnem furlanskem mestu.«

Letos poteka 40 let od smrti velikega beneskega buditelja. Imate v načrtu, ob razstavi in koledarju, ki ste ga izdali, še kaksne druge pobude?

»Najvažnejša letosnja pobuda, ob osrednji proslavi obletnice ustanovitve društva, bo izdaja pr-

Ti živiš v Vidmu, kjer si uresničil vrsto pobud za uveljavitev slovenske kulture in jezika. Kakšne perspektive ima slovenska stvarnost v glavnem furlanskem mestu?

»Sliši se paradoksalno, a prevelika blizina slovenskemu etničnemu prostoru negativno vpliva na povezanost Slovencev v Vidmu. Smo Slovenci v Vidmu ne pa videmski Slovenci: korenine so se vedno v Gorici, Trstu in Benečiji. Zdaj se odvijajo v mestu razni tečaji slovensčine, veliko interesa je za Slovenijo, tudi za izmenjavo kulturnih manifestacij, to pa je vse.

Dosedanje pobude, od poskusa ustanovitve društva do slovenske mase in konferenc, ki bi morale pritegniti pozornost ljudi, niso dale vidnejših rezultatov. Menim, da bi lahko prislo do slovenske mase ter ustanovitve slovenskega doma, stičišča raznih pobud v duhu velike odprtosti, politično ter se posebej strankarsko neobremenjenega slovenstva.«

In še o odnosih Benečije do ostalega zamejstva in Slovenije. Kakšno pot je treba ubrati?

»Zgodovina je usodno pogojevala razvoj tega območja. Razlike je treba zgladiti s stiki na ravni zamejstva in matic. Samo kultura, sola, informiranje, sirjenje poznavanja knjižne slovensčine ob spoštovanju in skrbi za narečje lahko odstranijo predsodke in pregrade.«

Vse bolj se kaže potreba po enotnosti Slovencev v Italiji. Kako bi to lahko uresničili?

»Mislim, da se nikoli kot v zadnjih letih niso bili časi tako naklonjeni naši enotnosti: pobude, mnenja, pogledi so si slični. Prevec pa je politikantstva, oholosti, premalo dobre volje.«

vega dela tehtne in izčrpane bibliografije najvažnejših avtorjev, ki so se uvkarjali s preučevanjem beneskega, terskega, rezijanskega narečja, teoretičnih aspektov drugih slovenskih dialektov ter s preučevanjem furlanskih govorov in jezikov. Govor bo tudi o celotni stvarnosti Beneskih Slovencev. Slo bo za prvo dvojezično delo na tem področju in bo pomenilo trajno prico o slogi med ljudmi.

Beneska stvarnost je v stalnem razvoju (kultura, solstvo), čeravno tudi težav ne manjka. Kako si zamišljaš benesko stvarnost ob prehodu v tretje tisočletje?

»Največji problem je vsekakor demografsko stanje. Nazadovanje lahko prepreči le povratek ljudi ter nenehno razvijanje središčnosti Spetra, kot vabljivega in perspektivnega centra za celotno območje. Zamišljam si Benečijo vsaj delno vizualno dvojezično ob večji osveščenosti ljudi. Imamo tovarne, sole, kulturna društva: sedaj je treba razviti kulturo srca, duše, da naš človek ne bo več tujec na lastni zemlji.«

SEZONA GM

Ljubljanski godalni kvartet prepričal z izborom in izvedbo

IVAN SILIC

Pomembnost koncerta Ljubljanskega godalnega kvarteta, ki ga je organizirala Glasbena matica v Kulturnem domu v Trstu 6. februarja, moramo poudariti z dveh vidikov: po izbiri sporeda in po kakovosti izvedbe (kvartet med tržaskim nastopom, foto KROMA).

Izvajalci - violinista Monika Skalar in Karel Zuzek, violist Franc Avsenak in violoncelist Stane Demšar - so se tokrat izognili običajnim sporedom iz preteklih obdobij in se približali sodobnejši naravnosti; poslegli so v tretje in peto desetletje našega stoletja z Godalnim kvartetom op. 56 st. 2 K. Szymanowskega in Godalnim kvartetom v A-duru op. 68 st. 2 D. Sostakoviča ter dodali se delo slovenskega avtorja iz Trsta, Godalni kvartet F. Delaka, ki se sicer ne more meriti z navedenima, vendar solidna zgradba opravičuje njegovo koncertno izvedbo. Izzvenela je kot skromen, nevsiljiv kontrasten odziv med dvema markantnima ustvarjalcema. Evidentna je bila izredna pozornost izvajalcev, ki so s svojo pronicljivostjo v delu izzvali

prepričljiv umetniški utrip, ga razprli do največje možne povedne danosti in se na ta način najlepše oddolžili avtorjevimi prizadevanjem.

Kar zadeva izvajalce, jih dobro poznamo kot tehnično izvrstno izoblikovane in z živim muzikalnim duhom prepojene umetnike, ki se v kvartetu ob skladnem uravnavanju družijo v enovito delujoče telo. Da je le-to vpeto v intenzivno delo, prica ta skladbi Szymanowskega in Sostakoviča, ki obe zahtevata izrednih dovršenosti igranja in pristno občutenih kreativnih vzvodov oblikovalne iznajdljivosti in moči muzikalnega osmišljanja. Vrhunec tega smo doživljali v Sostakovičevem delu, zlasti v globoko dojetem, izredno plastično grajenem drugem stavku, ki se je razvijal v vznemirljivem muziciranju. K izraziti nazornosti stavka je prispevala zlasti prva violina.

Z ozirom na umetniško učinkovit večer, lahko zaključimo, da smo se srečali z zelo delavnim kvartetom, ki ga obeležuje tudi visoka muzikalna kultura.

LIKOVNA UMETNOST

Giovanni Doglia: poslovil se je tiho, pustil pa je dragoceno dediščino

Giovanni Doglia je bil eden od tistih umetnikov, ki so se tiho, brez prerivanja in hrupa, z veliko skromnostjo in diskretnostjo, takorekoč po prstih prikradli na tržasko likovno prizorišče in na njem, prav tako brez hrupa in odvečnega izkazovanja brezplodnega zunanje videza, pustili zlahtne sledove. Njegove svojevrstne, nadnaravne, na pol poti med metafiziko in fantastiko postavljene pokrajine se rade vtisnejo v spomin, ker nam pripovedujejo z nekim nadvse preprostim jezikom silno zapletene misli, v katerih imajo preproste bitnostne in bivanjske resnice videz zapletenih duhovnih sporočil.

Giovannija Doglio v teh dneh objokujemo. Pred kakim tednom se je namrec pretrgala nit njegovega življenja, v katerem je imela likovna umetnost sprva le postransko vlogo, a je kmalu prerasla ostale dejavnosti, kot so na njegovih oljih bohotne rastlinske ovijalke prerasle in prepredle vse koticke njegove miselne modre neskončnosti. Doglia je bil po poklicu nočni čuvaj v bančnih zavodih in se je slikarstva lotil kot samouk. Očitno pa je bilo v njegovi umetniški viziji in tudi v tehničnem

pristopu nekaj, kar je presevalo značilnosti naivnega slikarstva. To so ugotavljali tudi razni umetnostni kritiki, potem ko so njegova dela, sad ljubiteljskega slikarskega izzivljanja v prostem času, našla pot v umetnostne galerije in bila deležna priznanj in pohval uradne kritike. Prvo samostojno razstavo je imel v Galeriji Barisi v Trstu leta 1969, ko ni bil več rosn mlad. Prišla pa mu je uradno članstvo med posvečenimi na Olimpu tržaske likovne umetnosti.

Med kritiki-umetniki, ki so v Dogli videli prefinjene umetniske sposobnosti in veliko izrazno silo, ki je bila tudi brez akademskega naslova zmožna znatnih umetniskih podvigov, je bil slovenski slikar in umetnostni kritik Milko Bambic. Z italijanskim umetnikom, ki je bil po rodu iz Licate pri Agrigentu na Siciliji in se je v Trstu nastanil leta 1943, ga je vezalo tesno osebno prijateljstvo. Bambic je verjel v Doglio in ga spodbujal, hkrati pa sta se vzajemno umetniško oplojevala. Med njegovimi slikami, je Bambic napisal v kritiki za Primorski dnevnik 30. novembra 1969, je skupina

olj stvarnejšega videza in odlične izdelave. Mislimo na tri pokončne slike gostih gozdov pozne jeseni in na nekatera podolgovata olja Krasa brez kamenja. So pa ti nenavadni videzi naših krajev utemeljeni v dejstvu, da slikar prihaja iz skrajnega otkeskega juga države in mogoče zaradi tega doživlja lepoto naše zemlje s povsem drugačnega vidika.

Kaj tici v Dogliovem svojevrstnem pesniško pravilnem prikazovanju narave? Bambic je v zvezi s tem se napisal ob razstavi, ki jo je Doglia priredil novembra 1975 v Corsii Stadion: »Giovanni Doglia je domislil to nadzemske lepote in jo ustalil v svojih oljih iz iskrenega občutja upora, ki ga je zmožna mehka duša oporečnisko nastrojena proti razclovečenosti naše dobe, ki kar mrgoli pohlepni ljudi, ki se brezobzirno poganjajo izključno za gmojnimi dobrinami potrošništva.«

Silno aktualne misli, kot so aktualne Dogliove fantastične pokrajine, ki so te misli navdihnile.

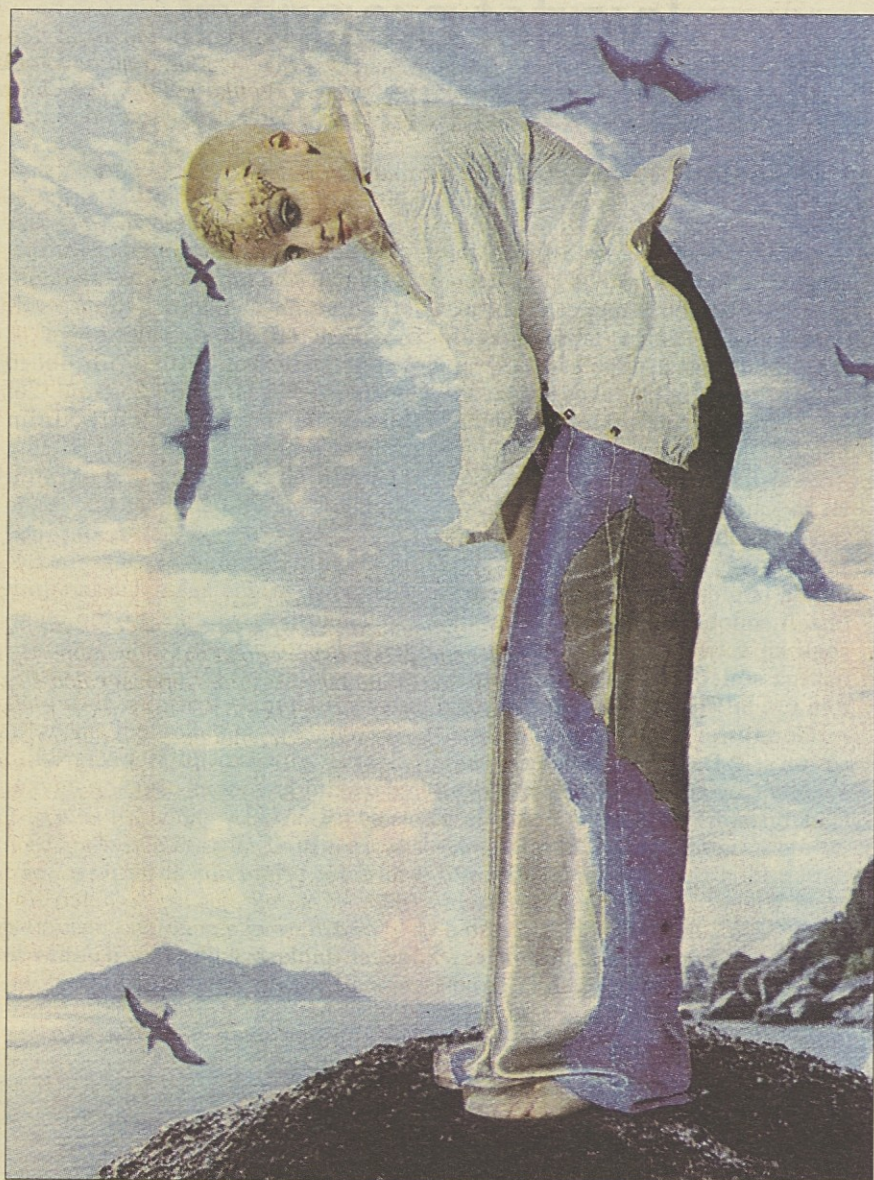
Giovanni Doglia je umrl skoraj pozabljen. To je krivica, ki je ne smemo dopustiti.

D.K.

ODTRGANO

Vremenska moda

Vremenarji postajajo ali pa so že postali najnovejše televizijske zvezde. Vsi gledalci nestrno čakajo na vremenska poročila, nato se jezijo, kaksne bedarije govorijo vremenski strokovnjaki in naslednji dan so vsi veseli, če je vreme drugačno od napovedanega. Vremensko občutljivi ljudje svoj gnev, ki izhaja iz vremenske bolečine palca na nogi, brez zadržkov zlivajo na uboge vremenarje. In najnovejša vremenska potegavščina: »oblačne« majice. »Sončne« so brez pomena, ker se gledalci ne morejo jeziti nanje.

Moderne gasilke

Veliki rdeci avtomobili z modrimi bliskajocimi lučkami na strehi in glasno zavijajočo sireno že ob prvem snidenju navdušijo vse majhne fantke. Vsi si želijo biti gasilci, ki bi s čelado na glavi in v hitrih avtomobilih hiteli na pomoč nesrečnikom, ki v solzah čakajo na resilne vodne curke. Vendar svet se spreminja, čas je za nov ženski gasilski podvig. Prvi korak, kako se gasilstvo obnese v petični visoki modi.

Pustna sprostitiv

Zamenjava enoličnega, vsakdanjega obraza za novo identiteto in osebnost. Platon bi se ob te misli zgrozil, Aristotel bi nemočno odkimal z glavo, vendar ni čas za filozofiranje, čas je za pustovanje. Otroci bodo zajci, kavboji, klovni, odrasli moški bodo odrasle ženske, tisti bolj politični bodo politiki in najbolj duhoviti se bodo spomnili nekaj povsem novega. Pod novimi maskami se ljudje bolj sprostijo in zato tudi popolnoma znorijo.

Vitaminska moda

Vitaminska mrzlica in obsesija je udarila tudi modne kreatorje, ki sicer ne slovijo kot vzor zdravega in vzdržnega življenja. Vendar, le kdo se lahko upira biološko neoporečni hrani, z vitamini nabiti pijaci in popoldanski telovadbi?! Modni kreatorji sicer niso skočili v teniske copate in hlačke, so pa pokazali dobro voljo in začeli z vitaminsko modo. Zelo priljubljene so limonine hlače, islandsko pevko Polly Harvey pa je najbolj navdušila obleka - pomarančno drevo.

Pripravili: Tina Lucu in Irena Sorn

Prešite odeje za aids

Strast in ljubezen nikoli ne gresta iz mode. Od leta 1987, odkar teče akcija Ena odeja za vsakega umrlega za aidsom, je bilo narejenih že 27.000 različnih panojev. Letos so na razstavi v londonskem Hayd Parku svoje panoje za opozorilo vsem se nevednim dodali znani angleški umetniki.

Futuristične starine

Izgledajo futuristično ali vsaj kot realnost neznane prihodnosti. Theo Kamačke je ustvarjalec sob preteklosti - prihodnosti, obeliskov, relikvij, zabojev in nerazpoznavnih predmetov, ki bolj spominjajo na delo brezdušnega računalnika kot čustvenega umetnika. Stroje, pohistvo in različne predmete je Kamačke postavil v novo, računalniško oziroma virtualno resničnost. »Uporabil sem vse, kar je bilo mogoče narediti s stari nami. Postavil sem jih pred nas čas,« je bil skromen umetnik.

IZŠLO JE / KNJIGE

Dušan Moravec:
Novi tokovi v slovenskem založništvu

Zbirka knjiga o knjigi, Ljubljana, DZS, 1994, trda vezava, 14 x 20 cm, 2.940 SIT.

S to knjigo pricenja DZS novo zbirko z naslovom Knjiga o knjigi; odločitvi za tovrstne publikacije botruje dejstvo, da se slovensko založništvo na najrazličnejših področjih kaže tudi pri obravnavanju tem, ki so karkoli povezane s slovensko knjigo - predvsem vprašanji založništva in knjigotštva, njuno zgodovino in ekonomiko in nenazadnje tudi bibliotekarstvom. Vzel pri obravnavanju založništva in knjigotštva z vidika zgodovine skuša tako s tem delom, cigar podnaslov je Od Schwentnerja do prvih publikacij Akademije, zapolniti akademik Dušan Moravec, ki v knjigi obravnava obdobje od začetka stoletja do druge svetovne vojne. V tem času smo Slovenci dobili prve pomembne založnike, ki so kot Schwentner, Vidmar ali Škerl dali pomemben pečat ne le svojim založbam, ampak tudi celotni podobi slovenske knjige. Dušan Moravec je natančno preučil številne dokumente, literaturo in drugo gradivo o posameznih založbah in založnikih, pa tudi posamezne knjižne izdaje in tako napisal izčrpen pregled. (M. T.)

Primorski slovenski biografski leksikon

20. snopić, Dodatek M-Z, urednik Martin Jevnikar, Goriska Mohorjeva družba, Gorica, 1994, 173 strani, 17 x 24 cm.

Z 20. snopićem (1994) je sklenjena četrta knjiga PSBL, hkrati pa tudi celotna izdaja tega dela, ki so jo zamejski Slovenci požrtvovalno pripravljali kar dve desetletji; prvi snopić PSBL je namreč izšel sredi novembra 1974. leta v nakladi 2.400 izvodov, obsegal pa je 74 gesel. Imena, ki so vključena v izbor PSBL, že tradicionalno poleg avtohtonih, rojenih Primorcev, vključujejo tudi Slovence iz drugih pokrajin, ki so dali časa živeli ali delovali na Primorskem. Opisanih je tudi nekaj Italijanov iz teh krajev, in sicer tisti, ki so Slovincem koristili, jim pomagali, in tisti, ki so jim škodili, pri čemer gre tu za resnico in zgodovinska dejstva. Brez dvoma je PSBL - do danes je zbral 4.430 gesel, pri njegovem nastajanju pa je pomagal nad 120 sodelavcev, ki za svoje delo niso bili plačani - veliko delo, pomembno za Primorčane in Slovence. Vse to delo pa je opravila Goriska Mohorjeva Družba, ki se je morala desetletja boriti za preživetje, njene marljivost, vztrajnost in požrtvovalnost pa so rodile obilne sadove. (M. T.)

Zorko Jelinčič: Pod svinčenim nebom

Zbirka Nase Korenine - 5, zbrala in uredila Rada Jelinčič, Goriska Mohorjeva družba, Gorica, 1994, mehka vezava, 254 strani, 16 x 21 cm.

Kot redna knjiga Goriske Mohorjeve družbe za leto 1995 so izšli tudi spomini znanega narodnega in kulturnega delavca Zorka Jelinčiča, katerega življenje je pogojevala zgodovina tistega dela slovenskega naroda, ki je živel in deloma se živi zunaj meja naše matične domovine, v Italiji. Knjigo sta za tisk pripravila Jelinčičeva hčerka Rada in sin Dušan, ki sta očetove spomine - leti so nastajali v presledkih med letoma 1961 pa vse do njegove smrti 13. julija 1965 - dopolnila tudi z očetovimi pismi iz zaporov in konfinacije ter odlomki iz dnevnika in družinskimi fotografijami. Zaradi boljše razumljivosti sta tudi sklenila, da prenese poglavje, ki je nastalo le nekaj tednov pred Jelinčičevo smrtjo, na začetek spominov, ki so sicer pisani kronološko. V besedilu je bilo narajenih le nekaj manjših stilističnih in lektorskih posegov, tako da pricavanje ohranja neposrednost pripovedovanja o dogodkih in ljudeh, upanju in verovanju, idejah in idealih človeka, ki je s vsem svojim bistvom ljubil slovensko ljudstvo. (M. T.)

Alojz Rebula: Vinograd rimske cesarice

Redna knjiga GMD za leto 1995, Goriska Mohorjeva družba, Gorica 1994, mehka vezava, 363 strani, 16 x 21 cm.

Rebulovih zgodnjih novel, zbranih v knjigi Vinograd rimske cesarice, ni na slovenskem knjižnem trgu že skoraj štirideset let. Izšlo so namreč l. 1956 in niso bile zaradi znane zadržanosti režima v Sloveniji do katoliško usmerjenega pisatelja nikoli ponatisnjene. Ta izdaja ni navaden ponatis. Zunaj prve izdaje knjige je namreč že ob izidu ostalo nekaj najzgodnejše Rebulove kratke proze, ki je izšla v periodičnem tisku. Ponatis zbirke z dodatkom starih novel (skupno trinajst), ki bi jo lahko razdelili v stiri sklope (lirsko-vzneseni spisi ali pesmi v prozi, kraska in narodnostna epopeja, novela z eksistencialno tematiko, literarno-zgodovinska portreta) navkljub letom, ki jih loci od njihovega nastanka, ostajajo se zmeraj sveže, zvestoba v opisovanju bistvenih problemov tistega poveljnega časa, pa tudi že zdavnaj pozabljenih podrobnosti, pa pomeni tudi verodostojen in umetniško prepričljiv dokument zgodovinskega trenutka, ki je utonil v pozabo. (M. T.)

Koledar za leto 1995

Urednik dr. Jože Markuza, Goriska Mohorjeva družba, Gorica, 1994, mehka vezava, 203 strani, 17 x 24 cm.

Jubilejni Koledar za leto 1995 (zunanj podoba mu je nadel prof. Hijacint Iussa) zaokroža sedemdeseto obletnico izhajanja te publikacije pod okriljem Goriske Mohorjeve družbe. Prva številka je izšla leta 1924 za naslednje leto, odločitvi slovenskih duhovnikov za njegovo izdajo pa je botrovala misel, da je potrebno siriti slovensko besedo tudi med Slovenci v zamejstvu. Tako kot letošnji so tudi koledarji zadnjih let nekakšni zborniki o delovanju zamejskih Slovencev na vseh področjih javnega življenja. V letošnjem koledarju se z prispevki predstavlja šeststirideset avtorjev, poleg njih pa se dijakine Pedagogskega liceja Simona Gregorčica v Gorici, ki so prispevale nekaj svojih slikarskih izdelkov. Letošnji koledar na več kot dvestotih straneh prinaša poročila o dogodkih med zamejskimi Slovenci v preteklem letu, razprave in pričevanja, spominske zapise, pripovedne spise (A. Blautto, I. Artac) in izbor pesmi avtorjev V. Kosa, J. A. Markuza, J. Povseta in V. Birtiga, bogato pa je opremljen tudi s tridevetdesetimi fotografijami. (A. B.)

Novi Prešeren iz istega gnezda?

VRBA - Letošnji kulturni praznik je minil se posebej slovesno, saj je bila na sam praznični dan postavljena pred cerkvico sv. Marka na novo odkrita Prešernova podoba. Velika je 70 x 100 cm, pred praznikom pa jo je iz Hrvaske pripeljal akademski slikar in restavrador Viktor Snaj.

Podoba mladega Prešerna naj bi nastala sredi 19. stoletja. Naslikana je v oljni tehniki in je odlično ohranjena, z izjemo na dveh mestih. Poškodbe naj bi nastale med prvo svetovno vojno. Prešernova podoba je dobila svoje častno mesto na altarju tudi med mašo, ki jo je imel domači župnik Jože Klun za kulturnike brezniške fare in ki ima tudi sicer največ zaslug, da so sliko že po nekaj dneh razstavili v Sloveniji, saj je slikar Viktor Snaj prijatelj brezniškega župnika. Podoba si je ogledalo precej obiskovalcev Vrbe, ki so se prisli pokloniti velikemu slovenskemu pesniku in prislunili interpretaciji njegovih pesmi v izvedbi gledališke in filmske igralke Milene Zupancic.

Izvedli smo, da je Gorenjski muzej iz Kranja dobil od nekega Zagrebčana pred tremi leti ponudbo za odkup prav take Prešernove podobe. Kot je povedala ravnateljica Gorenjskega muzeja Barbara Ravnjak Tomac, je bila tista podoba precej podobna tej, ki je bila te dni na ogled v Vrbi. Nepoznavalcu se zdita skoraj enaki, le ozadje obeh Prešernovih podob se nekoliko razlikuje. Ravnateljica Tomanova meni, da sta iz iste serije Prešernovih podob, čeprav je izrazila dvom v letnico nastanka, ki naj bi segal v leto 1831 oziroma 1837. Tomanova dopusca tudi možnost kaksne spekulacije. Ker je Zagrebčan postavil zelo visoko ceno za Prešernovo podobo - 20.000 DEM, so morali njegovo ponudbo zavrniti. Prešernova podoba je bila nekaj časa celo na ogled v nekem antikvariatu, oceniti pa so jo dali tudi strokovnjaku, ki je menil, da je vredna kakih 2.000, največ 3.000 DEM.

Kar zadeva verodostojnost podob pa povejmo, da so pri nedavnem postavljanju Prešernove podobe v Vrbi malce premaknili okvir slike in pokazala se je letnica - sicer razmazana, a bilo je mogoče razbrati l. 1831 ali 1837.

Mateja Faletic

PO SLEDI TAKTIRKE**Maggio Musicale Fiorentino**

Med 11. majem in 4. julijem bo potekal 58. Maggio Musicale Fiorentino, znameniti glasbeni festival, ki združuje slovite glasbenike z vsega sveta. Na programu bo koncertna izvedba opere Freischütz (Weber). Peli bodo Charlotte Margiono, Barbara Kilduff, Peter Seiffert, Ekkehard Wlaschiha in Francesco Ellero D'Artegna. Dirigiral bo Wolfgang Sawallisch, predstave pa bodo 30. maja, 1. in 4. junija. Semyon Bychkov bo vodil novo postavitev Schubertove opere Fierrabras. Peli bodo Ionna Kozłowska, Christian Christiansen, Jorma Hynninen, Ezio Di Cesare, Reiner Trost in Francesco Ellero D'Artegna (predstave: 21., 23., 26., 28. in 30. junija). Sergiu Celibidache bo 12. maja dirigiral Münchenski filharmoniji, Georg Solti pa bo 18. maja vodil Festivalni orkester iz Budimpešte, Seiji Ozawa pa bo 24. in 27. junija dirigiral orkestru Maggio Musicale Fiorentino.

Nastopi Larsonove in Cupida

Sopranistka Sophia Larson, ki bo jutri pela na premieri Turandot v Cankarjevem domu v Ljubljani, bo 18. marca v Leipzigu pela Straussovo Elektro. Aprila pa bo sopranistka prevzela vlogo Brunhilde v operi Siegfried, v Strasbourgu. Zelo zaseden bo tudi tenorist Alberto Cupido, ki je (bil) napovedan za jutrišnjo premiero v Ljubljani. Cupido bo 11. marca ter 6. 9. in 19. aprila nastopil v milanski Scali v Verdijevi operi Stiffelio. Maja bo Cupido v Zürichu, kjer bo pel v manj znani Giordanovi operi La cena della beffe. 22. maja bo pel na gala koncertu v St. Gallenu (Svica). Predstavil se bo v vlogi Oronta v Verdijevi operi I Lombardi. Junija pa bo Cupido pel v Marseilleu glavno vlogo v Reyersevi operi Sigurd.

Massenetove opere na ploščah

Zalozba Koch Classics je izdala stiri opere Julesa Masseneta: Eclairmonde, Griselidis, La Vierge in Cleopatre. Posnetki so bili narejeni v živo na Massenetovem festivalu v Saint-Etienne. Dirigent (na vseh posnetkih) je Patrick Fournillier, med pevci pa so: Denia Gavazzini Mazzola, Jose Sempere, Helene Perraguin, Christian Treguier, Michele Command, Claire Larcher in Jean Philippe Courtis.

Strauss v Londonu in na Dunaju

Slovita Straussova opera Kavalir z rožo bo jutri na sporedu kar v dveh velikih opernih hišah, in sicer v Covent Gardnu v Londonu in Dunajski državni operi. V Londonu bo dirigent Davis, peli pa bodo Lott, Bonney, von Otter in Haugland. Na Dunaju bo dirigent Schneider, pevci pa Tomova-Sintow, Hinterneier, Sima in Moll.

Pripravil: Mi. K.

IZŠLO JE / KNJIGE IN REVIIJA

Drago Jančar: Egiptovski lonci mesa

Zbirka Brevir, zalozba Mihelac, Ljubljana 1994, mehka vezava, str. 143, 20 x 13 cm, 2. 940 SIT.

Egiptovski lonci mesa je četrta esejska zbirka Draga Jančarja in hkrati desetletnica njegovega esejskega objavljanja. Zbirka je naslovljena po uvodnem besedilu, ki je v javnosti vzbudilo že silovite polemike in vsebuje eseje, ki so nastali v zadnjih dveh letih ter bili predstavljeni mednarodni javnosti v Parizu, Pragi, Dunaju, Budimpešti, Frankfurtu... Rdeca nit esejev je literatura in razmišljanje o položaju posameznika v družbi. Gre predvsem za eseje, ki so povezani s politiko, kulturo in določenimi vejami umetnosti (Pandurjevo gledališče). Eseji se iztekljo v premišljevanja o Sarajevu, ki ga je Drago Jančar obiskal s skupino pisateljev oktobra 1994. Literarno-umetniško pisanje Draga Jančarja odlikujeta siri analitični pogled in pisateljska angažiranost, ki se ne more odpovedati čustveni angažiranosti. Razmišljanja o kaotičnem času, za katerega so značilne vojne, nacionalizmi, politične polastitve, etična dezorientacija, so napisana z izredno literarno senzibilnostjo. Ob svojih neposrednih odmevih na družbeno dogajanje avtor opozarja na opusteno tako vzhodne postkomunistične pokrajine kot tudi zahodne. (A. P.)

Tatjana Oblak: Brez sladkorja, prosim

Jurčičeva zbirka, Zalozba Mondena, Grosuplje 1994, mehka vezava, str. 180, 20 x 12 cm, 2.940 SIT.

Brez sladkorja, prosim je prvenec Tatjane Oblak, ki je po poklicu sicer arhitekt. Gre za roman v obliki pisem, v katerih glavna junakinja komunicira s prijateljem, ki bi bil lahko tudi ljubimec. Avtorici uspe bresti po ljubezenski tematiki brez sledov patetike in samousmiljenja. Ves čas ohranja (samo) ironično distanco in frihvolnost, tako da tudi modrovanja o bistvenih vprašanjih življenja ne zatemni celotne atmosfere. Zgodbo sestavljajo prijetne dogodivščine s potovanjem, pa tudi iz vsakdanjega življenja. Junakinja vedno znova odkriva vrsto drobnih, prijetnih zanimivosti in to velja tako za potovanja po daljnih deželah kot za kolesarjenje po domačem marostu in celo za pospravljanje stare hiše. Jezik avtorice je zelo tekoč in fleksibilen ter obarvan z izrazoslovjem, značilnim za mlado populacijo. Po besedah Tuga Zaletele, avtorja Spremne besede, gre za roman, ki ga »podpisani priporočam v pozorno branje vsem, se posebej pa vsem tistim Romeom in Julijam, katerih krokodilje solze pogosto kapljajo s strani slovenskih literarnih revij, pa tudi vsem tradicionalistično zagrejenim in zafrustriranim puritancem«. Avtorica je na zelo svež, duhovit in ironičen način pristopila k ljubezenski tematiki, ki ima se zmeraj velik krog svojih bralcev. (A. P.)

M. Novak: Zarka G. Lim: Mali direktor

Slovenska kriminalka 5, zalozba Mondena, Grosuplje 1994, mehka vezava, 21 x 15 cm, 290 SIT in Slovenska kriminalka 6, zalozba Mondena, Grosuplje 1994, mehka vezava, 21 x 15 cm, 290 SIT.

Zalozba Mondena je prišla z izdajanjem slovenskih kriminalk, ki jih do nedavna se ni bilo v našem prostoru. Monopol so namreč imele srbsko-hrvaske izdaje. V Mondeninem NN-ju se v tem znanju lahko preizkusajo avtorji, ki ustvarjajo novo slovensko podobo tega žanra. Maja Novak je prva (zenska) avtorica v tej zbirki in v Zarki izpričuje odpor do novo nastajajočega podjetniškega, parveniškega sloja ter njegovih statusnih simbolov. Glavne protagoniste njene zgodbe so prostitutke, ki so kljub svoji sprevrženosti bolj etične in zlahtne kot mladi slovenski podjetniki, med katerimi prihaja do zločinov. Mali Diktator Gorana Lima pa je zgodba o starejšem inspektorju, ki je sprva zaposlen še v policiji, nato pa postane privatni detektiv. V zločine, ki jih inspektor odkriva, je seveda vpletena ljubezen, o čemer dejansko zgovorno pričajo tudi črne kronike slovenskih časopisov. Zaradi nenadnih obratov in razmišljanj, ki so povezani z umetnostjo, gledališcem in literaturo, zanimanje in napetost pri branju ne popusti. Obe kriminalki odlikuje zivi, poimenovalni jezik, ki komunicira z bralci. (A. P.)

Res

Literarna revija, letnik I, st. 10, Literarni klub Grosuplje, Grosuplje 1995, 52 strani, 17 x 17 cm, 400 SIT.

V deseti številki literarne revije Res, ki jo izdaja Literarni klub Grosuplje, predstavljajo svoje literarne izdelke pesniki in prozaisti mlajše generacije. V rubriki Poezija predstavljajo stiri pesnike. Pri mozi Repar objavlja Zbornik prefinjene blaznosti, Marko Elsner Groselj Zapuskanje ali Zvezdne steze, Tatjana Soldo se predstavlja s stirim pesmimi (Pesmi, Viliju, Marti, Katarini W.) in Milan Vincetić s pesniškimi zapisi pod naslovom Tri pesmi. V rubriki Proza se predstavljajo trije mladi avtorji. Maja Novak s kratko zgodbo Vampirji, ki jo je podnaslovlila sentimentalna zgodba, Andrej Lutman z zgodbo Dvig, Armando Abansky pa s kratkim besedilom Oka-Otsjuki II. V rubriki Dramatika je predstavljena kratka radijska igra Gorana Gluvica Beg v paradiz s tremi osebami - dvema ubežnikoma in paznikom. S prevodom fragmenta iz romanesknega prvenca Rijedvije o Petroniju pa predstavljajo filozofa in komparativista Gorana Ignjatija Jankovića, naslov fragmenta pa je Circulus viti- osus. Jurij Hudolin je postavil pet vprašanj pesniku Danetu Zajcu, v rubriki Predlogi za branje pa objavlja recenzije starih knjig slovenskih avtorjev - Franje Francica Male vojne, Tamare Doneve Dnevnik gospe Angele, Mateta Dolenc Rum in sah ter Marka Elsnerja Groselja Odpo- ljubljani. (V. R.)

Spretna kuharica

Nova velika kuharska knjiga: navodila kako se kuhajo dobra in okusna jedila, Zalozba Mondena, Grosuplje 1994, 248 strani, trda vezava, 12 x 17 cm, 2.900 SIT.

Zalozba Mondena se je odločila za ponatis kuharske knjige iz leta 1923, ki je bila ob svoji izdaji uspešnica in je doživela kar stiri ponatise. Knjiga je nekaj posebnega zaradi receptov, ki jih je blizu sedsto in tudi zaradi jezika, saj so jo ponatisnili v jeziku, v kakršnem je bila napisana. Spretna kuharica dokazuje, da so na Slovenskem že pred 70 leti kuhali marsikaj, in ne le zgance ali močnik. V knjigi so seveda tudi recepti za pripravo slednjega, toda ob tem so v Spretni kuharici zbrani tudi stari, tudi že pozabljeni recepti domače in svetovnih kuhinj, od juh do mesnih jedi in prikuh, ohar, pastet, solat, kruhov, tort, slasčic, pišac, okrasov jedem in celo sladoledov. Tako kot se spodobi, se recepti za jedi vrstijo tako kot na naših mizah - torej od juh (tudi tistih, ki so primerne za post) do slasčic, na koncu pa je po navodilih za ravnanje z gospodinjskimi zalagami dodano tudi kazalo. Ob starih izrazih, kot so na primer ribji gulas, rujava juha ipd., najdemo med jedmi tudi taksne, ki so sodobnemu usesu povsem neznan - jajčni konsumé, jetrni fancelj, jetrni vadeljci, mlečni prasiček, tomrl, kruh od omake in podobno, kar človeka kar vabi, da bi odkril, kaj se skriva za njimi. (V. R.)

POLJSKA / POLITIČNA KRIZA

Oleksy še premišljuje

Vprašljivo je tudi soglasje med komunisti in Kmečko stranko

VARSAVA (AFP, dpa) - Jozef Oleksy, kandidat vladajoče leve koalicije za naslednika Waldemarja Pawlaka na čelu poljske vlade, je v četrtek za teden dni odložil svojo odločitev, ali bo sploh sprejel ponujeno mesto. Oleksy se je tako odločil po srečanju s predsednikom države Lechom Walenso.

Walensa in Oleksy, ki sta se sestala prvič po objavljeni kandidaturi tega nekdanjega komuniste, sta se pogovarjala več kot uro. Walensa, ki je v sredo izjavil, da ne nasprotuje kandidaturi Oleksyja, je v četrtek pokazal »določeno zadržanost«, je povedal Oleksy. »O tem, da bi sprejel mojo kandidaturu, je težko govoriti,« je povedal novinarjem in dodal, da se bo sam »dokončno odločil v roku enega tedna«. O srečanju med Walenso in Oleksyjem, sicer predsednikom spodnjega doma, javnost ni izvedela nič več.

Prva koalicijska pogajanja o sestavi nove vlade so napovedali za zgodnje večerne ure. Se vedno namreč ostaja odprto, ali sploh in kako bosta našli soglasje Zveza demokratične levice (SLD), v kateri so pod vodstvom Jozefa Oleksyja združeni nekdanji komunisti, in Kmečka stranka (PSL) se vedno uradujočega premiera Waldemarja Pawlaka. Kmečka stranka zahteva večji dostop k ključnim gospodarskim mestom, nekdanji komunisti pa na to ne pristanejo. Kmečki stranki očitajo, da blokira reforme. Poleg tega Oleksy želi zamenjati vse ministre, ki so vpleteni v finančne afere. Če gre verjeti poročilom iz predsednikove palače, bi se na svoje mesto zunanega ministra vrnil tudi odstavljeni Andrzej Olechowski. Pogosto je slišati vprašanje, koliko se lahko predsednik Walensa vmešava v odločanje o oblikovanju nove vlade.

Krize na Poljskem še zdaleč ni konec

VARSAVA (AFP) - »Vladne krize na Poljskem se ni konec, čeprav je neposredna nevarnost razpustitve parlamenta minila, ima predsednik Lech Walensa se različna presenečenja,« je v četrtek izjavil Bronislaw Geremek, eden od voditeljev sredinsko-leve opozicijske Zveze za svobodo. »Politična igra med (levo vladajočo) koalicijo in predsednikom se nadaljuje, kriza delovanja države je se vedno tu,« je poudaril Geremek v pogovoru za komercialno radijsko postajo Radio Zet.

Leva koalicija je v tork popustila pritisku predsednika Walense in premiera Waldemarja Pawlaka zamenjala z Jozefom Oleksyjem. »Kljub velikim težavam so se politiki koalicije odločili, da bodo sestavili vlado, saj je obema strankama veliko do tega, da ostaneta na oblasti,« je bil odločen Bronislaw Geremek.

Jozef Oleksy (Telefoto: AP)

Jozef Oleksy, človek kompromisov

VARSAVA - Nekdanji komunistični voditelj Jozef Oleksy, ki ga je v tork levousmerjena poljska koalicija predlagala za zamenjavo ministrskega predsednika Waldemarja Pawlaka, se je izkazal kot človek kompromisov, ki podpira tržne reforme.

Osemindesetletni Oleksy je bil eden od voditeljev Zveze demokratične levice (SLD), vse od volitev leta 1993 pa je bil predsednik spodnjega doma parlamenta.

Na mesto premiera so ga predlagali po nekajtedenskih pritiskih predsednika Lecha Walense, naj Pawlaka odstranijo, Oleksy pa se mora soočiti s težavno nalogo preoblikovanja vlade in doseganja kompromisa s predsednikom Walenso.

Ce ga bo parlament potrdil, kar naj se ne bi zgodilo pred naslednjim tednom, bo Oleksy prvi politik nekdanje Združene delavske stranke na čelu demokratične vlade.

Kot član poljske komunistične vlade se je Oleksy leta 1989 s sindikatom Solidarnost pogajal o ukinitvi komunizma in o vnovični legalizaciji sindikata, ki je bil prepovedan leta 1981.

Ko je leta 1990 komunistična stranka razpadla, se je Oleksy, ki je bil takrat član centralnega komiteja stranke, pridružil ostalim strankarskim naprednjakom pri preoblikovanju stranke v socialno demokracijo po zgledu Zahoda.

V parlament je bil izvoljen na prvih svobodnih volitvah leta 1991 in pozneje se leta 1993, ko je SLD dobila največ sedežev v parlamentu in je skupaj s Pawlakovo Kmečko stran-

ko predstavljala večino ter tako končala obdobje Solidarnosti. Takrat je moral Oleksy doma in v tujini miriti strahove, da bosta obe stranki, močno zakoreninjeni v komunizem, ovirali reforme in unicili proces privatizacije. Povedal je, da »levica pravilno zastopa svoje volilce le tako, da podpira gospodarski razvoj« in dodal, da se oni »zagrizeno zavzemajo za tržne reforme«. Vlagatelj je zagotovil, da bo Poljska se naprej zelo dejavna pri združevanju z Zahodom, čeprav ne bodo sli po vseh poteh Zahodne Evrope. Dejal je, da ne nameravajo ponoviti napake, ki so jo zagrešile demokracije Zahodne Evrope, ki so se po prihodu na oblast skoncentrirale le na pravično razdelitev dobrin.

Skusal je izboljšati odnose z močno katoliško Cerkvijo na Poljskem, ki je sovražna do naslednikov nekdanjih komunistov, in izzval kritike svoje stranke, »ko se je na slavnostni masi v Censtohovi pokazal v družbi poljskih skofov.

Kritiki, med katerimi je tudi predsednik Lech Walensa, pravijo, da je ekonomist Oleksy izrabljal svojo vlogo predsednika, da bi se pokazal v luči glavnega zagovornika demokracije na Poljskem, pozabljal pa je na ne tako davno preteklost.

»Gospod predsednik, vem, kako velik demokrat ste, saj sem vas srečal, ko ste bili član komunistične vlade,« je Oleksyju na srečanju parlamentarnih vodij rekel Walensa in dodal: »Prosim, ne pridigajte mi o demokraciji.«

Adam Jasser / Reuter

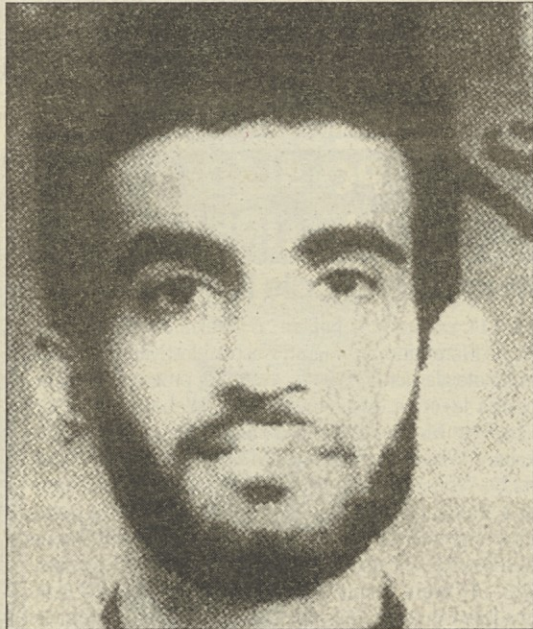
TERORIZEM V ZDA

Skrivnost eksplozije v New Yorku se razpleta

WASHINGTON (Reuter) - Ameriski borci proti terorizmu so dosegli pomembno zmago. V Pakistanu so ujeli Iracana, za katerega so bili prepričani, da je leta 1993 organiziral teroristični napad na Svetovni trgovinski center (WTC) v New Yorku. Sedemindvajsetletnega Ramzija Ahmeda Jusefa so že izročili ZDA, kjer pravkar poteka proces proti osumljencem za eksplozijo v kleti newyorškega nebotičnika. Bomba je ubila šest in ranila približno tisoč ljudi, policija in FBI pa sta pozneje preprečila še nekaj podobnih akcij v tunelih avtocest in podzemne železnice, ki vodijo proti New Yorku.

Jusef, ki so ga po prihodu na newyorško letališče John Kennedy odpeljali na sodišče, trdi, da je nedolžen. Amerisko tožilstvo je drugačnega mnenja, saj so ga uvrstili na spisek desetih najbolj iskanih kriminalcev in za tistega, ki bi ga izsledil, razpisali nagrado v višini dva milijona dolarjev. Ni se znano, kako so ga v Pakistanu ujeli. Direktor FBI Louis Freeh je povedal samo to, da so Jusefa iskali po vsem svetu že od konca februarja leta 1993, ko so za njim razpisali tiralo.

Obtoženi irski terorist se je tako pridružil muslimanskemu duhovniku in njegovim desetim privrženecem, ki čakajo na obsodbo v New Yorku. Tožilci jih dolžijo, da so skušali v ZDA organizirati mestni terorizem. Po Svetovnem trgovinskem centru naj bi bombardirali se palaco Združenih narodov ob newyorški Vzhodni reki in druge najbolj znane stavbe »velikega jabolka«, kot meščani ljubkovalno imenujejo New York. Mozganski trust ljudi, ki so hoteli ustrahovati domačega terorizma nevarne Američane, naj bi bil slepi egiptovski sejk Omar Abdel Rahman, znan po svojih ogorčenih in sovražnih govorih proti vsemu ameriskemu. Najpomembnejši organizator naj bi bil Iracana Jusef, ki je septembra leta 1992 zaprosil za politični azil v ZDA. Oblasti se niso odločile o njegovi prošnji, ko je na noč eksplozije v WTC pod izmislenim imenom odpotoval iz države. Prav Jusef naj bi poskrbel za razstrelivo. V procesu proti obtožencem so že obsodili štiri ljudi na skupaj 240 let zapore brez možnosti pritožbe, zdaj pa sodba čaka se sejka Rahmana, Iracana Jusefa in druge.

BIH / SRBSKE GRANATE SO VČERAJ SPET PADALE NA ŽIDOVSKO POKOPALIŠČE V SARAJEVU

Bosanski Srbi so napadli Klokot

Kninski Srbi so prekinili pogajanja in se začeli pripravljati na vojno

SARAJEVO, ZAGREB (Reuter, AFP) - Voditelj bosanskih Srbov Radovan Karadžić enkrat govori o pripravljenosti za pogajanja z Alijo Izetbegovićem, drugič pa napoveduje »veliko vojno« med Hrvasko in Srbijo, zatem pa se vojno med bosanskimi Muslimani in Srbi, če bo Unprofor zapustil Hrvasko. Mračno napoved je včeraj popoldne izrekel v pogovoru z novinarji francoske tiskovne agencije AFP in mehiške televizije. So se zlovesce napovedi morda zacele že uresničevati?

Sarajevo so včeraj ob pol šestih zvečer, prvič po prvem januarju, spet pretresle srbske minometne granate in streljanje iz brzostrelnega orožja. Granate so po prvih poročilih Unproforjevih predstavnikov padale v bližini židovskega pokopališča, ki ga deli bojna

crta med srbsko in bosansko vojsko. Po nekaterih podatkih naj bi Srbi razstrelili le prazne bunkerje, ki jih bosanska vojska po sporazumnem umiku ni odstranila, vendar bo treba na podrobnejša poročila o dogodku še počakati.

O precej bolj resnih spopadih pa Unprofor poroča iz bihaskega žepa. Po trditvah Unproforjevega tiskovnega predstavnika Paula Risleya, ki je nastanjen v Zagrebu, so vojaki drugega korpusa bosanskih Srbov včeraj dopoldne ob deseti uri izvedli »nacrtovan in nameren« napad s tanki, topništvom in pehoto na Vedro Polje in Klokot. Namen napada je bil ponovno zavzeti vodnega vira v Klokotu, ki ga je bosanska vojska napadalcem iztrgala v napadu dvanajstega januarja letos.

O morebitnem skorajšnjem vnovičnem izbruhu sovražno-

Se bosta morala Akaš in Koschnik kmalu umakniti pred sprtimi vojskami? (Telefoto: AP)

sti v BiH in morda tudi na Hrvaskem prica tudi 62 srbskih helikopterjev, ki so jih nizozemski predstavniki Unproforja nasteli od prvega do četrtega februarja v bližini Srebrenice in za katere upravičeno sumijo, da so iz Srbije pripeljali sonardonjakom vojsko opre-

mo in morda tudi okrepitev.

Hrvaski predsednik Tudman je včeraj sklical izredno sejo vlade, na kateri so se po vsej verjetnosti pogovarjali tudi o najnovejši odločitvi kninskih Srbov, da prekinajo pogajanja z Zagrebom o normalizaciji odnosov, in se pripravi-

jo na morebitno vojno, ki naj bi izbruhnila po odhodu Unproforja. Ameriski veleposlanik v Zagrebu Galbraith je hrvaske oblasti še enkrat opozoril, naj se ne igrajo z ognjem, in naj se enkrat premislijo o svoji zahtevi po umiku Unproforja.

ZR JUGOSLAVIJA

Obnova sodelovanja med Palami in Beogradom

BEOGRAD - Zunanji minister ZR Jugoslavije Vladislav Jovanović je v sredo dejal, da je »v tem trenutku pomembno vzpostaviti enotnost srbskega naroda in obnoviti skupno politiko Pal in Beograda«. V izjavi za lokalno radijsko postajo v Valjevu je minister Jovanović sporočil »nasim bratom v BiH, naj se spustijo z na trdna tla in skupaj z nami oblikujejo enotno politiko«.

Kot že večkrat v zadnjih dneh je Jovanović tudi tokrat dejal, da bo takoj, ko bo njegova država mednarodno priznana in sprejeta kot enakopraven pogajalski partner, »mogoče razpravljati o vseh predlogih, pa tudi o predlogu francoskega zunanjega ministra Juppéja, ki ga je sprejela Evropska zveza«.

V začetku tega tedna je vodja jugoslovanske diplomacije za izraelski radio povedal, da »medsebojno priznanje ZRJ in BiH sploh ne pride v postev.« Beograd namreč zahteva, naj mednarodna skupnost prizna najnovejšo Jugoslavijo kot zakonito naslednico nekdanje SFRJ in mednarodni pravni subjekt, zato po Jovanovićevih besedah »medsebojno priznanje za ZRJ, ki ni nova država, ne more pomeniti istega kot za nekdanje jugoslovanske republike«.

Medtem so se voditelji starih najmočnejših opozicijskih strank v Srbiji sporazumeli o skupnem nastopu na lokalnih volitvah. Zoran Djindjić iz Demokratske stranke, Vojislav Kostunica iz Srbske demokratske stranke, sef Radikalne stranke Vojislav Seselj in Milan Miković, ki je zastopal voditelja Srbskega gibanja obnove Vuka Draskovića, so oblikovali politični blok, ki naj bi se spopadel z vladajočo stranko, ta pa se je tudi začela povezovati z Jugoslovansko združeno levico (JUL). Velja omeniti, da se Seselj, Kostunica in Djindjić pogosto mudijo na Palah in so bili že večkrat pobudniki pogovorov z Radovanom Karadžićem.

Davor Kriska

SESTANEK CLINTONA IN KOHLA

O širitvi Nata,
Rusiji in BosniZDA in Nemčija odločata
o usodi Vzhodne Evrope

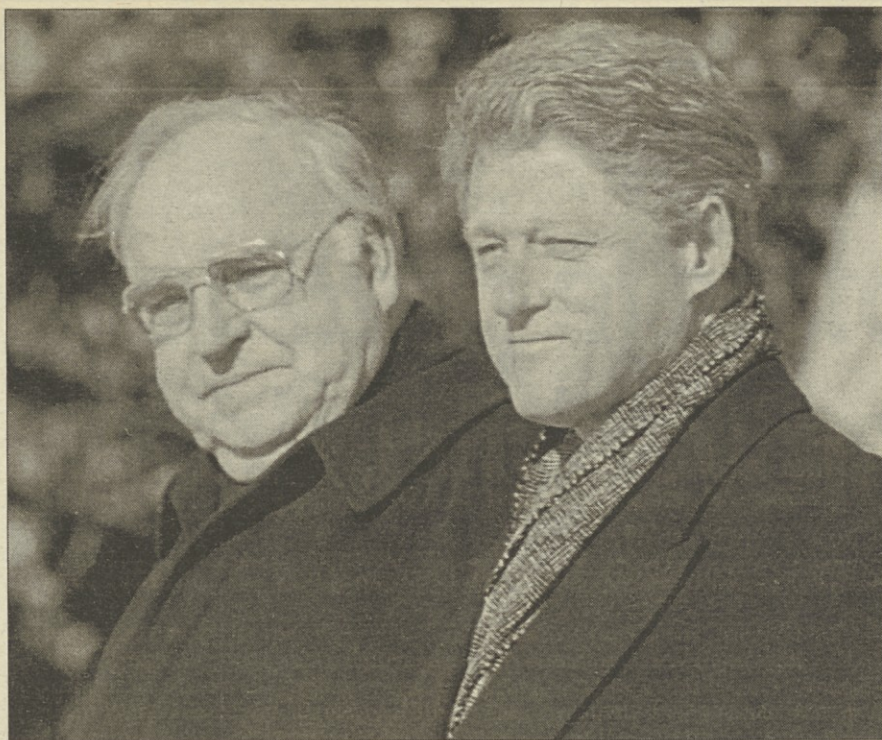
WASHINGTON - Siri-tev severnoatlantske vojaske zveze Nato in odnos Zahoda do Rusije sta bili najpomembnejši temi pogovorov ameriskega predsednika in nemškega kanclerja, ki je na obisku v Beli hiši. »V posebno čast mi je spet pozdraviti v Washingtonu voditelja naše najbližje zaveznice in izjemnega državnika našega časa,« je Bill Clinton na snegu pred Belo hišo nagovoril Helmuta Kohla, svojega najljubšega tujega voditelja.

»Danes je razmeroma hladno, toda to ni niti malo podobno toplini naših medsebojnih občutkov,« je Kohl vrnil komplimente ameriskemu predsedniku. Nemski kancler se bo sesel tudi s politično bližjimi konservativci iz ameriske republikanske stranke, toda tudi z demokratom Clintonom ga druži marsikaj - poleg medsebojne simpatije tudi podobnost pogle-

dov na mednarodna dogajanja. Oba bi rada vojaško zvezo Nato razširila na nekatere države vzhodne Evrope, hkrati pa se vedno nočeta razjeziti Rusije. »Siri-tev bo postopna in brez presenečenj,« sta povedala. Clinton in Kohl menita, da mora Zahod v Moskvi se naprej podpirati Borisa Jelcina, saj so drugi politiki se te zavnejsi.

Ameriški predsednik in nemški kancler sta se pogovarjala tudi o Čečeniji, kjer obe državi - Nemčija odločneje - kritizirata Jelcinovo politiko, hkrati pa priznavata, da gre na Kavkazu za rusko notranjepolitično vprašanje. Vse, kar je Clinton ponudil Čečeniji na tiskovni konferenci s Kohlom, je bilo 20 milijonov dolarjev človekoljubne pomoči. Razpravljala sta tudi o Bosni, zmanjšanju jedrske nevarnosti in kandidatih za novega predsednika Svetovne trgovinske organizacije.

Steve Holland / Reuter

Ameriški predsednik Clinton in nemški kancler Kohl v Washingtonu (Telefoto: AP)

ČEČENIJA / RUSI SKORAJ POVSEM NADZORUJEJO GROZNI

Jelcin se pripravlja
na politično ofenzivo

Dobljena bitka še ni zmaga, trdijo Čečeni

GROZNI - Ker ruska vojska skoraj povsem nadzoruje položaj v čečenski prestolnici, je pričakovati, da bo predsednik Jelcin v prihodnjih dneh začel politično ofenzivo doma in po svetu. Potem ko so se čečenski uporniki devet tednov krčevito upirali ruskim napadalcem, so v sredo vendarle napovedali umik vrhovnega poveljstva iz Groznega. Tiskovni predstavnik čečenske vlade Movladi Udugov je dejal, da v mestu vztrajajo le uporniki, »ki delujejo neodvisno od vrhovnega stabla«.

V sredo se je iz mesta Argun, ki je od Groznega oddaljeno petnajst kilometrov, s pozivom za nadaljevanje boja oglasil vodja čečenskega vrhovnega poveljstva Aslan Moskadov. Včeraj so čečenski vojaki branili se nekaj položajev v mestu, predvsem ceste na jugovzhodu Groznega. Njihov upor je oslabil z ruskim zavzetjem večjega dela predela Cernoreci, zadnjo trdnjavo čečenskih upornikov. Čeprav rusko zavzetje Groznega se ne pomeni konca spopadov - ti so se preselili na jug države - ima zdaj predsednik Jelcin večji politični maneverski prostor kot v preteklih tednih, ko je bila ruska vojska deležna kritik na račun svoje neučinkovitosti. Če bi Rusija vojno hitro dobila, bi ljudje imeli o predsedniku povsem drugačno mnenje kot zdaj, ko po zadnjih javnomnenjskih anketah kar 58 odstotkov ruskih državljanov meni, da bi moral predsednik Jelcin odstopiti.

»Jelcin je v težkem položaju, zato spet krožijo govorice, po katerih bi oblast utegnil prevzeti Vladimir Zirinovski. Zato mora Jelcin v ofenzivo,« je nedavno v Moskvi izjavil neki zahodni diplomat. Predsednik

ima tri možnosti za okrepitev svojega položaja. Danes v kazahstanski prestolnici Alma-Ata poteka vrhunsko srečanje predsednikov držav članic Skupnosti neodvisnih držav, na katerem bo Moskva skušala doseči gospodarsko, politično in vojaško enotnost s sosednjimi državami, nekdanjimi članicami Sovjetske zveze.

»Zaradi počasnega reševanja čečenske krize rusko vodstvo skuša ta notranjepolitični neuspeh zamegliti z nekaterimi vidnimi koraki svoje zunanje politike, predvsem v odnosu do bližnjih držav, kot nekdanje sovjetske republike označuje uradna terminologija,« je včeraj zapisalo glasilo ruske opozicije Nezavisnaja gazeta. Sestnajstega februarja bo Jelcin govoril pred parlamentom, kar bi po ustavi moral storiti že običajno prej, vendar je že od sredine januarja - očitno v pričakovanju zmage ruske vojske - z nastopom odlašal, menijo tuji diplomatski viri.

Izjave njegovih sodelavcev poudarjajo, da bo Jelcin v govoru potrdil svojo odločitev, da ostane na čelu države in uresničuje začete gospodarske reforme. Za slabosti posredovanja ruske vojske v Čečeniji bo brzkone krivil obrambnega ministra Pavla Graceva. Naslednjega bo potekala tudi »nacionalna konferenca«, na kateri bodo razpravljali o težavah pri povezovanju centralne oblasti z lokalnimi, s katerimi ima moskovska oblast težave že tri leta. Sklic takšnega sestanka, prvega po letu 1993, dopušča sklepanje, da skuša Jelcin čečenski iredentizem in rusko posredovanje izkoristiti za vnovično uveljavitev »trde roke« na ruskem ozemlju.

Boris Bachorz / AFP

Čečeni skušajo med trupli prepoznati sorodnike (Telefoto: AP)

Mafija nadzoruje 80 odstotkov gospodarskih ustanov v Rusiji

MOSKVA (STA) - Mafija nadzoruje osemdeset odstotkov gospodarskih ustanov v Rusiji, vsak ruski poslovnež pa mora mafiji nakazati od tisoč do milijon dolarjev letno, je sinoci izjavil nekdanji uslužbenec pri ruskem notranjem minis-

trstvu Aleksander Gurov, navaja tiskovna agencija Interfax. Nihče ne ve natančno, kako močno je mafija povezana z državnimi ustanovami, 40 tisoč gospodarskih subjektov pa je že pod neposrednim vplivom mafije, je dodal Gurov.

Premier Gonzalez
ostaja trdno v sedlu

MADRID - Španski ministrski predsednik Felipe Gonzales ostaja še naprej trdno v sedlu, saj je med včerajšnjo sedemurno parlamentarno razpravo o položaju v državi odločno zavrnil opozicijsko zahtevo po predcasnih parlamentarnih volitvah.

Konservativna Ljudska stranka in prokomunistična Združena levica že dalj časa ostro napadata sedanjo vlado, ki naj bi bila razen za številne finančne afere, ki v zadnjem času burijo duhove v španski javnosti, odgovorna tudi za protizakonito in podtalno delovanje tako imenovanih Protiterorističnih osvobodilnih skupin, ki so v letih od 1983 do 1987 ubile 27 domnevnih pripadnikov baskovske teroristične organizacije Eta. Premier Gonzales je poslancem španskega parlamenta zatrdil, da o delovanju teh skupin ni vedel nicesar. »Na temelju zbranih podatkov lahko sklepam, da je slo pri tem za nezakonito delovanje, v katerega so bili vpleteni tudi nekateri visoki uslužbenci notranjega ministrstva in vojaske obveščevalne službe,« je med glasnim negodovanjem opozicijskih poslancev povedal šef španske vlade.

Politični analitiki se strinjajo, da je Gonzalesov kabineta vedno na oblasti predvsem po zaslugi sedemnajstih poslancev vodilne katalonske stranke z zvenecim imenom Preobrazba in enotnost, ki zdajšnji španski vladi zagotavljajo potrebno večino v parlamentu. Katalonski voditelj Jordi Pujol se je prejšnji teden sicer sesel s predsednikom opozicijske Ljudske stranke Josejem Mario Aznarjem, vendar je Pujol po končanem sestanku izjavil, da se z nespornim voditeljem španske desnice nista dogovorila skoraj o nčem. »Mi, Katalonci, smo v obeh kastilsko govorecih Špancev zgolj neizprosní sovini, ki skušajo za vsako ceno uničiti špansko državo. To ni res! Naša stranka se zavzema za gospodarsko in politično stabilnost celotne države, zato bomo tudi v prihodnje podpirali Gonzalesovo vlado,« je po končanem parlamentarnem zasedanju povedal Jordi Pujol.

Julia Hayley / Reuter

SREČANJE VODITELJEV SND

Niti nove pogodbe ne
bodo spremenile razmer

ALMA-ATA - Danes se bodo v kazahstanski prestolnici sesli voditelji članic Skupnosti neodvisnih držav, ustanovljene leta 1991 po razpadu Sovjetske zveze. Čeprav čečenske krize uradno ni na dnevnem redu, je mogoče s precejšnjo gotovostjo pričakovati, da bo to zgoče vprašanje v veliki meri vplivalo na potek zasedanja. Predsedniki, premieri ter zunanji in obrambni ministri dvanajstih držav SND se bodo tokrat srečali prvič po lanskem aprilu.

Gostitelj, kazahstanski predsednik Nursultan Nazarbajev, je pred dnevi predlagal sklenitev posebnega sporazuma o zagotavljanju miru in stabilnosti na ozemlju skupnosti, čeprav je v tem trenutku težko verjeti, da bi kakršnakoli tovrstna listina lahko zaustavila čečensko morijo. »Če želimo dokazati, da resno mislimo z našo skupnostjo, moramo sami poskrbeti, da se bo prenehalo prelivanje krvi na ozemlju SND,« je dejal Nazarbajev. Njegov predlog, ki naj bi ga sprejeli v obliki pogodbe ali memoranduma, utegne postati le najnovejši v vrsti sklepov, ki so jih v zadnjih letih voditelji SND sprejeli, pa nikoli uresnicili.

Razpravljalci naj bi se v Alma-Ati osredotocili predvsem na probleme sodelovanja na področju obrambe in trgovine. Ta vprašanja so za meddržavno zvezo, v katero so vključene vse republike nekdanje SZ, razen Litve, Latvije in Estonije, zlasti trd oreh. Nazarbajevu se bo pri tem ponudila se ena priložnost, da prodre s svojo zamisljo o Evropsko-azijski uniji, nekakšni protiutezi Evropski zvezi.

Ruski predsednik Jelcin, ki mu Zakavkazje še vedno greni življenje, si bo po mnenju tujih opazovalcev prizadeval ustvariti vtis, da ga skrbijo izključno gospodarska vprašanja. »Rusi se bodo brzkone delali, kot da se v Čečeniji nič ne dogaja. Ali jo bodo tudi v resnici tako poceni odnesli, bomo se videli,« je ugotavljal neki diplomat.

Udeleženci srečanja bodo govorili o varovanju zunanjih meja skupnosti, podrobneje pa se bodo seznanili tudi z razmerami v Tadžikistanu, kjer 25 tisoč vojakov SND pod ruskim poveljstvom nadzoruje mejo z Afganistanom. Na dnevnem redu bo tudi oblikovanje vrhovnega poveljstva združenih letalskih sil, kar bo nedvomno koristilo predvsem manjšim državam, ki od razpada SZ niso sposobne učinkovito varovati svojega zračnega prostora. Na predvečer zasedanja je ruski obrambni minister Gračov izrekel nekaj ostrih ocitkov na račun sistema zračne obrambe in poudaril, da je to trenutno najsibkejša točka zaščite meja SND. Dejaj, da je nujna vzpostavitev združenih, ne pa nekakšnih zavezniških letalskih sil.

Drugi tematski sklop razprav se bo sukal okrog krepitev gospodarskega sodelovanja, imenovali bodo tudi člane novega meddržavnega gospodarskega odbora. Seveda pa je že drugo vprašanje, kaksno konkretno korist bo sestanek prinesel prebivalcem SND, ki domala brez izjeme občutijo boleče posledice ekonomske recesije in tonejo v revščino. »Nič se ne bo spremenilo,« je bil crnogled neki diplomat. »Razpravljali bomo, podpisali nekaj listin in nato bo spet vse po starem.« Douglas Busvine / Reuter

NOVICE

Umik Izraela iz Jordanije
in Golana

TEL AVIV - Izrael je včeraj umaknil se zadnjega vojaka s 380 kvadratnih kilometrov zasedenega območja v pušcavi Narava. Med slovesnostjo v jordanskem obmejnem mestecu Naharajim so izraelski vojaki predali nadzor nad območjem jordanskim varnostnim silam. S tem je Izrael izpolnil obljubo in določilo mirovnega sporazuma z Jordanijo. Izraelski premier Jicak Rabin je, kot je včeraj poročal izraelski časnik Maariv, med srečanjem voditeljev Delavske stranke na povedal tudi umik izraelske vojske z Golanske planote. Vendar je Rabin dodal, da Izrael planote ne bo zapustil v celoti, kot to zahteva Sirija, umaknilo naj bi se 98 odstotkov izraelske vojske. Izraelski premier se je včeraj v Erezu, na meji med Izraelom in Gazo, sesel z vodjo PLO Jaserjem Arafatom. Osrednja tema srečanja je bila narascajoče nasilje palestinskih skrajnežev. Rabin je od Arafata zahteval odločnejše akcije proti skrajnežem, Arafat pa odpravo prepovedi vstopa v Izrael, saj že več kot osemnajst dni približno 50 tisoč Palestincev ne more na delo. Včeraj popoldne se je Arafat kljub ostremu nasprotovanju Izraela v Gazi sesel z delegacijo EZ, ki jo vodi francoski zunanji minister Alain Juppé. Delegacija EZ, ki se je včeraj dopoldne v vzhodnem Jeruzalemu sesla s palestinskimi predstavniki, naj bi po mnenju nekaterih Izraelcev prekršila ozemeljsko suverenost židovske države. Evropska trojka je nato odpotovala v Tel Aviv, kjer naj bi jo sprejel premier Rabin. Podrobnosti srečanja se niso znane. (dpa)

EZ zavrnila vzpostavitev
carinske unije s Turčijo

ATENE - Grčija je včeraj zavrnila kompromisno rešitev glede carinske unije Turčije in držav EZ, do katere so prisli prejšnji ponedeljek v Bruslju. Se naprej bo vztrajala pri vetu - dokler ne bodo izpolnjeni grški pogoji. Vladni tiskovni predstavnik Evangelos Venizelos je po končani seji ministrskega sveta, na kateri so podrobno pregledali sklepe ponedeljkove seje EZ, povedal, da je grška vlada »negativno razpoložena«. Nacelni dogovor je predvideval, da bi se pogajanja o priključitvi Cipra k EZ lahko začela šest mesecev po zaključku medvladne konference leta 1996, kjer se bodo ubadali z reformami Maastrichtske pogodbe. Venizelos je poudaril, da mora biti datum zaceta ciprskih pogajanj natančno določen in da je treba besede »bi se lahko začela« spreminiti v »se bodo začela«. »Če grški ugovori ne bodo sprejeti, bo grški veto se naprej ostal v veljavi,« je poudaril Venizelos in dodal, da je vlada omenila tudi »možnost nadaljevanja pogajanj, saj se zaveda, da bi bilo mogoče zadeve razčistiti in izboljšati sedanji položaj.« (AFP)

KOLUMBIJA / RAZDEJANJE NA SEVEROZAHODU DRŽAVE

Močan potres je prizadel središče kavne industrije

Sunek jakosti 6,4 po Richterjevi lestvici je trajal skoraj pol minute

Potresni sunki so povzročili ogromno škodo: ta taksi je na primer ostal pod ruševinami

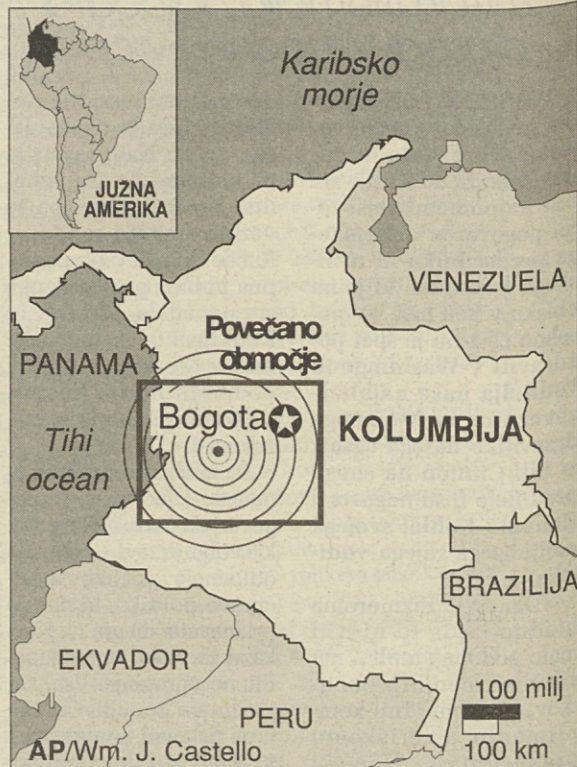
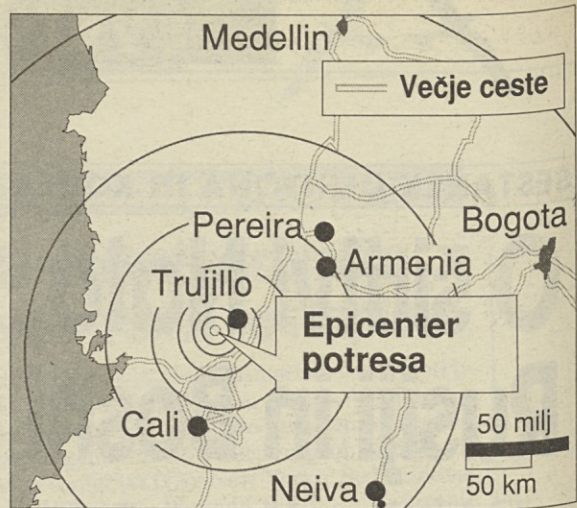
BOGOTA - Močan potres je v sredo ob 13.45 povzročil hudo razdejanje v severozahodni Kolumbiji. Umrlo je 30 oseb, ranjenih pa je več kot 200. Potres, ki je dosegel jakost 6,4 na Richterjevi lestvici, je poleg tega porušil na stotine poslopij, številna druga pa močno poškodoval.

To je bil najhujši potres v državi od 31. marca 1983, ko je v gorskem mestu Popayan umrlo vsaj 250 oseb, ranjenih pa je bilo približno 2.000. Tokrat je potres prizadel severozahodni del države, kjer se nahajajo največje predelovalnice kave. Se zlasti v Bogotaju se sedaj vprašujejo, ali je potres poškodoval kavne nasade.

Najhuje je bilo prizadeto mesto Pereira, 90 kilometrov zahodno od glavnega mesta Santa Fe de Bogota, kjer so ljudje planili iz hiš in uradov na ulico v brezglavi paniki. Sunek je trajal skoraj pol minute. Prizadel je deset velikih mest v petih zveznih državah, najbolj pa so ga občutili v zvezni državi Risaralda, kjer se nahaja tudi prestolnica kave Pereira. Potres je prizadel se zvezne države Caldas, Choco, Tolima in Valle del Cauca, kjer je bil tudi epicenter potresa (natančneje v kraju La Zulia). Reševalci neutrudno isčejo preživele pod ruševinami, notranje ministrstvo pa na kraj potresa pošilja helikoptere s potrebno opremo, hrano in zdravili. V Pereiri je prekinjena dobava električne energije,

prekinjene pa so tudi telefonske zveze.

V zvezni državi Risaraldo so razglasili izredne razmere, medtem ko so v Pereiri (400.000 prebivalcev) uvedli policijsko uro, da bi preprečili sakalstvo. Ljudje so namreč zapustili svoje domove, saj so mnogi porušeni ali hudo poškodovani. Zupan je prebivalstvo pozval, naj se ne predaja paniki in naj ostane, če je le mogoče doma. V krvodajalskih centrih v bolnišnicah je že stekla akcija zbiranja krvi za ranjenke. Veliko jih je se zasutih pod ruševinami. Ljudje so se zlasti prestrašeni, ker je pred dve tedna tedna prislo do ene enega potresa, v katerem je umrlo 14 oseb.

Gasilci so pri reševanju ljudi izpod ruševin imeli naporno delo (Telefoto AP)

BARBADOS / POGUM

Preplaval Atlantik

PARIZ - Francoski plavalec Guy Delage je včeraj po 56 dneh preplaval Atlantski ocean in se po 3900 kilometrih v kraju Miami Bay na Barbadosu spet dotaknil trdne zemlje.

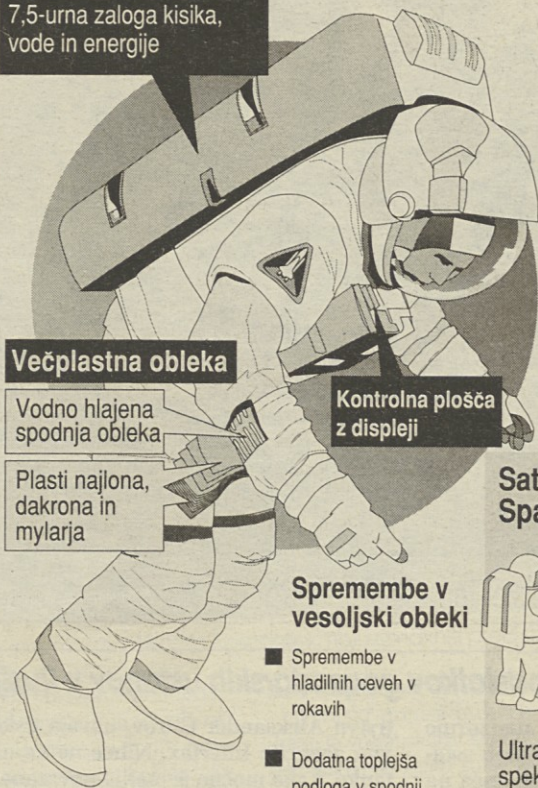
Delage je skočil v vodo 16. decembra na Kapverdskih otokih. Njegov cilj je bil Martinique, toda morski tokovi so ga odnesli do Barbadosa, kjer je včeraj končno »pristal«. V Miami Bayu so ga pričakali žena Catherine, sin Clement in njegov družinski zdrav-

nik. 42-letni Delage, ki ga zdaj vsi imenujejo clovek-riba, je v tem času shujšal za 15 kilogramov, dnevno pa je plaval od šest do deset ur. Preostali čas se je, oborožen samo s puško, na splavu pustil vodnemu toku. Med nevihtami je izgubil tudi vse najmodernejše tehnične pripomočke, ki so jih pripravili posebej zanj. Njegov največji problem pa bo zdaj v tem, da se bo moral počasi spet navaditi na pokončen položaj.

ZDA / PO SREČANJU MED TRAJEKTOM DISCOVERY IN VESOLJSKO POSTAJO MIR

Urjenje za življenje v vesolju

Oskrbovalna enota
7,5-urna zaloga kisika,
vode in energije

Vir: NASA

Vesoljca Mike Foale in Bernard Harris sta se pet ur sprehajala v vesolju in urila v rokovanju z večjimi predmeti, kar je nujno potrebno pri sestavljanju načrtovane mednarodne vesoljske postaje. Velik predmet je bil satelit Spartan 204, ki so ga ponesli v vesolje s prejšnjo Discoveryjevo misijo.

Usmerjevalne šobe
Hladilne reže
Ultravijolični spektroskop
Teža na Zemlji: 1.201 kg

AP/Karl Tate

Posadka Discoveryja uspešno izpolnila še tretjo nalogo odprave

Z orbite so potegnili satelit Spartan, temu pa je sledilo večurno delo v vesolju

CAPE CANAVERAL - Vesoljski trajekt Discovery je izpolnil še tretjo veliko nalogo, ki ga je čakala na osemndnevni odpravi po vesolju. Potem ko je posadka v preteklih dneh uspešno izpeljala srečanje z rusko vesoljsko postajo Mir, je včeraj z mehansko roko potegnila iz orbite znanstveni satelit, približno uro pozneje pa sta astronauta Bernard Harris in Mike Foale zapustila trajekt in delala cele štiri ure na odprti tovorni ploscadi.

To je bila tretja in zadnja naloga skupne ameriško-ruske odprave Discoveryja, ki so ga izstrelili 3. februarja s floridskega polotoka. Satelit Spartan je letel dva dni na razdalji 80 kilometrov od Discoveryja in s posebnim teleskopom opazoval pline in vesoljski prah med zvezdami in planeti, sedaj pa ga bo vesoljski trajekt odpeljal spet na Zemljo, da bodo posnetke mogli preučiti znanstveniki.

Namen Harrisovega in Foalovega sprehoda po vesolju je bil predvsem preizkusiti spremembe vesoljske obleke in spretnost v popraviljanju vesoljske postaje. Astronavta sta tudi dvignila satelit Spartan in ga nosila po tovorni ploscadi, da bi zbrala podatke o dviganju oziroma premikanju ogromnih predmetov v breztežnem prostoru. Poleg tega sta sedla na mehansko roko visoko nad tovorno ploscadi in ostala tam celih 20 minut, da bi preizkusila učinkovitost termične vesoljske obleke v ledenomrzlem vesolju.

ZDRUŽENI NARODI / ZASEDANJE VS

Modre čelade tudi v Angoli

Celotna operacija naj bi stala 383 milijonov dolarjev na leto

NEW YORK - Varnostni svet OZN je včeraj sprejel resolucijo o napotitvi sedem tisoč pripadnikov mirovnih sil svetovne organizacije v Angolo.

Angolski zunanji minister Venancio de Moura je v svojem nastopu v začetku zasedanju VS pozval njegove članice, naj v najkrajšem možnem času izglasujejo resolucijo o napotitvi modrih čelad v to južnoafriško državo, ki jo že dvajset let pretresajo spopadi med vladnimi silami in pripadniki uporniškega gibanja Unita. Sef angolske diplomacije je poudaril, da bi bila le navzočnost mirovnih sil OZN v Angoli trdno zagotovilo za nadaljevanje mirovnega procesa v tej državi. »Res je, da bo namestitev mirovnih sil OZN v nasi državi svetovno organizacijo letno stala približno 383 milijonov dolarjev, toda angolska vlada, pa tudi vodstvo gibanja Unita se strinjata, da je njihova navzočnost življenjskega pomena za nadaljevanje mirovnega procesa v Angoli. Poleg tega vam lahko zagotovim, da so angolske oblasti pripravljene nemudoma prispevati 65 milijonov dolarjev za potrebno infrastrukturo,« je vidno zadovoljen zatrdil angolski zunanji minister.

Sprejeta resolucija predvideva, da bo večina modrih čelad v Angolo prispela sele potem, ko se bodo vladne in uporniške sile prostovoljno demobilizirale, civilni uslužbenici svetovne organizacije pa naj bi tja prispeli že čez tri mesece. Mirovne

sile OZN naj bi v Angoli ostale vsaj dve leti, toda v primeru vnovičnega izbruha sovražnosti med vladnimi silami in pripadniki uporniškega gibanja Unita bo Varnostni svet brzkone sprejel sklep o predčasnem umiku modrih čelad iz Angole. Generalni sekretar OZN Butros Gali je po sprejetju resolucije izjavil, da so Velika Britanija, Brazilija, Urugvaj, Indija, Pakistan, Romunija in Zimbabve že izrazile pripravljenost, da njihove vojaške enote sodelujejo v mirovni operaciji v Angoli. Južnoafriška republika pa bo prispevala strokovnjake za odstranjevanje min.

Evelyn Leopold / Reuter

Jonas Svambi, vodja angolskega uporniškega gibanja UNITA (Telefoto: AP)

Protislovni voditelj gibanja UNITA ne želi postati angolski predsednik

JOHANNESBURG - Jonas Savimbi je pretrgal svojo dvoletno odsotnost iz javnosti, saj bo vodil kongres svoje opozicijske UNITA. Savimbijevo skrivnostno življenje je sprožilo številna radovedna vprašanja in celo občudovanje lojalnih članov konkurenčne MPLA.

Savimbi, sin misijonarja, ki se je solal v Svidu, je okrog sebe ustvaril skrivnostni nimbus, ob katerem so se namnožila vprašanja, kje naj bi se skrival in kakšni so njegovi nameni. V diplomatskih krogih pripovedujejo, da na njem ni bilo opaziti posledic poskodb, čeprav je tisk poročal, da je bil lani ranjen v domnevem letalskem napadu vladnih sil. Savimbi se ni udeležil slovesnega mirovnega podpisa v Lusaki lani novembra, češ da bi ga utegnili stati življenje, če bi se prikazal v javnosti, dos Santos pa je pustil kar nekaj tednov čakati na sestanek na stiri oči. »Menim, da nimam ambicij postati predsednik, če

bom seveda lahko igral svojo vlogo, kjer cutim, da sem potreben, in tam, kjer cutim, da z menoj nihče ne manipulira,« je Savimbi izjavil Reuterjeveemu poročevalcu Nicholasu Shaxsonu v Bailundu, kjer bo imela UNITA svoj prvi kongres po letu 1990. »Vsaka stvar ima svoj čas in mora kreniti po svojih poteh. Če je zdaj Jose Eduardo dos Santos predsednik, ga kot taksnega sprejemamo, če bo le vodil državo po željah Angolcev, kot državo, za katero smo se borili. Če pa se bo spravljal nad nas, bomo pač sklepali, da ni predsednik, ki bi nas bil vreden,« je pojasnil dolgoletni politični voditelj. Povprečni Angolci naravnost hlepijo po informacijah, kje je človek, ki se je z vladnimi četami spopadal brez predahe, odkar je Angola leta 1975 postala neodvisna od Portugalske. Po mnenju zgodovinarjev je bistvo angolske državljanske vojne v tem, da Savimbi želi znova vzpostaviti vsa obeležja svoje črnafriske kulturne dediščine.

»Po njegovem smo jo vsi izdali in prevzeli portugalske navade,« je izjavil Lima Nogueira, namestnik guvernerja za socialna vprašanja v mestu N'dalatando, ki leži 70 kilometrov vzhodno od Luande. Zveza za popolno neodvisnost Angole (UNITA) je sestavljena predvsem iz pripadnikov, ki govorijo umbundske jezike, v nasprotju od večinskih, ki govorijo kimbundske, prav ti pa so v kolonialnem obdobju opravljali večino domačih opravil za Portugalce. Po Savimbijevem mnenju so umbundsko govoreči državljani zdaj prepričani, da bi jim kimbundsko govoreči morali služiti tako, kot so nekdaj služili Portugalcem. Od izbruha državljanske vojne leta 1975 je umrlo več sto tisoč ljudi, veliko pa je tudi število tistih, ki so po nesreči stopili na mine ali umrli za posledicami lakote in boleznih. »Kdo in kako bo odgovarjal za te strahote?« se sprašuje eden od angolskih novinarjev.

Cristina Muller, Reuter

O čem pišejo drugje po svetu

O Natu in islamskem fundamentalizmu

»Ob njegovi izvolitvi za novega generalnega sekretarja zveze Nato so mnogi menili, da Willy Claes ni pravi mož za prevzem tega položaja. Njegova izjava, da je islamski fundamentalizem ena največjih nevarnosti za Zahod po padcu komunizma, je taksne trditve se bolj okrepila. /.../ Siritev islamskega fundamentalizma v arabskih državah ima malo skupnega z neposredno grožnjo za Zahod, gre predvsem za bojazn, da bodo socialni nemiri v državah severne Afrike, ki pravzaprav povzročajo naraščanje fundamentalizma, vplivali tudi na zahodno družbo. To vprašanje naj bi oziroma mora reševati Evropska zveza. To res ni prava tema za Nato. /.../ Evropska zveza pa rezi-mom Magreba, ki skušajo fundamentalizem zatreti, ne bi smela pomagati z vojsko. Evropska zveza bi morala poskrbeti za integracijo teh gospodarstev z bogatim Severom.« (The Times, London)

O konferenci EZ o Alžiriji

»Francoski predsednik Mitterrand je predlagal sklic mirovne konference držav članic Evropske zveze o Alžiriji. Evropa bi se morala zavzeti za politično rešitev krize v tej severnoafriški državi. Francija je iz zgodovinskih razlogov alžirskemu vprašanju najbolj blizu. Toda prav zaradi tega je Alžircem težko sprejeti francosko pobudo. Sodelavci francoskega zunanjega ministra Alaina Juppéja na Quality d'Orsayu so se od Mitterrandovega predloga že distancirali. 'Če obstaja država, ki ne bi smela dati taksne pobude, je to zagotovo Francija, ' so dejali. In prav zato je za evropske države postalo nujno, da Franciji pomagajo rešiti to vprašanje.« (Financial Times, London)

O EZ in Turčiji

»Evropska zveza se je s Turčijo nacelno dogovorila o vzpostavitvi carinske unije. Skoraj sočasno je Nemčija začela Ankari posiljati orožje v vrednosti več kot 360 milijonov silingov, čeprav Amnesty International turški vladi že dolgo očita, da njene varnostne sile grobo kršijo človekove pravice, predvsem proti Kurdom. /.../ Vse prednosti in ugodnosti, ki jih bo Evropska zveza ponudila Turčiji, bi morale biti povezane z zagotovili Ankare, da spoštuje človekove pravice. Če si bo Evropska zveza se naprej zati-skala oči, to pomeni, da je Zahod izdal svoja demokratska načela.« (Der Standard, Dunaj)

O politični krizi na Poljskem

»Ce kdo meni, da je Lech Walensa najbolj zvit poljski politik, se posteno moti. Ta odlika pripada Aleksandru Kwasniewskemu, voditelju poljskih postkomunistov, saj je kljub vsemu obdržal visoki politični položaj, obenem pa se je otrsels vsakršne odgovornosti za nastale razmere. Posrečilo se mu je umakniti tudi sporu s predsednikom Walenso. Jozefu Oleksyju, svojemu strankarskemu kolegu in predsedniku parlamenta, je prepustil zahtevno nalogo - sestavo nove vlade. /.../ Zaradi predsednikovega obupanega stremena po ugledu in vnovični izvolitvi mnogi poljski politiki vihajo nos. Zato Walensa ne more biti zadovoljen samo s tem, da je premiera Waldemarija Pawlaka pripravil do odstopa. Kwasniewski je namreč obdržal svobodo političnega manevriranja, kar bi mu pozneje utegnulo koristiti pri morebitni kandidaturi za novega predsednika Poljske.« (Dagens Nyheter, Stockholm)

I S T R A

Napad na Osimske sporazume

GORAN MORAVCEK

REKA - Ivan Pavletta, eden od ustanoviteljev Istrskega demokratskega sabora (IDS), regionalne stranke, ki zagovarja (kon) federalni status Istre, trdi, da se ni pogajal z neofasistom Gianfrancom Finnijem o reviziji Osimskih sporazumov. Zaradi te trditve je Pavletta v sporu z zagrebским tehnikom Danas, ki je skupaj z nekaj članki o domnevnem sestanku objavil tudi skupno fotografijo obeh politikov. Na sliki je Pavletta v družbi s Finnijem, ki ima vzdignjeno desno roko, kar spominja na fasistični pozdrav. Pod fotografijo piše: »Napad na Osimske sporazume na obeh straneh Jadrana - Ivan Pavletta in Gianfranco Finni«.

Zdaj Pavletta na sodišču zahteva astronomsko odškodnino od tednika Danas, ki je bil nekdaj na Hrvaškem paradni konj svobodnega tiska, danes pa z zagovarja-

njem hadezejevske politike - komajda zivotari.

Spor med Pavletto in Danasom je samo eden od sporov, ki potekajo med Istro in Zagrebom. Na istrskem polotoku regionalisti zatrjujejo, da se bori-jo proti centralizmu, za večjo avtonomijo regije in človekove pravice, da pa nimajo nobenih drugih skritih namenov, cesar pa jim Tudman jim ne verjame. Hkrati je tudi med regionalisti prišlo do trenj v zvezi s ključnimi političnimi potezami. Elio Martinčić, tudi eden od ustanoviteljev IDS, ki je lani izstopil iz stranke, češ da se ta cedalje bolj oddaljuje od hrvaških interesov, se bori proti temu, da bi bil sponzor Istre pri njenem vstopu v Evropo gibanje Forza Italia. Martiničić se je pridružil neodvisnim demokratom Stipeta Mesića, vendar je se vedno ostal, kot zatrjuje, »zagrizen regionalist«, čeprav ne sprejema poli-

tike, kakršno zagovarja vodja IDS Ivan Jakovčić.

Pred kratkem je prišlo na Reki do spora z nekaterimi vidnejšimi člani Forza Italia, saj so Italijani, ki so nezadovoljni s položajem svoje manjšine v tem mestu, trdili, da so pripadniki te narodnostne skupnosti »zadnji okop italijanstva« na tem delu Jadrana. V Zagrebu si prizadevajo ohraniti dobre odnose z Rimom, a povsem očitno je, da so se ti zapletli potem, ko je ustavno sodišče Hrvaske razveljavilo polovico členov statuta Istrske županije. S tem so, kot zatrjujejo, najbolj prizadeti tukajšnji Italijani. Simpatizerji IDS so besni na Zagreb, saj so s pomočjo »istrske ustave« name-ravali ponuditi tukajšnjim Italijanom pravice, »večje od evropskih standardov«. Na Rim ne pritiskajo samo pripadniki italijanske narodnostne manjšine v Istri, pač pa tudi

regionalisti, ki podpirajo Ivana Jakovčića in si prizadevajo primer internacionalizirati. Po vsem sodeč se jim bo to posrečilo, saj so v Rimu, kot poročajo tukajšnji časopisi, nezadovoljni s sklepom hrvaškega ustavnega sodišča in prepričani, da so pravice italijanske narodnostne manjšine močno skržene.

Loredana Bogliun Debeljuh, istrska podžupanja, ki se narodnostno opredeljuje kot Italijanka, je konec lanskega leta v Rimu predstavila projekt IDS Istra euroregija, nad katerim je prevzela pokroviteljstvo Berlusconijske Forza Italia. Ta projekt glasno podpirajo tudi ezuli, ki upajo, da bosta Zagreb in Ljubljana pod pritiskom iz Rima morala popustiti in omogočiti »beguncem« vrnitev njihovega premoženja.

Istra je posebna zgodovinska regija, ki ima posebne značilnosti in posebno identi-

teto. To regionalo identiteto danes pojmovno opredeljujemo kot istranstvo,« pojasnjuje istrska podžupanja, ki trdi, da se imajo tukajšnji prebivalci predvsem za Istrane, ne glede na to, ali so Italijani, Hrvati ali Slovenci.

Hrvaško ustavno sodišče jim ne prizna pravice do istranstva, Istrski županiji pa tudi ne dovoli, da bi z zakonom regulirala odnose med narodnostnimi skupnostmi. To pravico, tako menijo v Zagrebu, ima izključno država. Vodje IDS, ki uživajo podporo Italijanske unije, menijo, da je ustavno sodišče polovico členov istrskega statuta razveljavilo pod političnim pritiskom. Vodstvo te stranke, ki zagovarja zamisel o enotni geopolitični regiji, ki bi segala od zaliva Preluk pri Opatiji do italijanskih Milj, menijo, da so »bistveno okrnjene pravice Italijanske narodne sku-

pnosti v Istri«.

S tem stališčem vodilne istrske politične stranke, ki uživa podporo dveh tretjin tukajšnjih volilcev, se bodo odnosi med istrskim polotokom in Zagrebom, pa tudi med Hrvaško in Italijo se bolj zapletli. Sklep ustavnega sodišča je bil sprejet v občutljivem trenutku, ki sovpada tudi s hrvaškim sklepom o odpuščenju gostoljubja Unproforju. S tem je Tudman, ki je to pričakoval v drugih regijah, sicer dosegel nacionalno enotnost, a je izgubil podporo Istre. Tukajšnji politiki ne zavračajo načrta Z-4, ki predvideva mirno reintegracijo tako imenovane Krajine, čeprav za visoko ceno nacionalnega dostojanstva, s čimer se večina Hrvatov ne strinja, kar seveda pomeni, da se bo koza iz istrskega grba, kot se je nekdo poslalil, kmalu spremenila v hrvaško - črno ovco.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.00	Video strani
10.35	Snoopy, 2/13 del ameriske risane nanizanke
11.00	Roka rocka, pon.
11.50	Iskanje pustolovščin, pon. 4/6 dela am. dokumentarne serije
12.35	Ze veste, pon.
13.00	Poročila
13.05	Video strani
14.35	Kam vodijo naše stezice, oddaja TV Koper - Capodistria
15.35	Slovenske novele: Ivan Cankar : Mira, pon.
16.25	Gledališče poezije, Milan Jesih: Soneti, pon.
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	Tv dnevnik 1
17.10	Otroški program: Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 6. oddaja
17.25	Pasje mesto, 2/23 del kanadske risane nanizanke
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Hugo, tv igrice
19.13	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme
19.56	Sport
20.05	Poglej in zadeni
21.40	Turistična oddaja
22.00	Dnevnik 3, tema dneva, vreme (VPS 2200)
22.16	Sport
22.20	Zarišče
22.45	Sova
22.45	Davov svet, 15/24 del ameriske nanizanke
23.10	Severna obzorja, 32/33 del ameriske nanizanke
00.00	Cistina , ameriški film
01.30	Video strani

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
15.00	Video strani
16.15	Osmi dan, pon.
17.25	Sova, ponovitev
17.25	Večen sanjač, 6/27 del ameriske nanizanke
18.00	Severna obzorja, 31/33 del ameriske nanizanke
18.45	Znanje za znanje:
19.10	Podarim - dobim
19.20	Poglej me!
20.05	Neprimerna zenska, 1/4 del ameriske nadaljevanke
20.50	Azijska magistrala , 1/5 del japonske dokumentarne serije
21.40	(Ne)znani oder
22.45	Opera za kulisami, reportaža iz Savonlinne
23.30	G. Verdi:
02.00	Macbeth, opera
02.00	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot leta
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luc svetlobe, ponovitev 359. dela ameriske nadaljevanke
13.15	Magnetoskop, ponovitev
13.55	Spot leta
14.00	CMT
16.10	Spot tedna
16.15	Na velikem platnu
16.35	Pred poroto, ponovitev 29. dela ameriske nanizanke
17.05	Dokaz nedolznosti, ponovitev filma
18.45	Dogodivščine male koale, risanka
19.00	Poročila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 360. del ameriske nadaljevanke
20.00	Pozitiv +, kontaktna glasbena oddaja
20.40	Zločini stoletja, 5. del ameriske nanizanke
21.05	Poročila
21.10	Teden na borzi
21.20	Ljubezenska prevara , ameriška drama
21.20	Igrajo: James Brolin, Pamela Bellwood, Melody Anderson in drugi
22.50	Album show, glasbena oddaja
23.40	CMT
00.30	Eroticni film
02.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

12.00	MMTV shop, televizijska prodaja
13.30	Video strani
17.00	MMTV shop, televizijska prodaja
19.10	Kuhajmo skupaj, kulinarčna oddaja
19.40	MMTV shop, televizijska prodaja
20.10	Popotnik, oddaja o popotovanjih in nasveti popotnikom
20.50	84 Charlie Mopic, film
22.20	Papirnati tiger , film
23.50	MMTV shop, televizijska prodaja
00.30	Video strani
01.00	Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomatina, (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik, gospodarstvo
9.30	Dnevnik, 9.35 nan. Cuori senza età
10.05	Film: I fratelli senza paura (pust., ZDA '53), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Aktualna odd. koristnih nasvetov Utile Futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Tednik TG 1: Weekend
14.20	Kviz: Sala giochi
14.50	Nan.: Spazio 1999
15.45	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Neverjetne zgodbe
18.50	Variete: Luna Park (vodi Pippo Baudo)
19.35	Vreme in dnevnik
20.30	Aktualno: Il fatto
20.40	Dok.: Superkvark (vodi Piero Angela, 3. odd.)
22.35	Variete: Seconda serata, vmes (23.00) dnevnik
24.00	Dnevnik in vreme
0.10	Danes v Parlamentu
0.20	Dok. Videosapere: Antiche genti italiane
1.50	Aktualno: Sottovoce
1.05	Doc Music Club
1.30	Nad.: I miserabili (6.)

RAI 2

6.35	V kraljestvu narave
7.00	Oddaja za najmlajše
7.50	Nan.: Doogie Howser, 8.15 Lassie
8.40	Nad.: Beautiful
10.00	Aktualno: Fra le righe, 11.00 Lo sportello del cittadino
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Aktualno: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie! Ragazzi
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40	Aktualna oddaja Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.05	Buon Compleanno Cinema
18.10	Iz Parlamenta
18.15	Sport in vreme
18.35	In viaggio con Sereno Variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.40	Aktualna odd. I fatti vostri - Piazza Italia di sera
23.00	Ho bisogno di te
23.30	Dnevnik, pregled tiska in vreme
0.20	Film: Il tempo di una rosa

RAI 3

6.45	Oddaje Videosapere: Spanscina, dok. Saniti, Filozofija, Zenske in glasba, Fantastica Età, Euronews
11.15	Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo, 12.15 Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGR v Italiji
15.15	Sport: plavanje
16.30	Faraonovo oko, 17.00 Parlato semplice
18.00	Dok.: Geo
18.30	Sport, Insieme in vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Film: McBain (krim., ZDA '91, i. C. Walken, M. C. Alonso)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Aktualno: Speciale 3
23.50	Aktualna odd.: Pubbli-mania (vodi R. Frassa)
0.35	Dnevnik, pregled tiska
1.05	Fuori orario

RETE 4

7.00	Nan.: Tre cuori in affitto
7.30	Nad.: Diritto di nascere, 8.00 Manuela, 9.05 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
10.15	Variete: Buona giornata, vmes 10.55 nad. Febbre d'amore, 11.55 Rubi, 12.55 nan. Tre cuori in affitto, vmes (11.25) dnevnik
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.20	Nad.: Sentieri, 15.20 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.00	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Nad.: Perla nera
22.45	Film: Nick Manofredda (dram., ZDA '67, i. P. Newman, G. Kennedy), vmes (23.30) dnevnik
1.00	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani, 8.45 Iz Parlamenta
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto di famiglia
15.20	Aktualno: Agenzia matrimoniale (vodi M. Flavi)
16.00	Otroska oddaja
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Variete: SuperPaperissima (vodita Marco Columbro, Loretta Cuccarini)
22.30	Variete: Target
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odpri studio
12.40	Sport studio
12.50	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Il mio amico Ricky, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bayside School
19.30	Odpri studio, vreme
19.50	Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Film: I gladiatori della strada (pust., ZDA '92, i. J. Marshall, R. Loggia)
22.40	Fatti e misfatti, 22.45 No Limits
23.15	Nan.: L'ombra della notte
0.45	Italia 1 sport

TELE 4

13.30	19.30, 22.30, 0.30 Dogodki in odmevi
20.30	Film
23.00	Buio in sala

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Un marito ideale (kom., ZDA '47)
20.00	The Lion Trophy Show
20.35	Nad.: Homefront
23.00	Variete: Tappeto volante

Koper

16.00	Euronews -tv novice
16.10	Kosarka: Smelt Olimpija - Maccabi Telaviv, povzetek
17.15	»Meridiani«
18.00	Slovenski program: Studio 2 - magazin
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Vesolje je...
19.55	Euronews
20.30	Srečanja z zgodovino, avtor Ezio Giuricin
21.30	Juke Box, glasbena oddaja v živo, I. del, vodi Alex Bini
22.15	Tv dnevnik
22.30	Juke Box, glasbena oddaja v živo, II. del, vodi Alex Bini

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Petrova zabava, pon.
10.25	Raji zivali
10.50	Pogrešan v haremu, pon. ameriske filma
12.15	Notranjepolitično poročilo
13.00	Cas v sliki
13.10	Beg z Luciferjem, pon.
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Blagoslovljena dvojica
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroski program
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Trije prijatelji
19.00	Nas hrupni dom
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Stari
21.20	Pogledi od strani
21.30	Terminator II. , ameriski akcijski film, 1990
21.30	Režija: James Cameron
23.40	Cas v sliki
23.45	Capone, ameriska kriminalka, 1975
23.45	Režija: Steve Carver
01.15	Pokol v Kansas Cityju, am. kriminalka, 1975
02.50	Video strani

ORF Avstrija 2

14.10	NLP
14.55	Upornikova pesem, am. film, 1961
14.55	Igrajo: Elvis Presley, Hope Lange in drugi
16.45	Moc strasti
17.30	Snubitev
17.30	Tasmanijski ropar
18.00	Ropar v kraljestvu vrečarjev
18.05	Cas v sliki
18.05	Sport
18.25	Milijonsko kolo
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Dezela dolin
21.00	Trailer
21.20	Siling
22.00	Cas vsliki
22.35	Sport
22.55	Cisto nora televizija
23.30	Brigitte Bardot, intervju
00.45	Stephen King: This Is Horror
01.10	Rödelheim Hartreim
01.55	Video strani

Hrvaška 1

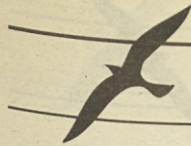
07.55	Poročila
08.00	Dobro jutro
10.05	Kviz
10.45	Glasba v casu: Revolucionar, 1. del
11.15	Nemski jezik: Deutschlexikon »O«
11.30	Deklica iz prihodnosti, 14/24 del otroške serije
12.00	Poročila
12.05	Cesarica, 94 del serije
12.50	Dekliška leta neke kraljice , avstrijski film
14.35	Kviz, pon.
15.15	Nemski jezik, pon. Program za otroke: Zgodbe o lisici
15.50	Briljantina
16.30	Poročila
16.40	Anglescina: Zgodovina Amerike
17.10	Družinski magazin
17.45	Hrvaška danes
18.00	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 931. del ameriske nadaljevanke
19.18	Male skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.30	Dnevnik
20.02	Sport
20.10	V iskanju, dokumentarna serija
21.10	Dobri ljudje
22.40	Slika na sliko
23.20	Frederick Forsyth Presents: A Casualty Of War , angleski film
23.20	Igrajo: David Threlfall, Shelley Hack, Nadim Sawalha, Richard Hope in drugi
23.20	Režija: Tom Clegg
00.50	Poročila
00.55	Sanje brez meja

Hrvaška 2

17.00	Video strani
17.15	Tv koledar
17.25	Middlemarch, ponovitev 4/7 dela angleske nadaljevanke
18.15	Mladi ustvarjalci - prai-zvedbe
19.15	Risani film
20.10	Me je kdo iskal?, zabavnoglasbena oddaja
20.50	Tretji hrvaški filmski festival
22.05	Sto let filma: The Lady Eve , ameriški film, 1941
22.05	Igrajo: Barbara Stanwyck, Henry Fonda, Charles Coburn, Eugene Pallette in drugi; režija: Preston Sturges
22.05	Film - video - film
00.30	Video strani

MTV Madžarska

09.00	Mejno mesto
09.30	Dopoldan, vmes serije
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Posel
12.55	Borza
13.25	Otroski program
14.25	Podezelske zgodbe
14.55	öregberény
15.25	Anglescina
15.40	Svet barv
16.00	Telefonski kviz
16.25	Dnevnik
16.25	Gospodična, serija
17.00	Za upokojenje
17.30	Teka
17.40	Okno
18.55	Pravljica
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik, telesport
20.20	Dallas, ponovitev
21.15	Desert
22.15	Dnevi obleganja Budimpeste
22.25	Melvin in Howard, ameriški film
23.55	Pori jazz 1994
00.35	Tommy Flanagan Trio
00.35	Dnevnik BBC

2/5

TV SLOVENIJA 1

00.00

ČISTINA,
ameriški film, 1967

Scenarij: Alexander Jacobs, David Newhouse, Rafe Newhouse po romanu Donald E. Westlake

Režija: John Boorman

Fotografija: Philip H. Lathorp

Glasba: Johnny Mandel

Igrajo: Lee Marvin, Angie Dickinson, Keenan Wynn, Carroll O'Connor, John Vernon, Sharon Acker

John Boorman, britanski režiser filma ODRŠITEV (Deliverance) - pred dnevi je bil na sporedu slovenske televizije - je pet let prej posnel svoj prvi ameriški film ČISTINA.

Zgodba o gangsterju Walkerju (Lee Marvin), pobeglem iz zloglasnega Alcatraza, ki hoče izterjati dolg - 93.000 dolarjev od tistih, ki so si s pomočjo vplivnih - 93.000 dolarjev od tistih, ki so si s pomočjo vplivnih (ki ni čisto dobro in natančno definirana - lahko pa gledalec o njej misli karkoli), bi bila le ena od vrste podobnih kriminalk, če je Boorman s svojim znanjem ne bi nadgradil. Posameznik proti Organizaciji je sicer pogostna tema za napete akcijske filme, ki so po uspehu Čistine še bolj pogosto preplavljali kinematografe in tv ekrane, le da je Boorman izbral zelo zanimiv razplet. V filmu namreč ni zmagovalca; Walker, ki mu je Organizacija nastavila nekoliko pasti in jo je ta na poti do cilja skoraj obglavil - tik pred ciljem vendarle ne tvega. S tem »odprtim« koncem bi ob tolikšnem uspehu filma danes gotovo posneli ČISTINO 2. Takrat - 1967. leta - pa nadaljevanke še niso bile filmska praksa, kot so zdaj.

TV SLOVENIJA 2

22.45

SAVONLINNA
G. Verdi: Macbeth

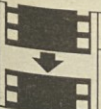
To je dokumentarni film o Savonlinni - Opernem festivalu na Finskem, ki je bil posnet 1993. leta. Z njim bomo lahko pokukali za kulise, spoznali, kako pripravljajo festivalsko predstavo, in konkretno spoznali produkcijo Verdijeve opere Macbeth v režiji Ralfa Långbacka.

V njej nastopajo pevci Cynthia Makris kot lady Macbeth, pa dirigent Hans Graf, pokaže pa nam tudi ozke dohode in visoke stene gradu Olavinlinna, ki jih morajo premagovati izvajalci, da pridejo na sceno. Reportaža nam prikaže nekaj odlomkov iz oper Carobna piščal, Fidelio in predvsem Macbeth.

G. Verdi: Macbeth - opera v produkciji finske TV

Po reportaži o nastajanju in pripravah na opero Macbeth v gradu Olavinlinna na Finskem bomo lahko spremljali celotno Verdijevo stvaritev v izvedbi odličnih finskih umetnikov.

Posneta je bila leta 1993 na opernem festivalu Savonlinna, na gradu, ki še posebej ponuja ozarje dogajanja iz 11. stoletja. Glavno vlogo Macbetha poje svetovno znani bariton Jorma Hynninen, lady Macbeth pa Synthia Makris. Dirigent predstave je Leif Segerstam, režija pa Ralf Långbacka. Opera je nastala v koprodukciji AMAYA, Channel Four in finske televizije. Opera bo podnaslovljena v slovenščini.

TV SLOVENIJA 2

20.05

NEPRIMERNA ŽENSKA,
ameriška nadaljevanka

Scenarij: John Pielmeier po romanu Domminick Dunne

Režija: Larry Elikann

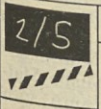
Fotografija: Kees Van Oostrum

Glasba: Craig Safan

Montaža: Peter V. White

Igrajo: Jason Robards, Jill Eikenberry, Rebecca De Mornay, Chelsea Field, Peter Gallagher, Roddy McDowall in drugi

Nadaljevanka Neprimerna ženska je nastala po istoimenskem romanu Domminick Dunne, ki z literarnimi uspešnicami vedno znova prikazuje ameriško visoko družbo, v kateri po avtoričinem mnenju kar vrvi od spletk in zgečkljivih podrobnosti. Roman Neprimerna ženska je značilna pisateljeva uspešnica, po njem posneta nadaljevanka pa sodi med boljše v tem žanru. Losangeška finančna aristokracija si sicer privoščila slabosti, vendar jih nikoli ne prizna. In kar je še huje, za njimi zabriše vse sledi, če je treba, tudi s trupli. V svojem bogastvu, ki se veča iz generacije v generacijo, se finančna aristokracija počuti varno in nedotakljivo. Njenim predstavnikom ne pade niti na kraj pameti, da bi se družili s povzpetniškimi hollywoodskimi filmarji, finančni mogotci pa se ne bojijo niti mafije. Toda vsaj dva posameznika ne sprejemata njihovih pravil igre. Prvi je Philip Quennell, mlad pisatelj, ki je trdno prepričan, da se finančni močnejši ni ustrelil sam, ampak da so ga umorili. In prav Quennell, nepriznani opazovalec bogataških nravi, pripoveduje zgodbo nadaljevanke. Druga, ki ne spoštuje in noče spoštovati pravil igre, je lepa Flo March, ki je naredila veliko napako - zaljubila se je v milijarderja Julesa Mendelsona. Njuno srečno razmerje je seveda vsem v napoto: posredno ogroža ljubimčevo kariero, tudi sama se zaplete v njegove spletke, sooč se z ljubosumnostjo milijarderjeve žene, skratka, Flo March je v svetu brutalne moči, samozadostnosti in amoralnosti - neprimerna ženska. S svojo navadnostjo in čustvi v tem svetu ne more zmagati.

KANAL A

21.20

LJUBEZENSKA PREVARA,
ameriški film

Režija: Robert M. Lewis

Igrajo: James Brolin, Pamela Bellwood, Melody Anderson in drugi

Mlada Julien in njen starejši soprog sta videti povsem vsakdanji in srečni par. Toda pojavi se skrivnostni tujec, ki vse postavi na glavo ...

TV SLOVENIJA 2/ NOCOJ OB 20.50

Azijska magistrala

Japonska dokumentarna serija

Nova nadaljevanka belezi pot azijskih narodov po vetrovni poti trpljenja in uničenja. Pot imenujejo Azijska magistrala, razteza pa se 10.000 km od Vietnama do turske meje in povezuje deset držav.

Graditi naj bi jo začeli leta 1959 pod pokroviteljstvom Združenih narodov, vendar ni bila tlakovana z mirom in napredkom, temveč s kruto azijsko vsakdanjostjo, ki se danes ne kaže vedrejšega obraza. Zaradi vojne v Vietnamu, državljanske vojne v Kambodži, nemirov v Afgani-

stanu, krvavih dogodkov v Iranu, življenja, ki je vseskozi preprejeno s krvjo in nasiljem, je zamisel azijske magistrale počasi zamrla, saj so njene temelje razdejali boji in uničenje.

Rane, ki so jih povzročila nasprotja med vzhodno in zahodno Azijo, so zdaj zaceljene, vendar krhki mir ogrožajo nova rasna in verska nasprotja.

Pet oddaj dokumentarne nadaljevanke prikazuje in razčlenjuje zgodovino in današnje življenje v petih državah vzdolž ceste, ki naj bi

povezovala Azijo: v Kambodži, Burmi, Pakistanu, Afganistanu in Iranu.

1. del: KAMBODŽA

Po trinajstih letih drzavljanske vojne je zasvetil zarek upanja, da se bo način življenja v Kambodži končno obrnil na bolje. Zapuščene vasi in mesta vzdolž reke Mekong počasi oživljajo, ljudem pa pomagajo budistični mehini iz Udonga, ki so preživeli vojno. Begunci se zgrinjajo v glavno mesto Phnom Penh, ki poskusa tekmovali s trgovskim duhom Kitajske in Tajske.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popoldanski mix; 16.30 Coca Cola Report; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 22.30 Beavis & Butt-head; 23.00 Ponovitve; 00.00 Party Zone

SKY ONE

12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Manhattan bo moj, 3. del; 16.00 Oprah Winfrey Show; 16.50 Double Dragon; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 The Andrew Newton Hypnotic Experience 3; 21.30 Videnja; 22.00 Chicago Hope; 00.00 Ponovitve

PRO 7

05.10 Ponovitve; 11.35 Srčni fant in dve dami; 12.00 Neizprosna a prisrčna; 13.00 Charliejevi angelčki; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Hišica v pretrji; 17.00 Risanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Rosanne; 19.25 Alf; 19.55 Poročila; 20.15 Akti X; 22.15 Prihajajo divje goši, angl. akc. kom.; 00.40 Poročila

PREMIERE

14.00 Corentinove fantastične pustolovščine; 16.00 Zaljubljeni bogataši, am. drama; 17.55 Kodno ime 7700, ameriški akc. film; 19.25 Absolutely Fabulous; 20.00 Premiere - program; 20.15 Divja orhideja 3, am. erotični film; 22.00 Plezalec, am. akc. triler

SAT 1

07.30 Dopoldanski program; 14.25 Pod kalifornijskim soncem; 13.30 Falcon Crest; 14.30 White Fang; 15.00 Pustolovščine mladega Indiana Jonesa; 16.00 Macgyver; 17.00 Tvegaj!; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.15 Sport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Skoraj angel, ameriška komedija; 22.15 Prvinski nagon, am. erotični triler

EUROSPORT

08.30 Eurofun; 11.00 Atletika; 14.00 Golf, prenos turnirja z Gran Canarie; 16.30 Tenis, prenos ATP turnirja iz Dubaja; 20.30 Športna poročila; 21.00 Mednarodni motošport; 23.00 Wrestling; 00.00 Motorji; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, am. serija; 17.00 Jeopardy!; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in slavn; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Kriki v gozdu, ameriški psihološki triler; 22.10 Terminator 2 - dan obračuna, am. akcijski z triler

RTL 2

05.50 - 17.00 Ponovitve; 17.00 Mož za sedem milijonov dolarjev; 17.55 Umik; 18.25 Nasmehnite se, prosim; 19.00 21. Jump Street; 20.00 Poročila; 20.15 Kalifornija, am. vestern; 22.05 Mož iz Virginije, ameriški vestern; 23.40 Dream On

SKY MOVIES

15.00 The Woman Who Loved Elvis; 16.50 California Man; 18.35 Ice Station Zebra; 21.00 Splitting Heirs; 23.30 Bram Stocker's Dracula; 01.10 To The Death

MOVIE CHANNEL

23.25 Rebecca Of Sunnybrook Farm; 15.00 The Lord Of The Rings; 17.15 Terr On The Fence; 18.50 Swallows And Amazons; 21.00 My name is Kate; 23.00 Double Impact

FILMNET +

15.00 American Cinema - The Hollywood Style; 16.00 K-TV; 18.00 Shattered; 20.00 Boxing Helena; 22.00 Body Heat

SUPER CHANNEL

05.30 Poročila; Gospodarstvo; Danes; Super Shop; 14.00 Kolo denarja; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Hokej na ledu; 20.30 Dateline; 21.30 Notranja izdaja; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show; 23.30 Res osebno

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Morning; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Live; 15.45 World Sport; 17.30 Business Asia; 21.00 International Hour; 21.45 World Sport; 22.30 Showbiz Today; 00.00 The World Today; 01.00 Moneyline; 1.30 Crossfire

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovenecem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutrzanja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.30 Obvestila; 17.50 Šport; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Medigra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zborovske pesmi; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Kraljevi otroci; 19.30 Iz arhiva slov. filharmonije; 22.05 Igra; 23.00 Šestnajst strun; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne Informacije, prireditve; 9.10 Cestne razmere; 9.20 Vreme za konec tedna; 9.45 Mnenjsko rešeto; 11.15 Hladno toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Muzak; 20.00-23.15 Večerni pr. Modrega vala RK; 23.15 Nočni pr. RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00

Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes v Ljubljani; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Šport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.55 Špekakla; 18.15 Evropa v enem tednu; 21.00 Odprta dlan; 22.00 Rockoteka; 1.00 Camera obscura.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Gost v studiu; 19.30-24.00 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajzo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Preklop; 12.00 Borzni parket; 14.00 OF (24 ur info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 17.00 Enciklopedija; 19.00 TB: Gaunt; 20.00 Radio ropot; Okopi Slave; 22.00 Idealna godba: Založba Victo.

Radio Trst A

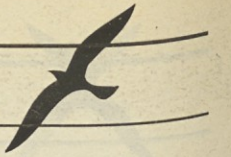
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturne diagonale; 9.00 Odprta knjiga: Cvetje v jeseni (I. Tavčar, 25. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje: MPZ Igo Gruden; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val (Horoskop, Happy weekend); 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Trio Physis v studiu; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzora.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 10. februarja, ob 20. uri: Sinja Ozbolt - ZRCA-LJENJE (DP). Predstava bo se v nedeljo, 12., v cetrtek, 16., in v petek, 17. februarja, ob isti uri.

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 10. februarja, ob 19.30: D. Jovanović - UGAN-KA KORAŽE, za abonma petek in izven. V soboto, 11. februarja, ob 19.30: D. Jovanović - ANTIGONA, za izven. V sredo, 15. februarja, ob 19.30: A. P. Cehov - ČESNJEV VRT. Gostovanje TEATRA GARAGE iz Zagreba.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 10. februarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven. V soboto, 11. februarja, ob 20. uri: M. A. de la Parra Calderon - PRIKRITA OPOLZKOST VSAKDANA, za izven.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 10. februarja, ob 19.30: T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO, za abonma K. V soboto, 11. februarja, ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven.

V ponedeljek, 13. februarja, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VEČERJO, za izven.

V torek, 14. februarja, ob 19.30: E. Flisar - STRIC IZ AMERIKE, za izven.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

V soboto, 11. februarja, ob 17. uri: lutkovna predstava MUCA COPATARICA v izvedbi LG FRU FRU.

V nedeljo, 12. februarja, ob 20. uri: improloga PILOTI: GILS NASA KABINET.

LGL, tel.: 061/314-962

VELIKI ODER

V soboto, 11. februarja, ob 11. in 17. uri: S. Makarović - MEDENA PRAVLJICA, za izven.

V nedeljo, 12. februarja, ob 11. uri: VELIKI KIKIRIKI, za izven.

GALERIJA SOU, tel.: 061/13 13 282

V soboto, 11. februarja, ob 20. uri: gledališki projekt PREDSTAVA. Predstava bo se v nedeljo, 12. februarja, ob isti uri.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/25-332

DNEVI KOMEDIJE do 26. februarja

Danes, 10. februarja, ob 19.30: A. T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI. V soboto, 11. februarja, ob 19.30: M. de Cervantes - CUDEŽNO GLEDALIŠČE. V nedeljo, 12. februarja, ob 17. uri: A. Nicolaj - NI BILA PETA, BILA JE DEVETA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 10. t. m., ob 16. uri (red H) ponovitev recitala E. Kocbeka »Globoko zgoraj ali visoko spodaj«. Režija Vladimir Jurc.

Ponovitve: v ponedeljek, 13. t. m. (red I), v torek, 14. t. m. (red H) ob 16. uri in v sredo, 15. t. m. ob 12. uri (za sole).

Gledališče Rossetti

Danes, 10. t. m., ob 20.30 (red petek) bo gledališka skupina Piccolo Teatro iz Milana predstavila L. Pirandellovo »Velikani z gore« (I giganti della montagna) (predstava 3). Režija G. Strehler.

Pri blagajni gledališča je v teku prodaja vstopnic za predstavo »L'asino d'oro« (7A): 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00. V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Jutri, 11. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupi-

ne E.A.O. iz Rima z delom »Rosanero«. Režija Antonio Calenda.

Za najmlajše: V nedeljo, 12. t. m., ob 11. uri »Sapramiska« Svetlane Makarovič, v izvedbi Lutkovnega gledališča iz Ljubljane.

Gledališče Miela

Jutri, 11. in v nedeljo, 12. t. m., ob 21. uri plesna predstava »Muerte del Angel«, izvaja Teatro Fantastico iz Buenos Airesa.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V ponedeljek, 13. in v torek, 14. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine La Fabbria dell'Attore z delom G. Manfredija »La sposa di Parigi«. Režija Roberto Calò.

VIDEM

Gledališče Contatto

Do 13. t. m. »Ucitelj in Marjetica« Bulgakova v izvedbi Giuseppeja Bevilacqua.

KOROŠKA

TINJE

V Domu bo jutri, 11. t. m., ob 19.30 »Kaj pomenijo sanje? - ob 100-letnici psihoanalitične razlage sanj.

SMARJETA V ROŽU

Farna dvorana: danes, 10. t. m., ob 14.30 »Poročni list«. Nastopa gledališka skupina iz Sel.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 10. februarja, ob 11. uri: predstavitev knjige TRIGLAVSKI NARODNI PARK (E1).

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

Danes, 10. februarja, ob 20. uri: pesniški festival-ESAD BABACIC, MILAN KLEC, IVO SVETINA in MILAN JESIH.

CRNUSKA DVORANA

Danes, 10. februarja, ob 19.30: AKADEMIJA ob slovenskem kulturnem prazniku.

CELJE

DVORANA FORUM, tel.: 063/36-559

Danes, 10. februarja, ob 21. uri: TOLOVAJSKE BALADE. Nastopajo: ALENKA GORSIC, JANI KOVACIC in ŽARKO IGNJATOVIC.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA, tel.: 061/831-612

Danes, 10. februarja, ob 19. uri: NEPAL, HIMALAJA IN TAJSKA - vtise s poti nam bosta ob diapozitivih predstavila Cene Griljc in Tomaz Humar.

V soboto, 11. februarja, ob 20. uri: koncert ADI SMOLARJA.

MARIBOR

MALI ODER SNG MARIBOR, tel.: 062/224-421

V cetrtek, 16. februarja, ob 17. uri: kabinet prof. Sedmaka. Gost bo TONE PARTLJIC.

KNJIZNICA NOVA VAS

V torek, 14. februarja, ob 17. uri: predavanje mag. MAJE GODINA-GOLIJ - O ZANIMIVOSTIH IZ DRUŽABNEGA ŽIVLJENJA MARIBORCANOV.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V soboto, 11. februarja, ob 20. uri: večer ob slovenskem kulturnem prazniku pesmi in plesi slovenskih vasi.

ŠKOFJA LOKA

KNJIZNICA I. TAVCARJA, tel.: 064/620-200

V torek, 14. februarja, ob 17. uri: ura pravljic - MATJAZ ERZEN. V sredo, 15. februarja, ob 18. uri: večer z diapozitivi - JANEZ AHACIC o NARODNIH PARKIH SEVERNE AMERIKE.

ŽIRI

Danes, 10. februarja, galerija Svobode ob 19. uri: literarni večer ob izidu novih knjig avtorjev TONČKE STANONIK, JOZETA PETERNELJA, FRANCA KOPACA in ilustratorja VLASTA KOPACA.

v petek, 17. t. m., ob 21. uri v Palasportu. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti (tel. 630063).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Sportna palaca

V soboto, 18. t. m., ob 21. uri nastop komika Beppe Grilla. Grillo bo nastopil tudi v Pordenonu in sicer

Danes, 10. februarja, ob 21. uri bo v Cankarjevem domu v Ljubljani koncert skupine

THE ART ENSEMBLE OF CHICAGO

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Razstava skulptur in risb DRAGA TRSARJA je na ogled do 20. marca.

V prvem predverju je do 5. marca na ogled razstava SLOVENIJA IN DUNAJ.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 12. marca na ogled razstava WILLIAMA HENRYJA FOX TALBOTA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava del IVA PRANCICA je na ogled do 26. februarja.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava Portreti slovenskih pesnikov in pisateljev KIAR MESKA in MARIJANA KERSIC-BELACA je na ogled do 16. februarja.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava MARINO MARINIJA je na ogled do 15. februarja.

GALERIJA HEST, Novi trg 6

Razstava risb RIHARDA JAKOPIČA.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik MAJE POGACNIK je na ogled do 23. februarja.

GALERIJA KAPELICA SOU

Razstava del ROBERTA SIMRAKA je na ogled do 10. marca.

GALERIJA CZP KMEČKI GLAS, Železna 14

Razstava akvarelov in pastelov PLESTENJAK - BAHAR je na ogled do 7. marca.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava grafičnih listov BOGDANA BORČICA je na ogled do 19. marca.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Prva samostojna razstava MIHAELE CIUHA in ALEKSANDRE FRANCE.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA,

Vodnikova 65

Razstava akvarelov MIHE PIRNATA ml. je na ogled do 28. februarja.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER

KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Arheološka razstava AMFORA je na ogled do 26. februarja.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE

Razstava grafik ZORE STANCIC - Album je na ogled do 25. februarja.

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE,

Trg Celjskih knezov 11

Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENCICA je na ogled do 31. marca.

STARA GROFIJA, Muzejski trg 1

Razstava ALESA STOPARJA - okrasni cvetlični lončki.

CERKNICA

GALERIJA KRPAN

Razstava ilustracij BOZIDARJA STRMANA-MISO-TA.

ILIRSKA BISTRICA

GALERIJA NA VIDMU, Gregorčičeva 2

Danes, 10. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik PATRIZIE DEVIDE. Razstava bo na ogled do 25. februarja.

IKAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

Razstava slik CENETA GRILJČA je na ogled do 21. februarja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava litografij MARCA CHAGALLA je na ogled do 20. februarja.

SLOVENJ GRADEC

GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI

Razstava VORTEX Ona B je na ogled do 23. februarja.

SOLKAN

VILA BARTOLOMEI, Pod vinogradi 2

Razstava skulptur in risb ZMAGA POSEGE je na ogled do 26. februarja.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Danes, 10. februarja, bo ob 20. uri otvoritev razstave fotografij BOSTJANA GUNCARJA.

TRŽIČ

GALERIJA KURNIKOVA HISA

Danes, 10. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave risb Slike stare Ljubljane BORISA TROBČA. Razstava bo na ogled do 5. marca.

ŽALEC

SAVINOV LIKOVNI SALON

Danes, 10. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave likovnih del LEONA KOPORCA. Razstava bo na ogled do 24. februarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antični topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, cetrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Rizarna: do 26.2. je na ogled razstava slikanik Arta Spiegelmana »Maus«. Urnik: nedelja, torek, sredo 9-13, cetrtek, petek, sobota 9-18, zaprt ob ponedeljkih.

Galerija Rettori Tribbio: na ogled je razstava slikarja Ottavia Bombena.

Studio Bassanese: jutri, 11. t. m., ob 18. uri odprtje razstave »Carte« 1994 slikarja Enrica Castellanija. Razstava bo na ogled ob delavnikih od 17. do 20. ure do 11. marca.

Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

GORICA

Kulturni dom: do 12. t. m. razstavlja svoje glenaste skulpture, slike in sitotiske Rado Jagodic.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CD, tel.: 061/222-815

Danes, 10. februarja, ob 21. uri: koncert THE ART ENSEMBLE OF CHICAGO (LD).

V soboto, 11. februarja, ob 19. uri: TURANDOT, premiera (GD). Dirigent: Andrea Licata, Turandot: Sophia Larson, Kalaf: Alberto Cupido. Prva ponovitev - premierni zasedba - bo v ponedeljek, 13. februarja, ob isti uri.

V ponedeljek, 13. februarja, ob 19.30: koncert MARTIJN VAN DEN HOEKA (klavir), za srebrni abonma (dvorana SF).

KLUB CD

Danes, 10. februarja, JAZZ LATINO - FIESTA LATINA.

LGL, tel.: 061/314-789

V sredo, 15. februarja, ob 19. uri: dobrodelni koncert za Sarajevo. Nastopili bodo: NECA FALK, VI-TA MAVRIC, VLADO KRESLIN in TOMAZ PENGOV.

K4, Kersnikova 4

Danes, 10. februarja, ob 21. uri: koncert CHRISA WOODA in ANDYJA CUTTINGA.

JAZZ KLUB GAJO,

Beethovnova ulica

Danes, 10. februarja, ob 22. uri: nastopa DAMJANA in pianist BLAZ JURJEVIC.

GRAND HOTEL UNION

V nedeljo, 12. februarja, modri salon ob 18. uri: koncert TRIA LORENZ.

ILIRSKA BISTRICA

MKNZ

Danes, 10. februarja, ob 22. uri: koncert skupine BOYE in tria SVI PREDSEDNIKOVI LJUDI.

V soboto, 18. februarja, ob 22. uri: koncert skupin TODAY IS THE DAY (ZDA) in HA DET BRA (Zagreb).

KOSTANJEVICA

FRANCISKANSKI

SAMOSTAN

V torek, 14. februarja, ob 19. uri: koncert pesmi in arij. Nastopata: FRANE JAVORNIK (bas) in MARIJAN FAJDIGA (klavir).

NOVA GORICA

Danes, 10. februarja, KD Nova Gorica ob 20.15: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA.

PIRAN

KLUB MAONA, Arze 5

Danes, 10. februarja, ob 21.30: predstavitev nove kasete TRIA BRACO DOBLEKAR.

V soboto, 11. februarja, ob 21.30: koncert CHRIS WOODA & ANDYJA CUTTINGA.

FJK

TRST

MENJALNIŠKI TEČAJI

9. februar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ML)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	79,90	80,90	11,29	11,49	7,49	7,79
A banka koper	-	-	-	-	-	-
A banka Nova Gorica	-	-	11,24	11,48	7,49	7,74
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,00	80,80	11,20	11,50	7,20	7,75
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,00	80,80	11,30	11,60	7,50	7,75
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	79,49	80,68	11,18	11,65	7,49	7,63
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	80,10	80,50	11,20	11,50	7,50	7,85
Come 2 us*	80,10	80,50	11,33	11,44	7,60	7,78
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt d. d.	80,00	81,20	11,20	11,60	7,30	8,00
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	80,48	80,52	11,38	11,43	7,55	7,65
Hida, od 7-19, sob od 7-14	80,40	80,43	11,40	11,42	7,70	7,73
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,40	80,42	11,40	11,41	7,68	7,70
Kompas Hertz Celje*	80,20	80,65	11,30	11,44	7,50	7,69
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15						
Kompas Hertz Velenje	80,20	80,60	11,30	11,44	7,50	7,69
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	80,00	80,50	11,30	11,44	7,50	7,64
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Tolmin*	80,10	80,50	11,30	11,44	7,50	7,63
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Bled*	80,20	80,60	11,30	11,44	7,50	7,69
Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16						
Kompas Hertz Nova Gorica*	79,80	80,50	11,30	11,44	7,54	7,64
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19						
Kompas Hertz Maribor*	80,20	80,60	11,30	11,44	7,50	7,69
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	79,60	81,30	11,25	11,50	7,47	7,85
Lemo Sempeter*, t: 065/ 32-250	-	-	-	-	-	-
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,00	80,80	11,28	11,45	7,50	7,85
Poštna banka Slovenije*	78,90	80,50	10,85	11,40	7,20	7,73
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,38	80,40	11,40	11,42	7,62	7,65
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,15	80,50	11,36	11,45	7,58	7,66
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,20	80,65	11,30	11,45	7,40	7,72
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,25	80,60	11,40	11,41	7,40	7,80
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	79,70	81,60	11,20	11,60	7,35	7,80
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,10	80,39	11,33	11,44	7,54	7,63
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,20	80,69	11,36	11,48	7,57	7,77
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	79,80	80,80	11,30	11,50	7,20	7,70
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,25	80,75	11,33	11,50	7,30	7,69
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,05	80,59	11,33	11,46	7,60	7,86
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	80,30	80,85	11,35	11,47	7,56	7,79
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	80,00	80,65	11,33	11,50	7,53	7,79
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,40	80,98	11,30	11,48	7,20	7,70
SKB d.d.,***	79,70	80,70	10,90	11,65	7,50	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,00	80,70	11,30	11,48	7,55	7,75
SZKB d.d. Ljubljana	80,05	80,60	11,32	11,46	7,53	7,82
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,25	81,30	11,35	11,58	7,55	7,85
Upimo Ljubljana, t: 212-073	80,35	80,39	11,39	11,40	7,66	7,69

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: *

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/63611 Agencija Rojan: tel. +39/40/41161
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

9. FEBRUAR 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1587,00	1637,00
nemška marka	1044,00	1066,00
francoski frank	300,50	309,75
holandski gulden	927,00	956,00
belgijski frank	50,50	52,10
funt sterling	2473,00	2548,00
irski sterling	2455,00	2535,00
danska krona	264,00	272,50
grška dragma	6,50	6,90
kanadski dolar	1136,00	1173,00
japonski jen	16,10	16,60
švicarski frank	1228,00	1266,00
avstrijski šiling	147,75	152,25
norveška krona	237,50	245,00
švedska krona	213,00	219,75
portugalski escudo	9,90	10,35
španska peseta	11,90	12,45
avstralski dolar	1177,00	1215,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,50	13,10
hrvaški dinar-kuna	255,00	272,00

KMEČKA BANKA - GORICA

9. FEBRUAR 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1590,00	1635,00
nemška marka	1046,00	1066,00
francoski frank	301,00	310,00
holandski gulden	929,00	947,00
belgijski frank	50,60	51,80
funt sterling	2474,00	2544,00
irski sterling	2458,00	2543,00
danska krona	264,00	272,00
grška dragma	6,70	7,20
kanadski dolar	1138,00	1173,00
švicarski frank	1235,00	1262,00
avstrijski šiling	147,80	151,80
slovenski tolar	12,60	13,10

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

7. FEBRUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	-	-
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	-	-
Avstrija	Posojilnica Borovlje	-	-
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	-	-
Avstrija	Posojilnica Ločilo	-	-
Italija	Kmečka banka Gorica	12,60	13,10
Italija	Tržaška kreditna banka	12,50	13,10

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

9. FEBRUAR 1995

9. FEBRUAR 1995	v DEM		
	valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	-	1.5315	-
francoski frank	-	28.9190	-
nizozemski gulden	-	89.2350	-
belgijski frank	-	4.8612	-
španska peseta	-	1.1645	-
danska krona	-	25.4080	-
kanadski dolar	-	1.0955	-
japonski jen	-	1.5480	-
švicarski frank	-	18.2300	-
avstrijski šiling	-	14.2110	-
italijanska lira	-	0.9470	-
švedska krona	-	20.5350	-

TEČAJI ZA PRODAJO DEVIZ NA DAN 10.2.1995

1. Redni prodajni tečaj za DEM 81,98

2. Tečaj za terminko-valutne pogodbe za DEM 81,13

po pogojih iz ponudbe Abanke z dne 2.2.1995

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 027 z dne 9. 2. 1995 - Tečaji veljajo od 10. 2. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	93,1833	93,4637	93,7441
Avstrija	040	šiling	100	1161,6040	1165,0993	1168,5946
Belgija	056	frank	100	397,3535	398,5491	399,7447
Kanada	124	dolar	1	89,5460	89,8154	90,0848
Danska	208	krona	100	2076,8443	2083,0936	2089,3429
Finska	246	marka	100	2650,8211	2658,7975	2666,7739
Francija	250	frank	100	2363,8328	2370,9456	2378,0584
Nemčija	280	marka	100	8173,9781	8198,5738	8223,1695
Grčija	300	grd	100	—	52,4217	52,5790
Irska	372	funt	1	—	194,6751	195,2591
Italija	380	lira	100	7,7407	7,7640	7,7873
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2200,0000	—
Japonska	392	jen	100	126,5332	126,9139	127,2946
Nizozemska	528	gulden	100	7294,0493	7315,9973	7337,9453
Norveška	578	krona	100	1868,4079	1874,0300	1879,6521
Portugalska	620	escudo	100	79,4102	79,6491	79,8880
Švedska	752	krona	100	1678,5264	1683,5771	1688,6278
Švica	756	frank	100	9664,0943	9693,1738	9722,2533
Velika Britanija	826	funt sterling	1	194,4753	195,0605	195,6457
ZDA	840	dolar	1	125,1845	125,5612	125,9379
Evropska unija	955	ECU	1	154,2920	154,7563	155,2206
Španija	995	peseta	100	95,1860	95,4724	95,7588

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 10. februarja 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1.500,000	805,529	809,465	1.614,994
91		107.4039%	107.9286%	107.6663%	150,000	80,553	80,946	161,499

Uradna tečajnica Ljubljanske borze
vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

št.: 25

Datum: 9. 2. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex.kupon st.dat(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpr.	ponud.	Max.	Min.	pro.v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(4.5.93)	11,140	36	9.2		12,300	11,200	11,100	279
PEB	1.000	(6.6.94)	14,726	1,50	9.2			14,900	14,700	3.093
SAL	500	7(29.8.94)	20,500	05	9.2	17.100	22.000	20.500	20.500	410
SKBR	458	(16.5.94)	37,488	25	9.2		41.500	37.500	37.450	3.187
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RS01	8,0	4(31.12.94)	98,2	47	9.2			98,3	98,0	5.312
RS02	9,5	8(1.10.94)	103,0	41	9.2			103,0	103,0	13.104
RS08	5,0	3(30.11.94)	83,3		6.2					
RS11	7,0	4(15.1.95)	94,0		1.2		96,0			
RS1D	8,0	4(31.12.94)	94,4		6.2					
RS1D2	9,5	8(1.10.94)	102,0		7.2					
SKB1	10,0	4(1.11.94)	98,5	25	9.2			98,5	98,5	357
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			13,000		6.2		13.190			
DAD	10.000	(1.6.94)	140.012	6,10	9.2			146.000	139.000	5.741
FMD		(8)	17.400**		7.2		22.000			
GPCR			16.000		6.2					
HMER			14.570		30.1					
MKZ	218	(30.3.93)	9.900	05	9.2			9.900	9.900	2.416
NIKR	4.000	(8)(10.6.94)	4.797	4,03	9.2			4.900	4.750	13.768
TCTR		(5)	770,0	1,28	9.2			770,0	770,0	77
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	4000	(23.5.94)	38,500		9.2	39.000	45.000	38.500	38.500	770
PFNP			49.175		6.2		50.000			
RGSP		(6)	2.787		6.2		2.980			
UBKP			14.500	59	9.2		14.990	14.500	14.500	15
VIPP			41.298		25.1	41.150				
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,0		30.1					
OZG	11,0	4(1.1.95)	88,9		1.2	85,0				
PCE	12,0	6(1.12.94)	102,9		30.12					
PLJ	12,0	7(1.1.95)	99,0		6.2					
PGO	10,0	1(1.6.94)	95,0		3.2		97,0			
RSGS1	10,0	4(1.6.94)	94,0		3.2					

NOVICE

FIFA zahteva prispevke

MÜNCHEN (STA/dpa) - Med proizvajalci sportne opreme in Mednarodno nogometno zvezo (FIFA) je prišlo do hudega spora zaradi nogometne zoge. FIFA in njena marketinška agencija ISL želita uvesti strožjo kontrolo nad prodajo zog in dovoljenji za tekme, za zoge, ki so označene z znakom FIFA, in plačili za uporabo znaka. »Gre za milijonski posel,« je dejal predstavnik FIFA na sejni sportne opreme Ispo v Münchnu. Že v začetku januarja so se proizvajalci zog pritožili pri evropski komisiji, ker predlogi FIFA niso v skladu z zakonodajo, ki velja v Evropi na tem področju. FIFA in ISL sta že na sejni v Atlanti skušala od proizvajalcev izsiliti plačilo znaka, na sejni v Münchnu pa se je zgodba ponovila, je sporočilo združenje proizvajalcev sportne opreme. Po podatkih proizvajalcev bi se nogometne zoge na ta način porazile za približno 15 nemških mark.

Zmaga Norvežanov

LILLEHAMMER (STA) - Bjarte Engen Vik in Halldor Skard sta zmagala na tekmi za svetovni pokal nordijskih kombinatorcev v Lillehammerju. Po skokih sta bila Norvežana na drugem mestu za Japoncom Takanorijem Kono in Kenijem Ogivaro, ki sta na koncu končala na drugem mestu, vendar pa sta nato na 15 kilometrov tekla mnogo bolje in zasluženo slavila pred omenjeno dvojico in Americanoma Ryanom Heckmanom in Toddmod Lodwickom. Izidi: 1. Engen Bjarte Vik/Halldor Skard (Nor/1) 35:41.8, 2. Takanori Kono/Kenji Ogiwara (Jap/1) 36:23.0, 3. Ryan Heckman/Todd Lodwick (ZDA/1) 36:45.9, 4. Einar Brendryan/Bard Jörgen Elden (Nor/2) 35:25.3, 5. Sylvian Guillaume/Fabrice Guy (Fra/1) 36:17.9, 6. Junici Kogava/Masasi Abe (Jap/2) 38:52.6, 7. Ralf Adloff/Falk Weber (Nem/2) 36:38.5, 8. Tim Tetreault/Dave Jarrett (ZDA/2) 37:08.9. Nastopilo je 18 ekip.

Quebec in Montreal zmagala v gosteh

NEW YORK (STA/AP) - Izidi hokejske lige NHL: Hartford - Quebec 2:3, NY Rangers - Washington 5:4, Ottawa - Montreal 2:4, Toronto - Dallas 3:3 (podaljšek), Edmonton - Winnipeg 3:3 (podaljšek). Vrstni red: vzhodna konferenca - severovzhodna divizija: Pittsburgh 17 točk, Quebec 16, Buffalo 13, Boston 12, Montreal 10, Hartford 6, Ottawa 4; atlantska divizija: NY Islanders 9, NY Rangers 9, Tampa Bay 9, Florida 7, Philadelphia 7, New Jersey 6, Washington 5; zahodna konferenca - centralna divizija: Chicago 14, Detroit 14, St Louis 13, Toronto 11, Dallas 8, Winnipeg 7; pacifiška divizija: San Jose 11, Calgary 9, Anaheim 8, Edmonton 8, Los Angeles 6, Vancouver 5.

Courier uspešen v 1. krogu

SAN JOSE (STA) - V 1. krogu mednarodnega moskega teniskega turnirja v kalifornijskem San Joseju je bil uspešen tudi 3. nosilec American Jim Courier, ki je gladko s 6:2 in 6:4 premagal rojaka Steva Campbella. Drugi rezultati 1. kroga: Pereira (Ven) - O'Brien (ZDA) 7:5, 6:4, MacPhie (ZDA) - Filipini (Uru) 6:2, 2:6, 6:3, Anders Järryd (Sve) - Mattar (Bra) 6:4, 6:2; 2. krog: Washington (ZDA) - Rehmann (Nem) 6:2, 6:2, Chang (ZDA) - Stark (ZDA) 7:5, 6:4.

Olavu Kossu priznanje Jesse Owens

NEW YORK (STA/AP) - Norveški hitrostni drsalec Olav Koss je letosnji dobitnik priznanja »Jesse Owens«. Dobitnik starih zlatih medalj z olimpijskih iger v Albertvillu in Lillehammerju je nagrado prejel za človekoljubno pomoč revnim otrokom po vsem svetu.

THOMAS FOGDÖ

Šele čez teden dni bo znana resnost poškodb

Možno je prav vse

STOCKHOLM (dpa) - O posledicah poškodb švedskega slalomista Thomasa Fogdöja bodo lahko spregovorili šele prihodnji teden, je včeraj povedal zdravnik švedske smučarske reprezentance Göran Skog. Zaradi oteklina na hrbtenjaci natančna ocena trenutno še ni mogoča. »Možno je vse - od popolne katastrofe do skoraj popolne ozdravitve,« je dejal Skog. Toda neuradno je skorajda zanesljivo, da je kariere 24-letnega slalomista po nesreči konec. Fogdö je bil po nekoliko slabši lanski sezoni spet na najboljši poti, da bi prišel v formo, v kakršni je bil v sezoni 1992/93, saj je v novi sezoni svetovnega pokala dvakrat zasedel drugo mesto za nepremagljivim Albertom Tombom, enkrat pa je stal na tretji stopnički. Po pripovedovanju Fogdöjevega trenerja Ulfa Emilssona se je nesreča pripetila med potjo na trening. Fogdö si je izbral bližnjico skozi gozd do slalomisca, kjer je hotel trenirati, toda očitno se je z veliko hitrostjo zaletel v drevo.

PRODAJA

TV pravice za Sidney 2000 ima zdaj Channel Seven

SYDNEY (STA/dpa) - Organizacijski komite letnih olimpijskih iger leta 2000 v Sydneyju (SOCOG) je oddajniku Channel Seven prodal avstralske televizijske pravice za 45 milijonov ameriških dolarjev. Organizatorji so z zneskom vidno presegli mejo 29 milijonov dolarjev, ki jo je predvideval proračun.

Predsednik SOCOG Gary Pemberton je bil s prodajo vidno zadovoljen in dejal, da je prva prodaja televizijskih pravic pokazala, da bodo lahko dosegli 664 milijonov dolarjev, kolikor jih predvidevajo za celotno prodajo TV pravic po vsem svetu.

Avstralci so prenosu iger iz Sydneya namenili manj sredstev kot za Atlanto prihodnje leto, ko so morali odsteti 75 milijonov dolarjev.

Atlanta je TV pravice prodala za 807 milijonov dolarjev, od tega jih je 456 milijonov plačal samo ameriški NBC. Edini, ki se nimajo pravic za Atlanto, so Japonci.

VATERPOLO / ZA NASTOP NA EP

Dvanajst držav skozi kvalifikacije za vstop na finalni turnir v Esslingenu

Kvalifikacije od 15. do 21. maja

KRANJ - Pisarna Vaterpolske zveze Slovenije je iz zaupnih virov izvedela, katere države so se prijavile za evropsko prvenstvo, ki bo v Esslingenu v Nemčiji. Poleg desetih držav, ki so že dobile pravico nastopa: Italija, Hrvaška, Rusija, Spanija, Grčija, Madžarska, Romunija, Turcija, Slovaška in Nemčija, so se prijavile še: Belorusija, Litva, Moldavija, Gruzija, Ukrajina, Češka, Francija, Izrael, Nizozemska, Švica, Jugoslavija in Slovenija. Teh dvanajst držav bo moralo na kvalifikacije, ki bodo potekale v dveh skupinah, na zaključek EP v Esslingenu pa se bodo uvrstile le po tri prvouvrščene iz vsake skupine. Za ogranico kvalifikacij so se prijavili Francija, Izrael, Jugoslavija in Slovenija.

Vaterpolo zveza Slovenije je na sedež LEN v Rim poslala podrobno kandidaturu, ki vsebuje opisane pogoje, ki jih zahteva LEN, to pa so podatki o bazenu, kjer naj bi potekal turnir, povezava z Evropo, nočitvene zmogljivosti in podobno. Prav z otvoritvijo olimpijskega bazena in dobro povezavo z Evropo ter nočitvenimi uslugami ima Vaterpolo zveza Slovenije veliko možnosti, da ji bo evropska zveza zaupala ta turnir, ki bo od 15. do 21. maja. Odločitev, kateri zvezi bo pripadla organizacija in katere reprezentance bodo v skupini, pa bo »padla« 19. marca, ko bo zreb v pisarni LEN v Rimu.

Zanimivo pa je, da je Slovenija kar naenkrat postala izredno zanimiva

za Evropo. Od izraelske zveze je skupaj s Hrvaško dobila zanimivo ponudbo, saj jo vabijo na enotensko sodelovanje s placanim bivanjem (reprezentanca letnik 1978), vendar Vaterpolska zveza Slovenije ne ve, kje naj dobi sredstva za prevoz v višini 15.000 ameriških dolarjev, prav tako pa je prišla v pisarno zveze še ponudba iz Malte, ki vabi slovensko reprezentanco na mednarodni turnir od 15. do 19. junija.

Tako čakajo direktorja reprezentanc Mariborčana Lea Kremžarja naporni dnevi, da bo znal na vse ponudbe pravilno odgovoriti. Če bi zveza imela sredstva kot ostale, to ne bi bil problem, tako pa je.

Nenad Antonic

ATLETIKA / PRIČAKOVANJA KITAJCEV NA SP

V Göteborgu vsaj tako uspešni kot v Stuttgartu

BERLIN - Kitajski atleti na svetovnem prvenstvu avgusta v Göteborgu želijo doseči podoben uspeh kot pred dvema letoma v Stuttgartu. »Takrat smo osvojili štiri zlate kolajne. Upamo, da bomo obdržali takšno raven,« je v Berlinu dejal predstavnik kitajske atletske zveze Shen Chunde, ki je trenutno na turneji v Nemčiji z dvema skakalkama s palico. To sta svetovna rekorderka Sun Caiyun in Cai Weiyan, ki bosta nastopili na petih tekmovanjih.

Atletinji bosta med glavnimi orožji Kitajcev na Švedskem, čeprav čudežni trener Juren Ma, ki je decembra doživel prometno nesrečo, sedaj pa je spet v bolnišnici zaradi vnetja slepica, ne bo potoval v Göteborg. Izbranke trenerja Maja so na svetovnem prvenstvu v Stuttgartu dosegle tri zmage in nato v Pekingu tudi svetovne rekorde v teku na 1500, 3000 in 10.000 metrov, kar je pripeljalo do velikega suma, da kitajske atletinje uživajo nedovoljena pozivila. Lani so Kitajke krepko zaostale za svojimi najboljšimi dosežki, več pa je bilo slisati o sporih med diktatorskim trenerjem in njegovimi varovankami. Raz-

prave o kitajskih sportnikih so podkrepili tudi pozitivni testi plavalcev in dvigalcev uteži pri kontroli dopinga. Po podatkih Shena Chundeja, ki je v kitajski zvezi odgovoren za kontrolo dopinga, so lani opravili 600 pregledov, od tega četrtino med treningi. »Preglede izvajamo od leta 1988, doslej pa smo odkrili le malo pozitivnih primerov,« pravi Chunde. Lani so »zalotili« šest kitajskih atletov - dva je odkrila mednarodna, štiri pa kitajska zveza. Chunde se zavzema za zaostritev kontrole dopinga, vendar pa letos, ko bodo opravili 800 kontrol, ne bo bistvenega povišanja. Kitajska zveza je vsem klubom poslala video posnetek in brošuro Mednarodne atletske zveze, s katero želi tekmovalce in tekmovalke seznaniti s škodljivostjo dopinga in kaznimi za »grešnike«. Krsitev pravil naj bi poleg stiritelne prepovedi nastopanja pripeljala do drastičnih posledic za 30 kitajskih pokrajin. Če bodo v kateri izmed teh pokrajin odkrili tri »pozitivne« tekmovalce, bodo iz tekmovanja izključeni vsi atleti in atletinje iz te pokrajine, ki pa bo utrpela tudi finančno škodo. (J. M.)

NBA / INTENZIVEN SPORED PRED ALL STARS GAME

V Portlandu so zapele pesti, ker »raketam« lekcija ni bila všeč

Kareem Abdul Jabbar v Hall of Fame - Konec sezone za Manninga C.Ceballos in K.Malone bosta morala preskočiti All Stars Game

PORTLAND - V ponedeljek so Portland Blazers odčitali Houston Rocketsom pravo košarkarsko lekcijo (120:82), kar je lanske prveke NBA precej poparilo. V teku tretje četrtine je med minuto odmora Vernon »Mad Max« Maxwell nenadoma skočil med gledalce, stekel do 12. vrste in se s pestmi in brkami lotil dveh navijačev domačega moštva. Ustavila sta ga soigralca Horry in pomožni trener Smith, ostrostrelec Rocketsov pa je dejanje obrazložil, češ, da sta ga gledalca že od prve minute dalje neprestano zalila in ga nazadnje se zadela z nekim manjšim predmetom. Maxwell je bil seveda izključen, nekaj minut kasneje pa sta se s pestmi obdelala se Thorpe (Houston) in Dudley (Portland) in tudi onadva sta odšla predčasno pod prho.

KAREEM V HALL OF FAME: Legandarni center Los Angeles Lakers Kareem Abdul Jabbar, ki je ob Magic Johnsonu žel mnogo uspehov v 80. letih, je z »vstopom« v Hall of Fame, kjer so zapisana imena najslavnejših sportnikov vseh časov, zaslužno prejel prestižno priznanje. Kareem je že v mladih letih z univerzitetnim moštvom UCLA osvojil 3 naslove državnih prvakov NCAA. Zatem je odigral kar 20 sezon v NBA, najprej z moštvom Milwaukee Bucks, nato pa z Lakersi. Osvojil je 6 naslovov prvakov NBA, šestkrat je bil proglašen za najboljšega igralca sezone in kar 19-krat je bil izbran v postavo za All Stars. Z 38.387 točkami je Jabbar prvi na lestvici strelcev vseh časov NBA prvenstva, na lestvici skokov pa je na skupnem četrtem mestu za Wiltom Chamberlainom, Billom Russellom in Mosesom Malonejem. Ob Jabbaru so v Hall of Fame v Springfieldu »povabili« se Verna Mikkelsena (odlicen košarkar v 50. letih), Johna Kundla (trener Minneapolis Lakersov v 50. letih), Aleksandra Gomeljskega (dolgoletnega trenerja nekdanje reprezentance Sovjetske Zveze, s katero je osvojil 7 evropskih ter 2 svetovni prvenstvi in 1 olimpijsko odličje), Earla Stroma (sodnika, ki je neprekinjeno vodil tekme kar 32 sezon) ter Anne Donovan in Cheryl Miller (ameriški košarkarici).

Grško-rimski slog Mitcha Richmonda (Sacramento, desno) in Maria Elie (Houston)

MANNING ZAKLJUCIL SEZONO? Danny Manning, ki je letos okrepil moštvo Phoenix Suns, si je na treningu hudo poškodoval koleno in vse kaže, da je predčasno zaključil letosnjo sezono. 208 cm visoko krilo je doslej odlično igralo in bilo med najboljšimi posamezniki Sunsov, tako da je trener Westphal močno zaskrbljen zaradi nepričakovane poškodbe Dannyja, ki je doslej imel poprecje 18 točk in 6 skokov na tekmo.

CEBALLOSA IN MALONA NE BO NA ALL STARS GAME: Cedric Ceballos si je letos z odlično igro zaslužil nastop na tekmi All Stars, zaradi poškodbe na zadnji tekmi pa bo moral mirovati skoraj dva meseca, tako da bo tekmi lahko sledil le s tribun. Namesto njega bo igral center Denverja Dikembe Mutombo. Prav tako zaradi poškodbe bo All Stars tekmo preskočil tudi Karl Malone, ki je po porazu s Sunsi občutil hude bolečine v hrbtu.

IZIDI - terek: Seattle - San Antonio 103:106 (Schrempf 21; D.Robinson 31, Rodman 26 skokov), Denver - Lakers 83:85 (Mutombo 18 točk, 8 blokad; E.Jones 20, Divac 17 točk, 13 skokov), New York - Milwaukee 87:95 (Starks 23 - 5 trojk; Baker in Murdock po 22), Clippers - Utah 88:101 (Vaught 21; K.Malone 37), Charlotte - Indiana

92:95* (Miller 18, Smits 14 točk, 15 skokov), Dallas - Phoenix 113:114 (Mashburn 35; Barkley 28, Perry 23), Cleveland - Philadelphia 90:84 (T.Hill 16; Weatherspoon 20), Minnesota - Golden State 109:100 (Rider 41 - 6 trojk; Gatling 25, Sprewell 23), Detroit - Washington 119:115 (Dumars 43, G.Hill 26; Webber 18); sreda: Boston - Cleveland 75:67 (Radja 18), Detroit - Charlotte 78:106 (Addison 25; Curry 21), Indiana - New York 77:96 (Ewing 24 točk, 22 skokov), Miami - Washington 111:107 (Rice 27, Coles 25; Howard 31, Webber 26 točk, 11 asistenc in 8 skokov), Orlando - Dallas 110:92 (A.Hardaway 20, O'Neal 19); Milwaukee - Minnesota 100:93 (G.Robinson 37), Utah - Phoenix 104:108 (K.Malone 30 točk in 17 skokov; Person 23 točk), Portland - Chicago 116:103 (Robinson 28; Pippen 26 točk, 10 skokov, 8 asistenc); LA Lakers - San Antonio 115:99 (Divac 25 točk, 15 skokov in 8 asistenc), Sacramento - Houston 86:97 (Richmond 28; Olajuwon 31 točk, 17 skokov in 8 blokad).

VRSTNI REDI: V Vzhodni konferenci sta v posameznih divizijah v vodstvu Orlando (37/10) in Charlotte (31/17), na Zahodu pa Utah (35/13) in Phoenix (38/10).

Vanja Jogan

KOŠARKA / 12. KOLO EUROCLUBA

Pomembna zmaga Bucklerja Ljubljancani spet praznih rok

Bolonjčani so proti turškemu Efes Pilsnu igrali preudarno - Limoges v Grčiji premagal Olympiakos - Zagrebška Cibona nadigrala Barcelono

Buckler - Efes Pilsen 68:54 (31:28)

BUCKLER: Brunamonti 11, Danilović 18, Morandotti 4, Binion 14, Binelli 7, Coldebella 6, Moretti 8, Carera.

EFES: Corchiani 16, Aydin 7, Güney, Sarica 11, Cross 5, Turkcam 3, Oyguc 9, Girgin 3.

SODNIKA: Grigoriev (Rus), Fajardo (Spa). **PM:** Buckler 22:25, Efes 14:21; **PON:** Aydin (42-29), Sarica (50-60); **TRI TOCKE:** Buckler 6:14 (Brunamonti 2:4, Moretti in Danilović 2:5), Efes 4:14 (Corchiani in Cross 0:2, Aydin 0:1, Sarica 2:5, Turkcam 1:1, Girgin 1:3).

Bolonjčani si po porazu proti Ciboni niso mogli več privoščiti spodrslija v Bologni. Turskega prvaka so premagali z več kot šestimi točkami prednosti, to je z razliko, s katero so izgubili v prvi tekmi v Istanbulu. Končna prednost 14 točk ne odraža poteka tekme, ki je bila skoraj do konca izenačena, ceprav je bil Buckler stalno v vodstvu, razen kot v prvih minutah. Efes Pilsen je predvajal svojo običajno počasno in trdo igro, podobno oni, ki je značilna za Limoges, pri čemer se za hitrejšo vračanje v obrambo praktično odpuveduje skoku pod naprotnikom košem. Vendar pa so Turki tokrat povsem odpovedali v napadu, kar se zlasti velja za njihovega izbrnega strelca Ufuka Sarico, zelo slabo pa se je pri metu odrezal tudi Ame-

ričan Cross, medtem ko je Corchiani le proti koncu srečanja uspešno forsiral nekaj metov.

Bolonjčani so igrali bolj preudarno in domiselno, ceprav tudi oni v napadu niso blesteli. Brunamonti in ostali so vsekakor nekajkrat uspešno odigrali protinapad in so nekajkrat tudi uspešno metali za tri točke (Brunamonti, Moretti), s čimer so razbili tursko consko obrambo.

Smelt Olimpija - Maccabi Elite 79:86 (48:45)

SMELT OLIMPIJA: Horvat 12 (2:2), Daneu 10 (3:5), Hauptman 5 (2:3), Reed 13 (3:4), Milic 8 (2:2), Gorenc 12 (1:2), Nosov 11 (3:3), Tušek 6 (2:2), Djurišić 2.

MACCABI: Henefeld 11 (5:7), Daniel 7 (2:2), Goodes 12 (3:4), Dotan 2, Coleman 23 (8:10), Flair, Jamshi 17 (3:4), Curčić 16 (4:5).

Težko pričakovane cetrte zmage kosarkarjev Smelta Olimpije ni bilo. Sloviti izraelski prvak, stalni član evropske elitne konkurence, je kljub

slabim tekam Smelta Olimpije v zadnjem času, v Tivoli privabil veliko število gledalcev. Le ti kljub porazu svojih varovancev s prikazano igro obeh ekip niso mogli biti razočarani, saj sta mostvi prikazali zanimivo in izenačeno igro, ki je bila začinjena s številnimi nihanji. Ceprav so gostje večji del tekme vodili - največ z devetimi točkami v 7. minuti (7:16), pa so jih Ljubljancani predvsem po zaslugi dobljenega skoka v obrambi in napadu, ter odlični igri razpoloženih Gorenc, Reeda in Nosova, ujeli in odsli na odmor s tremi točkami prednosti, kar je bila tudi najvišja prednost tivoljskih kosarkarjev v prvem delu. V drugem polcasu se je dobra igra Smelta Olimpije s hitrimi protinapadi nadaljevala vse do 25. minute, ko so poveli s petimi točkami prednosti (55:50). Več, pa jim v Tivoliju tudi tokrat ni uspelo, saj so kot po pravilu v drugem polcasu ponovno popu-

Izraelski veteran Jamchy med sinočnjo tekmo v Ljubljani (Foto Jože Suhadolc)

stili. Kazalo je, kot da jim je zmanjkalo moči, saj so si Izraelci predvsem po zaslugi Colemana in Curčića med 27. in 31. minuto priigrali prednost sedmih točk

(57:64). Ljubljancani so imeli tokrat štiri izenačene strelce, vendar pa je popolnoma odpovedal orostrelec Hauptman, ki je iz igre zadel le enkrat za tri točke, slaba stran slovenskih prvakov pa so bili ponovno prosti meti. Ko je moral zaradi 5. osebnih napak v 35. minuti iz igre se Horvat, je že disalo po porazu, a so se zeleno-beli minuto pred koncem približali le na točko zaostanka (79:80). Sledilo je nekaj napak, Daneu je 20 sekund pred koncem izgubil zogo, Nosov napravil namerno osebno napako in izkušeni Jamshi je le še potrdil zmago gostov. (P. B.)

Skupina A

IZIDI 12. KOLA

Paok - Panathinaikos	80:70
Scavolini - CSKA	75:92
Smelt Olimpija - Maccabi	79:86
Benfica - Real Madrid	62:66
VRSTNI RED: Scavolini, Panathinaikos in Real Madrid 16, CSKA in Maccabi 14, Paok 10, Smelt Olimpija 6, Benfica 4.	
PRIHODNJE KOLO (16. 2.): Panathinaikos - Smelt Olimpija, CSKA - Maccabi, Real - Paok, Benfica - Scavolini.	

Skupina B

IZIDI 12. KOLA

Cibona - Barcelona	97:84
Badalona - Leverkusen	89:73
Buckler - Efes Pilsen	68:54
Olympiakos - Limoges	73:76
VRSTNI RED: Olympiakos in Limoges 16, Efes Pilsen, Barcelona in Buckler 14, Cibona 12, Leverkusen 8, Badalona 2.	
PRIHODNJE KOLO (16. 2.): Bayer - Cibona, Efes Pilsen - Barcelona, Limoges - Badalona, Olympiakos - Buckler.	

ODBOJKA / 1. MOŠKA DIVIZIJA

Olympia v gosteh po štirih setih premagala Torriano

Torriana - Olympia 1:3 (9:15, 16:14, 13:15, 8:15)

OLYMPIA: Dorni 7+15, Seni 9+7, Bensa 11+15, Voigrić 7+3, Komjanc 7+13, Hlede 6+3, Spacapan 0+0, M. Lutman 0+0, E. Lutman.

Po nekaj bolj povprečnih nastopih je Olympia spet zaigrala solidneje in v gosteh premagala mostvo, s katerim je delila 7. mesto na lestvici. Prvi set je bil do osme točke izenačen, potem pa so gostje z razpoloženima napadalcema Dornijem in Benso ukrotili nasprotnika. V drugem setu so Gorican dvakrat zamudili priložnost, da bi Torriani zadali odločilen udarec. Vodili so namreč z 11:6 in celo s 14:11, toda v končnici je bilo preveč negotovosti in zgrešenih servisov. Opogumljena Torriana je v tretjem setu nudila gostom srdit odpor, vendar je na koncu le potegnila krajši konec tudi po zaslugi nekaj dobrih potez podajaca Voigrice in centra Komjanca, v 4. setu pa so gostitelji popustili in pustili Olympiji prosto pot do zmage.

Zaradi dobre igre Hledeja in Senija v sprejemu je Olympia tekoče gradila igro, edina negativna nota nastopa pa so bile napake v servisu, saj jih je bil v drugem setu devet, v tretjem pa kar enajst.

Olympia se bo danes (ob 20.30) na domačih tleh pomerila se s Corridonijem.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Torriana - Dom Insa 3:0 (15:6, 15:7, 15:11)

DOM IMSA: Tomsic, Lando-Musina, Kovic, Tronkar, Humar, Kocina, Mozetic, Ursic, Kocjancic, Cerne.

V Zagreju je domovkam spodletelo. Ponesrečenemu nastopu je v dobri meri botrovala tudi neprimernost zagrejske telovadnice, ki je zelo majhna in neogreta. Goricanke se v njej nikakor niso znasle in že zaradi slabega sprejema servisa bolj izkušeni Torriani niso nudili pravega odpora. Višek smole je pomenila poškodba Elene Kovic, ki si je med tekmo zvila glezenj.

Danes (ob 19.30) bodo domovke doma igrale proti Libertasu Capriva.

ODBOJKA / PRVENSTVO MLADINCEV NA GORIŠKEM

Olympia se je dobro upirala favoriziranemu Espegu

»Dečki« Olympia dobro pričeli - Prva zmaga naraščajnic Olympie, domovke so Lucinico prepustile set

Sklep Conija o odložitvi vseh sportnih prireditvev konca minulega tedna je le delno okril spored pokrajinskih odbojarski prvenstve na Goriškem.

MLADINCI

Espego - Olympia 3:0 (15:12, 15:4, 15:6)

ESPEGO: Pintar 0+2, S. Cernic 8+1, M. Cernic 6+5, Devetak 5+1, Makuc 2+0, Manià 1+2, Raddetti, Soban 7+5, Lukež, Mucić 2+0.

OLYMPIA: Braione 1+0, Brisco 0+1, Cernic 0+0, Dorni, Frandolic, Buzzon, Jelen 0+0, P. Komjanc 0+1, Makuc 1+2, Mucić 4+3, Pipan, E. Komjanc 2+3.

Včerajšnji derbi združenih ekip je po pričakovanjih osvojila starejša vrsta Espega, ki je tudi favorit v boju za naslov pokrajinskega prvaka, toda Olympia je zapustila zelo dober vtis in se je zelo poztvovno upirala favoriziranim nasprotnikom. Posebno velja to za prvi set, v katerem so gostje začeli agresivneje od domačinov in povedli s 6:2. Espego je zaostanek nadoknadil in celo povedel z 12:7, vendar se Olympia ni predala in se nasprotniku približala do rezultata 13:12. V preostalih dveh setih je Espego zlasti uveljavil svojo fizično premoč ob mreži, ceprav ne moremo reci, da so bili gostje v povsem drejenem položaju. Tekma ni bila na kdove kako visoki ravni in večino točk sta obe ekipi (se posebej Olympia) dosegali na nasprotnikovih napakah, vseeno pa je bila igra živahna, ceprav sta pri obeh ekipah odpovedali prav tisti igralci, od katerih je bilo pričakovati največ.

Vrstni red po 1. delu: Espego 8, Torriana 6, Olympia 4, Mossa 2, VBL Cormons 0.

DEČKI

Fincantieri - Olympia 0:3 (9:15, 3:15, 10:15)

OLYMPIA: Braione 5+3, Brisco 7+0, Dorni 2+0, Frandolic 1+0, Buzzon 1+1, Jelen 6+2, I. Komjanc 1+1, Miklus 0+0, Pipan 1+0.

Olympia je pricela prvenstvo s pričakovano zmago. Tržičani so pokazali napredek v primerjavi z lansko sezono, vendar pa so precej zaostajali za našo sesterko. Odsotnost poškodovanega podajaca Marka Cernica, ki ga je dobro nadomestil Aljoša Dorni, se ni poznala, razen kot pri izvajanju zahtevnejših kombinacij. Olympia je tudi naredila nekaj odvečnih napak, vsekakor pa brez večjih težav ukrotila nasprotnika.

Soča - Val neodigrano

Val se je na igrišču predstavil samo s petimi igralci, ker je v ekipi razsajala gripa.

DEKLICE

Dom Insa - Farra neodigrana

Igralke Farre niso prišle na tekmo v Gorico. Odbornik njihovega društva se je sodnikoma opravičil, da zaradi boleznih številnih igralk niso mogli sestaviti ekipe. O tekmi bo zdaj odločala disciplinska komisija, ki bi vsekakor morala domovkam dosoditi zmago brez boja.

NARASCAJNICE

Skupina A

Olympia - Cormons 3:0 (15:13, 15:6, 15:10)

OLYMPIA: Cetul, Klede, Pipan, Dorni, Sfiligoy, Fabris.

Olympia je proti zadnjevrščenemu Cormonsu dosegla prvo gladko zmago. Najbolj izenačen in borben je bil prvi set, v katerem sta se ekipi na začetku stalno izmenjavali v vodstvu. Krimincanke so nato povedle s 13:7, vendar se igralka Olympie niso vdale in so nadoknadile ves zaostanek ter set tudi osvojile, nato pa precej

NOVICE

Pismo predsednika Conija v zvezi z ZOI 2002

TRST - Predsednik Conija Mario Pescante je v zvezi z neuspelo kandidaturo Trbiza, da bi skupaj s Slovenijo in avstrijsko Korosko organiziral zimske olimpijske igre leta 2002, poslal deželnemu dobrotniku Deganu pismo, v katerem poudarja, da je Mednarodni olimpijski komite v tej kandidaturi nasel celo vrsto pozitivnih stvari in če bi obveljal samo prvi del ocene posebne komisije MOK, bi se med devetimi kandidati Trbiž uvrstil na četrto do sedmo mesto. Pescante je tudi poudaril, da največkrat prvi poskus predstavlja samo pripravljeno obdobje za kasnejšo pravo kandidaturo. »Trbiž mora zdaj pretehtati vse stvari, ki jih je s tem v zvezi potrebno storiti in se potem odločiti za novo kandidaturo "brez meja" samo, če bodo imel v rokah vse potrebno za uspešno kandidaturo,« je se zapisal Pescante

Brescialatu derbi z Vidmom

Rezultati 23. kola italijanske kosarkarske A2 lige:

Polti Cantù - Banco Sardegna Sassari 78:61 (37:31), Olitalia Forlì - Pavia 115:77 (65:32), Menestrello Modena - Teamsystem Rimini (bo 23.2.), Jcoplastic Napoli - Caserta (bo 23.2.), Turboair Fabriano - S.Benedetto 81:91 (30:32), Aresium Milano - Francorosso 91:88 (44:48) Brescialat - Lib. Videm 97:84 (40:52) Floor Padova - Auriga Trapani 76:72 (43:37).

Vrstni red: Polti, Teamsystem in Aresium 32; Caserta 28; Jcoplastic, Olitalia, Menestrello in Banco Sardegna 26; Turboair, Francorosso in Floor 24; Brescialat 20; S. Benedetto 18; Auriga 14; Videm 10; Pavia 2. Prihodnje kolo (12.2.): Auriga - Polti; Udine - Olitalia (11.2.); Teamsystem - Jcoplastic; Francorosso - Turboair; Banco Sardegna - Pavia; Caserta - Aresium; S.Benedetto - Brescialat; Floor - Menestrello.

Daytona boljša od Cannes

BOLOGNA - Izidi četrtfinalnih tekem evropskih odbojarskih pokalov: moski - pokal prvakov: Zellik (Bel) - Donaukraft (Avt) 3:0, Wuppertal (Nem) - Silesy (Ita) sinoči, Edilcuoghi (Ita) - AS Cannes (Fra) 3:1, Ankara (Tur) - Pirej (Grc) 3:1; pokal pokalnih zmagovalcev: Aris Solun (Grc) - Bella Viola (Slo) 3:0, Soria (Spa) - PSG Asnieres (Fra) 3:0, Zevenhuizen (Niz) - Daytona Las (Ita) 1:3, Bielsko Biala (Pol) - Roeselare (Bel) 3:2; pokal CEV: Friedrichshafen (Nem) - Cariparma (Ita) 2:3, Maaseik (Bel) - Nijnevartovsk (Rus) 3:1, Tally Milano (Ita) - St. Petersburg (Rus) 3:0, Orestiad (Grc) - Moerser (Nem) 3:1.

Illy: rezervacija vstopnic

Do petka, 17. februarja, je mogoče rezervirati vstopnice za ogled zaključnega turnirja najboljših četverice v italijanskem kosarkarskem pokalu, ki bo 2. in 3. marca v Casalecchiu di Reno pri Bologni. Na turnirju bodo poleg Illycaffèja nastopili se Scavolini, Benetton in Stefanel. Za organizacijo posebnega vlaka, ki ima postajo približno 100 metrov od dvorane, kjer bo turnir, je potrebno najmanj 200 rezervacij. Prijave sprejemajo v agenciji MPO in Ulici Murat 2/b v Trstu, vsak delavnik od 9. do 13. in od 15. do 19.30.

»Šport za vse v srcu Evrope«

Deželni odbor UISP za FJK organizira danes v deželni športni soli CONI na Proseku seminar pod naslovom »Sport za vse v srcu Evrope«. Seminar se bo začel ob 10.30. Predavali bodo strokovnjaki iz Italije, Slovenije, Hrvaske in avstrijske Koroske.

KOŠARKA / JUTRI ZVEČER V 17. KOLU C2 LIGE

Borovci v Spilimbergu Podvig Doma s Porcio?

Belozeleni bi z zmago tudi dohiteli Spilimbergo na lestvici Mianijeva ekipa bi se Porcii rada oddolžila za poraz v 2. kolu

Po prisilnem enotedenskem počitku se bo košarkarsko prvenstvo C2 lige nadaljevalo s tekmami 2. kola povratnega dela in petki Bora in Doma bosta proti solidnima a ne nepremagljivima nasprotnikoma prevrili, v kakšni formi sta.

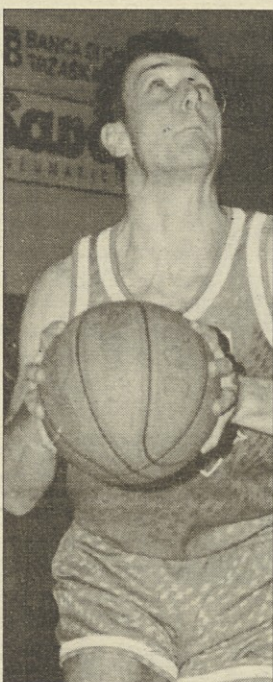
BOR: **Belozeleni** bodo jutri zvečer igrali v gosteh proti **Spilimbergu**, ki se s 16 točkami nahaja na šestem mestu, skupno z Intermuggio, Barcolano in Manzanom. Pordenončani so v uvodnem delu prvenstva nanizali več porazov, kaj kmalu pa so se ojačili z nekaterimi solidnimi posamezniki in se tako »prelevili« v nevarno in konkurenčno moštvo, ki si je v teku prvega dela prvenstva tudi privoščilo nekaj kakovostnih nasprotnikov (91:84 v Manzanu, 71:69 z Intermuggio, 69:63 z Barcolano), redno premagovalo nižjevršene tekmece in tudi redno ostajalo praznih rok z ekipami, ki zasedajo najvišja mesta. Najuspešnejši igralci Spilimberga so običajno Sovran, Martinuzzi in Paron, večkrat pa sta se izkazala tudi Colussi in Camilotti. Borovci so redno trenirali, po poskodbi (sivi na ustnici) se je na igrišče vrnil tudi Marko Possega, v izraziti formi pa sta Perčič in

Barini, ki si z vsakotedenskim nedeljskim smučanjem krepita misice na nogah.

DOM: **Belordec** bodo povratni del otvorili z domačo tekmo, na obisk pa prihaja visokouvrščena **Porcia**, ki z 20 točkami zaseda celo tretje mesto in je med najvztrajnejšimi zasledovalci vodilnega Martignacca. Porcia je doslej zgubila le 4 tekme in vse v gosteh, kar prica o ranljivosti tega moštva v gosteh. Treba pa je tudi poudariti, da je pordenonsko moštvo trikrat prepustilo točki proti solidnim nasprotnikom (Sgt. Martignacco in Bor) in presenetljiv poraz so doživeli le v Staranzanu. V zameno si je Porcia privoščila več uglednih zrtov: Udinese, Intermuggio, Fagagna in Manzano. Moč vijoličastih v glavnem sloni na plečih **Del Tedesca**, **Riccija**, **Zaghisa** in **Boccalona**. V vrstah Doma bo najbrž se vedno odsoten **Orzan**, ostali pa bodo po navodilih trenerja **Mianija** skušali pripraviti presenečenje.

TAKO V 2. KOLU: **Bor Radenska - Spilimbergo 73:63** (Possega 15, Smotlak 11, Barini in Rasman po 8); **Porcia - Dom Agorest 82:66** (Di Cecco 18, Podbersig 15, Jarc 11).

Vanja Jogan

M. Possega spet na igrišču

KOŠARKA / 16. KOLO V D LIGI

»Big match« Pom - Cicibona odloča tudi o prvem mestu Kontovel doma z Gradom

Pred lažjo nalogo le Sokol Warm, ki se mora Scogliettu oddolžiti za presenetljiv poraz v 1. kolu

V kosarkarski D ligi se pričena povratni del prvenstva, medtem ko je deželna košarkarska federacija sporočila, da bodo tekme zadnjega kola prvega dela prvenstva nadoknadili kasneje. Za nase tri predstavnike, ki so po 14 tekmah v polnem teku za osvojitve najvišjih mest, se obeta zanimiv in napet konec tedna, saj bo le **Sokol** pred vsaj navidez lahko nalogo (v gosteh s Scogliettom), medtem ko bosta **Cicibona** in **Kontovel** zaposlena v prvih obračunih z ostalimi tekmece za napredovanje. **Kontovel** bo doma preveril realno moč Grada, **Cicibona** pa bo pred enim izmed najtežjih izpitolov, in sicer v gosteh s trziškim Pomom.

CICIBONA: Marsikdo

se se sprašuje, koliko v rešnici veljajo nasa moštva v D ligi, saj je neobičajna razporeditev v zgornjem delu lestvice (8 ekip v razmahu samih 4 točk) nejasen pokazatelj vrednosti tekmecev. Nedvomno vlada med ekipami velika izenačenost, sele v drugem delu prvenstva pa bo jasno, kdo ima vse adute, da se do konca poteguje za napredovanje. Prvi izmed omenjenih adutov bodo izigrani jutri na tekmi med **Pomom** in **Cicibono**, ki si z 22 točkami delita prvo mesto na lestvici. V prvem delu prvenstva so bili Trzicani boljši, belozeleni pa bi radi dokazali, da so se od takrat razmerja spremenila. **Kovačičev** fantje bodo v Trzic odšli s trdim namenom, da se Pomu oddolžijo in ga prehitijo na lestvici. Nedvomno bodo naleteli na zilav odpor nasprotnikov, ki so se pred kratkim zanesljivo vodili na lestvici, z dvema zaporednima porazoma (Grado in Sokol) pa so dovolili zasledovalcem, da so jih spet ujeli. Obeta se torej neizprosni boj, cicibonasi, ki so med prekinitvijo žal slabo in malo trenirali, pa bi morali po daljšem času končno nastopiti v popolni postavi.

SOKOL: V prvem delu so belordec nerodno zapravili nekaj tekem, med temi pa se najbolj peče poraz, ki ga je Emilijeva ekipa doživela doma s Scogliettom v prvem kolu. Nabrezinski kosarkarji, ki z dvema točkama zaostanka prežijo na vodilno skupino, si nerodnih porazov seveda ne smejo več privoščiti, ob tem pa si **Pau-**

lina, Starc in ostali močno želijo izenaciti stanje s trzaskimi kosarkarji, ki so v dosedanjih 14 tekmah zbrali le 5 zmag, in si s trziškim Aclijem delijo skromno 10. mesto. Sokolovci bodo v nedeljo zjutraj prvič letos igrali brez **Civardija**, medtem ko so vsi ostali igralci pripravljeni »zmečkati« Scoglietto.

KONTOVEL: Med letošnje podvige plavobelih sodi tudi zanesljiva zmaga, ki jo je **Starčeva** ekipa zabeležila v prvem kolu v Gradežu, ko domači kosarkarji našim niso mogli do živega. Treba pa je pripomniti, da se je **Grado** zatem bistveno okreplil s prihodom playmakerja **Campestrinija** in centra **Bianca** ter da je najboljšo formo ujel prav v zadnjih tekmah prvega dela, o čemer pričajo uspehi s Sokolom, Pomom in Interjem. Zanimiv je predvsem podatek, da je Grado edino moštvo, ki je v gosteh se neprimerno, prva naloga **Kontovelcev** (v nedeljo popoldne ob 17.00) pa bo seveda prekiniti to tradicijo. Tako kot na prvi tekmi bodo Emili in ostali skušali zvesti nasprotnike z agresivno obrambo in hitrim ritmom igre, posebno pozornost pa morajo posvetiti strelcu Schiaffinu in playmakerju Aiellu.

TAKO V 1. KOLU: **Cicibona Mingot - Pom 77:90** (Persi 20, Jogan 14, Krizmancic 12), **Sokol - Scoglietto 81:90** (Civardi 19, B.Pertot 18, Paulina 16), **Grado - Kontovel 43:61** (Gulic in Kralj po 14, Turk 7).

(V)

Danes igra za vas Totocalcio

Igor Sedmak

Bari - Juventus	X 2
Brescia - Foggia	X 2
Fiorentina - Genoa	1
Milan - Cagliari	1 X
Napoli - Cremonese	1
Parma - Padova	1
Roma - Inter	1 X 2
Sampdoria - Reggiana	1
Torino - Lazio	1 X 2
Cosenza - Piacenza	X
Palermo - Verona	1
Livorno - Giulianova	X 2
Formia - Fasano	X

Igor Sedmak (letnik 1969) je začel z atletiko, ko je imel 12 let in pod nadzorstvom trenerja Ivetka Pertota dolgo let vodil osnovne skokov in teka. Svojo pozornost je nato v celoti posvetil troskoku in leta 1987 zabeležil prvi vidnejši uspeh, ko je na mladinskem državnem prvenstvu dosegel končno 6. mesto. Dve leti kasneje je v kategoriji mladih upov posegel celo po 3. mestu, več prestižnih zmag pa je zabeležil na državnih in mednarodnih meetingih. Svojo bogato bero kolajn je obogatil s sedmimi zaporednimi lovorikami na deželni prvenstvih. Prejšnjič je Jan Gregori zadel 5 izdov.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Metallo Kz bo v Trstu med prvimi V Rimu je Wermer obvezen favorit

1. dirka (Padova): Rapid Effe (1) ima najboljšo število in če bo to izkoristil, ga bo težko premagati. Pozornost pa zasluži tudi Rekord OK (X), ki je zmagal prejšnjo nedeljo, in Raffaele (2);
2. dirka (Milan): Power Cronos (1) je izrazit favorit, določeno nevarnost zanj pa lahko predstavljata Perfect Wine (X) in Ovest di re (2);
3. dirka (Bologna): One Fine Day (2) bi moral biti najboljši med vsemi. Toda lepe možnosti za uspeh imata tudi Laribor (1) in Predator Riz (X);
4. dirka (Trst): Metallo Ks (2) bi moral kljub kazni 20 metrov poseči v boj za zmago. V tem boju pa bo

prav gotovo tudi Olaf Om (1), medtem ko lahko oba preseneti Ne Boys (X);

5. dirka (Rim): Wermer (1) je obvezen favorit. Prav v vrhu bo tudi Dia, ce bo ustrezen teren, v dobri formi pa je tudi Maremma Mia (2);

6. dirka (Pisa): Admiral Hotel (X) je v zelo dobri formi, paziti pa bo moral na Mister Sherna (1) in El Trajino (2).

Dirka tris

Rim, ob 17.00
NASI FAVORITI: 8. Platino Ac, 18. Oxery, 13. Lordrim.

DODATEK ZA SISTEMISTE: 12. Ontario Gar, 5. Lachman, 6. Lantingen

Totip

1. — prvi drugi	1 X2
2. — prvi drugi	1 X2
3. — prvi drugi	2 1X
4. — prvi drugi	2 X1
5. — prvi drugi	1 X2
6. — prvi drugi	X 12

Obvestila

ZSSDI sklicuje DANES, 10. februarja 1995, ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju 24. DEZELNI REDNI OBCNI ZBOR. Dnevni red: 1. odprtitev občnega zbora; 2. izvolitev organov občnega zbora; 3. sprejetje nove članice; 4. poročila; 5. pozdravi in razprava; 6. razno. Občni zbor bo v Domu Andreja Budala, Standerz, ul. Montello 9.

SK DEVIN vabi članice in vse zamejske smučarje, da se udeležijo veleslaloma za VIII. pokal prijateljstva 3. dežel, ki bo v nedeljo, 12. t.m. v St. Janzu na Koroskem. Organizator je športno društvo St. Janz iz istoimenskega kraja na Koroskem. Smučisce se nahaja na pol poti med predorom Karavanke in Celovcem. Interesenti, naj se javijo do 16. ure v petek, 10. t.m., na tel. 220423 - Stojan.

DRUSTVO SLOVENCEV MILJSKE OBCINE obvešča, da poteka rekreativna telovadba v mali telovadnici italijanske srednje sole N. Sauro - Ul. D'Annunzio 48 - Milje dvakrat tedensko in sicer ob sredah in petkih od 17. do 18. ure.

KOŠARKA / PROMOCIJSKA LIGA

Bodo Brežani zaustavili Terzičovo Stello Azzurro? Nemogoča naloga Poleta

Skyscrapers doslej »previsoki« za ostale

Tudi v kosarkarski promocijski ligi se bo prvenstvo vsaj začasno nadaljevalo brez tekem 14. kola, v 15. kolu pa se našim dvem nastopajočim ekipam obetajo hudi cas, saj bosta **Breg** in **Polet** igrala proti vodilnemu paru, **Stelli Azzurri** in **Skyscrapersom**, ki sta v dosedanjih 23 tekmah skupaj zabeležila kar 21 zmag.

BREG: Prisilni pocitek je bil za **Salvijsvo** ekipo kar dobrodosel, saj je bil seznani poskodovanih dolg in številne odsotnosti so seveda slabo vplivale na učinkovitost belordecih. V tem tednu so **Brežani** kar zadovoljivo trenirali, tako da so za nedeljsko tekmo z drugouvrščeno **Stello Azzurro** vsaj s tega vidika pripravljeni. Težka naloga **Pavlice**, **Pregarca** in ostalih pa bo predvsem v tem, kako zaustaviti **Gorana Terziča**, mladega, a visokega in tehnično odlično podkovanega bosanskega playmakerja, ki ze celo prvenstvo nosi breme ekipe skoraj izključno na svojih ramenih. V prvem delu prvenstva je Breg doma izgubil proti St.Azzurri z izidom 69:79.

POLET: Trener - igralec **Andrej Vremec** je ob zalostni ugotovitvi, da je njegova ekipa vse bolj sama na zadnjem mestu razpredelnice, povedal, da je ne glede na izide posameznih tekem, dokaj zadovoljen z doslej opravljenim delom in odnosom svojih igralcev, ki trenirajo v velikem številu in z dobro voljo. Jutri zvečer bodo openski kosarkarji pred skoraj nemogočo nalogo proti se nepremagani postavili **Skyscrapers**, oranžni pa se bodo z vso močjo skušali upirati »nebotičnikom«, da bi vsaj delno popravili porazen vtis, ki so ga zapustili na prvi tekmi, ko so doma zgubili kar s 101:56. (V)

ODBOJKA / ZAČETEK 1. ŽENSKJE DIVIZIJE NA TRŽAŠKEM

Koimpex za napredovanje Breg in Kontovel za obstanek

Odbojkarsko prvenstvo 1. ženske divizije bi se moralo na Trzaskem priceti ze konec prejšnjega tedna, a prvo kolo je iz znanih razlogov odpadlo, tako da bo prvenstvo startalo jutri s tekmami 2. kola.

Za napredovanje v D ligo oziroma za obstanek se bo potegovalo osem sesterk, od teh tri slovenske - Breg, Kontovel in Sloga. Edini letošnji cilj Brežank in Kontovelk je obstanek v ligi, slogasice pa bi se lahko vključile v boj za napredovanje, na katerega menda računata tudi Virtus, ki je se lani igral v D ligi, in ambiciozni Pallavolo Trieste, ki je najmočnejše italijansko društvo na mladinskem področju, odkar je pod svoje okrilje sprejelo tudi igralke razpadlega Cusa.

KOIMPEX: Pri Koimpexu so se odločili, da v 1. diviziji nastopijo z bolj izkušenimi igralkami, ki so že skoraj vse nastopale tudi v višjih ligah. Po besedah trenerja Peterlina je cilj vsaj drugo mesto, ki se zagotavlja kvalifikacije za prestop v

D ligo. Pri tem pa se srečujejo z nekaterimi težavami, ker ekipa 1. divizije trenira skupaj z igralkami, ki bodo igrale v 2. diviziji (gre dejansko za ekipo under 16, ki bo prihodnjo sezono nastopala v prvenstvu mladink). Tako ima Peterlin na treningu kar 22 igralk, kar delo precej otežkoca.

Postava: Tatjana Tensi (1977/center), Tanja Spacal (1975/center), Maja Kosmina (1975/krilo), Chiara Meriani (1976/krilo), Sara Perini (1976/pomožni podajac), Nataša Zubalic (1976/krilo), Karin Starc (1975/podajac), Klavdija Ferluga (1975/krilo), Katja Živec (1976/podajac), Irena Vidali (1977/pomožni podajac), Susanna Ciocchi (1972/center); trener Ivan Peterlin

BREG: Večina igralk, ki so lani branile barve društva iz dolinske občine v tej kategoriji, nastopa zdaj v C2 ligi, tako da se Breg predstavlja s precej obnovljeno postavo, v kateri je precej mladink in deklk.

Postava: Loredana Sturman (letnik 1968), Nataša Canziani (72), Suzana Sancin (72), Alenka Mauri (75), Sonja Mauri (75), Martina Sancin (76), Federica Sancin (77), Irina Pettrosso (78), Irina Druzina (79), Samoa Mauro (79), Barbara Rocco (79), Irina Sancin (80); trener: Mario Cač.

KONTOVEL: Starejše igralke iz lanske postave so obesile copate na klin, tako da bo jedro Kontovelove sesterke v tem prvenstvu sestavljeno iz igralk, ki pripadajo letnikoma 1980 in 1981. Ker gre za perspektivne mladinke, so upanja društva v obstanek realna, čeprav ekipa čaka verjetno hud boj proti sesterkam, ki bodo vse po vrsti bolj izkušene.

Postava: Katarina Fischer (letnik 1976), Elena Bogatec (76), Breda Businelli (80), Karen Kante (80), Anja Starec (80), Ivana Sossa (80), Sara Ferluga (80), Tatjana Kobau (80), Manuela Skerk (80), Sharon Kante (81), Jana Obad (81), Alenka Stoka (81); trener: Dusan Kusar.

LA CINQUIEME / IZOBRAŽEVANJE PO NOVEM

Nova francoska televizijska ponudba

Od srede decembra obstaja v Franciji nov televizijski kanal. Gre za javni izobraževalni kanal La Cinquieme, ki se opira na najnovejše tehnološke dosežke in prijeme. Njegova naloga je širiti znanje.

Direktor novega programa Jean-Marie Cavada pravi, da so njihova sredstva sicer skromna, zato pa imajo velike ambicije. Ime novega kanala se skoraj ne razlikuje od pred leti ukinjene komercialne postaje La Cinq, katere frekvence uporablja La Cinquieme, in sicer ponedelji, zvečer pa je na istih frekvencah mogoče gledati francosko-nemški kulturni kanal Arte.

Zaščitni znak novega programa je modra lupa z veliko petico, kar naj bi ponazorjalo odkrivanje novega. Gre za »la chaîne du savoir, de la formation et de l'emploi« (kanal znanja, izobraževanja in zaposlovanja), ki so ga odprli 13. decembra lani s slovesnostjo v pariskem Louvru. Najsi je za nekatere v Franciji politično se tako sporna tvorba, je vsaj po tehnološki plati edinstvena televizijska postaja v Evropi.

Francozi imajo na področju televizijskega izobraževanja vsaj dvajsetletno zamudo za ostalo Evropo. Zato se je nekdanji minister za kulturo Jack Lang tako zavzemal za projekt, ko pa so vlado zamenjali, so bili mnogi prepričani, da bo ukinjen tudi projekt. Vendar nova vlada ni podlegla skušnjavi in odločitev v njegovo prid bo desno sredinski

koaliciji gotovo koristila tudi na bliznjih predsedniških volitvah.

Kanal, ki ga lahko sprejema 85 odstotkov francoskih gospodinjstev, naj bi posredoval znanje; njegova naloga je tudi prispevati k zmanjšanju brezposelnosti. Seveda bodo vse to lahko uresnicili le po stopoma, saj so se morali na delo pripraviti v razmeroma kratkem času. Vsekakor pa gre pri La Cinquieme za tehnološko revolucijo.

Okoliščine jim sicer niso dopustile povsem digitalne rešitve, vendar pa nova video mešalna miza 9920 proizvajalca Thomsona, ki deli sliko na en glavni in tri stranske kanale, že pomeni korak v računalniško prihodnost. Tudi digitalni video server Media Pool, s katerim zdaj eksperimentirajo tudi pri ABC in PBC v ZDA, pa tudi druga oprema iz delavnice Tektronixa v majhnem studiu v Issy-les-Loulineaux varčujejo s prostorom, časom, stroški in ljudmi.

Server zahteva manj prostora kot klasične magnetoskopske baterije. Analogne signale s trakov ob pomoči kodnega stopka DCT predelajo in vnašajo na sistem trdih plošč RAID. Novo tehnologijo, ki dopusca namesto ene drage večje število cenejših trdih plošč, so razvili na univerzi Berkeley. Digitalizacija omogoča hitrejšo montažo in hitro opremljanje s posebnimi efekti, kar prihrani zamudno vrtenje in ponavljanje. Za kontrolo kako-

vosti in oddajanje programov potrebujejo le dva tehnika.

Preprost in hiter sistem montaž omogoča tudi vključitev amaterjev. Ker nimajo dovolj lastnih poročevalcev, so na dvajsetih krajih, v solah ali urednih regionalnih časopisov, ustanovili postojanke, ki jih imenujejo Coucou-Box, in jih opremili s kamero, mikrofonom in zaslonom. Kdor se hoče oglasiti, se lahko s pritiskom na gumb poveže s parisko centralo in po njihovih navodilih kar sam usmerja televizijsko kamero.

La Cinquieme ne pozna ne napovedovalcev ne oddaj v živo. Vse posnamejo vnaprej. Toda že od 6.15 zjutraj (ob koncu tedna pol ure kasneje) imajo besedo gledalci - »le spectateurs on la parole«. Ti smejo povedati, kaj želijo gledati in spremeniti, ves čas pa vztrajajo, da se mora program razlikovati od vseh drugih ponudb.

Izobraževalni kanal se ne boji, da bi ga gledalo tako malo ljudi kot Arte. Zelo si prizadeva, da bi se izognil kulturniški elitnosti, ki jo posebej zlasti »tevtonska resnost«. Med kanaloma ni tekmovalnosti, ampak imata celo dogovor o sodelovanju. Ker pa državna komisija izobraževalnemu kanalu ni odobrila zahtevanih dveh nočnih ur (ki jih na isti frekvenci zapolnjuje Arte), se je La Cinquieme odločil za popularnejši pristop.

Za Michela Serresa, ki je predsednik znanstvene-ga sosveta programa, so

ciljna publika tako imenovani »izključeni«: mladi, gospodinjke, brezposelni in kmetovalci. Za uveljavitev bo potrebno nekaj časa, toda veliki plakati po Franciji obveščajo, da ponuja La Cinquieme znanje za vsakogar - za učence od 3. do 77. leta starosti.

Ob tem se na programu oprijemajo formule kratkih in živahnih oddaj. Oddaje trajajo od 13 do 26 minut, govorijo pa o umetnosti, gospodarstvu, drami, filmu, literaturi, naravoslovnih vedah, zgodovini, zdravju in vzgoji. Na kanalu ni ne sporta, ne zabave in tudi ne novic. Opoldne predvajajo igro za spodbujanje spomina, ki zahteva pozornost, zanimiva je tudi oddaja Business humanum est, ki ob sobotah predstavlja ljudi, ki so ustanovili določena podjetja, izumitelje in podobno.

Vsako uro oddajajo tudi stiri do največ devet minut reklam, pri čemer načrtujejo 25 odstotkov prihodkov od pokroviteljev. To je delež, ki kar trikrat presega tovrstne dohodke obeh javnih kanalov France 2 in 3. Toda z njunima predračunoma - po 4,9 milijarde frankov - se La Cinquieme se zdalec ne more primerjati. Med zadnjo proračunsko razpravo v parlamentu so mu namreč od že predvidenih 815 milijonov odšknili 60 milijonov. Kljub temu je novi paleček edini v Franciji, ki je že stopil v interaktivno prihodnost.

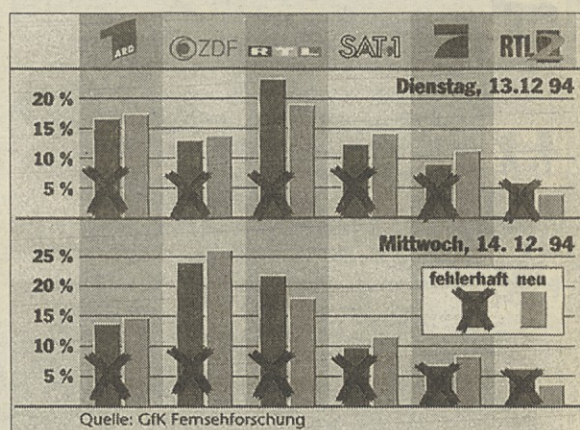
ŠKANDAL V NEMČIJI

Varljivi podatki o gledanosti

V Nemčiji je veliko prahu dvignil zaplet glede podatkov, ki jih o gledanosti posameznih televizijskih oddaj in sporedov naroča konzorcij AGF, pridobiva pa podjetje GfK.

Konzorcij združuje vse javne in komercialne televizijske postaje ter domala vse marketinske agencije, katerih delo je odvisno od podatkov o gledanosti in odzivnosti posameznih sporedov. Pri analizah, ki jih računalniško opravlja nürnberska ustanova GfK na osnovi sprotih podatkov, ki jih posredujejo elektronske naprave v 3960 gospodinjstvih, je prišlo v zadnjih tednih do nenavadnih napak. Podatki so začeli bistveno odstopati od dotedanjih trendov. Kontrola je pokazala, da so napake posledica motenj v računalniških programih.

Tako sta imela progra-

ma RTL in RTL 2 nenadoma zelo povečano število gledalcev, medtem ko je münchenski Pro 7 strmo padel, kar je povzročilo, da so oglaševalci prekinili že sklenjene pogodbe. Zato je AGF sklenil, da bo za nekaj časa zaprl sprotne objavljanje vsakodnevnih rezultatov in jih objavljati se bo s 14-dnevnim zamikom, kar naj bi preprečilo posle-

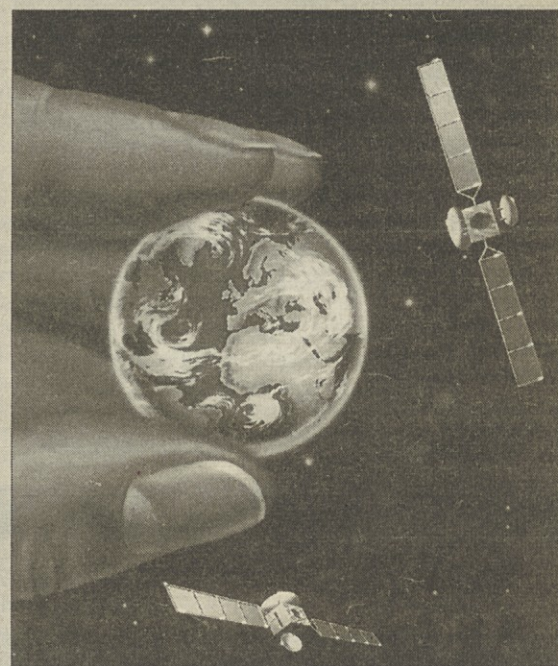
dice morebitnih napak.

Mnogi, ki so jih prizadeli napačni podatki zadnjih tednov, zahtevajo odškodnino. Prizadete so tako nekatere televizijske postaje kot tudi oglaševalci. Zmeda je povzročila tudi tekmo za bodočega izvajalca del. GfK ima pogodbo do leta 1999, zdaj pa se za to zahtevno delo ponujajo tudi drugi.

Radiotelevizijski satelit Astra 1 D je pretežno rezervni satelit

Od januarja oddaja nova ptica iz družine RTV satelitov Astra - 1 D. Satelit so v noči na 1. november 1994 izstrelili z nosilno raketo Ariana iz Kourouja v francoski Gvajani. V tirnici okoli Zemlje so ga porinili po novem postopku PVA (Perigee Velocity Argumentation), ki podaljšuje življenjsko dobo satelita, saj manevrira s pomočjo dodatnega motorja in goriva. Astra 1 D je vtirjena na tradicionalni geostacionarni poziciji 19,2 stopinje vzhodno, na visini 36 tisoč kilometrov nad Zemljo.

Z novo ptico je sistem SES - Astra sposoben ponujati več kot 50 televizijskih in nekajkrat več radijskih programov, ki jih lahko sprejemamo z individualnimi in skupinskimi antenami. 32 kanalov

na Astra 1 D je rezerva za kanale na pticah Astra 1 B in 1 C, hkrati pa gre za prvi Astrin satelit, ki oddaja tudi na

digitalnem pasu BSS (11,70 - 12,07 GHz).

Življenska doba novega satelita je približno trinajst let.

Partnerstvo BSkyB in Reuters

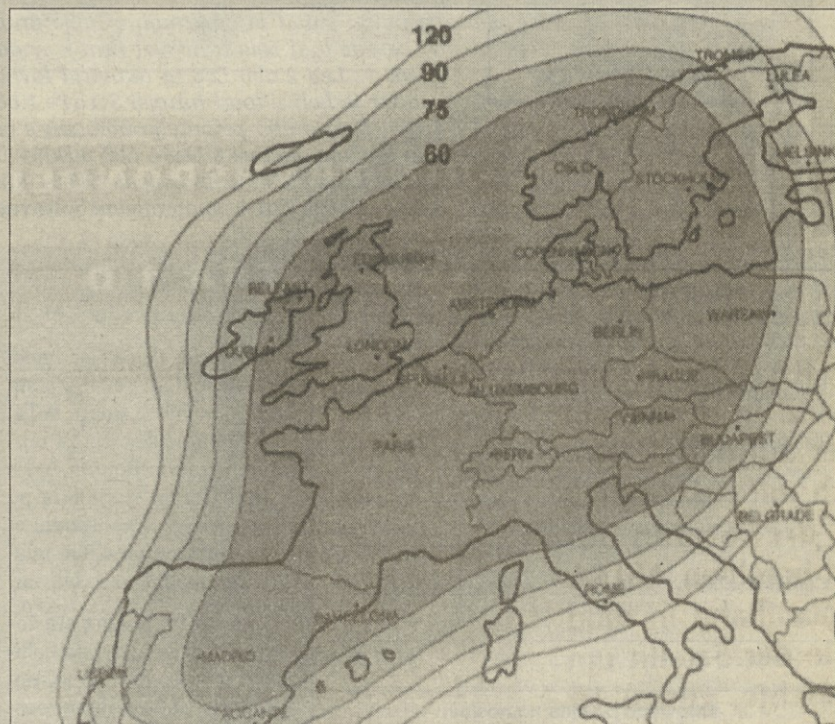
Satelitska družba British Sky Broadcasting in tiskovna agencija Reuters sta se dogovorili za odmevno pogodbo. Z njo bo BSkyB dobil pomembno referenco na področju informacij, Reuters pa bo vstopil v televizijski posel. Prevzel naj bi sofinanciranje kanala Sky News (približno 30 milijonov funtov letno), Sky News pa bi se okrepil z Reutersovo dopisniško mrežo. Sporazum naj bi Skyju omogočil večjo mednarodno uveljavitev, hkrati pa bi se okrepila tekma na britanskem trgu, ki sta jo doslej obvladovala predvsem BBC in ITV.

Reorganizacija na avstrijski ORF

Novi generalni intendant avstrijske javne radiotelevizije ORF Gerhard Zeiler je prepričan, da njegova ustanova brez temeljite preobrazbe in varčevanja ne bo preživela komercialne konkurence. Zato je sredi temeljite programske in poslovne reorganizacije. V treh letih namerava bistveno zmanjšati število zaposlenih (za približno petsto), prevetril pa je tudi sistem notranje porabe sredstev. Pri tem je ponudil dober zgled: odpovedal se je odredbi, ki omogoča generalnemu intendantu bogato pokojnino že po enem samem mandatnem obdobju (stiri leta). Zeiler bi se tako lahko upokojil že pri 43. letih.

Za izravnavo si je nekdanji politik SPÖ, ki je zadnja leta preživel kot RTV menedžer v komercialnih postajah v Nemčiji (TV 5 in RTL 2), sicer zelel nekoliko visjo plačo, a se je sprijaznil tudi z dosedanjno višino plače predhodnika Bacherja. S svojo »zrtvijo« je ORF prihranil približno osemnajst milijonov silingov. Podobno odredbo je uveljavil tudi za druge nove intendante in direktorje, ki se bodo morali poslej odpovedati tudi osebnim soferjem in vozilom. Za celotno vodstvo ORF je odslej na voljo eno samo vozilo s soferjem.

Območje, ki ga pokriva Astra 1D. Številke pomenijo priporočljiv premer antene

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Sebe boste razumeli kolikor toliko dobro, druge pa slabše kot nič. Na dobri poti ste; ko boste sebe razumeli odlično, boste druge razumeli ravno prav.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Od svojega tekmeča boste zeleli izvedeti čimveč podrobnosti. Naj ne dobi občutka, da ga želite prehiteti, sicer vam bo natrosil kup lazi in vas pustil daleč zadaj.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Čustveno nihanje vas bo tako zelo zaposlilo, da bo zbegana tudi vaša glava. Ne razsojajte torej o ničemer, kar je usodno. Mirno se raznihajte do konca.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Lagodno počutje vam bo sicer godilo, vendar se boste hkrati zavedali, da z malodušnostjo zamujate veliko pomembnih priložnosti. Ne mucite se, saj bo jutri spet vse po starem.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Preokupirani s poslovnimi zadevami boste tako zelo omejeni, da boste nekemu začeli iti na živce. Brez denarja res ne gre v redu, brez ljubezni pa sploh ne gre.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Obcudovali vas bodo in se cudili vasi odločnosti, zato boste se močneje pritisnili na plin in skušali drugim dokazati tudi to, česar ne potrebujete niti sami.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Spoznali boste, da se nima smisla odrekati svojim željam samo zato, ker so drugim trn v peti. Vsak je svoje sreče kovač, skupna sreča pa je tako ali tako samo iluzija.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Zbali se boste vrnitve v stare vode, zato se boste upirali sleherni sugestiji, ki bo smrdela po starem. Ni hudič, da ne boste splavali, vprašanje je le, kam.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Kljub vsem oviram in neprijetnostim vam bo slo cedalje laže. Ovire boste namreč sprejemali kot koristen izziv, neprijetnosti pa kot gonilno silo k prijetnejšim dnevom.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Prepricani ste, da ste v ljubezenskem odnosu dosegli vrhunec, čeprav z njim se zdalec niste zadovoljni. Ali ste prehud realisti ali preblag idealisti.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Končno si boste privoščili oddih. Prevetrili boste svoje cilje, opustili stranpoti in se lotili čiščenja notranje navlake. Naj vam spanec ne ukrade tega dne.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Razneženi boste kot že dolgo ne. Nikar se ne sramujte svojih čustev, ampak dopustite, da se razmahnejo do konca. Po milozvočnem joku se boste počutili kot prerojeni.

IZLET ZA KONEC TEDNA

Presenetljivi kraji Posavja

V Valvasorjevi družbi na samotni Gamberk

Kdorkoli je že zagledal medveda, ki je prisel na grajsko dvorišče, je moral biti presenečen. Morda pa tudi ne - v casih, ko so po posavskih gozdovi se hodili kosmatinci, je bil tudi grad Gamberk otok sredi divjine. Zgodba o medvedu na grajskem dvorišču je ena izmed mnogih, ki jih vedo povedati ljudje o razvalinah gradu nad Rzisami blizu Zagorja ob Savi.

Grad je znan tudi po tem, da je bil nekaj časa v lasti Jerneja Valvasorja, ki ga je kupil prav v letu rojstva svojega sina Janeza Vajkarda, to je bilo leta 1641. Gamberk je bil včasih pomembna postojanka ob tovarni poti iz Ljubljane skozi Moravce v Savinjsko dolino. V njem je bilo glavno skladišče živega srebra iz idrijskega rudnika. Zdaj že več kot sto let razpada in vabi vse, ki si želijo srečanja z davnino.

Gamberk ni več mogočna zgradba na vrhu hriba. Postal je del naravne okolice, ki se ji pravzaprav nikoli ni odrekel, notranje dvorišče so tudi v najbolj urejenih casih gradu pustili v naravnem stanju, neporavnano, z vsem skalovjem vred. Zdaj je to dvorišče nekaj posebnega, porasčeno z drevjem, obdano z ostanki močnih grajskih sten; nenavadno umirjen kraj, kjer se misli razpredajo v sozvočju z drugačnim tokom časa. Preteklost je tukaj, večnost je zdaj.

Po taki časovni iztiritvi ni lahko priti nazaj v naš čas. Ko stopamo skozi

Rziše, se ustavimo v Jesenovcu in pogledamo navzgor proti Cemseniški planini, hojo navzgor si zazelim kot podaljšek občutkov in razmisljanja. Če je bil postanek na gradu Gamberk že skoraj korak onstran zaznavnega, pa je vzpon na drugo najvišjo goro Posavja povsem tozemska in fizična zadeva. Visje ko gremo, bolj cutimo telo, čedalje širši so razgledi. Pod nami valovi Posavje, Cemseniška planina preseneča s svojimi travnatimi strminami.

Kar naenkrat srečamo visoke kamnite postave, ki izrasajo sredi gozda: kot da bi se za trenutek svojega časa tukaj ustavili velikani. Ko se znajdemo na grebenu, je pred nami samo se prijetna hoja po robu: na eni strani gorski bukov gozd, na drugi travnate strmalni in razgledi v daljave; čez vrhove Posavja proti Gorjancem, kočevskim gozdovom, Snežniku, Gorskemu kotarju...

Tako razgledno lego ima tudi koca pod vrhom Cemseniške planine, ki je odprta ob vikendih. Od koč je do vrha le udoben sprehod, med katerim se seznanimo s se eno značilnostjo Cemseniške planine. To je razsežna, razpotegnjena gora, ki ni zastoj dobila ime Velika planina, vendar se jo zaradi ločevanja z Veliko Planino v Kamniskih in Savinjskih Alpah drži ime po vasi na njenih jugozahodnih pobočjih. 1204 metre visok vrh Cemseniške planine je vse prej kot vrh v običajnem pomenu besede; vzpetinica z imenom Crni vrh se skriva sredi bukovega gozda. Se le če stopimo navzdol proti robu poseke, se razpre pogled proti našim visokogorskim skupinam in hribovjem proti primorski strani.

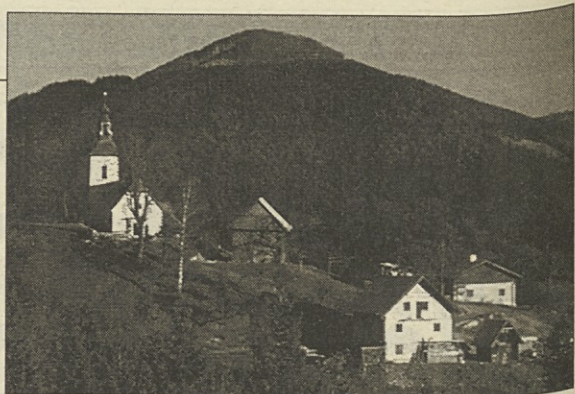
Morda bomo na robu poseke naleteli na ozko odprtino v tleh, iz katere piha. Verjetno je to jama Vetrnik, ki jo omenja Valvasor v zvezi z Gamberško planino, ki »mogočno zre okrog sebe in ima zgornji jasek, ki se pogreza v obliki dimnika. Če vrže kamen vanj, se dvigne iz njega močan veter. Ljudje tod okrog pripovedujejo, kako veter včasih tako di-vje in silno zapiha, da ni mogoče blizu.«

S Cemseniške planine lahko sestopimo v smeri vseh vetrov, ker pa nas vozilo verjetno čaka v Cemsenu ali pod Razborjem, bo najverjetneje pršla v postev smer pristopa. Tudi v tem primeru lahko izbiramo med več označenimi potmi, pri tem pa si pomagamo s planinsko karto Posavsko hribovje v merilu 1:100.000 ali 110. stranjo Atlasa Slovenije.

Potem ostane samo se eno, se posebej, če nam je na grebenu Cemseniške planine delal družbo ve-

ter: toplota termalne vode na Izlakah. Medijske toplice vabijo z vodo, ki sprosti telo po aktivnem dnevu, sicer pa je znana po tem, da pomaga pri zdravljenju poskodb gibala. Pokriti bazen ni velik, vendar nudi dovolj možnosti za plavanje. Če bi namesto tega raje se enkrat pretegnili noge na kopnem, se možnost za to kar ponuja: v bližini so rusevine gradu Medija, kjer je v mladih letih zivel Valvasor.

Dario Cortese

Razbor pri Čemšeniku

Vrata gradu Gamberk so vsakomur na stečaj odprta

Na Gamberku se razraščata čas minulih dni in bršljan

Čemšeniška planina se je nekoč imenovala Gamberška planina

Čemšenik

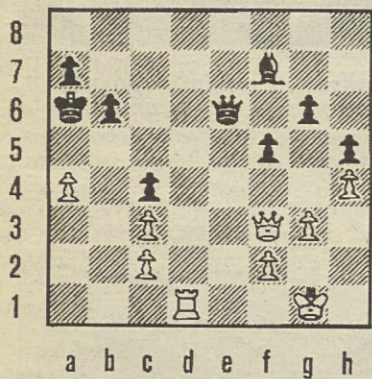
ŠAH

Keres - Eliskases / Mar del Plata 1957

Materialna prednost belega - trdnjava proti lovcu - je ob damah na sahovnici težko uveljaviti, saj se črni kralj skriva med kmeti na daminem krilu. Toda vele mojster Keres, ki je na potezi, je spoznal, da le z odpiranjem linij lahko uveljavi prednost oziroma moč svoje trdnjave. In kako je uspel, si oglejmo v nadaljevanju!

Resitev naloge

Po potezi 1.a5!! in odpiranju a linije pride do besede tudi bela trdnjava! Črni je nadaljeval 1...Le8 2.ab6 Lc6 in aktiviral lovca, vendar je beli napad hitrejši 3.Ta1+ Kb6: 4.Df4! Bela dama pripravlja obračun s črnim kraljem. 4...De4 5.Db8+ Lb7 6.Dd6+ in črni se je vdal! Na 6...Dc6 sledi 7.Tb1+ Ka5 8.Db4+ Ka6 9. Ta1+ z matiranjem! S. Kovac

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kmalu manj
casa za odgovore

Alenka in Tomaž sta imela kar dober dan: razdelila sta veliko smeha in dobre volje, pa tudi nekaj denarja za pravilne odgovore: Polona Arko in Joze Horvat sta dobila po 8.000 tolarjev, Uroš Modic in Nika Burja pa po 4.000 tolarjev. Zadovoljni pa so bili vsi.

Alenka in Tomaž sta tokrat med drugim dobila Labirintovo pošto s prošnjo, naj skrajsata čas za odgovore. Bosta. Sta obljubila. Cao!!

ŠPANIJA / ZABAVIŠČNI PARK

Največji tobogan stoji na Costa Doradi

Je ponos novega zabavišnega parka Port Aventura

Največji tobogan v Evropi stoji v Španiji ob Costa Doradi. Imenuje se Dragon Khan (Kan zmajev) in je glavna zanimivost zabavišnega parka Port Aventura, ki bo odprt aprila. Organizatorji v tem drugem največjem evropskem parku (za pariskim Euro-Disneylandom) do oktobra pričakujejo poltreti milijon obiskovalcev, je dejal predstavnik podjetja za stike z javnostjo Quijana.

Zabavišni park Port Aventura na svojih sto petnajstih hektarjih ponuja enodnevno »potovanje« po Sredozemlju, Polineziji, Kitajski, Mehiki in Divjem zahodu. Za razliko od Kana zmajev s stodesetimi kilometri na uro, številnimi zavoji in spiralami predstavlja mala kitaj-

ska vas lagodno zivljenje ob Rumeni reki leta 1100. Obiskovalci lahko strmijo tudi ob predstavah kitajske akrobatike, magije in marionet.

Polinezija pozdravlja obiskovalce z bujno tropsko vegetacijo in eksotičnimi ptici, mogoče pa se je zabavati tudi na »tutuki splash«, pri katerem odrasli in otroci v majhnih colnih »odfricij« iz vulkanskega kraterja, nato pa s petinpetdesetimi kilometri na uro oddrviijo v morje.

Mehika vabi na izlet skozi razvaline izginule civilizacije Majev, vijugaste poti pa vodijo do haciende iz casa kolonializma. Na Divjem zahodu z veliko pristno zabavo vsak dan praznujejo stoletnico ustanovitve Združe-

nih držav Amerike. Če zelite, se lahko ob reki Silver pridružite splavarjem, a bodite previdni, kajti voda je zahrbtna in kdor ne pazi, pristane na mokrem. Sredozemlje je s svojimi majhnimi pristanisci izhodiščna točka kroznega potovanja.

Zabavišni park, do katerega lahko pridete z avtomobilom, avtobusom ali železnico, leži v zaledju treh letališč. Od Barcelone je oddaljen le uro vožnje, od Costa Brave pa dve uri. Obiskovalci lahko izbirajo med skupno tridesetimi voznimi zanimivostmi ali panoramskimi kroznimi vožnjami s parnim vlakom ali colni, med njimi pa se lahko spocijejo v ducat lokalov z izbranimi jedmi in pijačami. Spominke lahko

kupijo v več kot dvajsetih trgovinah, za goste pa skrbi približno dva tisoč dvesto uslužbencev.

Park vodijo britanska Tussauds Group, španska banka La Caixa, koncern Anheuser Busch iz Združenih držav Amerike in špansko podjetje za distribucijo elektrike FECSA. Konzorcij je prepričan, da se bo zaradi ugodnih vremenskih napovedi in priljubljenosti Costa Brave in Costa Dorade pri dopustnikih naložba petdeset milijard pezet obrestovala in v prvem letu pričakuje prihodek dvanajst milijard pezet. Vstopnina z vsemi ogledi in vožnjami bo za odrasle znašala tri tisoč osemsto pezet, za otroke od starih do dvanajstih let pa tri tisoč pezet. Jürgen Gesper/dpa

MARINA FURLAN

Morje in nebo Kerale (3)

Naziv plesa izhaja iz dveh besed: katha in kali, ki v krajevnem jeziku (malayalam) pomenita: zgodba in uprizoritev. Gre torej za neke vrste glasbeno dramo, za uprizoritev ene ali več zgodb iz slavnih hindujskih epov Mahabharate in Ramayane ali - po novem - za predelavo klasičnih del kot so npr. Faust, David in Goliat. Grobi del tehnike kathakalija izvira iz tehnike kelaripayyata, čemur ko ima finejši del korenine v drugih, časovno se starejših čakeralskih plesih.

potegnejo skrbno zložena oblačila, ki so za ženske vloge dokaj preprosta: dolgo krilo, bluza, ruta, ki včasih prekrije tudi velik del obraza ter seveda vsi dodatni pripomočki, ki bodo moskega igralca začasno spremenili v vabljivo žensko bitje. Ženske naj bi bile že po naravi tako prikupne, da ne rabijo razkosne opreme. Izjema je seveda nakit, ki obvezno krasi usesa, zapestja in vrat. Drugače je z moskimi figurami, katerih oblačila predstavljajo pravo himno zapletenosti

Svojčas je bil kathakali ples posebnih priložnosti. Uprizarjali so ga v templjih ob večjih verskih praznikih. Uvodne priprave so trajale tudi več dni. Take obredne predstave so se navadno pričele okoli devetih zvečer in se zavlekle tja do jutranjih ur naslednjega dne. Umetniki so s svojimi gibi, oblačili in zvoki instrumentov spremljajočih jih glasbenikov občinstvo popeljali v magični svet bogov. Ker praga hindujskih templjev ne hindujci ne smejo prestopiti, se je nekdo domislil, da bi umetnost kathakalija lahko približali širši javnosti skozi predstave v navadnih gledališčih. Sem so seveda dobroslo tudi turisti. Taka predstava je kratkotrajnejša od obredne in se le redko zavleče čez poldrugo uro. Uprizorjene zgodbe so kljub veliki izbiri pogosto ene in iste, kajti nehindujski gledalec bi zaradi nevednosti le stezka dojel smisel nekaterih visoko simboličnih in zapletenih prizorov iz hindujske verske zakonice. Vsako predstavo, pa tudi v primeru, ko je le-ta prirejena za turisti, predhodi nekaj ur intenzivnih priprav. Iz velikih zaklenjenih skrinj plesalci najprej

Ce plesalca vidis pred oblačenjem terna-to med predstavo, si težko predstavljals, da je plesoci res tisti vitki, skoraj suhljati moski, ki si ga predhodno videl za kulisami. Oblacilo ima nalogo obogatiti njegovo postavbo do tocke, ki je na meji z grotesko. Ko so torej obleke nared, se plesalci prepustijo spretnim rokam maskerjev in ker vaja dela mojstra, so obicajno maskerji mozje, ki se ze zelo dolgo ukvarjajo z maskiranjem kathakali plesalcev. Tako bo občinstvo lahko na podlagi maske razpoznalo vlogo določene igralca. Posamezne barve opredeljujejo vlogo kot dobro ali slabo, pozitivno ali negativno itd. Z mimo in spretno roko bo masker posamezne dele obraza razmejil s črnimi črtami, nad obrvi morda s svetlo barvo nanesel pikice ali obarval vrh plesalcevega nosu z rdečo barvo. Prav tako kot barve, je popolnoma naravno tudi lepilo, s pomočjo katerega se bosta obraza držala umetna, iz belega papirja izrezana brada ali nos. Lepilo sestoji pravzaprav le iz riževe moke, kateri vsakic na novo masker primeša limonin sok.

MEH ZA SMEH Judovske šale

V Karlovih Varyh se v soboto, na judovski prazni dan, na promenadi srečata dva Juda in eden od njiju je najer, razsvetljen Jud, ki se odreka veri.

»Cohn,« pravi prvi, »slišal sem, da so postal najer.«

»Res je,« pravi odpadnik.

»Povej, ali se verjames v boga?«

»Govoriva raje o čem drugem.«

Oba se srečata spet v nedeljo, ki Judom ni svet dan. »Cohn,« pravi prvi, »vso noč sem razmisljal o tebi: povej mi, ali verjames v boga?«

»Ne!« odločno odvrne Cohn.

»Ti pokora, zakaj mi nisi tega povedal že včeraj?«

»Grešnik nesrečni! Na božji dan?!«

Dva Juda se dolge ure vroče pripravata o tem, ali bog je ali ga ni. Na koncu le prideta do sklepa: boga ni! Pri tem sta tako vneto razpravljala, da enega od njih premaga zaja. Prime za kozarec vode in ga primakne ustom. Ker pa pravoverni Judje ne užijejo ničesar, ne da bi poprej izrekli ustrezen blagoslov, mu drugi zaustavi roko: »Kaj počneš? Bos pil kar brez blagoslova?«

Prvi se čudi: »Kaksen blagoslov? Saj sva pravkar sklenila, da boga ni!«

»Kaksno zvezo ima to s tem?« ugovarja drugi. »naj bog obstaja ali ne, neblagoslovljeno vodo pijejo samo goi (izraz za nejudje).«

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH George B. Shaw (1856 - 1950)

Tudi veliki satirik si je bil od mladih nog v laseh z britanskim šolskim in vzgojnim sistemom, ceprav - rojen je bil v Dublinu na Irskem 26. julija 1856 - z njim se zdalec ni imel tako katastrofalnih izkušenj kot Churchill. V soli je namreč prebil le štiri leta, od svojega dvanajstega do šestnajstega leta, pred tem pa ga je poučeval njegov stric, ki je bil vikar. Vendar pa so tudi ta štiri leta zadoščala za to, da je prišel do naslednjega spoznanja: »Celoten vzgojni sistem je ena sama prevara. Ob koncu desetletnega solanja ljudje niti tega niso sposobni, da bi uporabljali materin jezik. Morda so si pridobili nekaj telesnega poguma za sportne dejavnosti, toda ves moralni pogum so zanesljivo izgubili iz njih...«

Ko je prišel Shaw na svojo prvo solo, na Wesleyan Connexional School, je zaradi izvrstnega pouka, ki ga je užival pri stricu, v latinščini dalec presegal svoje sosolce. Vendar pa mu sola kljub temu ni bila vsec, ker zanj ni bila dovolj dobra. »Razredi so bili preveliki,« je napisal kasneje, »in solani pedagoški učitelji so si v veliki meri služili kruh s poučevanjem le prehodno, dokler niso postali wesleyanski župniki.« Tako se Shaw na soli ni veliko naučil, res pa je tudi, da je bil kar hudo len, tako da je izgubil tudi prednost, ki jo je imel pred sosolci v latinščini.

Se nadaljuje

M O J S T R I D E T E K T I V I

Georges
Simenon

Maigretova pipa (3)

Maigretu, ki je ob njunem prihodu spet oblekel suknjic, je bilo vroče in počutil se je zaspalega. Nehvaležna naloga. Bilo mu je žal, da ju ni poslal naravnost v pisarno inspektorjev.

»Ze večkrat sem ob vnitvi domov opazila, da je bil med mojo odsotnostjo nekdo v hiši.«

»Oprostite, ali stanujete sami s sinom?«

»Da. Najprej sem mislila, da je bil on. Toda on je bil takrat v službi.«

Maigret si je ogledal fanta, ki se mu je zdel jezen. Tudi eden tiste vrste, ki jo je dobro poznal. Star kakih sedemnajst let. Mršav in velik. Mozoljav obraz, rdečkasti lasje, pege okoli nosu.

Sleva? Mogoče. Njegova mati bo to pozneje najbrz rekla, kajti so ljudje, ki radi slabo govorijo o svojih. Vsekakor plah. Zapet. Ves čas je strmel v preprogo ali v kak drug predmet, kadar pa je menil, da ga nihče ne vidi, je skrivoma nanaglo pogledoval Maigreta.

Očitno mu ni bilo prav, da mora biti zraven. O smiselčnosti tega ukrepa ni bil enakega mnenja kot mati. Morda se je malo

sramoval njene vzvisenosti in klepetavosti.

»Kaj dela vas sin?«

»Frizerski pomočnik je.«

In mladenič je grenko pojasnil:

»Ker imam strica, ki v Niortu vodi frizerski salon, si je mama vbila v glavo...«

»Nič sramotnega ni, če si frizer. S tem sem hotela povedati, gospod komisar, da ni mogel zapustiti salona blizu Place de la République, kjer dela. Sicer pa sem se o tem prepričala.«

»Kako, prosim? Svojega sina ste osumili, da hodi med vašo odsotnostjo domov, in ste ga nadzorovali?«

»Da, gospod komisar. Nikogar posebno ne sumim, vem pa, da so moski vsega zmožni.«

»Kaj pa naj bi vas sin doma pocel brez vaše vednosti?«

»Ne vem.«

Potem pa, po premolku: »Lahko bi pripeljal kako žensko! Pred tremi meseci sem vendar v njegovem hlačnem zepu našla pismo nekega dekleta! Če njegov oče...«

»Zakaj pa ste tako prepričani, da se je

nekdo prikradel k vam?«

»Prvič clovek to takoj začuti. Ze ko sem odprla vrata, sem vedela...«

Ne posebno znanstveno, vendar precej resnično, precej clovesko. Tudi Maigret je ze kdaj imel tak občutek.

»In kaj se?«

»Kaj se? Same malenkosti. Na primer vrata omare z ogledalom, ki je nikoli ne zaklenem, a je bila takrat enkrat zaklenjena.«

»Imate v tej omari kaj dragocenega?«

»Najina oblačila, najino perilo, nekaj družinskih spominkov, vendar ni nič izginilo, če ste to mislili. V kleti pa neki zaboj ni bil več na istem mestu.«

»In kaj je bilo v njem?«

»Prazni kozarci za vlaganje.«

»Torej vam ni nič izginilo?«

»Mislim, da ne.«

»Koliko casa pa ze imate občutek, da vam nekdo preiskuje hišo?«

»Ne gre za občutek, za prepričanje gre. Kaka dva ali tri mesece.«

»Kolikokrat se je to po vašem mnenju zgodilo?«

»Vsega skupaj mogoče desetkrat. Po tistem, ko se je prvič zgodilo, je trajalo kar dolgo, kake tri tedne, preden se je ponovilo. Ali pa vmes nisem ničesar opazila. Potem dvakrat eno za drugim. Potem spet mir tri tedne ali se dlje. Ze nekaj dni pa preiskava sledi preiskavi, in predvčerajšnjim, ko je bila tista strašna nevihta, sem nasla odtise podplatov in mokre madeže.«

»Pa ne veste, ali so bili odtisi ženski ali moski?«

»Rekla bi, da moski, vendar nisem prepričana.«

Povedala je se veliko drugega. Toliko je govorila, ne da bi jo bilo treba siliti! Zadnji ponedeljek, na primer, je šla s sinom namenoma v kino, ker frizerji ob ponedeljkih ne delajo. Tako ga je lahko imela pred očmi. Ves popoldan je bil z njo. Skupaj sta odšla domov.

»No, in nekdo je bil v hiši.«

»Pa vas sin kljub temu ni maral, da bi obvestili policijo?«

»Natanko tako, gospod komisar. Prav tega ne razumem. Odtise podplatov je videl prav tako kot jaz.«

»Ste videli odtise, mladenič?«

Ni maral odgovoriti, ampak je samo trimasto gledal. Ali je to pomenilo, da njegova mati pretirava, da ni pri sebi?

»Ali veste, kako je vsiljivec ali kako so vsiljivci prišli v hišo?«

»Domnevam, da skozi vhodna vrata. Oken nikoli ne puscam odprtih. Zid je previsok, da bi se dalo priti v hišo čez dvorice, vrh tega pa bi bilo treba najprej čez dvorišča sosednjih hiš.«

»Na ključavnici niste videli nobenih sledov?«

»Niti ene same praske. Ogledala sem si jo celo s povečevalnim steklom pokojnega moža.«

»In nihče nima ključa od vaše hiše?«

»Nihče. Imam sicer se hčerko (mladenič je naredil skoraj neopazen gib), toda z mozem živita v Orléansu.«

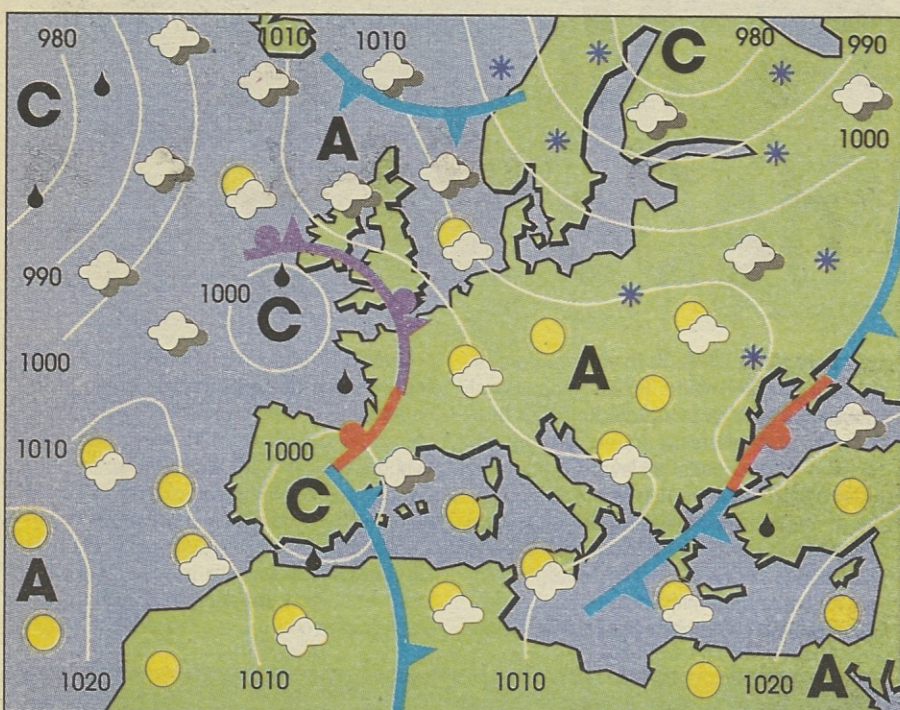
»Ali se dobro razumete z njo?«

»Vedno sem ji govorila, da je naredila napako, ko se je poročila s tistim nepridipravom. Če zanemarimo dejstvo, da se ne obiskujemo...«

Se nadaljuje

EVROPA / FRONTE DALEČ OD NAS

Vremenska slika:

Po prehodu hladne fronte se nad srednjo Evropo, severnim Sredozemljem in Balkanom krepi območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje doteka prehodno hladnejši zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

BIOPROGNOZA

Obremenilni vpliv vremena bo dopoldne postopoma popustil in popoldne vreme večini ljudi ne bo povzročalo opaznejših težav.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.13 in zšlo ob 17.20. Dan bo dolg 10 ur in 7 minut. Luna bo vzšla ob 12.46 in zšla ob 03.21.

SNEŽNE RAZMERE dne 9. 2.

V gorah rahlo sneti. Do petka jutraj bo zapadlo do 10 cm novega snega, zato bo pod tanko plastjo svežega, mehkega snega tudi poledenela skorja. Novih zameleov in kloz ne bo.

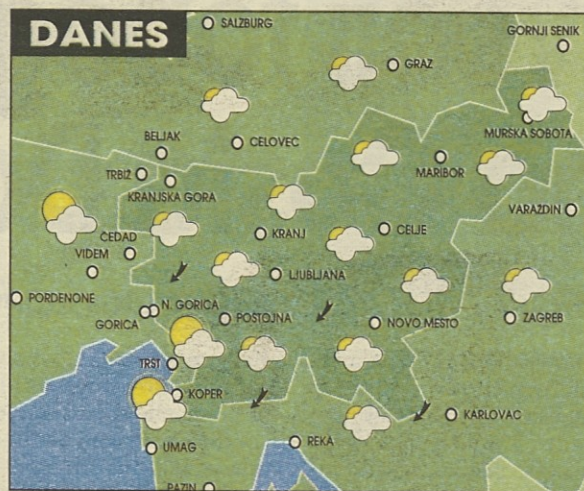
Na 1000 m nadmorske višine je v zahodnih Julijcih do 15 cm snega, drugod so tla večini kopna. Na 1500 m je v Julijskih Alpah do 110 cm snega, drugod pa do 35 cm, na višini 2500 m pa v Julijcih do 130, drugod pa manj.

Tveganje pred snežnimi plazovi je majhno, stopnje 1, v visokogorju 2. stopnje. Zaradi poledenelosti je tudi nevarnost zdrsov.

Od petka pa do začetka prihodnjega tedna padavin ne bo. Po prehodni petkovi ohladitvi se bo že v soboto temperaturna meja 0 stopinjn spet dvignila do 2000 m. Ob sončnem vremenu se bo snežna odeja preobrazovala in v prisojnih čez dan tudi talila. Ponoci bo zmrzovalo, zato bo veliko poledenelih površin.

ALPE JADRAN / RAZJASNITVE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

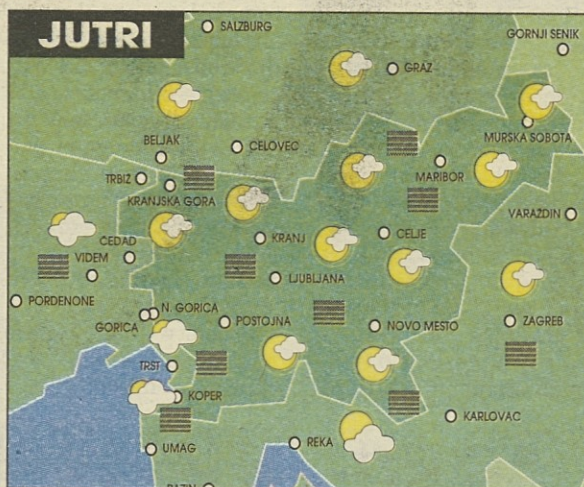

Slovenija:

Delno se bo zjasnilo. Na Primorskem bo prehodno pihala zmerna burja. Najvišje dnevne temperature od 3 do 8, na Primorskem 10 °C

Sosednje pokrajine:

Delno se bo zjasnilo. Oblačnost se bo najdlje zadržala nad Hrvaško. Ob severnem Jadranu bo pihala zmerna burja.

V Sloveniji:

Sončno bo. Jutro bo hladno, po nekaterih kotlinah bo megla.

Obeti:

Tudi v nedeljo se bo nadaljevalo sončno vreme. Nekoliko topleje bo.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	8/9
TRST.....	8/8
CELOVEC.....	-2/4
BRNIK.....	6/6
MARIBOR.....	8/11
CELJE.....	8/9
NOVO MESTO....	7/11
NOVA GORICA..	6/7
MUR. SOBOTA..	-0/9
PORTOROŽ.....	8/8
POSTOJNA.....	6/7
ILIRSKA BISTRICA	7/7
KOČEVJE.....	9/10
ČRNOMELJ.....	11/13
SLOV. GRADEC..	-2/4
RATEČE.....	-0/2
VOGEL.....	-1/0
KREDARICA.....	-2/5
VIDEM.....	5/7
GRADAC.....	-1/7
MONOSTER.....	3/11
ZAGREB.....	8/12
REKA.....	9/10

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	-8/-2
STOCKHOLM.....	-7/-3
MOSKVA.....	-6/-4
BERLIN.....	-3/-2
VARŠAVA.....	-2/1
LONDON.....	2/10
AMSTERDAM.....	-1/6
BRUSELJ.....	2/12
PARIZ.....	8/10
DUNAJ.....	8/13
ZÜRICH.....	7/13
ŽENEVA.....	7/12
RIM.....	12/14
MILAN.....	5/7
BEOGRAD.....	6/19
BARCELONA.....	11/20
ISTAMBUL.....	7/10
MADRID.....	11/12
LIZBONA.....	11/17
ATENE.....	7/17
BUCAREST.....	5/17
MALTA.....	12/16
PRAGA.....	-2/1

SVET / SLIKA PRI SLIKI... ZGODBA PRI ZGODBI... PA ŠE RES JE

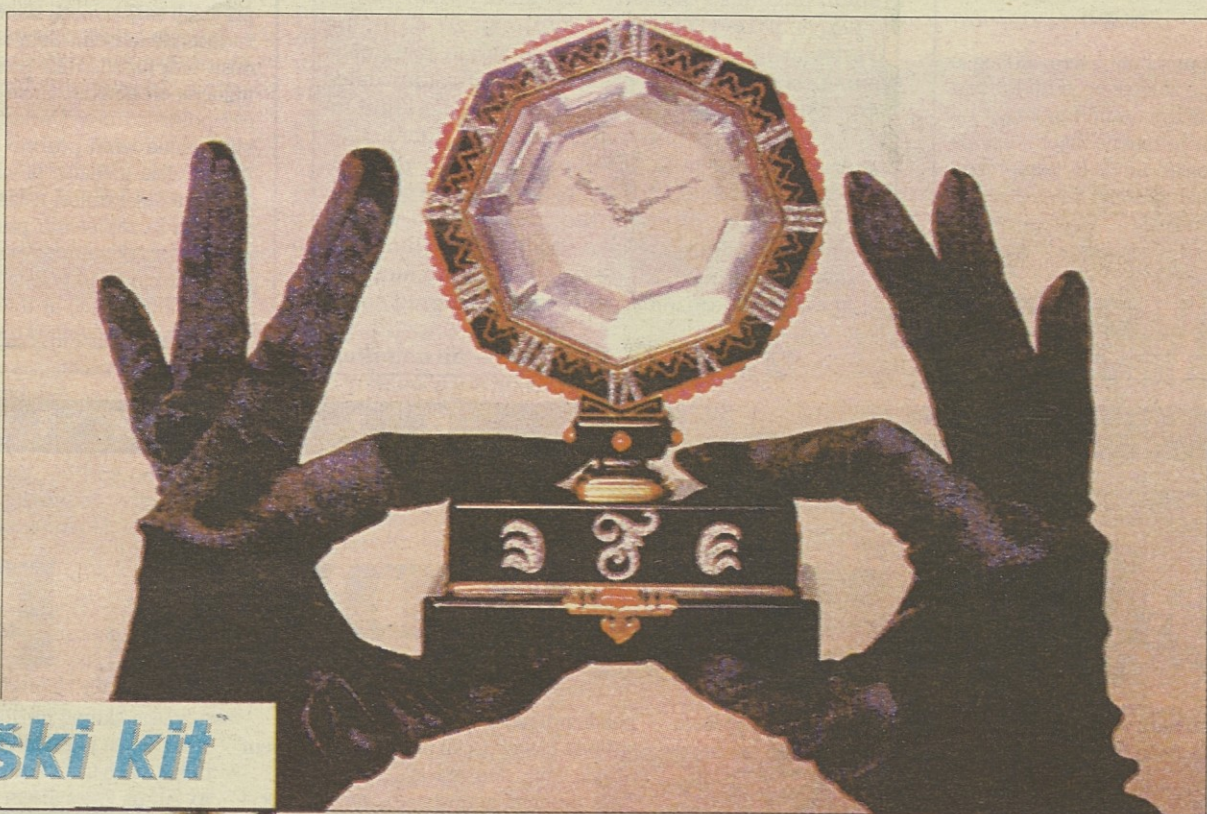
Nevarni
trolejbusi

MOSKVA - Padec komunizma in razmah demokracije v Rusiji je prinesel s seboj tudi marsikatero nevšečnost, ki jo gre pripisati pomanjkanju sredstev za vzdrževanje vozil. To je na primer problem v Moskvi, kjer je včasih smrtno nevarno stopiti na trolejbus. Eden od moskovskih dnevnikov poroča, da je včeraj umrl dvajsetletni mladenič, medtem ko je skušal stopiti na trolejbus: oplazil ga je namreč močan električni sunek, zaradi katerega je bil pri prici mrtev. Do podobnega dogodka je prišlo tudi konec januarja, ko je električni tok ubil 25-letnega moskeja.

Prevozno podjetje trdi, da gre nesreče pripisati visoki stopnji vlage v zraku in soli, ki so jo potrosili po cestišču, da bi stalili ledeno skorjo. Sol razjeda karoserijo, nesreča pa se pripeti večinoma, ko je potnik z eno nogo na stopnički, z drugo pa na tleh. V teh primerih naj bi prihajalo do kratkega stika, ki je v nekaterih primerih bil usoden.

V zadnjih dveh letih je do takih nesrec prišlo že kar nekajkrat. Kaže, da je edini način za preprečitev takih nesrec ta, da potnik skoči sonožno na stopničko ali z nje. Denarja za nakup novih trolejbusov za sedaj ni.

Dragocena ura na dražbi

Dragoceno uro na sliki je izdelal znani pariški zlatar in draguljar Cartier v prvih povojnih letih, bila pa je namenjena egiptovskemu kralju Faruku. Ura je izdelana iz oniksa, platine, in briljantov, prodali pa naj bi jo za pol milijona dolarjev (Telefoto AP)

Orjaško
motorno kolo
vabi
radovedneže

Na mednarodni razstavi motornih koles v Parizu so razstavili tudi to orjaško vozilo, ki poganja motor znamke Cadillac, ki zmora kar 300 KM. Z nenavadnim vozilom se lahko pelje šest oseb. (Telefoto AP)

Zob za zob

WASHINGTON - Zoba za zob, pravi Sveto pismo in sodnik v Ohiu je sklenil kaznovati očeta z isto kaznijo, s katero je slednji kaznoval 10-letnega otroka. Mozakarju so prisolili štiri udarce z veslom po zadnjici, kot je on dan prej kaznoval svojega sina. Pri tem pa se je zameril njegovi materi in svoji nekdanji zeni, ki ga je tožila. Odmerjeno kaznen so izvedli v njegovem uradu ob prisotnosti žene in treh policajev, od katerih je eden igral vlogo krvnika.

Prepovedan
slonji
promet

BANGKOK - V tajski prestolnici je začela veljati prepoved potovanja s sloni, ki so za gost bangkoski promet vse preveč počasni in neokretni. Kdor bo pripeljal slona v mesto, bo kaznovan s kaznijo 500 bathov (približno 30 mark).

Usmrčeni
roparji

PEKING - Na Kitajskem so izvedli smrtno kaznen nad tremi roparji, ki so iz arheološkega območja pri Guodianu odnesli 2 tisoč let staro mumijo. Ukradli so tudi približno 70 drugih zelo dragocenih arheoloških najdb. Usodno pa jim je bilo dejstvo, da so mumijo dekleta, ki je živele pred 2 tisoč leti, tudi močno poskodovali.

Nasedel orjaški kit

Radovedneži si ogledujejo ostanke velikega kita, ki je nasedel na nemški obali Severnega morja. Te morske sesalce večkrat doleti taka usoda (Telefoto AP)